

အရှင်ဉာဏထံမှ

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သီရိရာဇာ

အသိများအား ပြန်လည်ဝေငှအပ်သော

အရှင်ဉာဏိန္ဒာလင်္ကာရ

သာမဏေကျော်၊ သာ-သီ-မ၊ ဒီဃဘာဏက

မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ (တောင်ငူ)၏

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ

ကျိ သာသနာ

၁၃၆၄ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်

၂၀၀၂ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၁ရက်

၂

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

မာတိကာ

အ မှတ် စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက် နှာ
	မာတိကာ	၃
	သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာစကားဦး	၁၁
	စာရေးသူ အမှာ	၂၅
	သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာနိဒါန်း	၂၇
	အခန်း(၁)	၂၉
	ဝိနည်းနှင့် သာသနာသုံးရပ်	
၁။	သာသနာသုံးရပ်သည် ဘုရားပရိသတ်လေးပါးလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်	၃၁
၂။	ဝိနည်းသည် သာသနာသုံးရပ်လုပ်ငန်းဟုတ်ရဲ့လား	၃၆
၃။	ဝိနည်းသည် ဘုန်းကြီးတို့အတွက် ညီညွတ်ရေးစည်းမျဉ်း	၃၇
၄။	ဝိနည်းသည် အရိယာသီလလား	၃၈
၅။	ဘုန်းကြီးအလုပ်နှင့် လူအလုပ်ခြားနား	၄၁
၆။	လူသားသီလနှင့် ဘုန်းကြီးသီလ မတူ	၄၃
၇။	ဘုန်းကြီးသီလ စိုးစဉ်းပစ်ထားလည်း ဥက္ခိတ္တကကံသင့်	၄၄
၈။	ဝိနည်းသည် သာသနာသုံးရပ်နှင့် စပ်,မစပ်	၄၈
၉။	ပရိယတ်နှင့်စာပေ ခွဲခြားသိပါ	၄၉
၁၀။	ပဋိဝေဓမဆိုက်သည့် သင်သမျှ စာပေသာဖြစ်	၅၂
၁၁။	အဋ္ဌကထာအဖွင့်တွေလည်း ထေရ်စဉ်ဆက် အယူသာဖြစ်	၅၇

မာတိကာ(အဆက်)

အ မှတ် စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက် နှာ
၁၂။	ဘုရားဝါဒသည် အရိယသစ္စဒဿနသာဖြစ်	၅၉
၁၃။	အရိယသစ္စာသည် ပရမတ္ထသစ္စာမဟုတ်	၆၀
၁၄။	အရိယသစ္စာကို ပရမတ်နှင့်ထပ်တူယူလျှင် အမှားကြီးနှစ်ခု ဖြစ်	၆၅
၁၅။	ဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို ကံသတ္တိကရှင်းနိုင်ပါ့မလား	၆၇
၁၆။	စာတတ်တာဟာ တရားသိတာမဟုတ်	၇၁
၁၇။	အရိယသစ္စာတရားကို မမြင်လျှင် ဘုရားကိုမမြင်	၇၆
	အခန်း(၂) ဘုရားတရားဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးရန်	၈၁
၁၈။	ဘုရားတရားက အရိယသစ္စာတရားတွေ	၈၃
၁၉။	အားထည့်ကျင့်မှ တရားလား	၈၄
၂၀။	ယောဂအကျင့်က အားထည့်ရ အရိယအကျင့်က လက္ခဏာ သိရ	၈၆
၂၁။	အာရုံနောက် လိုက်ကပ်နေရလျှင် ယောဂလုပ်ငန်း	၈၈
၂၂။	အရူပဒဿနပေါ်အမြင်	၉၀
၂၃။	လောကုတ္တရာပညာသည် ပမာဏအမှန်ကိုသိခြင်းဖြစ်	၉၃
၂၄။	ကာမလည်း ယောဂဖြစ်	၉၅
၂၅။	သမထ,ဝိပဿနာလည်း ယောဂဖြစ်	၉၇

မာတိကာ(အဆက်)

အ မှတ် စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက် နှာ
၂၆။	ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ရှုခြင်းသည် အရူပယောဂလုပ်ငန်း	၁၀၄
၂၇။	ကာမဘုံသားများ အရူပဝိပါက်ကျနိုင်-မကျနိုင်	၁၀၉
၂၈။	သုံးဘုံသားတို့၏ လောကအမြင်	၁၁၈
၂၉။	အဖြစ်တစ်ခုတည်းကို အထည်၊ အချိန်၊ နေရာ ကိုယ်ရှုထောင့် က ကိုယ်မြင်ကြ	၁၂၁
၃၀။	ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တအမြင်ဆိုတာ	၁၂၃
၃၁။	ဝိပဿနာ၏ ယောဂအဖြစ်	၁၂၈
၃၂။	အရူပကိလေသာနဲ့ အာရုံကိုချဉ်းကပ်တာ ဝိပဿနာ	၁၂၉
၃၃။	တရားကိုမသိ၍ ဘုရားကိုသတ်ပစ်သည်အထိဖြစ်ရသည်	၁၃၃
၃၄။	တရားပျောက်ရတာ ဗုဒ္ဓဟော ‘ကံ’အစစ်ပျောက်နေလို့	၁၃၇
၃၅။	ကိုယ့်ဝါဒမှားကို အမှန်လုပ်အယူသည်းနေလျှင် အတ္တဝါဒ ပါဒါန်	၁၃၈
၃၆။	ဘုရား အတ္တဝါဒပါဒါန်ကိုပယ်ခဲ့	၁၄၀
၃၇။	ယောဂီဆိုတာ ဇော်ဂျီ၊ ယောဂီနီဆိုတာ ဇော်ဂနီ	၁၄၆
၃၈။	အရိယာဖြစ်ရန် စုပေါင်းတရားစခန်းမရှိ	၁၅၀
၃၉။	ဘုရားသျှင် ဗောဓိဉာဏ်မရခင် အရူပကျင့်ခဲ့	၁၅၄
၄၀။	ပရမတ်ဝါဒနဲ့ အက်တမ်ဝါဒအတူတူ	၁၆၀
၄၁။	အရူပသမားက လဟာနေရာကို နိဗ္ဗာန်လို့ထင်	၁၆၃
၄၂။	သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ’ဆိုတာ ‘ဒုက္ခ’ရဲ့ နာမည်တွေ	၁၆၇

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

မာတိကာ(အဆက်)

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၃။	လဟာ၌ အသင်္ခတစသည့်လက္ခဏာရှိပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်	၁၇၁
၄၄။	နိဗ္ဗာန်သည် လဟာမဟုတ်၊ အနတ္တမဟုတ်	၁၇၃
၄၅။	မရှိအာရုံကို နိဗ္ဗာန်လို့ သာသနာသုံးရာစုကစ မြင်မှားလာကြ	၁၇၆
၄၆။	ဒုက္ကရာစရိယကို အမှန်ထင်ရာက လမ်းလွဲလာကြ	၁၇၉
၄၇။	အရိယသစ္စာကို ပရမတ္ထဖြင့် မသိနိုင်	၁၈၄
၄၈။	အရိယသစ္စာကို ကံဖြင့်သာသိနိုင်	၁၈၈
၄၉။	ဘုရား၏ ‘ကံ’အစစ်ကွယ်၍ ပရမတ်၏ ‘ကံသတ္တိ’ထွင်လုံးပြုကြ	၁၉၁
၅၀။	လူပျောက်အောင်ရှုနေကြလို့ ဘုရားဟော‘ကံ’အစစ်ပျောက်	၁၉၄
၅၁။	‘ကံ’အစစ်မမြင်လျင် သဿတနဲ့ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝင်	၁၉၆
၅၂။	နိဂန္ဓရဲ့ စိတ္တဇကမ္မဝါဒကို ဗုဒ္ဓဘာသာအားလုံးလောက် ယူနေကြ	၂၀၀
၅၃။	ပဋိပတ်အကျင့်မှားကြလို့ ဗုဒ္ဓ၏ ကံအစစ်ပျောက်ရ	၂၀၅
	အခန်း(၃) ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ	၂၀၇
၅၄။	သဒ္ဓမ္မအစစ်ကဘာတွေလဲ	၂၀၉
၅၅။	ဗုဒ္ဓဝါဒ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ	၂၁၁
၅၆။	သဒ္ဓမ္မတွေဟာ ဘုရားက ကိုယ့်ကိုဟောနေတဲ့တရားလို့သိပါ	၂၁၄
၅၇။	ပါရမီပြည့်မှ သဒ္ဓမ္မတ္ထအသိ ရမလား	၂၁၇

မာတိကာ(အဆက်)

အ မှတ် စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက် နှာ
၅၈။	တရားတိုင်းကို ယောနိသောမနသိကာရလုပ်ဖို့လို	၂၁၉
၅၉။	ဓမ္မစကြာသဒ္ဓမ္မအပေါ် ယောနိသောမနသိကာရ	၂၂၄
၆၀။	အတ္တကိလမထ အရကောက်အမှန်	၂၃၀
၆၁။	သမထဟာ အသိမဲ့(ရုပ်ဝါဒ)အတ္တကိလမထ	၂၃၄
၆၂။	ဝိပဿနာဟာ အရှိမဲ့(ရုပ်မဲ့ဝါဒ)အတ္တကိလမထ	၂၃၈
၆၃။	မိစ္ဆာအကျင့်ကို အရှုခံအာရုံယူပြီး သမ္မာအကျင့်ရောက်ရ	၂၄၁
၆၄။	ဥပါဒါနိက္ခန္ဓာ၏ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ--စသည်	၂၄၃
၆၅။	အနတ္တလက္ခဏသဒ္ဓမ္မအပေါ် ယောနိသောမနသိကာရ	၂၄၈
၆၆။	ရုပ်အပေါ် မနသိကာရ	၂၄၉
၆၇။	ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်အပေါ် မနသိကာရ	၂၅၂
၆၈။	အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် မနသိကာရ	၂၅၃
၆၉။	ဥပါဒါနိရဲ့အာရုံတိုင်း လောကီထိုက်မထိုက်	၂၅၆
၇၀။	ယောနိသောလုပ်မှ ဓမ္မပုံစံပေါ်	၂၆၃

မာတိကာ(အဆက်)

အ မှတ် စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက် နှာ
	အခန်း(၄) ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ	၂၆၇
၇၁။	အရိယာဖြစ်စေတဲ့လမ်းက ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ	၂၆၉
၇၂။	ကံသုံးပါးလွန်ကျူးသူ လူပုံဟန်ပျောက် ဘဝသစ်ပုံဟန်မှာ ရှင်သန်	၂၇၁
၇၃။	ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ပုံဟန်ကို ငါမဟုတ်မြင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ	၂၇၆
၇၄။	တဏှာ,မာနဖြုတ်ရဦးမယ်	၂၇၈
၇၅။	ဥပါဒါနက္ခန္ဓာထိုက်တဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မသာ မဂ်၏ အရှုခံအာရုံ	၂၈၁
၇၆။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဒ္ဓမ္မက ဗုဒ္ဓ၏ကမ္မဝါဒအစစ်ကိုပြ	၈၅
၇၇။	ဘုရားပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိဂန္ထအယူသွတ်ပြီးအဖျက်ခံထားရ	၂၈၆
၇၈။	ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါ မနဿကိုခွဲ	၂၈၉
၇၉။	ဒုစရိုက်ကံ၌ အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿပယ်ပုံ	၂၉၂
၈၀။	သတိပဋ္ဌာန်ဟူသည် သတိဦးစီးပြီး ဝီရိယ,ပညာအခြံအရံ ပါသည်	၂၉၅
၈၁	သတိသာကျင့်ပွားလျှင် သတိပဋ္ဌာန်မဟုတ် အတ္တကိလမထ ဖြစ်	၂၉၇
၈၂။	ကာမသုစရိုက်ကံ၌ အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿပယ်ပုံ	၂၉၉

မာတိကာ(အဆုံး)

အ မှတ် စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက် နှာ
၈၃။	ကာမကုသိုလ်ကံ၌ ကျင့်ပွားနည်း	၃၀၁
၈၄။	ရူပါရူပကံ၌ အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿပယ်ပုံ	၃၀၅
၈၅။	ရူပါရူပကံ၌ ကျင့်ပွားနည်း	၃၀၇
	အခန်း(၅)	၃၁၁
	ပဋိဝေဓ သဒ္ဓမ္မ	
၈၆။	ပဋိဝေဓဆိုက်သူကို ဉာဏ်ရှိသူမှသိ	၃၁၃
၈၇။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ	၃၁၆
၈၈။	ဘုံစဉ်စံသောတာပန်ဆိုတာ	၃၂၀
၈၉။	သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ	၃၂၂
၉၀။	အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ	၃၂၄
၉၁။	အရဟန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ	၃၃၀
၉၂။	အရဟန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနေ	၃၃၈
	အခန်း(၆)	၃၄၅
	သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာနိဂုံး	
၉၃။	သဒ္ဓမ္မနိဂုံး	၃၄၇

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ
စကားဦး

ဤကျမ်းကို ပြုစုသူ အရှင်ဉာဏိန္ဒာလင်္ကာရ ဆရာတော်သည် စာမေးပွဲများကို အဆင့်မြင့်မြင့် အောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း သူ၏ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့် သိရှိနိုင်ပါသည်။

သာသနဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ၊ သာသနာလင်္ကာရသာမဏေ ကျော်ဘွဲ့၊ ဒိဃဘာဏက-စသည့် ဘွဲ့များကား ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ရရှိနိုင်သည့် ဘွဲ့များသာ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ဆရာတော်သည် ‘ဒုက္ခနှင့်ဒုက္ခဖြစ်စဉ် သဘောတရား ကျမ်း’ကို ရေးသားပြုစုခဲ့ရာ ထိုကျမ်းကို အမေရိကရှိ စာပေအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုက ဂုဏ်ပြုဆု ချီးမြှင့်ခဲ့သည်ဟု သိရှိရပါသည်။

စာရေးရာ၌ လက်သားကျပြီးသော ဆရာတော်သည် ယခုတစ်ဖန် ‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ’ စာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုပြန်ပါသည်။ စာရေးဟန်မှာ ဟောပြောဆွေးနွေးဟန် ဖြစ်သဖြင့် စာရှုရသူအဖို့ လက်ကမချချင်အောင် ဆွဲဆောင်မှုအပြည့် ရှိပါသည်။

ဆွေးနွေးထားသည့် အကြောင်းအရာတို့မှာ မာတိကာခေါင်းစဉ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သိရှိနိုင်ပါသည်။ ဓမ္မအကြောင်း၊ ဝိနယအကြောင်း၊ သဒ္ဓမ္မအကြောင်း၊ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ၊ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ၊ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မတို့ အကြောင်း အာဂမယုတ္တိ၊ သဘာဝယုတ္တိတို့နှင့် ညှိ၍ ဝေဖန်ဆွေးနွေး တင်ပြထားပါသည်။

အရိယသစ္စာအမြင်ဖြင့် တင်ပြထားသဖြင့် ဆရာတော်၏အမြင်မှာ သစ်လွင်၍ တစ်သွင်ဆန်းသစ် နေပါသည်။

ဆရာတော်သည် သာသနာတော်၌ ‘အရိယသစ္စာတရား ကွယ်
ပျောက်နေသည်’ကို သတိပြုမိသည်။ သာသနာတော်၌ ‘သမုတိသစ္စာနှင့်
ပရမတ္ထသစ္စာ’၊ သစ္စာနှစ်ပါးကိုသာ ‘အရိ’ ထားကြသည်။ ‘အရိယသစ္စာကို
ပညတ်’ဟု သတ်မှတ်၍ ‘သမုတိသစ္စာတွင်း’ သွင်းယူကြသည်။

‘ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ ဝဒတံ ဝရော’-ဟု ဘုရားသျှင်
က သစ္စာနှစ်ပါးသာ ဟောထားကြောင်း ‘အဋ္ဌကထာဆရာတို့’လည်း
ဖွင့်ပြကြသည်။

သို့အတွက် ‘အရိယသစ္စာန ဒဿန’ မင်္ဂလာ၊ ‘ယေ အရိယသစ္စာ
နိ ဝိဘာဝယန္တိ’ ရတနသုတ် စသည်လာ ‘အရိယသစ္စာ’တို့ကား ပျောက်
ခြင်းမလှ ပျောက်ကြရ သည်။

တရားဓမ္မ ရှုမှတ်ရာ၌လည်း သမုတိသစ္စာနှင့် ပရမတ္ထသစ္စာ၊
သစ္စာ နှစ်ပါးသာ အရိထား မူဝါဒအရ ‘ပညတ္တိံ ဌပေတွာ အနိစ္စာဒိဝသေန
ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ပဿတီတိ ဝိပဿနာ’-ဟု သမုတိပညတ်ကို
ခွဲ၍ ရုပ်နာမ်ပရမတ်ကို အနိစ္စစသည့် လက္ခဏာတင် ဆင်ခြင်ကြသည်။
ရုပ်နာမ်ပျောက်အောင် ရှုမှတ်ကြသည်။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး၊ စသည်တို့၌ အရိယ
သစ္စာ သင်္ကေတ ‘အနုပဿနာ’-ဟူသော ဝေါဟာရအစား ပရမတ္ထ
သင်္ကေတ ‘ဝိပဿနာ’ ဝေါဟာရကို တွင်တွင် သုံးခဲ့ကြသည်။

အဋ္ဌကထာအရှင်တို့ကလည်း ပါဠိတော်များကို အရိယသစ္စာ
အမြင်ဖြင့် မဖွင့်ဆိုကြဘဲ၊ ပရမတ္ထအမြင်ဖြင့်သာ ဖွင့်ဆို အရကောက်ပြ
ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ‘အရိယသစ္စာ’-ဟူသော ‘အသံ’-ကို ကြားရုံမျှသာ
ကြားကြရ၍ အဓိပ္ပါယ်ကိုမူ နားမလည်နိုင်ကြတော့ပေ။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အကြောင်း ဆုတောင်းစာတွင် ပါ၍ ရွတ်ဆိုနေကြ ရသော်လည်း သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို မသိရှိကြတော့။ အရိယသစ္စာတရား ကို လောကုတ္တရာ-ဟု ဆိုကာ မကျင့်နိုင်ကောင်းသည့်အရာဟု မှတ်ထင် နေကြသည်။

ဘုရားသျှင်က ‘မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိသော သာသနာမှာသာ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက် ရှိ၏’-ဟု ဗျာဒိတ်စကား ထားခဲ့ပါလျက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားများနိုင်ကြ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မပွားများသည့်အတွက် အရိယာ မဖြစ်။

အရိယာ မဖြစ်သည့်အတွက် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် ပျောက်ရတော့သည်။

ဤသို့ အရိယသစ္စာ ကွယ်ရခြင်း အကြောင်းကို ဤကျမ်းတွင် ဆရာတော်က အသေးစိတ် ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။

ထို့ပြင် ဘုရားသျှင်၏ဝါဒသည် ‘ကမ္မဝါဒ၊ ကိရိယဝါဒ၊ ဝီရိယဝါဒ’ ဖြစ်ကြောင်း ပါဠိတော် တိုက်ရိုက်ဖော်ပြချက် ရှိပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည် ဘုရားသျှင်၏ ကမ္မဝါဒဖော်ပြချက်၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို အကျယ်ဖွင့်ပြချက် ဖြစ်ပါသည်။

ကာမလောက၊ ရူပလောက၊ အရူပလောကဟူသော လောက သုံးပါး၊ ဘုံသုံးပါး ဝဋ်ဒုက္ခသံသရာတရားတို့၏ သမုဒယ၊ အတ္တဂီမ(နိရောဓ) ဖြစ်ပုံ၊ချုပ်ပုံတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနုလောမ၊ ပဋိလောမတို့ဖြင့် ဖော် ပြထားပါသည်။

ထိုသို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာက ‘အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ’၌ သင်္ခါရအရကို ပညာပည အာနေဉ္စ ဖြစ်သည့် ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ကာမ ကုသိုလ်ကံ၊ ရူပ၊အရူပကုသိုလ်ကံတို့ကို ပြဆိုပါလျက် သင်္ခါရ အရကို

ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ အားလုံး သိမ်းကျုံး ကောက်ယူနေကြသည်။ ရုပ်နာမ်ကို ‘ဒုက္ခ’-လုပ်၍ ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာကို ‘နိဗ္ဗာန်’-လုပ်နေကြသည်။ ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာ အာကာသ၊ နတ္ထိဘာဝ၊ သုညတ အာရုံတို့ကို နိဗ္ဗာန်-ဟု အယူမှားကြ တော့သည်။ ထိုအာရုံကို သိနေသည့်စိတ်ကိုလည်း မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ဟု မှတ်ထင်နေကြသည်။

‘သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာ’-ပုဒ်တို့၌ ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ’-အရကို နိဗ္ဗာန်ပါ ကောက်ယူ၍ ‘အနတ္တနိဗ္ဗာန်’-ဟုပင် ပြောဆိုကြ သည်။ ထိုသို့ပြောဆိုချက်အရ ‘အနန္တသာရမရှိသော နိဗ္ဗာန်’-ဟု ဆိုရာ ရောက်တော့သည်။ ‘အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ’-၌ ‘ဒုက္ခေ’-ဟူသော နောက် စကားကိုထောက်ဆလျှင် ‘သဗ္ဗေဓမ္မာ’-အရ၌ ‘နိဗ္ဗာန်မပါနိုင်ကြောင်း’ ထင်ရှားလှသည်။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓဝါဒသည် ‘အနတ္တဝါဒ’-ဟု အနတ္တလက္ခဏာသုတ် ကို ထောက်၍ ဆိုကြသည်။ အမှန်မှာမူ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ ငြီးငွေ့စေရန် သာ လက္ခဏာတင် ဆင်ခြင်ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

သစ္စက၊ ဗကတို့ကို ဆုံးမရာ၌လည်း ယင်းတို့၏ အတ္တအယူကို ချိုးနှိမ်ရန် အနန္တသာရ မရှိပုံ၊ မခိုင်မြဲပုံတို့ကို ထင်ရှားစေလို၍ ဆန့်ကျင် ဘက် ‘အနတ္တ’ဟူသော ဝေါဟာရကို ဘုရားသျှင်သုံးခဲ့သည်။ အမှန်မှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သုံးပုဒ်လုံး အရတူကြ၍၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ လက္ခဏာသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤကျမ်းကိုပြုစုသူ အရှင်က ဘုရားသျှင်၏ ကမ္မဝါဒဖော်ပြချက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာသည်လည်း နိဂစ္ဆ၏ ကမ္မဝါဒအစားထိုး ခံခဲ့ရသည် ဟု သုံးသပ်တင်ပြထားပါသည်။

ဘုရားသျှင်၏ ကမ္မဝါဒက-

‘ဤတစ်လံမျှ ကိုယ်ကာယ၌သာ လောက၊လောကဖြစ်ကြောင်း၊
လောကချုပ်ရာ၊ လောကချုပ်ကြောင်းအကျင့်’-တို့ကို ညွှန်ပြထား၏။

သံသရာသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ လည်ပုံကိုဘုရားသျှင်၏ ပဋိစ္စသမု
ပ္ပါဒ်က’ ဖော်ပြ၏။

နိဂန္ထတို့၏ ကမ္မဝါဒကမူ-

‘အစမထင်သည့် သံသရာကြီးထဲ၌ လူကလည်ပုံ’ကို ဖော်ပြ၏။

နိဂန္ထတို့၏ ကမ္မဝါဒအကြောင်းကို ဂိဇ္ဈကုဋ်ရှိ ကျောက်ဖျာနက်
စခန်း၌ တရားကျင့်နေကြသည့် နိဂန္ထတို့နှင့် ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ် ကံနှင့်ပတ်
သက်သည့် ဆွေးနွေးချက်များအရ သိသာလှပါသည်။

ထို့ကြောင့် အရိယသစ္စာကို ကံဖြင့်သာ သိနိုင်ပါသည်။

ကံကိုသိမှ သံသရာကို သိ၍ သံသရာက သတ္တဝါအမျိုးမျိုးကို
ဖြစ်စေသည်ကို သိပါသည်။ ‘သတ္တဝါ’-ဆိုသည်မှာ လူမှာဖြစ်ပွားသည့်
ကံရုပ်၊ကံနာမ်တို့၏ အမည်သာ ဖြစ်၍၊ အပါယ်၊လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာ ဥပါဒါန
က္ခန္ဓာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ လူပုံပျောက်၍ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပုံများ ထင်ရှား
လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသတ္တဝါ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ လက္ခဏာကား
အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ လက္ခဏာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့၏ လက္ခဏာ
ကို မြင်မှ ဒုက္ခအမှန်ကို သိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

‘လူ၏ ဖောက်ပြန်သောသဘောသည်သာ ‘သတ္တဝါ’ဖြစ်ပါသည်။
ခွေး၊ကြောင်စသည့် တိရစ္ဆာန်များကို သတ္တဝါဆိုသည် မဟုတ်ပါ။ ‘အရူး’
ဟူသည် လူ၏ဖောက်ပြန်သည့် သဘောမျိုးကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကံကြောင့် လူဖြစ်လာသည် မဟုတ်။ လူကြောင့်သာ ကံဖြစ်လာ
ရ ပါသည်။ ‘ရှေးအတိတ်ကံကြောင့် လူဖြစ်လာ’-ဟု ပုဗ္ဗေကတဟေတု

အကြောင်းရှာကြသည်။ ကံနှင့်ကံသတ္တိ အထူးမရှိသော်လည်း ကံသတ္တိကို ကြံဆကြသည်။ ‘ပဌမဆုံးလူသားသည် မည်သည့်ကံကြောင့် ဖြစ်လာရ သနည်း?’-ဟု မေးသူရှိက အခက်တွေ့နိုင်ပါသည်။

‘ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇ္ဇတိ’-အရ ကံကြောင့်သာ သတ္တဝါ ဖြစ်လာရ သည်။ သတ္တဝါသည် လူကိုမှီ၍ ဖြစ်ရသည်။ ခြေနှစ်ချောင်း၊ ခြေလေး ချောင်းစသည့် သတ္တဝါတို့သည် လောကဝေါဟာရအရ သတ္တဝါ-ဟု ခေါ် ဆိုကြသော်လည်း ယင်းသတ္တဝါတို့သည် ကံကြောင့်ဖြစ်လာသော သတ္တဝါ များ မဟုတ်ပါ။ မျိုးရိုးဗီဇကြောင့်သာ ဖြစ်ကြသဖြင့် အထွေထွေအပြားပြား များလာရပါသည်။

လူကိုမှီ၍ဖြစ်လာသည့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသတ္တဝါများသာ ကံကြောင့် ဖြစ်လာရပါသည်။ အပါယ်၊လူ၊နတ်ဗြဟ္မာ စသည်တို့နှင့် လယ်သမား၊ အလုပ်သမား စသည်တို့သည် မိမိတို့ပြုလုပ်သည့် အမှုကံအလိုက် ကွဲပြား ခြားနားကြသည်ကို ‘န ဇာတိယာ ဗြဟ္မဏော ဟောတိ၊-----ကမ္မနာ ဗြဟ္မဏော ဟောတိ’-စသည်ဖြင့် ဝါသေဋ္ဌသုတ်၌ လေ့လာသိရှိရပါသည်။

ကံကြောင့်သာ ‘လူကောင်း၊လူဆိုး’-ဟူသည့် ဖောက်ပြန်သည့် သတ္တဝါ ဖြစ်လာရပါသည်။ ဒုလ္လဘတရားများနှင့် ကြံကြိုက်ရ၍ လူအပေါ် ၌မှီ၍ ဖြစ်သည့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သတ္တဝါများ ချုပ်ငြိမ်းသွားလျှင် ရခဲလှသည့် ‘မနုဿတ္တဘာဝ ဒုလ္လဘ’-ကို ရရှိသည် မည်ပါသည်။

ပရမတ္ထသစ္စာအရ လူပျောက်အောင် ရုပ်နာမ်ဖြင့် ချေဖျက်လျှင် ကံသတ္တဝါ လူကို မသိနိုင်တော့ပေ။ ကံအစစ် မမြင်လျှင် ရှေ့နောက်ဘဝ များနှင့် သဿတ၊ဥစ္ဆေဒ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ ဝင်လာနိုင်ပါသည်။

ကံကြောင့်ဖြစ်သည့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သတ္တဝါပုံဟန်ကို ‘နေတံ မမ၊ နေသောဟ မသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ’၊ ‘ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ငါ့အတ္တ

မဟုတ်’-ဟု ရှုပါမှ တဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိ ကွာနိုင်ပါသည်။

ဘုရားသျှင်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာများ၌ အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရသည် လူမမွေးမီ အတိတ်ဘဝက ပြုလုပ်ချက်။ ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏတို့က အနာဂတ်ဘဝမှာ ဖြစ်ပွားချက်။ ဝိညာဏ်၊နာမ်ရုပ်စသည့် အလယ်ရှစ်ချက်က ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ဖြစ်ပွားချက်-ဟု မဖော်ပြပါ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌မူ ‘အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ အတိတော အဒ္ဓါ၊ ဇာတိ ဇရာမရဏံ အနာဂတော အဒ္ဓါ၊ မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ’-ဟု အတိတ်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဟု ဘဝသုံးရပ် ဆက်စပ်ပြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသည့် အတိတ်ဘဝများ၊ မရောက်လာသေးသည့် အနာဂတ်ဘဝများကို မည်သို့ သိနိုင်ပါမည်နည်း။ သို့အတွက် ‘အဟောသိနုခေါ အဟံ အတိတ မဒ္ဓါနံ’-စသည်ဖြင့် ‘ငါသည် အတိတ်ဘဝက ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေသလော?၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ ဖြစ်လတံ့လော?၊ ငါသေပြီးနောက် ဘယ်ဘဝသို့ ရောက်ရဦးမည်နည်း?’-ဟု ယုံမှားခြင်းဝိစိကိစ္ဆာနှင့် သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒ မိစ္ဆာအမြင်များ ဖြစ်ပွားရပါသည်။

ဘုရားသျှင်ကမူ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏ’-စသည်ဖြင့် ‘သတ္တဝါသေပြီးနောက် ဖြစ်၊မဖြစ်’ အမြင်မှားများကို အကျိုးမများသည့်အတွက် မတွေးကြံကြရန် တားမြစ်ခဲ့ပါသည်။ အရိယသစ္စာတရားတို့ကို အကျိုးများသည့်အတွက် တွေးကြံကြရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းတားမြစ်ချက်၊ တိုက်တွန်းချက်တို့ကို နိကာယ်ငါးရပ်၊ ပိဋကတ်အနှံ့ တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ယင်းသို့ ဗုဒ္ဓဘုရားသျှင်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ရှေ့နောက်ဘဝများဖြင့် ဖွင့်ဆိုကြသဖြင့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိနိုင်တော့။ တက္ကသိ၊ ကြံဆသိများသာ ဖြစ်ရပါသည်။ ကိုယ်တိုင်သိ မဖြစ်

နိုင်တော့ပေ။ အရိယသစ္စာကွယ်၍ သစ္စာမသိ၊ သတ္တဝါမသိ၊ ကံနှင့်ဝိပါက် ဆက်ပုံ ပဋိသန္ဓေမသိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မသိ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ သာသနာ တော်၏ အနှစ်သာရများ ပျောက်၍ လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောက-ဟူ သည့် ‘အကာများ’-သာ လွှမ်းမိုးလာကြသည်။

ဤသို့ ဘုရားသျှင်၏ သာသနာ့မဏ္ဍိုင်ဖြစ်သည့် ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားနှင့် အရိယသစ္စာတရား’-တို့ တိမ်ဖုံးသည့်လပမာ ရောင်ဝါမလင်း နိုင်သည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ဤကျမ်းပြုစုသူအရှင်သည် သတိသံဝေဂ များ စွာဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အကျိုးများကြစေရန် ရည်သန်၍ ဤကျမ်း ကို ပြုစုရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လေးကျွန်းလုံးကို စကြာယာဉ်ပျံဖြင့် လှည့်လည်၍ သီလစောင့် ရှောက်ကြရန် ဆုံးမခဲ့သည့် စကြာမင်းပမာ၊ လောကသားအားလုံး ဓမ္မ ဖြင့် စောင့်ရှောက်နိုင်ရန် ဓမ္မစက်ပိုင်ရှင် ဘုရားသခင်သည် လောက၌ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ စကြာမင်း၏ စကြာရတနာ အဆက်ဆက် လည်ပတ်နိုင်ရန် သားတော်စဉ်ဆက် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ ဘုရားသျှင်၏ ဓမ္မစက်လည်း မပြတ်လည်ပတ်နိုင်ရန် ရှင်သာရိပုတြာ စသည့် သာဝကစဉ်ဆက် စောင့်ရှောက်လာခဲ့ကြသည်။

စကြာမင်းတို့၏ နောက်ဆုံးမင်းဆက်၌ ဒိဗ္ဗစက် မလည်နိုင်၍ ဒုစရိုက်တရားများ ထွန်းကားလာပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဘုရားသျှင်က- ‘ငါ ဘုရား၏ ဓမ္မစက်၊ သင်တို့လက်ထက်တွင် မပျောက်ပျက်အောင် စောင့် ရှောက်ရစ်ကြ’-ဟု မိန့်မှာခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါ ဘုရားသျှင်၏ အရိယသစ္စာဓမ္မစက် မလည်ပတ်နိုင် တော့ပေ။ အရိယသစ္စာတရားကို ပရမတ္ထသစ္စာ အရကောက်များဖြင့် ကောက်ယူကြသဖြင့် အရိယသစ္စာ ပျောက်ခဲ့ရသည်။ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ

မပွားများကြသည့်အတွက် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အသံမျှသာ ကြားနေရတော့သည်။

ရှေးက အသံကြားလျင် ရန်သူတို့ ဖိန့်ဖိန့်တုန်အောင် ကြောက်ရွံ့ကြသည့် ဘာရတမင်းတို့၏ အာနတစည်ကြီးသည် နောင်အခါ ဖာရာထေးရာ များလာ၍ မူလအသံပျောက်ကာ ရန်သူတို့က မကြောက်ကြတော့ပေ-ဟု အာဏိသုတ်လာ ဒေသနာတော်အရ ဘုရားသျှင်၏ အရိယသစ္စာ ကွယ်ပျောက်သဖြင့် ကိလေသာရန်သူကို မအောင်နိုင်တော့။ ဘုရားသျှင်၏ သစ္စာတရား၊ မေတ္တာတရား၊ မင်္ဂလာတရား စသည်တို့သည် ရွတ်ပွားရုံမျှသာ အသုံးဝင်တော့သလို ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

အဘိဓမ္မာဒေသနာအရ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊သစ္စာ တို့ကို ခန္ဓာဖွဲ့တတ်၊ အာယတနဖွဲ့တတ်၊ ဓာတ်၊သစ္စာတို့ဖွဲ့တတ်၊ အရကောက်တတ်သော်လည်း ခန္ဓာ၊အာယတန၊ဓာတ်၊သစ္စာ ဖြစ်ပုံတို့ကို ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် မသိနိုင်သဖြင့် ကိလေသာကို မပယ်ခွဲနိုင်၊ စားဆေးကို လိမ်းဆေးသဖွယ် သုံးနေရသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ ရောဂါ မပျောက်နိုင်တော့။ ပိဋကတ်ကို လေ့လာသူများအဖို့လည်း ဆေးနည်းသာသိ၍ ကုထုံးမတတ်သော သမားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နွားသာ ကျောင်းရ၍ နွားနို့မသောက်ရသော နွားကျောင်းသားကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖြစ်ရပါသည်။

ဓမ္မစကြာဒေသနာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မစက်ကို မည်သည့်သမဏ၊ဗြဟ္မဏ၊ဒေဝ၊မာရတို့မှ မတားမြစ်နိုင် မကန့်ကွက်နိုင်-ဟု ဟောထားပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် မည်သည့်ပရိသတ်၌မဆို ရဲဝံ့စွာ ဆွေးနွေး ဟောပြောနိုင်သည်မှာလည်း ဤ‘သစ္စာလေးပါးတရား’-ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော် ဟူသည်မှာလည်း ‘သစ္စာလေးပါး တရား’ပင် ဖြစ်ပါသည်။

‘သစ္စာလေးပါးတရား’-သည် လောကအားလုံး လွှမ်းခြုံနိုင်သော တရား ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာကြီးသည် လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးတို့ ဖြင့် တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်နေပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တို့သည် လည်း ထိုမီးများကို ငြိမ်းစေနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ကမ္ဘာ့ဘာသာ အသီးသီးထံမှ ရှာဖွေနေကြပါသည်။ သို့သော် မည်သည့် ဘာသာတရား ထံကမှ ရေရာသည့်အဖြေများကို ရရှိသည်-ဟု မကြားသိရသေးပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူသားတို့၏ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အကယ်ပေးစွမ်း နိုင်သည် ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓဘုရားသျှင်၏ ဝါဒသဘောတရားရေးရာကို ကမ္ဘာ့ ပညာရှင်တို့အား တင်ပြနိုင်ရပေမည်။ အကယ် မေတ္တာသဘော မရောက် သည့် မေတ္တာသဘောတရားလောက်နှင့် မလုံလောက်ပါ။ ကမ္ဘာ့ဘာသာ အသီးသီး၌လည်း မေတ္တာတရား သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူ ရှိနိုင်ပါသည်။

ရဟန်းခြောက်ကျိပ်တို့အား သာသနာပြုခရီး စေလွှတ်ရာ၌ ဗုဒ္ဓ ဘုရားသျှင်၏ ဩဝါဒမိန့်ခွန်းတော်သည် သတိပြုစရာ ဖြစ်ပါသည်။

‘ဗဟု ဇန ဟိတာယ၊ ဗဟုဇန သုခါယ၊ လောကာနုကမ္မိယ’၊

‘လူအများ စီးပွား၊ချမ်းသာဖြစ်ရန်၊ လောကကြီးကို စောင့်ရှောက် ရန် တရားဟောကြ’-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

လူအများငြိမ်းချမ်းဖို့ရန် ထိုတရားသည် မည်သည့်တရား ဖြစ်နိုင် ပါသနည်း?

‘သစ္စာလေးပါး အရိယသစ္စာတရားမှတစ်ပါး အခြားမရှိနိုင်ပါ’။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသည့် ကိလေသာမီးတို့ အပြီးတိုင်ငြိမ်း သည့် တရားမှာ ‘အရိယသစ္စာတရား’သာ ဖြစ်ပါသည်။

လူသားများ မငြိမ်းချမ်းကြသည်မှာ လူသားအချင်းချင်း ကိုယ်၊ နှုတ်၊နှလုံး သုံးပါးတို့ဖြင့် လွန်ကျူးကြသည့် ကံများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးသုံးပါး လွန်ကျူးမှုခပ်သိမ်း ငြိမ်းပါက လူသားအားလုံး ငြိမ်းချမ်းရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

သမ္မာမဂ္ဂင်တရား ပွားများက ကိလေသာငြိမ်း၍ ကံများလည်း ကုန်ဆုံးရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

စကြာမင်းတို့၏ ဒိဗ္ဗစက်ကြောင့် လူသားများ ငြိမ်းချမ်းကြသကဲ့ သို့ ဘုရားသျှင်၏ ဓမ္မစက်ကြောင့်လည်း ကမ္ဘာ့လူသားများ ငြိမ်းချမ်းနိုင် ပါသည်။ ကမ္ဘာ့လူသားတို့၏အလယ် ‘ဓမ္မစက်’ လည်နိုင်ဖို့သာ အရေးကြီး ပါသည်။

ထိုသို့ ဓမ္မစက်လည်နိုင်ဖို့အတွက် ဤစာပြုစုသူ ဆရာတော်က ‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ’ ကျမ်းစာဖြင့် တပ်လှန့် နှိုးဆော်ခဲ့ပါသည်။

‘အာရမ္မထ၊နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ’-ဟု အဘိဘူရဟန္တာ မထေရ်ကြီး ကြွေးကြော်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

သို့အတွက် ကျွန်ုပ်တို့အား ဆရာဘုရားအဖြစ် ဆိုဆုံးမမည့် ဘု ရားသျှင်ကိုယ်စား ထားခဲ့သည့် ဓမ္မဝိနယတို့သည် ယခုအခါ မည်သို့သော အခြေအနေတွင် တည်ရှိနေပါသနည်း? ရာဂဝိနယ၊ ဒေါသဝိနယ၊ မောဟ ဝိနယ- ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟတို့ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သည့် အရိယသစ္စဓမ္မ၊ လောကုတ္တရဓမ္မ ဟုတ်ပါ၏လော?

လောကုတ္တရဓမ္မ၏ အာရုံက ဒုက္ခအရိယသစ္စာ အာရုံ၊ ဥပါဒါန က္ခန္ဓာ အာရုံ၊ ဝဋ်ဒုက္ခသံသရာ အာရုံနှင့် ထိုအာရုံတို့ငြိမ်းရာ အာရုံများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် အာရုံများသည် ဒုက္ခအရိယသစ္စာ အာရုံ များ မဟုတ်ပါ။

ရူပ,အရူပ-ဟူသည့်အတိုင်း ရူပ-ဟူသော ရုပ်တရား၊ အရူပ-ဟူသော နာမ်တရား၊ ရူပါရူပဓမ္မ လောကီယဝဋ်ဒုက္ခတရားများသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မ စစ်,မစစ်သိနိုင်ရန် သုတ္တ၊ သုတ္တနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ-ဟူသည့် မဟာပဒေသတရား လေးပါးနှင့် ညှိယူရန် ဘုရားသျှင် နည်းပေးထားပါသည်။ ယင်းလေးပါးတို့ကို အစဉ်အတိုင်း အလေးထားရပါသည်။

ယခုအခါ ‘သုတ္တဓမ္မ’-ကို အလေးထား၍ ညှိယူရန်ထက် အာစရိယဝါဒ အဆိုအမိန့်များကိုသာ ဘုရားဟောသုတ္တ,သုတ္တနုလောမတို့ထက် အလေးထားကြပါသည်။ အာစရိယဝါဒဟူသည် ထေရ်ကြီးစကား ထေရ်ငယ်ကြားမျှသာ ဖြစ်၍ ပရမတ္ထသစ္စာအမြင်ဖြင့်သာ ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။

‘အရိယသစ္စာအမြင်’-ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌မူ ‘သစ္စံ သတ္တော ပဋိသန္ဓိ ပစ္စယာကာရမေဝစ’-ဂါထာအရ အာစရိယဝါဒကို နည်းမှီးကာ ဖွင့်ဆိုကြရပါသည်။ အပရပစ္စယ-ကိုယ်ပိုင်ဒဿနဖြင့် ဖွင့်ဆိုကြသည် မဟုတ်ပါ။

ဤကျမ်းပြုစုသူ အရှင်ကမူ ပိဋကတ်ကို အဆီညှစ်၍ အနှစ်ကို ထုတ်ယူကာ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ စာပေနှင့်ပရိယတ် မတူပုံ၊ အရိယဓမ္မဆိုင်ရာ သင်ကြားနာယူ ဟောပြောပို့ချ ဆွေးနွေးလေ့လာမှုများသာ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ မည်ပုံ၊ သောတာပတ္တိယဂ်တရား လေးပါးနှင့်အညီ သဒ္ဓမ္မတ္ထသိသူက သင်ကြားပေးမှ သဒ္ဓမ္မတ္ထ သိနိုင်ပုံ၊ ယောနိသောရိမှ သဒ္ဓမ္မတ္ထ သိနိုင်ပုံတို့ကို ဝေဖန်ဆွေးနွေးထားပါသည်။

ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မကို ဖွင့်ဆိုရာဝယ် အရိယာဖြစ်စေနိုင်သည့် နည်းလမ်းကသာ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ မည်ပုံ၊ အရိယသစ္စာအမြင်ရှိမှ ဒိဋ္ဌိစင်၍ အမှန်သိနိုင်ပုံ၊ တဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်ခွါနိုင်ပုံ၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ရှုပွား

ရာ၌ ပရမတ္ထသစ္စာနည်းဖြင့် ရှုပွားလျှင် ရှုပ,အရှုပဆိုက်ပုံ၊ အရိယသစ္စာ အမြင်ဖြင့် ရှုပွားမှ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသိ၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရနိုင်ပုံတို့ကို သတိ ထားဖွယ်ရာ ဆွေးနွေး တင်ပြထားပါသည်။

ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မကို ဖွင့်ဆိုရာ၌မူ ခက်ခဲနက်နဲလှသည့် ထွင်းဖောက် သိ ပဋိဝေဓဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံသဘောကို ရှင်းလင်းစွာ တင်ပြနိုင်ပါ သည်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ အရဟန္တပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီး တို့ သိပုံ,ပယ်ပုံ,ဆိုက်ပုံ,ပွားပုံ။ ကာမ,ရှုပ,အရှုပ ဘုံသုံးပါး သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ တို့မှ လွတ်မြောက်သွားပုံတို့ကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်မှာ ‘ဤဘဝ၌ တရားမရနိုင်တော့’-ဟု စိတ်ပျက်အားငယ် နေရှာသူများအတွက် အား တက်ဖွယ်ရာ အားဆေးတစ်ခွက် ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော်--သို့သော်--

ဤအရှင်၏ အရိယသစ္စာအမြင်ဖြင့် ဆွေးနွေးတင်ပြထားချက် များသည် ပရမတ္ထသစ္စာနယ်၌ ကျွမ်းဝင်ပြီး ရှိနေကြသည့် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ နားဝင်မချို့နိုင်စရာ ဆေးခါးကြီး သောက်ရသလို၊ မျိုမကျနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိနိုင် ပါသည်။

ဤခံစားချက် ဝေဒနာဆိုးများကို ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်း၍ ဝေဒနာတိက္ကမ ဝေဒနာလွန်မြောက်အောင် ပွားများနိုင်ပါမူ၊ သို့မဟုတ် ‘ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည်’၊ ‘ဤဟာသာ အမှန်၊ အခြားအရာ အလကား’-ဟု အတ္တဝါဒုပါဒါန် အစွဲမသန်ဘဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင် ယောနိသော မနသိကာရ ဝင်နိုင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အလှမ်းမဝေးလှ ပါ။ အနီးကလေးသာ ဖြစ်ကြောင်း ‘သန္တိကေ န ဝိဇာနန္တိ မဂါ ဓမ္မဿ အကောဝိဒါ’ ဂါထာက ပြဆိုနေပါသည်။

ဓမ္မ၌ မလိမ္မာသူက မဂ-ခေါ်ဆို ရောဟိတဿ ဈာန်ပုံရသေ့လို
လောက၏အဆုံးကို ရှာဖွေနေသူများအဖို့ အချဉ်းနှီးကြိုးပမ်းမှုများသာ
ဖြစ်ကြောင်း ဤကျမ်းက အာဒိနဝပြကာ နိဿရဏဖြစ်ရေး လမ်းညွှန်
ပေးထားပါသည်။

သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ ဆင်ခြင်ပွားများနိုင်ကြပါစေ။
ဒုလ္လဘတရား ငါးပါးအနက် အတိဒုလ္လဘဖြစ်သည့်-
'သဒ္ဓမ္မသဝန'ကို ကြိုးစား နာယူနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

ဆရာကြီးဦးစိုးအောင်
သ၊စ၊အ၊ ဓမ္မာစရိယ၊ ဘီအေ
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊
သုတေသနနှင့်ကျမ်းပြုဌာန(အငြိမ်းစား)

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ

စာရေးသူအမှာ

သည် သဒ္ဓမ္မကထာဟာ တို့သာသနာကို ကျေးဇူးတွေ အများကြီး
များစေမှာတွေပဲ။ တို့သာသနာမှာ ဒါတွေ မွေးမှိန်ခဲ့တာ ကြာပြီ။ ရတနာသုံးပါး
ကို ဝတ်တွားပူဇော် ဖူးမျှော်ကြည်ညို အားကျ မျှော်လင့် နေဖို့လောက် အထိပဲ။

တို့ ဘုန်းကြီးလုပ်ခဲ့တာ နှစ်သုံးဆယ် ကျော်ခဲ့ပြီ။ ကိုရင်ဘဝပါထည့်
လျင် နှစ်လေးဆယ်ဝန်းကျင် တိုင်ပေါ့။

သည်နှုတ်တွေအတွင်းမှာ တို့ကြိုးစားမှုရလဒ်အဖြစ် တံဆိပ်အမျိုးမျိုး
တပ်ပေးတာ ခံရတယ်။

သာသနာ့အဆင်တန်ဆာ သာမဏေကျော်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ ကျက်သရေ
ဆောင် သာသနာ့အလံတံခွန် ဓမ္မဆရာ၊ ဒီဃနိကာယဓမ္မ ပိဋကအာဂုံဆောင်၊
ကျမ်းစာသင်ကြားဖြန့်ဝေမှု မဟာပဏ္ဍိတ်။

ဒါတွေရလည်း သည်ကတက်အောင် သည်တောင် မကျော်နိုင်ဘဲ။

ဒါဟာ တို့သာသနာအတွက် အတိုင်းမသိ ဝမ်းနည်းစရာပေါ့။

ဒါကိုကျော်လွှားပေးမှာ သည် သဒ္ဓမ္မကထာ ပဲ။

ဒါကြောင့်-

ဒါကလေး ကြားရရာက မှတ်တမ်းကလေးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြီး
တို့သာသနာအဖြစ် စက္ကူပေါ်အရောက် တင်ပေးလိုက်တယ်။

ဝမ်းသာ နားလည်နိုင်ကြမယ် မျှော်လင့်လို့ပဲ။

အရှင်ဉာဏိန္ဒာလင်္ကာရ

သာမဏေကျော်၊ သာ-သီ-မ၊ ဒီဃဘာဏက

မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ (တောင်ငူ)

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာနိဒါန်း

‘ဟူး- ဟူး-’
 ‘မောပြီလားဗျ’
 ‘မရောက်လူသေးဘူးလား’
 ‘သည်လောက်နဲ့တော့ ဘယ်ရောက်ဦးမလဲဗျာ’
 ‘ဆရာတော့်နေရာက အတော်ခေါင်တာပဲ’
 ‘ကျွန်တော်လည်း ခေါင်ခေါင်ကြီးနေသူဆိုပြီး စိတ်ဝင်စားရာက
 တွေ့တာဗျ’
 ‘သည်လောက် အပန်းတကြီးလာရမှပဲ ကြိုက်သလောက်နေပြီး
 ဆရာတော့်ထံ ဆွေးနွေးမေးမြန်းချင်တယ်’
 ‘ဆရာတို့ကတော့ ဆရာတွေဆိုတော့ ဆရာတော်က ဆရာတို့
 နဲ့တန်တာတွေ မိန့်ပါလိမ့်မယ်ဗျာ’
 ‘အဲဒါတွေကို မှတ်တမ်းလည်း တင်ချင်တယ်’
 ‘ဒါ-အလွန်ကောင်းတဲ့ လုပ်ရပ်ပဲဗျာ’
 ‘ဆရာတော်က တစ်ပါးတည်းပဲနော်’
 ‘ဟုတ်တယ်ဗျ’
 ‘ရှဲ့စရာကြီး-နော်’
 ‘မွေ့စရာ ဖြစ်မှာပါဗျာ’

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

သည်လိုနှင့် ဆရာတော်ဆီက အပြန်မှာ-

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

‘အချောပြီးပြီလားဗျ’
 ‘ပြီးပြီ’
 ‘ဘာတွေရသလဲဗျ’
 ‘သည်မာတိကာနဲ့စာတွေပဲ ကြည့်တော့’
 ‘ဒါကို ဘယ်လိုနာမည်ပေးမလဲဗျာ’
 ‘သဒ္ဓမ္မကထာ’ သို့မဟုတ် ‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ’လို့ပဲ’
 ‘ရည်ရွယ်ချက်ကကော-ဗျာ’
 ‘တို့ဆွေ၊ တို့ညာတွေ လမ်းညွှန်ဖြစ်ရစ်စေဖို့ပဲ’

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

အခန်း(၁)

ဝိနည်းနှင့် သာသနာသုံးရပ်

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သိစရာ

သို့မဟုတ်

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ

အခန်း(၁)

ဝိနည်းနှင့် သာသနာသုံးရပ်

- ၁။ သာသနာသုံးရပ်သည် ဘုရားပရိသတ်လေးပါးလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည်
- ‘တကာတို့ လာကြတယ် နော်’
 - ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 - ‘သည်တစ်ခါ လာကြတာ ငါးယောက်တောင်ပါလား’
 - ‘ဆရာတော် မတွေ့ဘူးသေးတဲ့ တကာနှစ်ယောက်က တပည့်တော် တို့ရဲ့ ဆရာတွေပါ ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ ပြောကြ၊ဆိုကြတာကလေးတွေ နားထောင်ပြီး ဆရာတော်ကို တွေ့မြင် မေးမြန်းချင်တာကလေးတွေရှိလို့ လိုက် လာကြသူတွေပါဘုရား’
 - ‘တကာတို့ကိုတွေ့ရတာ မင်္ဂလာပါ နော်’
 - ‘တပည့်တော်တို့ကလည်း မင်္ဂလာပါပဲ ဆရာတော်’
 - ‘အဲသည်မင်္ဂလာကလေး ပြည့်စုံတာထက် ပြည့်စုံသွားအောင် တကာ တို့စိတ်ထဲမှာ ပါလာတဲ့ ပြဿနာကလေးတွေ ဖြေးဖြေးဆေးဆေး မေးကြပါ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘မေးမြန်းချင်တာက ဒုတိယပါဘုရား၊ ပဌမက ဆရာတော်ကို တွေ့ချင်
မြင်ချင် ဖူးမြော်ချင်တာပါ ဘုရား’

‘ဪ- သည်လိုလား’

‘အမှန်ပါပဲ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျင် ဘုန်းကြီးငုတ်တုတ်ပဲတွေ့လို့တော့ တင်းတိမ်မှာ
မဟုတ်ဘူး’

‘သင့်လျော်သလိုပါ ဘုရား’

‘သည်တော့ ဖောက်ထွက်ပြီးသိတဲ့ အသိတရားတစ်ခုကို တကာတို့
နာရအောင်လား’

‘ဆရာတော် နှလုံးသွင်းအတိုင်းပါ ဘုရား’

‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာသုံးရပ်အကြောင်း နာကြားကြရအောင်’

‘အဲဒါက တပည့်တော်တို့နဲ့ ဆိုင်တာမှ ဟုတ်ရဲ့လားဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့ သည်လိုမေးတာလဲ တကာ’

‘သာသနာသုံးရပ်က အရှင်ဘုရားတို့လို သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတွေ
နဲ့သာ ဆိုင်မှာလားလို့ပါ ဘုရား’

‘သည်လိုမဟုတ်ဘူး တကာ’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘သာသနာမှာ ပရိသတ်လေးပါး ရှိတာပဲ’

‘အဲဒါ တပည့်တော်တို့ မကြားဖူးကြဘူး ဘုရား’

‘သည်သာသနာကို ကိုးကွယ်ပြီး သည်သာသနာရဲ့ ပရိသတ်တော့
သိမှပေါ့ တကာ’

‘သိဖို့ကောင်းတာ အမှန်ပါပဲ ဘုရား’

‘ရဟန်းယောက်ျားတွေဟာ သည်သာသနာရဲ့ ပရိသတ်တစ်ခုပဲ’

‘ထင်ရှားပါ၊ ဘုရား’
‘ရဟန်းမိန်းမတွေကလည်း သာသနာ့ပရိသတ်ပဲ’
‘အခုတော့ သည်ပရိသတ်မရှိဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘မရှိဘူးတော့ မဟုတ်ဘူး တကာ’
‘ရဟန်းမရယ်လို့ သည်သာသနာမှာ ရှိသေးလို့လား ဘုရား’
‘ရှိတယ်’
‘မြန်မာပြည်မှာတော့ မရှိတော့ဘူး ထင်ပါတယ် ဘုရား’
‘သာသနာက မြန်မာပြည်တစ်ခုတည်း ရှိတာမှမဟုတ်တာပဲ’
‘မြန်မာပြည်အပြင်ဘက်တော့ မသိဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘မသိတာနဲ့ မရှိတာမလုပ်ရဘူးလေ’
‘ဟုတ်ပါပြီ ဘုရား’
‘နောက်-သာသနာ့ပရိသတ် တစ်ခုက ဥပါသကာလို့ဆိုတဲ့ သာသနာ့
တကာ ပရိသတ် ဖြစ်တယ်’
‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား။ ဒါလည်း သာသနာ့ပရိသတ်ပဲပေါ့-နော်’
‘ဟုတ်တယ်။ နောက်ဆုံးပရိသတ်က ဥပါသိကာ ပရိသတ်ဖြစ်တဲ့
တကာမတွေပဲ’
‘သာသနာ့ပရိသတ် ကုန်အောင်သိရလို့ ဝမ်းသာပါတယ်ဘုရား’
‘သာသနာသုံးရပ်ဟာ သာသနာ့ပရိသတ်တွေအားလုံးနဲ့ မဆိုင်သင့်ဘူး
လား’
‘ဆိုင်ရမှာပါ ဘုရား’
‘သည်တော့ သာသနာသုံးရပ်ဟာ တကာတို့နဲ့မဆိုင်ဘူး အထင်ကို
ဖျက်ရလိမ့်မယ်-နော်’
‘ပရိယတ်စာပေဆိုတာ ဘုန်းကြီးတွေ သင်ကြတာလို့ သိနေမိတော့

သည်သာသနာဟာ ဘုန်းကြီးနဲ့ပဲဆိုင်တယ် ထင်မိတာပါဘုရား’
 ‘တကာက ပရိယတ်နဲ့ စာပေကို တစ်ခုတည်းလို့ မှတ်နေပုံရတယ်’
 ‘ပိဋကတ်စာပေ သင်ယူနေသူနဲ့ သင်ကြားပေးသူတွေကို ပရိယတ်
 လုပ်နေသူတွေလို့ မှတ်ယူမိတာပါ ဘုရား’
 ‘ဒါလည်း မှားတာတော့ မဟုတ်ဘူး’
 ‘မမှားဘူးဆိုလျင် မှန်တာပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်လိုလဲ မဟုတ်ဘူး’
 ‘ဘယ်လိုပါလဲ ဘုရား’
 ‘ပရိယတ်ရဲ့အဓိပ္ပါယ်က အဲသည်ထက် ကျယ်တယ်’
 ‘သည်လိုလား ဘုရား၊ အဲဒါ အမိန့်ရှိပါဦး’
 ‘တရား ဟောနေကြ၊ တရားနာနေကြတာတွေနဲ့ အဆုံးအမတွေ ပေး
 နေကြ၊ ခံနေကြတာတွေဟာလည်း ပရိယတ်တွေပဲ’
 ‘ဟောပြောတာ၊ ဆုံးမတာတွေဟာလည်း သင်ကြားချက်တွေ ဟုတ်ပါ
 တယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည် သင်ကြားချက်တွေထဲက ‘အရိယသစ္စာ ဦးတည်ချက်နဲ့
 သင်ကြားချက်တွေဟာ သည်သာသနာရဲ့ ပရိယတ်’-ပေါ့’
 ‘ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နဲ့ ပဋိဝေဓက သည်သာသနာမှာပဲရှိတာ မဟုတ်ဘူး
 လားဘုရား’
 ‘ဘယ်ဟုတ်မလဲ တကာ’
 ‘ဘယ်သာသနာမှာ ရှိသေးလို့လဲ ဘုရား’
 ‘သာသနာမှာမှ မဟုတ်ဘူး။ အရပ်ထဲမှာ နေ့စဉ် ပြောဆို၊ပြုလုပ်နေ
 တာတွေထဲမှာလည်း ရှိတယ်’
 ‘ဘယ်လိုရှိတာလဲ ဘုရား’

‘လူတစ်ယောက် စကားပြောတိုင်းဟာ အသိပေးတာချည်းပဲ ဖြစ်တယ်၊ ဒါ-ပရိယတ်ပဲ’

‘ဘယ်သွားလျှင် ဘာကိုကျော်ပြီး၊ ဘယ်လိုသွားရတယ် ပြောစကား လည်း ပရိယတ် ပဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဘယ်-သွားနဲ့၊ ဘယ်ကိုကျော်တို့၊ ဘယ်လိုသွား တို့ရဲ့ အနက် နားလည်အောင် ကြည့်တာ၊ဆင်ခြင်တာဟာ ပဋိပတ်ပဲ’

‘အဲသည် ဆင်ခြင်မှုကြောင့် အမှန်သိပြီး အဲသည်အရောက် သွားတတ် သွားတာ-ပဋိဝေဓလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဒါ-အရပ်ထဲက ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နဲ့ ပဋိဝေဓပဲ’

‘သည်သာသနာထဲက ပရိယတ်က အရိယသစ္စာနဲ့ စပ်တဲ့ သင်ကြား၊ ပြောဆိုချက် ဖြစ်ရမယ်-ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့။ ဒါကြောင့် သာသနာ့ပရိသတ်ဖြစ်တဲ့ တကာ၊ တကာမ တွေဟာ သည်သာသနာသုံးရပ်နဲ့ မဆိုင်ဘူးလား’

‘အရိယသစ္စာသင်ကြားချက် အထွေထွေ အစရှိတာတွေဟာ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓတွေဖြစ်ပြီဆိုတော့ တပည့်တော်တို့နဲ့ သည်သာသနာသုံးရပ် ဟာ ဆိုင်ပြီပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။

ဒါကြောင့် ‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ’သာသနာသုံးရပ်အကြောင်း နာကြားကြရ အောင် ပြောတာ’

‘နားလည်ရပါပြီဘုရား။ သည်အကြောင်း ဆက်ပြီးအမိန့်ရှိပါ’

၂။ ဝိနည်းသည် သာသနာသုံးရပ်လုပ်ငန်း ဟုတ်ရဲ့လား
 ‘ဒါမပြောခင်မှာ သည်စကားပြောရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကလေးလည်း
 ပြောရအောင်လား’
 ‘ဘယ်လို ထူးခြားလို့လဲ ဘုရား’
 ‘ထူးတယ် တကာ။ တော်တော်ကြီးကို ထူးတယ်’
 ‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’
 ‘ဗုဒ္ဓဘာသာလောကမှာ တရားအားထုတ်ကြမည့် သူတွေနဲ့ တရား
 အားထုတ်ကြသူတွေရော အများအပြား ရှိနေကြတယ် မဟုတ်လား’
 ‘ထင်ရှားပါ ဘုရား’
 ‘ကိုယ်တိုင် ဝိနယကို အပြည့်ကျင့်နေသူတွေလည်း အများအပြားပဲ
 ရှိတယ်-နော်’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ပြီးတော့လည်း တရားအားထုတ်ပြီးကြပြီ ဆိုသူတွေရော၊ တရားပြရာ
 စခန်းတွေရော အများအပြားပဲ ရှိနေတယ်’
 ‘ဟုတ်ပါ ဘုရား’
 ‘သည်သာသနာမှာ ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ဆိုပြီး ဘုရားဟောထားခဲ့
 တာတွေနဲ့ အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ ဆိုတာတွေရော။ အဲဒါတွေ နားလည်နိုင်ဖို့ဆိုပြီး
 သဒ္ဓါ၊ အလင်္ကာ အစရှိတာတွေပါ သင်ကြားပေးနေသူနဲ့ သင်ကြားဆည်းပူး
 နေသူတွေလည်း အများအပြားပဲ ရှိနေတယ်’
 ‘သာသနာ့လုပ်ငန်းဆိုပြီး လုပ်နေကြတာတွေပဲ ဘုရား။ အဲဒါတွေက
 သာသနာ့လုပ်ငန်း မဟုတ်လို့လား’
 ‘အင်း-ပေါ့လေ’
 ‘အရှင်ဘုရားပြောတာက တိုလှချေလား ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ရှည်ရှည်ပြောလည်း ခြုံမိမှာမှ မဟုတ်တာပဲ တကာ’
‘နားလည်အောင် ဟောပြောပေးပါဦး ဘုရား’
‘အဲဒါတွေ သာသနာ့လုပ်ငန်းဟုတ်ဖို့ မလွယ်ဘူး’
‘အသေးစိတ်ပါဦး ဘုရား’
‘ပြောခဲ့ပြီးသားတွေထဲက သာသနာ့လုပ်ငန်းလို့ တကာတို့ ထင်တာကို
တို့ကိုမေးပေါ့။ အဲဒါ တို့က ဖြေမှာပေါ့’

၃။ ဝိနည်းသည် ဘုန်းကြီးတို့အတွက် ညီညွတ်ရေးစည်းမျဉ်း
‘သည်လိုဆိုလျင် တပည့်တော် မေးပါရစေ’
‘မေး-တကာ’
‘ကိုယ့်ဝိနည်း- ကိုယ်၊ အကျ၊အပေါက်၊အပြောက်၊အကျား မရှိအောင်
ကျင့်နေတာဟာ သာသနာ့လုပ်ငန်း မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘တကာက မေးတတ်တယ်။သာသနာ့လုပ်ငန်းလို့ ထင်စရာ အကောင်း
ဆုံးဟာကို ကောက်မေးတာပဲ’
‘အဲဒါ မဟုတ်လို့လား ဘုရား’
‘အင်း-’
‘ဘုန်းကြီးရဟန်း ကျင့်စရာဟာ ဝိနည်းပဲမဟုတ်လား ဘုရား’
‘မဟုတ်ဘူး’
‘အဲဒါဟာ နားမလည်စရာပဲ ဘုရား’
‘ဝိနည်းဟာ ဘုန်းကြီးဖြစ်အောင် လုပ်တဲ့အရာပဲ’
‘ဒါလည်း နားမလည်ပေါင်ပါ ဘုရား’
‘နားက တယ်ဝေးတာကိုး’
‘ပြောလည်း ခံရမှာပါပဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ဝိနည်းမရှိလျှင် ဘုန်းကြီးဘောင်က နှင်ထုတ်ခံရမယ်။ ‘ဥက္ခိတ္တက အလုပ်ခံရမယ်’ပေါ့-မဟုတ်လား’

‘ဝိနည်းမပြည့်နေတာကို စွန့်ခြင်း၊ ကုခြင်း၊ ရှုခြင်းမလုပ်လျှင် ဥက္ခိတ္တက အလုပ်ခံထိနိုင်တယ်-လို့ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’

‘သည်တော့ ဝိနည်းပြည့်အောင် ကျင့်ရတာက ဘုန်းကြီးအဖြစ်က အလျော့မခံရဖို့ဆိုတာ မပေါ်လွင်ဘူးလား’

‘သည်အတိုင်းဆိုလျှင် ပေါ်လွင်ပါ့ဘုရား’

‘သည်အတိုင်းမဟုတ်သေးတာ ရှိသေးတယ် ထင်လို့လား’

‘အပြစ်အာပတ်သေးသေး ဝိနည်းမပြည့်စုံတာလည်း ဘုန်းကြီးအဖြစ်က အလျော့ခံရမလား ဘုရား’

‘သေးသေး၊ ကြီးကြီးပဲ။ အဲဒါကို မစွန့်၊ မကု၊ မရှုလျှင် အလျော့ခံရ မှာပဲ’

‘ဝိနည်းကျင့်ရတာဟာ ဘုန်းကြီးအဖြစ်က အလျော့ခံမထိအောင်ဆို တာ ထင်ရှားပါပြီ။ ဒါအတွက်ပဲ ဝိနည်းကိုကျင့်ရတာလား ဘုရား’

‘တခြား ဘာအတွက် ဝိနည်းကျင့်ရတာလို့များ ထင်စရာရှိသေးလို့လား’

‘ဒါပဲတော့ မဟုတ်သေးဘူးများလားလို့ပါ ဘုရား’

‘သည်လိုထင်လျှင် တခြားလည်း ထုတ်ပါဦး’

၄။ ဝိနည်းသည် အရိယာသီလလား

‘ဝိနည်းဟာ သီလမဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သီလမဖြစ်လျှင် တရားမရနိုင်ဘူးမဟုတ်လား ဘုရား’

‘အင်း’

‘သည်တော့ ဝိနည်းဟာ တရားရဖို့အတွက်ပဲကျင့်ရတာ ဖြစ်မနေဘူး
လား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လို မဟုတ်တာလဲ ဘုရား’

‘ဝိနည်းပြည့်မှ တရားရမယ်ဆိုလျင် ဝိနည်းမပညတ်ခင်က တရားရသူ
မရှိဘဲ ဖြစ်စရာ ရှိတယ်။ သည်လိုလည်း မဟုတ်ဘူး’

‘ဝိနည်း မပညတ်ခင်က ပညတ်မည့် အဲသည်ဝိနည်းတွေကို မချိုး
ဖောက်ကြလို့ တရားရကြတာ နေမှာပေါ့ ဘုရား’

‘မပညတ်ခင်က ချိုးဖောက်သူတွေထဲမှာ တရားရကြတာ အများအ
ပြား ရှိတယ်’

‘မပညတ်ရသေးလို့ သီလနေရာ မရသေးတာကြောင့်များလား
ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒါ ရှင်းပေးပါဦး ဘုရား’

‘တရားရဖို့ဖြည့်ရတဲ့ သီလနဲ့ ဝိနည်းပြည့်ဖို့ ဖြည့်ရတဲ့သီလ မတူကြဘူး’

‘ဘယ်လို မတူတာလဲ ဘုရား’

‘တရားရဖို့ဖြည့်ရတဲ့ သီလက မပညတ်ရဘူး၊ အသိပေးထားခံရလို့
ဖြစ်သွားတဲ့သီလ မဟုတ်ဘူးလို့- ဆိုလိုတယ်။ နားလည်ပေးနော်’

‘နားလည်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဝိနည်းပြည့်ဖို့ ဖြည့်ရတဲ့သီလက အသိပေး ပညတ်ပြီး တည်ဆောက်
ရတဲ့ သီလပဲ’

‘အဲဒါ ဟုတ်ပါ့မလား ဘုရား’

‘အသိပေးပညတ်တာ မလုပ်ခင်က ကျူးလွန်သူကို သီလပျက်စာရင်း

သွင်းပြီး နှင်ထုတ်တာ မရှိခဲ့ဘူး။ ဒါ သက်သေပဲ’

‘သည်လိုဆိုလျင် သီလဆိုတဲ့စကားက ဘယ်လိုအဓိပ္ပါယ်ရှိလို့လဲ ဘုရား’

‘ကျောက်တိုင်၊ ကျောက်တောင်’-လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်’

‘ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘မယိုင်မလဲ မြဲမြဲမတ်မတ်ရှိခြင်း တူတာကြောင့်ပဲ’

‘တရားရဖို့ သီလနဲ့ ဝိနည်းပြည့်ဖို့သီလ အနက်တူကြရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘တူပါတယ်’

‘တူလျင် ဝိနည်းပြည့်ဖို့သီလလည်း တရားရဖို့သီလ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား’

‘မဖြစ်နိုင်ဘူး’

‘မယိုင်မလဲ မြဲမတ်တာချင်း တူတာပဲ’

‘မယိုင်မလဲ မြဲမတ်တာက လက္ခဏာရဲ့နာမည်ပဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘မယိုင်တဲ့လက္ခဏာ၊ မလဲဘူး၊ မြဲတယ်၊ မတ်တယ်-ဆိုတဲ့ အသွင် သဏ္ဌာန်လက္ခဏာ ဖြစ်လို့ပဲ’

‘သည်တော့ ဘာဖြစ်လဲဘုရား’

‘မယိုင်တဲ့လက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်။ မယိုင်မလဲ၊ မြဲမတ်တဲ့ လက္ခဏာ ရဲ့ လက္ခဏာရှင်။ အဲသည်လို လက္ခဏာချင်းတူပေမဲ့ လက္ခဏာရှင်ချင်းက မတူကြဘူး’

‘ဘယ်လိုလက္ခဏာရှင်ချင်း မတူတာပါလဲ ဘုရား’

‘တရားရတဲ့သီလရဲ့ မယိုင်မလဲ၊ မြဲမတ်တဲ့လက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်က ‘လူသား’ပဲ။ လူသားဆိုတဲ့ လက္ခဏာရှင်ရဲ့ အဲသည်မှာ မယိုင်မလဲ မြဲမတ်နေမှု တရား၊ ‘သီလ’ပဲ’

‘ဝိနည်းသီလရဲ့ မယိုင်မလဲ မြဲမတ်မှုလက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်က
ဘာလဲဘုရား’

‘အဲဒါက ‘ဘုန်းကြီး’ပဲ’

‘အဲသည်လိုလား ဘုရား’

‘သဘောကျဖို့ အခက်အခဲ ရှိနေသလား’

‘အဲသည်လိုပဲ ပြောရမလိုပါပဲ ဘုရား’

၅။ ဘုန်းကြီးအလုပ်နှင့် လူအလုပ်ခြားနား

‘ဝိနည်းသီလဟာ လူတွေလိုက်နာဖို့ လိုသလား’

‘လိုတော့ မလိုလောက်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘုရား-’

‘ဆက်ပြော တကာ’

‘လူတွေလိုက်နာလည်း အပြစ်ရှိမှာမဟုတ်ဘဲ အကျိုးတောင် ရစရာ
ရှိမယ်ထင်ပါတယ် ဘုရား’

‘မထင်နဲ့ တကာ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘လူက ဝိနည်းသီလလိုက်နာလျှင် အသက်မွေးလို့တောင် ရမှာ မဟုတ်
လို့ပဲ’

‘ဘုန်းကြီးတွေတောင် ရသေးတာဘုရား’

‘သူတို့က တူကြတာမှ မဟုတ်တာပဲ’

‘အသွေးအသားနဲ့ တည်ဆောက်ခံထားရသူချည်းပဲ မဟုတ်ဘူးလား
ဘုရား’

‘အဲဒါတော့ ဟုတ်ပါတယ်’

‘သည်လိုဆို မဟုတ်တာကဘာလဲ ဘုရား’

‘အလုပ်အကိုင်ပဲ’
 ‘ဘယ်လို မတူကြတာလဲ ဘုရား’
 ‘လူက လူမွေးဖွားပေးတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တယ်’
 ‘ရဟန်းကရော ဘာလုပ်သလဲဘုရား’
 ‘ဘုန်းကြီးက လူတွေ မွေးဖွားပေးသူတွေကို ရိုးသားသူတွေဖြစ်
 အောင်လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းလုပ်သူတွေပဲ’
 ‘လူဖြစ်အောင်လုပ်သူနဲ့ လူအရည်အချင်းရှိအောင်လုပ်သူလို့ ခြားနား
 တယ်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဒါ-ခြားနားတာနဲ့ လူက ဘုန်းကြီးသီလ မကျင့်ရတော့ဘူးလား ဘုရား’
 ‘အင်း’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ကျင့်လျင် လူ့အလုပ်ပျက်မှာပေါ့’
 ‘ဘုန်းကြီးက ဝိနယကျင့်တော့ လူ့လုပ်ငန်းမပျက်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ပျက်တာပေါ့’
 ‘ပျက်တော့ အပြစ်မဖြစ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မဖြစ်ဘူး’
 ‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘ဘုန်းကြီးက လူ့လုပ်ငန်းလုပ်သူမှ မဟုတ်ဘဲ’
 ‘လူကလည်း လူ့လုပ်ငန်းမလုပ်လျင်ကော ဘုရား’
 ‘အဲဒါမလုပ်လျင် ဘာလုပ်မှာလဲ’
 ‘သူလည်း ဘုန်းကြီးလုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့ ရိုးသားတဲ့ အရည်အချင်းရှိအောင်
 လုပ်လျင်ကော ဘုရား’

‘အဲသည်လိုဆိုလျင် သူလည်း အိုးအိမ်မကပ်ဘဲ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်
လုပ်ပြီး သွားလာ နေရမှာပေါ့’
‘အိမ်မှာနေရင်း လုပ်နေလျင်ကော ဘုရား’
‘အိမ်မှာနေရင်း အဲသည်လုပ်ငန်း ဘယ်လောက်လုပ်ရမှာလဲ’
‘နည်းချင်တော့ နည်းမှာပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်တော့ စားဝတ်နေမှု ဘယ်လိုရမလဲ’
‘အလှူခံစားမှာပေါ့ ဘုရား’
‘ကိုယ့်အိုးအိမ်နဲ့ နေသူချင်းက လာတောင်းလျင် သူတောင်းစားလို့
အသိအမှတ်ပြုခံရစရာ မရှိဘူးလား’
‘ခံရချင်လည်း ခံရနိုင်တာပဲ ဘုရား’
‘ဒါဆိုလျင် အသက်ရှင်ဖို့ လွယ်ပါ့မလား’
‘ခြေသားလုံးအိမ်တိုင်သွားပြီး ဟောပြောနေလျင်ကော ဘုရား’
‘ဘယ်သူနဲ့ သွားမလဲ’
‘တစ်ယောက်တည်းပေါ့ ဘုရား’
‘ဆရာနဲ့ အဖွဲ့အစည်းနဲ့ မညွှန်းနိုင်လျင် လူတွေက သူ့စကားနား
ထောင်ကြပါ့မလား’
‘ဟုတ်ပါပြီဘုရား၊ စကားကုန် ပြောကြည့်တာပါ ဘုရား’

၆။ လူသားသီလနှင့် ဘုန်းကြီးသီလ မတူ
‘စကားကုန်ပြောကြည့်လို့ အားရလျင်၊ ပြောမယ်-’
‘ပြောပါ ဘုရား’
‘သီလဟာ အလုပ်ဆိုင်ရာရပ်တည်ချက်ရဲ့နာမည်-ပဲ’
‘ဘုန်းကြီးသီလ’ဟာ ဘုန်းကြီးလုပ်ငန်းရဲ့ ရပ်တည်ချက်သီလပေါ့

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘လူသားသီလ’ဟာ လူသားဖြစ်သူတွေရဲ့ ရပ်တည်ချက်သီလပေါ့

ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲသည်လူသားထဲမှာ ဘုန်းကြီးလည်း ပါရဲ့လားဘုရား’

‘ပါတာပေါ့’

‘ဘုန်းကြီးလုပ်ငန်း လုပ်နေပြီမဟုတ်လား ဘုရား’

‘အုတ်တိုက်ဟာ အုတ်တိုက်လုပ်ငန်း လုပ်နေပြီဖြစ်ပေမဲ့ အုတ်က ပျောက်သွားတာ မဟုတ်သလိုပေါ့’

‘ဘုန်းကြီးသီလနဲ့ လူသားသီလ ကွဲပြားပြီဘုရား’

၇။ ဘုန်းကြီးသီလ စိုးစဉ်းပစ်ထားလည်း ဥက္ခိတ္တကကံသင့်

‘ဒါကွဲပြီဆိုလျှင် မေးရဦးမယ်’

‘မေးပါဘုရား’

‘ဘုန်းကြီးသီလဖြည့်လို့ လူသားသီလ ပြည့်ပါ့မလား’

‘လူသားသီလပြည့်စေဖို့ ဓမ္မအသိတွေ မပါဘဲနဲ့တော့ ဘုန်းကြီးသီလ ကို ဘယ်လိုပဲ အနုမြူလောက်ရှိတဲ့ ဘုန်းကြီးသီလ ပြစ်မှားတာကလေးကို ကြောက်စရာလို့ရှုပြီး ဖြည့်သူဖြစ်လည်း မပြည့်နိုင်ပါဘူးဘုရား’

‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုန်းကြီးသီလကို ဘယ်အတွက် သဲကြီးမဲကြီး ပြည့် နေစေတာလဲ တကာ’

‘ဘုန်းကြီးအဖြစ် ပီပီသသ ဖြစ်ဖို့ပါပဲ ဘုရား’

‘ဘုန်းကြီးလုပ်နေပြီး၊ ဘုန်းကြီးသီလကို ပစ်ထားလျှင် ဘာဖြစ်မှာမို့လဲ’

‘ဥက္ခိတ္တကကံထိပြီး အဆင့်လျော့ခံရတာ ထိမှာပေါ့ ဘုရား’
‘သေးသေးသီလမို့ ဂရုမစိုက်တာ ဆိုလျင်ကော’
‘သေးသေးကြီးကြီး ဂရုမစိုက်လျင် ဥက္ခိတ္တက လုပ်ခံထိမှာချည်းပါပဲ
ဘုရား’
‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုန်းကြီးလိုက်နာရတဲ့ ဝိနယသီလဟာ ဘုန်းကြီး
အဖြစ်ကို ထိန်းပေးတဲ့သီလဆိုတာ ထင်ရှားပြီလား’
‘ထင်ရှားရပါပြီ ဘုရား’
‘ပြောချင်တာရှိလျင် ဆက်ပြောပါ တကာ’
‘အခုလည်း သည်သီလလိုက်နာသူဟာ ဘုန်းကြီးဖြစ်နေတော့ ဘုန်း
ကြီးအဖြစ် ပြီးမြောက်ဖို့ လိုက်နာနေတယ် ပြောရမလားလို့ပါ ဘုရား’
‘အဲဒါ မဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘သည် ဝိနယသီလကို သူပဲ လိုက်နာနေတာ’
‘သည်လိုပဲလုပ်ရမှာ မဟုတ်လား ဘုရား’
‘မဟုတ်ဘူး’
‘သူများကို ကိုယ်-ပိုင်တာမှမဟုတ်တာ ဘုရား’
‘မပိုင်တာတော့ ဟုတ်တာပေါ့’
‘သည်တော့ သူများကို အလိုက်နာခိုင်းဖို့ တော်ပါ့မလား ဘုရား’
‘တော်တယ်’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘မပိုင်ပေမယ့် မဆိုင်တာမှ မဟုတ်တာ’
‘ဘုရား-’
‘ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက တစ်ပါးကို မပိုင်တာဖြစ်ပေမဲ့ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါးက

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

ဆိုင်နေတယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ပဝါရဏာ လုပ်ထားကြတာ’

‘အဲဒါ အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား’

‘ဘုန်းကြီးတစ်ပါးတိုင်းဟာ သီတင်းကျွတ်တိုင်းမှာ သံဃာ့ထံ ဖိတ်ကြရတယ်။ ‘တပည့်တော်အများကို မြင်မြင်၊ ကြားကြား၊ ယုံမှားမှား သနားသော အားဖြင့် ပြောကြားကြပါ’-အစရှိတာတွေနဲ့ပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုန်းကြီးဟာ ဝိနယသီလကို သူ-လိုက်နာသလို သူများလည်း လိုက်နာစေရမှာပေါ့ နော်’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သူများက မလိုက်နာချင်လို့ သူများမခိုင်းဘဲ သူပဲလိုက်နာတာလားမှ မသိတာဘုရား’

‘သည်လို မဖြစ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘သူလိုက်နာတာက တကယ့်ဝိနယသီလ ဖြစ်တယ်’-ဆိုလျင် သူများလည်း အလိုက်နာခိုင်းကို ခိုင်းရမှာပဲ’

‘မလိုက်နာလျင် ဘာလုပ်မလဲဘုရား’

‘ဥက္ခိတ္တက လုပ်ပေါ့’

‘သည်ကံက မလိုက်နာသူ အရေးယူတဲ့ဟာလား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုန်းကြီးဟာ ဝိနယသီလကို ကိုယ်ချည်းကျင့်လို့ မရဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လိုဖြစ်လျက် ကိုယ်ချည်းကျင့်တော့ မကျင့်တာထက်တော့
မကောင်းဘူးလားဘုရား’
‘ကောင်းသလို ဖြစ်တာပေါ့’
‘ဘယ်လိုများ မကောင်းသလို ရှိသေးလို့လဲ ဘုရား’
‘ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ပြောသံကြားဖူးတဲ့စကားနဲ့ ပြောရလျင် ‘လုပ်ချီးချီး’-
လိုဖြစ်တာ မကောင်းတာပဲ’
‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို လုပ်ပြီး ချီးမြှောက်နေတယ်ပေါ့’
‘လုပ်ပြီးချီးမြှောက်တာ မကောင်းလို့လား ဘုရား’
‘လုပ်’-ဆိုတာ ‘တကယ်’-လို့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘဲ ‘ဟန်ဆောင်’တာကို
ဆိုလိုတော့ ဘယ်ကောင်းပါ့မလဲ’
‘တကယ်ဟန်ဆောင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ် ချီးပနေတာပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘သူများမလုပ်နိုင်ပေမဲ့ ကိုယ်ကလုပ်နိုင်တယ်ဆိုပြီး သူများကိုချီ’ ကိုယ့်
ကိုယ်‘မ’-သဘောမျိုး သက်ရောက်တော့ ကောင်းမလိုလိုနဲ့ ဆိုးလာပြီပဲ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ ဝိနည်းသီလဟာ ဘုန်းကြီးရဲ့အချင်းချင်းညီညွတ်မှု
‘သမဂ္ဂ သမောဓါန’ တည်ဆောက်ဖို့ပဲ။ ဘုန်းကြီးထဲက ထူးခြားတဲ့ဘုန်းကြီးလို့
အသိအမြင်ခံရဖို့ မဟုတ်ဘူး’
‘လုပ်ချီးချီး-အနက် သိပါပြီဘုရား’

၈။ ဝိနည်းသည် သာသနာသုံးရပ်နှင့် စပ်,မစပ်

‘သည်လိုဆိုလျှင် ဝိနည်းသီလဟာ ဘုန်းကြီးအဖြစ်တည်ဆောက်တဲ့ သီလ’-ဆိုတာ သဘောပေါက်ရောပေါ့’

‘ဒါသိတော့ ဝိနည်းသီလရဲ့ အခန်းကဏ္ဍက အကျယ်ကြီး,အနက်ကြီး မဟုတ်ဘူးပဲဘုရား’

‘အေးပေါ့။ ဝိနည်းသီလဟာ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓဆိုတဲ့ သာသနာသုံးရပ်နဲ့ မစပ်မဆိုင်ကြောင်း ပြောခဲ့တာပေါ့’

‘သည်လို မဆိုင်ဘဲနဲ့ ဘယ်နှယ်ကြောင့် ဝိနယသီလမှာ ကုက္ကုစ္စတွေ ထားနေကြတာလဲ ဘုရား’

‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ဖို့ပေါ့’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဘယ်ဘုန်းကြီးက ဝိနည်းသိပ်လေးစားတာ။ ဘယ်ကျောင်းက၊ ဘယ် ဂိုဏ်းက ဝိနည်းနဲ့အညီနေတာ’-ဆိုတာမျိုး ဝိနည်းသီလနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်၊ ကိုယ့် ကျောင်း၊ ကိုယ့်ဂိုဏ်း ဂုဏ်လုပ်တာပေါ့’

‘ဟုတ်တယ် ဘုရား။ ဘယ်ဘုန်းကြီးက သင်္ကန်းကို ဘယ်လိုဝတ်တာ သပ္ပာယ်တယ်။ ဘယ်ကျောင်းက ဘုန်းကြီးကလေးတွေက သင်္ကန်းဝတ်ပုံနဲ့ အရောင်ကို ညီနေတာပဲ။ ဘယ်ဂိုဏ်းက သင်္ကန်းရုံကလေးတွေနဲ့ စည်းကမ်းရှိ တယ်’-ဆိုတာ ပြောစမှတ်ရှိနေတာတွေ သတိထားမိပါတယ် ဘုရား’

‘ဘုရားလက်ထက်က ဘုန်းကြီးတွေကို သည်လို ဝိနည်းနဲ့ ချီးမွမ်းခံရ တဲ့ဘုန်းကြီး ထူးထူးခြားခြား ကြားဖူးလို့လား’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘ဝိနည်းဟာ သာသနာသုံးရပ်နဲ့ မစပ်ဘူး’

‘ဝိနည်းသင်တာဟာ ပရိယတ်သာသနာ မဟုတ်ဘူး။ ဝိနည်းကျင့်တာ

ဟာ ပဋိပတ်သာသနာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဝိနည်းဆောင်တာဟာ ပဋိဝေဓ
သာသနာလည်း မဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ပရိယတ်’ဆိုတာ ထိုးဖောက်သိစရာကို သင်တာရဲ့ နာမည်ပဲ၊

‘ပဋိပတ်’က ထိုးဖောက်သိရေးအကျင့်ရဲ့ နာမည်ပဲ၊

‘ပဋိဝေဓ’က သံသရာလည်ရာက ထွက်မြောက်ရာကို ထိုးဖောက်သိ
တာရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဝိနည်းက ဘာ-ထိုးဖောက်စရာမှ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်
သာသနာသုံးရပ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး’

‘သည်တော့ ဝိနည်းကို ပမာဏမသိဘဲ ကျင့်နေကြတာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်
ကို ချီးပင့်ဖို့ပဲပေါ့ ဘုရား’

‘အေး’

‘ဝိနည်းသီလဟာ သာသနာသုံးရပ်နဲ့ မဆိုင်တာ သိရပါပြီဘုရား’

‘အင်း-’

၉။ ပရိယတ်နှင့်စာပေ ခွဲခြားသိပါ

‘နောက်တစ်ခု မေးပါရစေဦး ဘုရား’

‘မေး’

‘စာသင်တိုက်တွေဖွင့်ပြီး စာပေတွေ သင်ကြားဆည်းပူး ပို့ချနေကြတာ
ဟာ ပရိယတ္တိသာသနာ့တာဝန်တွေ ဆောင်ရွက်နေတာဖြစ်ရဲ့လား ဘုရား’

‘ဟင့်အင်းဘဲ’

‘ဘုရားဟောကြားခဲ့ချက်နဲ့ အဲဒါတွေ သိရာသိကြောင်းတွေ သင်တာပဲ
ဘုရား-’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘အဲဒါ ပရိယတ်မဖြစ်ဘူးလား ဘုရား’

‘အင်း’

‘အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ပြောဖို့တော့ခက်ပါတယ် တကာ’

‘ဖြည်းဖြည်းဖြစ်ဖြစ် ပြောပါဦး ဘုရား’

‘နားလည်အောင် ကြိုးစားနားထောင်ရလိမ့်မယ်’

‘နားထောင်ပါမယ် ဘုရား’

‘စာသင်ပေးကြတာက စာကိုသင်ပေးတာလား၊ ထိုးဖောက် သိစရာကို
သင်ပေးတာလား’

‘အတူပဲ မှတ်တာပဲ ဘုရား’

‘အေး-သည်လိုပဲ မှတ်မှာပဲ’

‘ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘စာပေက ထိုးဖောက်သိစရာတွေရဲ့ အမှတ်အသားတွေ ဖြစ်တယ်။
သည်တော့ စာပေသင်ပေးတာဟာ ထိုးဖောက်သိစရာကို သင်ပေးတာပဲ၊ သည်
လို ထင်စရာ ရှိလို့ပဲ’

‘အဲသည်လိုပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒါ အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’

‘စာပေသင်တာက စာပေကို တတ်အောင်ပဲသင်တာ ဖြစ်တယ်’

‘စာပေတတ်လျင် ထိုးဖောက်သိစရာက သိသွားမခံရပေဘူးလား
ဘုရား’

‘မခံရဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘စာပေသင်ကြားပေးတာက စာပေပဲ သင်ကြားပေးတာ ဖြစ်လို့ပေါ့’

‘အဲသည်စာပေက ထိုးဖောက်သိစရာတွေ ဆောင်ထားတယ် မဟုတ်
ပါလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လိုဖြစ်တော့ စာပေသိလျှင် ထိုးဖောက်သိစရာလည်း သိရမှာပဲ
မဟုတ်ပါလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘စာပေက ထိုးဖောက်သိစရာတွေ ဆောင်ထားပေမဲ့ သင်ပေးသူက
စာပေပဲသိပြီး၊ ထိုးဖောက်သိစရာကို မသိတော့ သင်ပေးသူဟာ စာပေပဲ သင်
ပေးနိုင်ပြီး၊ ထိုးဖောက်သိစရာကို သင်မပေးနိုင်ဘူး။ သည်တော့ သူသင်ပေးတာ
စာပေပဲ ဖြစ်တယ်။ ထိုးဖောက်သိစရာကို သင်ပေးတာထဲ မပါဝင်စေဘူး’

‘သည်လိုလည်း ရှိနိုင်သေးသလားဘုရား’

‘ရှိပြီပေါ့’

‘တပည့်တော် မရှင်းဘူး ဘုရား’

‘ဟုတ်မှာပဲ’

‘အဲဒါ နည်းနည်းတော့ ရှင်းပါဦးဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျှင် တကာကို နည်းနည်းမေးရမယ်’

‘မေးပါ ဘုရား’

‘စာသင်တိုက်က စာချနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ ပဋိဝေဓကျေးဇူး
ရရှိနေသူဆိုတာ တစ်ပါးတလေဖြစ်ဖြစ် ကြားဖူးသလား၊ ဖြေစမ်းပါ’

‘ဒါတော့ မကြားဖူးပါဘူး ဘုရား’

‘တကာက မကြားဘူးပေမဲ့ ရှိနိုင်မယ်ကော ထင်သလား၊ ဒါလည်း
ဖြေကြည့်စမ်းပါ’

‘သူတို့က သူတို့ကိုယ်သူတို့ ပရိယတ်သမားပါ-လို့ ပြောပြောနေကြတာ
ထောက်တော့ မရှိလည်း မရှိနိုင်ဘူးလို့ပဲ ထင်ပါတယ် ဘုရား’

၁၀။ ပဋိဝေဓ မဆိုက်သည့် သင်သမျှ စာပေသာဖြစ်

‘ပဋိဝေဓကျေးဇူး မရရှိဘူးသူက ဆောင်ထားတဲ့ ပရိယတ်နဲ့၊ သူက
သင်ကြားပေးတဲ့ပရိယတ်ထဲမှာ ပဋိဝေဓအနက် ပါပါမလား’

‘ပရိယတ်ထဲမှာ ပဋိဝေဓအနက်ကတော့ ပါပြီးသားပဲနေမယ်-လို့
ထင်မိတယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘အဲသည်လိုလည်း မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒါ ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဒါ-သိသာအောင် နည်းနည်းမေးကြည့်မယ်’

‘မေးပါဘုရား’

‘ပရိယတ်နဲ့ ပဋိဝေဓဟာ ဘယ်သူက အကြောင်း၊ ဘယ်သူက အကျိုး
လဲ’

‘ပရိယတ်က အကြောင်း၊ ပဋိဝေဓက အကျိုးပေါ့ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျှင် ပဋိဝေဓ-မရှိလျှင် ပရိယတ်ဆိုတာ ရှိနိုင်မလား၊
မရှိနိုင်ဘူးလား။ ကြိုက်သလို ဖြေကြည့်စမ်းပါ’

‘ပဋိဝေဓမှ မရှိလျှင်တော့ ပရိယတ် မရှိနိုင်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ပဋိဝေဓ-ရှိလို့၊ အဲသည် ပဋိဝေဓကို ဖော်ပြဖို့ ပရိယတ်က ရှိရတာ
ဆိုတော့ တကယ်ပြောတဲ့ အကြောင်း၊အကျိုးပြောချက် အမှန်ယူလို့ ရပါမလား’

‘ဟုတ်ပါဘုရား။ ပဋိဝေဓကိုဖော်ပြဖို့ ပရိယတ်လုပ်ရတာဆိုတော့

ပရိယတ်က အကျိုးဖြစ်ပြီး၊ ပဋိဝေဓက အကြောင်းဖြစ်သွားတာကြောင့် ပြင်ရ
မှာပါ ဘုရား’

‘အနက်နဲ့ သဒ္ဓါလိုပဲ။ သဒ္ဓါကိုသိပြီး အနက်သိရလို့ သဒ္ဓါကို အကြောင်း
ထင်ရပေမဲ့ အနက်ရှိလို့သဒ္ဓါရှိရတာဖြစ်လို့၊ အနက်က အကြောင်းဖြစ်တယ်
မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ကောင်းပြီ၊ ဒါရှင်းလျင် ရှေ့ဆက်ပြောရအောင်’

‘နားထောင်ပါမယ် ဘုရား’

‘အနက်ကို လုံးဝမသိဘူးသူတစ်ယောက်က သဒ္ဓါကို သင်မယ်ဆိုလျင်
အဲသည်သဒ္ဓါတွေရဲ့အနက်တွေကို သင်ယူသူဟာ ရပါမလား’

‘ဝမ်းတွင်းကန်းပြောတဲ့ အရောင်အကြောင်းလိုပဲ နေမှာပေါ့ ဘုရား၊
ဘယ်-ရပါမလဲ’

‘ဟုတ်တယ်။ ပရိယတ်သင်တာဟာ ပဋိဝေဓ မရသူက သင်ပေးလျင်
တော့ ပရိယတ်လို့ဆိုတဲ့ ‘အရိယသစ္စာကို ထိုးဖောက်သိမြင်ဖို့ သင်ကြားချက်’
မဖြစ်တော့ ပရိယတ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး’

‘သည်လိုဆိုတော့ သည်သင်ကြားချက်ဟာ ဘာသင်ကြားချက်ဖြစ်မလဲ
ဘုရား’

‘စာပေသင်ကြားချက်ပဲပေါ့’

‘စာပေက စာပေရဲ့ဆိုလိုချက်တွေ ပြနေတာပဲ မဟုတ်ဘူးလားဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘သည်လိုဖြစ်လျင် စာပေတတ်သူဟာ စာပေရဲ့ ဆိုလိုချက်တွေလည်း
ရရမှာပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’

‘စာပေတတ်လို့ စာပေဆိုလိုချက် သိမယ်ဆိုလျှင် စာပေကို မသင်
တော့ဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ ဖတ်မှာပေါ့။ အခု သည်လိုမဟုတ်ဘူး။ သင်နေရ
တယ်။ အဲဒါ ဘာလုပ်ဖို့လဲ’

‘စာကိုဖတ်တတ်ဖို့ပဲ နေမှာပေါ့ဘုရား’

‘ဒါအတွက်ဆိုလျှင် ပါဠိဘာသာကိုပဲ သင်ပေါ့။ အဲဒါကျွမ်းလျှင် ဖတ်
တတ်တာပဲ မဟုတ်လား’

‘အဲဒါပဲ အဓိကသင်တာ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား၊ ဟောစာပေက လေ့
ကျင့်ခန်း ဖတ်စာလောက်လို့ သဘောထားသင်တာ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘တကာပြောတာ ဟုတ်သလောက်ပဲ ဟုတ်တယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘တကာက အဲသည်လောက် နားမဝေးနဲ့’

‘နားမလည်တာတော့ မလည်တာပဲ ဘုရား’

‘ခေတ်ပညာသင်ကြားတဲ့ကျောင်းက အတန်းကြီးကြီး ကျောင်းသား
တွေ သမိုင်းတွေ၊ သိပ္ပံတွေ သင်ကြရတယ်။ သူတို့က အဲသည်ဘာသာစကား
မဖတ်တတ်လို့လား’

‘အဲသည်လိုတော့ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား’

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ’

‘အဲသည်ဘာသာရပ် မကျွမ်းကြလို့ပါ ဘုရား’

‘ဘာသာစကားတတ်ရုံနဲ့ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သိစရာတွေကို မသိနိုင်
တာဟာ ထင်ရှားပြီလား’

‘ထင်ရှားပါပြီ ဘုရား’

‘သည်လိုဖြစ်လျှင် ဆက်ပြောရဦးမယ်’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘အဲသည်မှာသင်ပေးရသူက သမိုင်းတွေ၊ သိပ္ပံတွေဆိုင်ရာ အသိမရှိဘူး ဆိုလျှင် သင်ယူတဲ့ကျောင်းသားတွေမှာ သမိုင်းတွေ၊ သိပ္ပံတွေ သိကြ၊တတ်ကြပါ မလား’

‘မဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘သည်လိုပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘သင်ပေးသူတွေက ပဋိဝေဓဆိုတဲ့ အရိယသစ္စာကို ထိုးဖောက်ရရှိပြီး သူ မဟုတ်လျှင်၊ သင်ယူသူတွေကို သင်ပေးချက်တွေက ပရိယတ်လို့ဆိုရတဲ့ အရိယသစ္စာသိဖို့ ထိုးဖောက်တဲ့ သင်ကြားချက် ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား’

‘အံ့ဩစရာပဲ ဘုရား’

‘ဒါက ရိုးရိုးဖြစ်တာပါ’

‘ရိုးရိုးသာ ဆိုရတယ်၊ အတော်စဉ်းစားယူရပါတယ် ဘုရား’

‘သမ္မာကျမ်းစာတို့၊ ကုရ်အန်တို့၊ ဝေဒတို့ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်က အဲသည် ကျမ်းတွေရေးထားတဲ့ ဘာသာစကားတတ်လျှင် ဖတ်လို့ မရပေဘူးလား’

‘ရတာပေါ့ ဘုရား’

‘တစ်လုံးမျှ မသိတာမရှိအောင် အဲသည်ဘာသာ ခေါင်းဆောင်တွေဆီ မှာ အသေးစိတ်ဖတ်ရှုလို့ တစ်လုံးမကျန်သိလျှင် ဖတ်တတ်လျှင် အဲသည် ဘာ သာဝင် ဖြစ်မလား’

‘မဖြစ်လောက်ဘူး ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘အဲသည် ဘာသာတွေရဲ့ ပင်မပြချက်တွေဖြစ်တဲ့ ဘုရားသခင်တွေကိုမှ ကိုယ်တိုင် မမြင်တာပဲ ဘုရား’

‘အဲသည်ဆရာတွေက မပြကြလို့ မမြင်တာလား’

‘မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’

‘ဘယ်လိုလဲ’

‘ပြတဲ့ဆရာဖြစ်တဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ ကိုယ်တိုင်ကမှ ဘုရားသခင်ကို ကိုယ်တိုင် မမြင်ဘူးကြတာပဲ ဘုရား’

‘အဲသည် ဘာသာဝင်တွေကတော့ အဲသည်ကျမ်းစာတွေကို ခေါင်းဆောင်တွေဆီမှာ ဖတ်မှတ်ပြီး ဘာသာဝင်တွေ ဖြစ်နေကြတယ်နော်’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်ကျမ်းရဲ့ ပြချက်ဖြစ်တဲ့ ဘုရားကိုများ ကိုယ်တိုင် မြင်ကြလို့လား’

‘မဟုတ်ပါဘူးဘုရား’

‘ဘာဖြစ်တာလဲ’

‘အဲသည် သင်ကြားချက်ယူတ္တိတွေကို လွန်အောင် မတွေးနိုင်ကြလို့ ဖြစ်မှာပါ ဘုရား’

‘ဒါကိုသည်မှာပဲ ထားရအောင်’

‘သူများဘာသာဖြစ်သွားပြီမို့ သိပ်ပြောလို့ မကောင်းပါဘူး ဘုရား’

‘ဆိုလိုချက် ပြန်ကောက်မယ်နော်’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘ကျမ်းစာမှာရေးထားတဲ့ ဘာသာစကားတတ်လို့ ဖတ်တတ်ရုံနဲ့ အဲသည်ကျမ်းရဲ့ ဘာသာဝင် မဖြစ်တာဟာ မထင်ရှားဘူးလား’

‘ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်ကျမ်းစာ သင်သူက ကျမ်းရဲ့ အဓိကပြချက်ဖြစ်တဲ့ ဘုရားကို မမြင်ဘူးပဲ ဘုရားရှိကြောင်း သင်ပေးတာနဲ့ သူပြတဲ့ယူတ္တိကို ကျော်အောင်

စဉ်းစားနိုင်သူက အဲသည်ဘုရား လက်မခံနိုင်တာကော ထင်ရှားရဲ့လား’
‘ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား’
‘ဖတ်တတ်ရုံ မမြင်ဘဲ၊ သင်တာခံရရုံနဲ့ ကိုယ်တိုင်ရရှိတယ်ဆိုတာ မဖြစ်
နိုင်တာ ပေါ်လွင်ရဲ့လား’
‘ပေါ်လွင်ပါတယ် ဘုရား’
‘ကိုယ်တိုင်မြင်ရဖို့ကို မဖြစ်စေတဲ့ သင်ကြားချက်ဟာ ပရိယတ္တိလို့ခေါ်
ရတဲ့ ထိုးဖောက်သိဖို့ သင်ကြားချက်မဟုတ်တာ ရှင်းပြီလား’
‘ရှင်းပါပြီဘုရား’
‘ဘာများမရှင်းတာရှိသေးလို့လဲ တကာ’

၁၁။ အဋ္ဌကထာအဖွင့်တွေလည်း ထေရ်စဉ်ဆက်အယူသာဖြစ်
‘ဘုရားဟောစာပေတွေကို သင်ကြားပေးနေသူတွေက ပဋိဝေဓ
မရပေမဲ့ အဲသည်သင်ပေးသူတွေက သူတို့ထင်ရာသင်ကြားတာ မဟုတ်ဘဲ အဋ္ဌ
ကထာက ဖွင့်ထားချက်တွေအတိုင်း သင်ကြားပေးတာဆိုတော့ အဲသည် အဋ္ဌ
ကထာဆရာတွေက ပဋိဝေဓ ရပြီးသားဖြစ်လျှင် သင်ယူသူတွေ ပဋိဝေဓ-ရကြ
မယ် မဟုတ်လား ဘုရား’
‘အဲသည်လို ပြောနိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်’
‘အဲသည်လိုပြောလျှင်ကော ဘုရား’
‘စိစစ်ကြည့်ရမှာပေါ့’
‘ဘယ်လို စိစစ်မလဲ ဘုရား’
‘စိစစ်စရာ နှစ်ခုရှိတာပဲ’
‘ဘာလဲ ဘုရား’
‘အာဂမနဲ့ သဘာဝပေါ့’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အာဂမမ္မာ ဘယ်လိုရှိလဲ ဘုရား’
 ‘အဋ္ဌကထာဆရာဆိုတာ သည်နေ့မှာ ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသလို့ပဲ သိနေကြရ
 တာနော်’
 ‘ဟုတ်ပါဘုရား’
 ‘အဲသည်ဆရာတော်ရဲ့ အစဆုံးအဋ္ဌကထာဟာ ‘ဝိသုဒ္ဓိမဂ်’-ပဲ’
 ‘အဲသည်ကျမ်းဟာ လက်စွမ်းပြကျမ်းဆိုတာ ကြားရဖူးပါတယ်ဘုရား’
 ‘အဲသည်ကျမ်းဟာ သူရဲ့ ပဋိဝေဓဉာဏ်တွေနဲ့ ရေးတာလို့ ထင်စရာ
 မရှိပေဘူးလား’
 ‘ထင်စရာပဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည်ကျမ်းထဲမှာ ‘မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝါစနာ မဂ္ဂနိဿိတံ’-လို့
 နိဒါန်းရေးထားတာ ပါတယ်’
 ‘အဲဒါက ဘာအဓိပ္ပါယ်တုန်း ဘုရား’
 ‘မဟာဝိဟာရကျောင်းနေ သံဃာတို့ရဲ့ စကားလမ်းကိုမှီးပြီး သည်ကျမ်း
 ရေးမယ်’-လို့ပဲ’
 ‘အဲသည်ကျမ်းထဲက စကားတွေက သူ့ကိုယ်ပိုင်အသိ ပဋိဝေဓထဲက
 ဟာတွေ ဖြစ်မလား ထင်မိတာဘုရား’
 ‘သည်လို အာဂမ မတွေ့ဘူးဆိုလျှင် ထင်ရမှာပဲ’
 ‘နောက်အဖွင့်ကျမ်းတွေလည်း သည်အတိုင်းနေမလား ဘုရား’
 ‘နောက်ကျမ်းဟာ လက်စွမ်းပြထက် ဘယ်ပိုမလဲ’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ‘အဋ္ဌကထာတွေကလည်း ပဋိဝေဓနဲ့ဖွင့်တာ မဟုတ်
 ဘဲ ထေရ်ကြီးစကား ထေရ်ငယ်ကြားနဲ့ ဖွင့်ထားချက်တွေ’-ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါက အာဂမရှိတာပဲ’
 ‘သဘာဝယုတ္တိနဲ့ စိစစ်ပါဦးဘုရား’

‘အဲဒါက ရှည်လျားကျယ်ပြန့်မယ်။ အာဂမနဲ့ လုံလောက်တယ် မထင်ဘူးလား’

‘မထင်လို့ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား’

၁၂။ ဘုရားဝါဒသည် အရိယသစ္စဒဿနသာဖြစ်

‘ဒါဆိုလျှင် သည်စိစစ်မှုကို ထားခဲ့ရအောင်လား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ပင်မဆိုလိုတဲ့စကားက ပြန့်လွန်းသွားမှာ စိုးလို့ပေါ့။ အဋ္ဌကထာဆရာနဲ့ အဋ္ဌကထာဆရာမရှိရာ မဟာဝိဟာရဝါသီဆရာတွေက ‘ပရမတ္ထသစ္စဒဿန’ ရှိသူတွေပဲ’

‘အဲဒါ ဘုရားရဲ့ဒဿန မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဘယ်ကလာ-’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ဘုရားက ‘အရိယသစ္စဒဿန’ ဟောခဲ့တာပဲ’

‘အဲဒါ အတူပဲမဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဇီးကွက်နဲ့ တောက်တဲ့ဟာ အတူလား- ဆိုသလို ဖြစ်နေပြီ’

‘ပရမတ်သစ္စဒဿနက ဘာတွေမို့လဲ ဘုရား’

‘စိတ်၊စေတသိက် ရုပ်၊နာမ်တွေပေါ့’

‘အရိယသစ္စာလည်း အဲဒါတွေရှိတာပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဘယ်လို ပါလို့လဲ’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာမှာဆိုလျှင် လောကီစိတ်နဲ့ လောဘမဲ့ စေတသိက်တွေ၊ ရုပ်တွေ ယူရတာပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘သမုဒယသစ္စာဆိုလျှင် လောဘစေတသိက် ယူရတာပဲ ဘုရား’
 ‘ဒါလည်း ဟုတ်ပြီ’
 ‘နိရောဓသစ္စာဆိုလျှင် နိဗ္ဗာန်-ဘုရား’
 ‘အင်း-လုပ်လိုက်ပါ’
 ‘မဂ္ဂသစ္စာဆိုလျှင် လောကုတ်စိတ်ရဲ့ယှဉ်ဖက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးစေတသိက်
 တွေ ဘုရား’
 ‘ဒါလည်း လုပ်လိုက်ပေါ့’
 ‘အဲဒါတွေ မဟုတ်လို့လား ဘုရား’
 ‘မဟုတ်ဘူး မပြောဝံ့ပါဘူး’

၁၃။ အရိယသစ္စာသည် ပရမတ္ထသစ္စာမဟုတ်
 ‘ဒါဆိုလျှင် အရိယသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာ အတူပဲမဟုတ်ဘူးလား
 ဘုရား’
 ‘ကြားဖူးတဲ့ စကားတစ်ခုလိုတော့ ဖြစ်ပြီ’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘မန္တလေး မဟာမုနိမှာ အဖွားတစ်ယောက်က မဲဇာတောင်ခြေရွတ်ပြီး
 ဘုရားရှိခိုးနေတော့ ကြားလူတစ်ယောက်က ‘အဖွားတော့ ရှက်စရာ ဖြစ်တော့
 မယ်’-ဆိုပြီး ‘အဖွား-အဲဒါ ဘုရားရှိခိုးမဟုတ်ဘူး’-ပြောတာပေါ့။ သည်တော့
 အဖွားကပြန်ပြောဆိုပဲ။ ပြောပုံက-‘ပြည်ကြီးသခင် ရွှေလင်းပင်နဲ့ ရွှေခြင်္သေ့မွေ
 စရွှေရေသော်-ဆိုပြီးပါတာပဲ’-လို့ပဲ။ ဒါမှာ ဘာသိလဲ တကာ’
 ‘ရတုထဲမှာ ဘုရားပါပေမဲ့ သည်ရတုဟာ ဘုရားရှိခိုးစာ မဟုတ်တာ
 သိရပါတယ် ဘုရား’

‘ဒုက္ခ၊ သမုဒယ-အစရှိတဲ့ အရိယသစ္စာတွေထဲမှာ ပရမတ္ထသစ္စာတွေ ပါတာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာတွေကို အရိယသစ္စာတွေ လုပ်တော့ မဲဇာတောင်ခြေနဲ့ ဘုရားရှိခိုးတဲ့ အဖွားလို ဖြစ်မနေဘူးလား’

‘အဲသည်လို မထင်ချင်သလိုဘဲ ဘုရား’

‘ကဲ-ဒါဆိုလျင် မေးမယ်’

‘မေးပါ ဘုရား’

‘ရန်ကုန်မှာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး ထီးထီးမားမား အထင်အရှား ရှိတယ်နော်’

‘ရှိပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်ဘုရားထဲမှာ အုတ်၊ ကျောက်၊ အင်္ဂတေ၊ ဒါတွေနဲ့ ဆောက် ထားတာ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည် အုတ်၊ ကျောက်၊ အင်္ဂတေ- ဒါတွေဖယ်လိုက်လျင် ရွှေတိဂုံ ဘုရားကြီးက ရှိပါဦးမလား’

‘ဘယ်-ရှိမလဲပေါ့ ဘုရား’

‘ရွှေတိဂုံထဲမှာ အုတ်၊ ကျောက်၊ အင်္ဂတေ ပါတာနဲ့ အုတ်၊ ကျောက်၊ အင်္ဂတေဟာ ရွှေတိဂုံဖြစ်တယ်ပြောလျင် လက်ခံလို့ရပါ့မလား’

‘ဘယ်-ရမလဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့။ အိမ်မှာ သစ်သားတွေ၊ ဝါးတွေပါတာနဲ့ သစ်သားတွေ၊ ဝါးတွေဟာ အိမ်ဖြစ်တယ်-ပြောလို့မရသလို နားလည်ရမယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘ဗမာ’-ဟာ လူဖြစ်တာနဲ့ ‘လူ’ဆိုတာ ‘ဗမာ’ပဲလို့ပြောလျင် သိပ်-က လေးဆန်တာပဲ မဟုတ်လား’

‘အရိယသစ္စာထဲ ပရမတ်ပါတာနဲ့ ‘ပရမတ်ဟာ အရိယသစ္စာပဲ’-လုပ်
မိတာ မှားပုံ ထင်ရှားပါပြီ ဘုရား’

‘သည်-ဒဿနအမှားက အတောမသတ်နိုင်တဲ့ အမှားတွေပဲ ပေါက်
ပွားပေးတယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားက ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို ‘အနိစ္စ’-စတဲ့ လက္ခဏာတွေတင်ဖို့
ညွှန်ကြားခဲ့တယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ဆိုတာ ‘လောကီရုပ်,နာမ်တွေပဲ’ မှတ်ပြီး အဲသည်
ရုပ်,နာမ်တွေရဲ့ သဘာဝတွေကို ကြည့်တယ်’

‘ရုပ်,နာမ်တွေ ဘယ်လို-ဖြစ်,ပျက်သလဲလို့ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ရုပ်,နာမ်တို့သက်တမ်းတွေ တွေ့မှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘သက်တမ်းစေ့လို့ ပျက်တာဟာ ‘အနိစ္စ’-လုပ်မှာပဲဘုရား နော်’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘အဲသည်အတိုင်း နှိပ်စက်ခံရတာ ‘ဒုက္ခ’-ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အတိုင်းပဲ’

‘မပျက်အောင် လုပ်မရတာဟာ ‘အနတ္တ’-ပြောမှာ ဘုရား’

‘သေချာတာပေါ့’

‘ဒါတွေကလည်း မှန်နေတာပဲမဟုတ်လား ဘုရား’

‘အဲဒါ-ပရမတ္ထသဘာဝအမှန်ပဲ။ ဒါကြောင့် ဒါကိုပဲရမတ္ထသစ္စာ’ ခေါ်
ရတာပေါ့’

‘မှန်နေတော့လည်း မတွေ့စဘူး တွေ့ပြီဆိုပြီး မရွှေ့နိုင်ကြတာနေမှာပဲ ဘုရား’

‘မရွှေ့နိုင်တော့ ဒုက္ခရောက်ပြီ’

‘အဲဒါမရွှေ့နိုင်တော့ ဘယ်လို ဒုက္ခရောက်တာလဲ ဘုရား’

‘မရွှေ့နိုင်တော့ ကိုယ်ပျောက်ပြီး၊ ကိုယ်လုပ်ရမှာ ဘာဆိုတာလဲ မလုပ်နိုင်တော့ဘဲ ဒုက္ခဖြစ်တာပေါ့’

‘ဒါကို ‘အတ္တကိလမထ’ လို့ ပြောတာလားဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘အဲဒါဆိုရင် အလယ်လမ်းသမား မကပ်ရမဲ့ အစွန်းလမ်းပဲ၊ သည်မှာ သူတို့ ကပ်ရောက်နေကြမှတော့ ဘုရားရဲ့ အလယ်အလတ်လမ်း မရောက်နိုင် တော့ဘူးပေါ့ဘုရား’

‘အဲသည်အတိုင်းပဲ’

‘အလယ်အလတ်လမ်းရဲ့ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’က ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ရုပ်,နာမ်ကို အရှုခံအာရုံထားပြီး ရှုမှားတာက ‘ရူပါရူပကံ’ ပဲ။ အဲသည် ကံဟာ ဘယ်လို သံသရာလည်လာတာလဲ။ အဲသည်ကံ ကျူးလွန်တာဟာ လွန် ကျူးချင်နေတဲ့ ‘ကိလေသာ’ကြောင့်ပဲ။ အဲသည်ကိလေသာဟာ လွန်ကျူးဖူးတာ ကိုသာယာတဲ့ ‘ဝိပါက်’ ကြောင့်ပဲ။ အဲသည် ဝိပါက်ဟာ အလျင်က လွန်ကျူးတဲ့ ကံကြောင့်ပဲ။ သည်လို လည်ပတ်နေတာဟာ ‘သံသရာ’ ပဲ။ အဲသည်သံသရာဟာ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာပဲ’

‘အဲသည်သံသရာကိုသိတော့ ဘာဖြစ်မလဲ ဘုရား’

‘ဒါကိုသိတော့ သည်လို လည်ပတ်နေတဲ့ အဖြစ်ဟာ တစ်ခုထောက် ပြီး တစ်ခုဖြစ်နေတဲ့ အရာပဲ၊ ငါ, ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့ကိုယ်ထည်မဟုတ်ဘူး၊ ပျက်စီးနေ တာပဲ၊ ဆိုးဝါးနေတယ်ပဲ၊ အသုံးမကျနေတယ်ပဲ။ သည်လိုလက္ခဏာတွေ

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

ထင်တာပေါ့’

‘အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတွေက ‘ကံသံသရာ’ လို့ဆိုတဲ့ သင်္ခါရနဲ့ သင်္ခါရ အကြောင်း၊ သင်္ခါရအကျိုးတို့ရဲ့ လက္ခဏာ၊ သင်္ခါရလက္ခဏာပေါ့ ဘုရားနော်’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘ဘုရားရဲ့ နောက်ဆုံးမှာတမ်းစကားဟာ သတိရစရာပဲ ဘုရား’

‘ဘာတဲ့လဲ’

‘ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ။ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ’ ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့ ‘ဝယဓမ္မာ’ အပျက်သဘောရှိသောဆိုပြီး သင်္ခါရနဲ့ ဝိသေသန ဝိသေသျ ပြုပြီး ဒါတွေကို မမေ့လျော့မှုနှင့် ပြည့်ကြစေဖို့ပဲ’

‘သင်္ခါရနဲ့ သူ့အကြောင်း၊အကျိုးတွေထဲမှာ ရုပ်၊နာမ်တွေပါမှာ ဘုရားနော်’

‘ပါပြီပေါ့’

‘သင်္ခါရနဲ့ သူ့အကြောင်း၊အကျိုး မဟုတ်တာတွေမှာလည်း ရုပ်၊နာမ်တွေ ပါမှာပဲ ဘုရားနော်’

‘ဒါလည်း ပါတာပေါ့’

‘သည်တော့ ရုပ်၊နာမ်ရှုလျင် သင်္ခါရနဲ့ သူ့အကြောင်းကျိုး မဟုတ်တာတွေလည်း ပါမှာပဲ ဘုရားနော်’

‘ပါရပြီပေါ့’

‘ဒါပေမဲ့ သင်္ခါရ-အရကို နိဗ္ဗာန်ကလွဲတဲ့ အားလုံးကို ယူကြမှာပဲ’

‘စိတ်၊ဥတု၊အာဟာရတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အရာတွေက ဘယ်လိုလုပ်သံသရာလည်ကြမှာလဲ’

၁၄။ အရိယသစ္စာကို ပရမတ်နှင့်ထပ်တူယူလျှင် အမှားကြီးနှစ်ခုဖြစ်
‘သည်တော့’ ‘ပရမတ္ထသစ္စာ’ကို ‘အရိယသစ္စာ’နဲ့ ထပ်တူလို့ ခံယူသူတွေ
ဟာ အမှားနှစ်ခု ကျူးလွန်တာပေါ့ဘုရား’
‘ဘာတွေလဲ’
‘ပဌမတစ်ခုက ဘုရားဟောတဲ့ ‘အနိစ္စ’အစရှိတဲ့ လက္ခဏာတွေရဲ့
လက္ခဏာရှင်အဖြစ် ရုပ်,နာမ်တွေ ယူမိတာပေါ့ဘုရား’
‘အင်း’
‘နောက်တစ်ခုက ‘မဂ္ဂသစ္စာ’ရဲ့အာရုံဖြစ်တဲ့ရုပ်,နာမ်နဲ့၊ မဂ္ဂသစ္စာရဲ့
အာရုံမဟုတ်တဲ့ရုပ်,နာမ် မခွဲတတ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါ’
‘အဲသည် ရုပ်,နာမ် ဖြစ်ပျက်က မရှုလည်း ဖြစ်-ပျက်နေမှာပဲ၊ ရှုလည်း
ဖြစ်-ပျက်နေမှာပဲဟာ၊ ဘာဖြစ်လို့ ရှုတာတဲ့လဲ ဘုရား’
‘မရှုတော့ မသိဖြစ်ပြီး စွဲမယ်၊ ရှုတော့ သိပြီး မစွဲတာဖြစ်တယ်ပေါ့’
‘စွဲတော့ ဘာဖြစ်သတဲ့လဲ ဘုရား’
‘နောင်ဘဝ ဖြစ်မယ်ဆိုပဲ’
‘မစွဲလျှင်တော့ နောင်ဘဝမဖြစ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘ဒါပေါ့’
‘အဲဒါကိုက လူကိုလွန်တဲ့ အတိဓါဝနသဘောဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေထဲ
ဝင်သွားပြီ ဘုရားနော်’
‘သည်လိုဖြစ်ပေမယ့် မဟာဝိဟာရဝါသီ ဂိုဏ်းဆရာတွေက သံသရာနဲ့
သံသရာကလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်လို့ ဒါတွေပဲ ထင်ကြတာ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်တာကို ‘သံသရာလည်တာ’၊ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်

တာကို ‘နိဗ္ဗာန်ရောက်တာ’-လို့ ယူဆနေကြတာ’
 ‘သူတို့ကတော့ သည်လိုထင်မှာမဟုတ်ဘူး ဘုရားနော်’
 ‘မထင်ကြဘူး’
 ‘သူတို့က သည်-မိစ္ဆာတွေက ဘယ်လိုလွတ်တာ-လို့ ယူကြပါလိမ့်
 ဘုရား’
 ‘သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ‘သည်အဖြစ်က တစ်ခုခု နောက်
 အဖြစ်-သွားတယ်’ ယူမှ-လို့ပဲ’
 ‘ဥစ္ဆေဒကိုကော ဘုရား’
 ‘သည်အဖြစ်က လုပ်သမျှတွေ နောက်အဖြစ်ဆီ ဘာမှမရောက်ဘူး
 ယူဆလို့ပဲ’
 ‘သည်- အခုအဖြစ်နဲ့ သေပြီးနောက်အဖြစ်က အဆက်အစပ် ရှိတဲ့
 အတွက် အတူလို့ ပြောရတာလည်းမဟုတ်၊ အဆက်မဲ့တဲ့အတွက် တခြားစီလို့
 ပြောရတာလည်းမဟုတ်လို့ ဖြစ်တာပေါ့ ဘုရားနော်’
 ‘သည်လိုက ယူလို့မဖြစ်တာဘဲ’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘တခြားစီမဟုတ်ရင် အတူပေါ့၊ အတူမဟုတ်ရင် တခြားစီပဲဖြစ်ရမှာပေါ့’
 ‘အဲသည်လိုယူတော့ မိစ္ဆာက လွတ်ပါ့မလား ဘုရား’
 ‘ဘယ်လွတ်မလဲ’
 ‘ဘာမိစ္ဆာလဲ ဘုရား’
 ‘ငါးရှု၍ ဖမ်းရသလို ချော်ချွတ်တဲ့အယူ အမရာဝိက္ခေပမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပေါ့’
 ‘သူတို့ကတော့ သည်မိစ္ဆာ-သူတို့မယူဘူးဘဲ ပြောမှာပဲထင်ပါ့ ဘုရား’
 ‘ပြောလောက်ပါတယ်’
 ‘သည်ကသွားပြီး ဘာမျှမဆက်ပုံနဲ့ အဆက်လည်းမပြတ်ပုံ ပြောမှာ

ပေါ့’

‘မဆက်လျင် ဘယ်လို-အဆက်မပြတ်ရမှာလဲ ဘုရား’
‘ဉာဏ်နီ၊ဉာဏ်နက် ထုတ်ရမှာပေါ့’
‘ဘယ်လိုထုတ်ရမလဲ ဘုရား’
‘ကံရဲ့သတ္တိ’ကို ဖန်လိုက်တာပဲ’

၁၅။ ဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို ကံသတ္တိကရှင်းနိုင်ပါ့မလား

‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ကံရဲ့သတ္တိ’-ဟာ ကံမဟုတ်ဘူး၊ ကံကလဲ ကံရဲ့သတ္တိမဟုတ်ဘူး-လို့ပဲ’
‘သည်တော့ ဘုရား’
‘သည်ဘက်ကလူက ကံကိုပဲလုပ်တာ၊ ကံသတ္တိက ဟိုဘက်ကလူကို
လုပ်တာ၊ သည်တော့ ဟိုဘက်-သည်ဘက်လူဟာ အတူလည်းမဟုတ်၊ တခြား
လည်းမဟုတ် ဖြစ်ရော့-ဆိုပဲ’
‘ကံသတ္တိဟာ ကံမဟုတ်လျင် ပရမတ်တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘သည်လိုပဲ ပြောရမှာပဲ’
‘ပရမတ် မဟုတ်လျင် သူတို့ဝါဒအရ အရှိမှ မဟုတ်တော့ဘဲဘုရား’
‘သည်လိုတော့လည်း မဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘အရှိပရမတ်ရဲ့ အရိပ်’-လိုဆိုတော့ အရှိမဟုတ်ဘူး မပြောနိုင်ဘူး-
ဆိုတာမျိုးပဲ’
‘သည်လိုမပြောနိုင်လျင် ‘ကံနဲ့ ကံရဲ့သတ္တိ’ဟာ တစ်ခုတည်းဖြစ်လို့ပေါ့’
‘သည်လိုဆိုလျင် အကောင်နဲ့အရိပ်ဟာ အတူလား မေးမှာပေါ့’
‘အရိပ်ဟာ အကောင်တော့မဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ သတ္တိဟာလည်း ကံမဟုတ်ဘူး မဟုတ်လား’
 ‘ကံသတ္တိဟာ ကံမဟုတ်ပေမဲ့ ကံနဲ့သီးခြားပြီး ဖြစ်တဲ့ဟာမှ မဟုတ်
 တာ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်၊ အရိပ်ဟာ အကောင်နဲ့ကင်းပြီးလည်မဖြစ်တာ သေချာ
 ပါတယ်’
 ‘သည်တော့ဘုရား-’
 ‘ဘာကောက်ချက်များ ဆွဲချင်လို့လဲ’
 ‘ကံသတ္တိ’ဟာ ‘ကံနဲ့ အချိန်တူ၊ နေရာတူမှာပဲ ဖြစ်ခွင့်ရှိရမှာပေါ့ဘုရား’
 ‘အင်း’
 ‘အရိပ်ဟာ အကောင်နဲ့ ကာလတူ၊ ဌာနတူမှာပဲ ဖြစ်ခွင့်ရှိတာ မဟုတ်
 ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘သည်လိုဖြစ်လျှင် သည်ဘက်ကပြုတဲ့ ကံရဲ့သတ္တိဟာ သည်လူသေပြီး
 တစ်ချိန်ချိန် တစ်နေရာရာကို သွားပြီးဖြစ်လို့ မရဘူးဆိုတာ ပေါ်လွင်တာပဲ
 ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားရဲ့ အမြင်ဒဿနဟာ သည်လိုမဟုတ်ဘူးဆိုတာ ဟုတ်တာပဲ’
 ‘ဘုရားရဲ့ အမြင်ဒဿန နည်းနည်း နာပါရစေဘုရား’
 ‘သေပြီးနောက် ဖြစ်နဲ့-မဖြစ်၊ တမျိုးမျိုးဟုတ်ရမယ် အယူအဆရှိတဲ့
 မာလုကျ ရဟန်းက ဘုရားဆီမှာ ပူဆာတယ်။ ‘ဘယ်ဟာမှန်တယ်ပြောပါ၊ မ
 ပြောလျှင် သူ-လူထွက်မယ်’လို့ပဲ။ အဲဒါသိရမှ တရားကျင့်မယ်ဆိုရင် အဆိပ်မြား
 အသင့်ခံရသူဟာ သူ့-မြားပစ်သူ အကြောင်းစုံသိမှ မြားနုတ်ပြီး ဆေးအထည့်

ခံမယ်ပြောတာလို အနစ်နာခံရဖို့ရှိတယ်-လို့ ဘုရားပြန်ကြားတာရှိတယ်’
‘အဲဒါ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’
‘ဖြစ်ရော၊မဖြစ်ရော အယူတွေဟာ လူကိုလွန်ပြီး ယူတာတွေ မဟုတ်
လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’
‘မင့် ရောဂါကုမနေနဲ့။ သေရင်ပျောက်မှာဆိုရင် ကျေနပ်ရမလား’
‘ဘယ်-ဘုရား’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’
‘လူမရှိမှ ရောဂါပျောက်တာပြောလို့ ဘာလုပ်မှာလဲ ဘုရား’
‘သည်လိုပဲ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ရောဂါဟာ လူမဟုတ်ဘဲ လူပေါ်တက်လာပြီး ဖြစ်နေတဲ့အရာပဲ။
ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာတွေကလည်း လူမဟုတ်ဘဲ လူပေါ်မှီပြီး ဖြစ်လာတာတွေ
သိအောင်လုပ်ပြီး၊ သိတော့ ငြီးငွေ့ခါ အဲဒါတွေငြိမ်းတဲ့နည်းကို ဘုရားက
ဟောတာကို သည်က ကံကိလေသာကြောင့် သေပြီးနောင် ဝိပါက်ဖြစ်-ယူကြလို့
ဘုရားစကား နားမလည်တာပဲ’

‘မဟာဝိဟာရဝါသီတို့ရဲ့ ‘ဝါစနာမဂ္ဂ နိဿိတ အဋ္ဌကထာ’တွေအပေါ်
သဘာဝယူတ္တိနဲ့ စိစစ်ပြချက်က တပည့်တော်တို့မှာ အတော်ပဲ ကျေးဇူးများလှ
ပါတယ် ဘုရား’

‘တကာတို့ကသာ ကျေးဇူးတွေများလှတယ် ပြောကြတာ၊ ဒါက
နောက်-ဘယ်လောက် စကားရှုပ်ဦးမယ် မသိဘူး’

‘သည်လောက် ပြူးပြူးထင်ထင် မြင်နေရတဲ့ဟာပဲ ဘုရား’

‘ဒါမြင်တဲ့မျက်စေ့ မပါသူက ထုနဲ့ထည်နဲ့ပဲ၊ အဲဒါနဲ့ တိုက်မိပြီး

လဲကျသွားတောင် အဲဒါကို မမြင်တာ-မမြင်တာပဲ’

‘ဘုရားရဲ့စကားတော်တွေ အနက်ဖွင့်တဲ့ အဋ္ဌကထာတွေဟာ ‘ကံ’ကို အမှန် မကောက်နိုင်ဘူး၊ ဝိပါက်၊ ကိလေသာတွေလည်း သည်လိုပဲ။ ဒါကြောင့် ဒါတွေ တစ်ခုကိုတစ်ခုထောက်ပြီး စက်ဖြစ်ပြီး သံသရာအဖြစ်ကို အရမကောက် နိုင်ဘူး။ သည်-မသိတော့ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ သတ္တဝါကို မမြင်ဘူး၊ သတ္တဝါ တွေရဲ့ အနိစ္စ-စတဲ့လက္ခဏာတွေလည်း မထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိတာ မဖြစ်ဘူး၊ သမုဒယလည်း မပယ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သံသရာ ပြတ်ရာ နိဗ္ဗာန်လည်း မရောက်ဘူး။ ဒုက္ခသိဖို့ မဂ္ဂင်တွေလည်း မပွားနိုင်ဘူး။ ဒါတွေကြောင့် ဘုရားဒဿနနဲ့ ချွတ်ယွင်းချို့တဲ့နေတယ်။ သည်လို သဘာဝ ယုတ္တိအရ ပဋိဝေဓနဲ့ ကွာဟနေတာ သိရပါတယ် ဘုရား’

‘သည်အဋ္ဌကထာတွေဟာ သူမှ ပဋိဝေဓ-မရဘဲ ပဋိဝေဓ ရဖို့ သင် ကြားချက်ဖြစ်တဲ့ ပရိယတ္တိတွေကို အနက်ဖွင့်ပေးနေဖို့ တော်ပါ့မလား’

‘ကိုယ်မသိဘဲ ပြောတာဟာ ကြားရသူကို ချောက်တွန်းသလို ဖြစ်တာ ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အထိတော့ မပြောနဲ့တော့’

‘မဟုတ်လို့လားဘုရား’

‘မဟုတ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲဘုရား’

‘အဋ္ဌကထာဆရာမှာလည်း သည်သာသနာကို ကောင်းစေချင်တဲ့ စေ တနာစိတ်ဓာတ် အရင်းခံ ရှိတယ်၊ အဲဒါကို ငဲ့ပြီးတော့ပေါ့’

‘ဟင်-ဘုရား’

‘လုပ်ရပ်မှားပေမဲ့ စေတနာမမှားလျှင် အဲဒါကို ခွင့်လွှတ်ရတယ်’

‘ဒါသိရတာလဲ ကျေးဇူးပါပဲဘုရား’

၁၆။ စာတတ်တာဟာ တရားသိတာမဟုတ်

‘ကဲ-လိုရင်းပြန်ကောက်ရအောင်’

‘စာပေသင်တဲ့အခါ အဋ္ဌကထာဖွင့်နဲ့ညီအောင် သင်လို့ သင်ပေးသူက ပဋိဝေဓ-မရလည်း ပဋိဝေဓရဖို့ပဲ ဖြစ်စေတာကြောင့် စာပေသင်ကြားချက်ဟာ ပရိယတ် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ စိစစ်ခဲ့တာပါ ဘုရား’

‘စိစစ်တော့ အဋ္ဌကထာက ပဋိဝေဓ မရ ဖြစ်တာကြောင့် သည်-စာ ပေသင်ကြားမှုဟာ တိုးဖောက်သိစရာကို သင်ကြားပေးတယ်ဆိုတဲ့ ပရိယတ္တိ မဖြစ်ဘူး ပြောခဲ့တာပဲ’

‘ပရိယတ်သင်ကြားမှုဟာ ပရိယတ်သင်ကြားမှု မဖြစ်ဘဲ စာပေသင် ကြားမှုသာ ဖြစ်ကြောင်း နားလည်ရပါတယ် ဘုရား’

‘ပရိယတ်သင်ကြားမှုဟာ ဘာသာရေးဘာသာရပ်ပဲ’

‘ဘာသာရေးဘာသာရပ်နဲ့ ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်၊ သိပ္ပံဘာသာရပ်တွေက ဘယ်လို ခြားနားလို့လဲ ဘုရား’

‘သိပ်ခြားတယ်’

‘ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်တွေက ဘာသာစကားတို့၊ သမိုင်းတို့လိုပဲ၊ ဒါတွေက ဖြစ်ခဲ့တာ၊ ရှိခဲ့တာတွေကို သင်ကြားရတဲ့ဘာသာရပ်ပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘သိပ္ပံဘာသာရပ်က စက်မှုတို့၊ ဆေးဝါးတို့လိုတွေပဲ၊ ဘာဖြစ်အောင် ဘာလုပ်ရမယ်-ဆိုတဲ့ ဘာသာရပ်ပဲ’

‘သည်အသိတွေ အတတ်တွေဟာ အများကြီးပဲ ဘုရားနော်’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါတွေကို သင်ကြားပေးဖို့ဆိုလျှင် စာသင် ကျောင်းတွေ၊ တက္ကသိုလ်တွေလိုတယ်’

‘လိုတဲ့အတွက် ရှိလည်းရှိနေတာပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဘာသာရေးဘာသာရပ် သင်ကြားဖို့အတွက်က သည်လို လိုတာ မဟုတ်ဘူး’

‘မလိုဘူးသာဆိုတယ် ဘုရား၊ ကမ္ဘာ့အစောဆုံး တက္ကသိုလ်စာရင်းဝင် နာလန္ဒာ ဆိုလျှင် ဘုန်းကြီးတစ်သောင်းကျော်လောက်အထိ စာသင်သားရှိတယ် မှတ်ရဖူးပါတယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အိန္ဒိယရဲ့ ဗိဟာနယ်ထဲမှာလည်း ဘုန်းကြီးတစ်သောင်းလောက် နေကြတဲ့ ကျောင်းရာတွေ တွေ့ဆိုပဲ ဘုရား’

‘ကြားဖူးပါရဲ့’

‘တပည့်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာလည်း စာသင်သားတစ်ထောင်ကျော်၊ နှစ်ထောင်နီးနီး ရှိနေတဲ့ စာသင်တိုက်တွေ ရှိနေတာပဲဘုရား’

‘အဲသည်လိုဆီ အဦးမူနေတဲ့ စာသင်တိုက်ကလေးတွေကလည်း ဒုနဲ့ ဒေးပါ’

‘ပရိယတ်သင်ဖို့ အဲဒါတွေမလိုဘူးလား ဘုရား’

‘လို-မလို သိရအောင် ပရိယတ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ကြည့်ပေါ့’

‘အဓိပ္ပါယ်က အရိယသစ္စာကို ထိုးဖောက်သိအောင် သင်ကြားခြင်းလို့- ရမှာပါဘုရား’

‘အရိယသစ္စာက လူထဲမှာရှိတာလား၊ စာပေထဲမှာ ရှိတာလား’

‘လူထဲမှာပေါ့ဘုရား’

‘လူမှာပင် သူများထဲက အရိယသစ္စာ ထိုးဖောက်သိရမှာလား၊ ကိုယ်ထဲကဟာ သိရမှာလား’

‘ကိုယ့်ကိုယ်ထဲကဟာပေါ့ ဘုရား’
‘ဒါသိဖို့ ဘုရားဟောလေသမျှ တရားတွေအားလုံးနဲ့ အားလုံးနီးနီး
သင်မှ ဖြစ်မှာလား’
‘သည်လိုတော့ ဟုတ်မယ်မထင်ပါဘူး ဘုရား’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’
‘ဘုရားလက်ထက်က ဘုရားက တရားတစ်ပုဒ်ဟောတာနဲ့ အရိယ
သစ္စာသိသွားကြတာပဲ ဘုရား’
‘အရိယသစ္စာဟာ၊ အရိယအဖြစ်ရဲ့အစွန်း ရောက်နေတဲ့ အဲသည်သူ
ရဲ့အကျင့်ကို အပြစ်မြင်အောင်ပြခြင်းနဲ့ပဲ ရစေရတာမဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’
‘ဟောသူက အရိယမဖြစ်တော့ နာသို့ဆီမှာ ဘယ်-အနရိယ ဖြစ်နေ
တယ် မသိဖြစ်ပြီး အရိယသစ္စာ မဖြစ်ကြတာပဲ’
‘အရိယမဖြစ်တာ ဟောသူ ချွတ်ယွင်းလို့ပေါ့ဘုရား’
‘သည်လိုချည်းတော့ မပြောရဘူးပေါ့’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘နာသို့နဲ့ စကားကူးအောင် မပြောနိုင်တာလည်းပါတယ်’
‘နာသို့က တလွဲမှာ စိုက်လွန်းနေလျင်လည်း စကားမကူးတာဖြစ်မှာပေါ့
ဘုရား’
‘ဘုန်းကြီးတွေမှာ အခုလို စာသင်တိုက်ကြီးတွေဖွင့်ပြီး ဘုရားဟောခဲ့
သမျှနဲ့ ဘုရားဟောရဲ့ အနီးအပါးကျရောက်တဲ့ ဓမ္မတွေကို စွမ်းနိုင်သလောက်
သင်ကြားနေရတာကတော့ အလုပ်ဟုတ်မှာ မဟုတ်ဘူး’
‘ဘုန်းကြီးမှာရှိတဲ့ ဝန်နှစ်ခုထဲက ‘ဂန္ထဓုရ’ဆိုတာ သည်လိုလုပ်တာပဲ
မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘အဲသည် ဝန်နှစ်ခုဆိုတာတောင် ဘုရားဟောခဲ့ဖို့ မရှိဘူး’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားလက်ထက်က ကျမ်းစာမှမရှိတာပဲ’
 ‘နှုတ်ဆောင်တော့ ရှိတာပဲဘုရား’
 ‘ရှိတာတော့ ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘အဲဒါတော့ ‘ဂန္ထဓုရ’ ဖြစ်မလားဘုရား’
 ‘သိပ်ဖြစ်ဖို့ မရှိလောက်ဘူး’
 ‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားက တစ်နေရာမှာ ဟောထားချက်တစ်ခု ရှိတယ်’
 ‘နှုတ်ဆောင်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ကလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’
 ‘ရဟန်းတို့ ငါဟောထားတဲ့ တရားတော်ကို ဖောင်ကူးတို့လို သဘော
 ထားရမယ် ဆိုတာမျိုးပဲ’
 ‘ဖောင်ကို ဘယ်လိုသဘောထားလို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဖောင်ဟာ သည်ဘက်ကဘေးလွတ်ရာ ဟိုဘက်ကမ်း ကူးဖို့ပဲ အသုံး
 ချရမှာ။ ဘေးလွတ်အောင် ကျေးဇူးပြုတယ်ဆိုပြီး သွားလေရာ သယ်မနေရဘူး-
 လို့ပဲ’
 ‘ငါဟောထားတဲ့တရားတွေ မှတ်သားပြီး၊ လောကကို ငါ-ဟောတဲ့
 အတိုင်း ဆက်ဖြန့်တဲ့တာဝန်ကို ယူကြရမယ်-လို့ ညွှန်းတာ မရှိဘူးလား ဘုရား’
 ‘အဲဒါက ဝိနည်းမှာပဲ ရှိတယ်’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘သိက္ခာပုဒ်ပညတ်မှုအသစ် လုပ်ပြီးတိုင်း ရဟန်းတို့ ဒါကို လခွဲတိုင်း

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

ရဟန်းများကို ညွှန်ပြကြရမယ်-လို့ပဲ’

‘တရားဟောပြီးတိုင်းကော အဲသည်လို ဘုရားမိန့်ဖူးလား ဘုရား’

‘မရှိသလောက်ပါပဲ’

‘ဒါပေမဲ့-ဘုရား’

‘ဆက်ပြောချင်တာ ပြောပါ’

‘သည်ကျမ်းတွေသင်ရလို့ အရှင်ဘုရားလည်း သည်တရားရတာ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘ဒါဆိုလျှင် သည်လို စာသင်တိုက်ကြီးတွေဖွင့်ပြီး သင်ပေးမနေလျှင် အခုအချိန်မှာ ‘အရိယသစ္စာ’ဆိုတာ စကားလုံးတောင် ရှိမှာ-မဟုတ်တော့တာ ဖြစ်မယ်မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဒါလည်း ဟုတ်ပါတယ်’

‘တခြားဟုတ်တာ ဘာရှိသေးလို့လဲ ဘုရား’

‘သည်-စာသင်တိုက်ဖွင့် စာသင်တဲ့ ဂန္ထဝရစံနစ် ထွန်းကားပေါ်ပေါက် လာတာက အရိယသစ္စာကို ရဟန်းများ မဆောင်နိုင်ရာက ဖြစ်လာတာပဲ’

‘ဒါတော့-ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လဲ’

‘ပြောထိုက်ပါ့မလား-လို့ပါ ဘုရား’

‘လုပ်စမ်းပါဦး’

‘ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်အနီးမှာ အရှင်အာနန္ဒာက-

‘အသျှင်ဘုရား လွန်ပြီးလျှင် အသျှင်ဘုရားနေရာမှာ ဘယ်သူထားပြီး ဆည်းကပ်ရမလဲ’-မေးတယ် ဘုရားနော်’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဘုရားက-‘အာနန္ဒာ-တရားနဲ့ဝိနည်းတွေက သင်တို့ဆရာဘုရားပေါ့’-
လို့မိန့်တယ် ဘုရားနော်’

‘မိန့်ပါတယ်’

‘သည်တော့ တရားတွေကို ဘုရားအမှတ်ပြုပြီး ရဟန်းတွေက ဆည်း
ကပ်တဲ့အနေနဲ့ သင်ကြားကြရတာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဖြစ်နိုင်သလို ရှိပါတယ်’

‘သည်အတိုင်းပဲ ဖြစ်မလား ဘုရား’

‘မဖြစ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘တရားကို ဘုရားအမှတ်ပြု ဆည်းကပ်တယ်ဆိုတာ ဘုရားဟောခဲ့
တာတွေကို သင်ကြားရွတ်ဖတ် တတ်မြောက်နေတာတွေမှ မဟုတ်တာပဲ’

၁၇။ အရိယသစ္စာတရားကို မမြင်လျှင် ဘုရားကိုမမြင်

‘ဘုရားအမှတ်ပြုပြီး တရားကို ဘယ်လိုဆည်းကပ်ရမှာလဲ ဘုရား’

‘အရိယသစ္စာပေါက်ရောက်သူ အဖြစ်နဲ့ ဆည်းကပ်ရမှာ’

‘ဟောထားတဲ့တရားတွေဟာ အရိယသစ္စာဖြစ်ဖို့ပဲ မဟုတ်ဘူးလား
ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘အဲသည် တရားဆည်းကပ်သူဟာ အရိယာဖြစ်ရမှာပဲ မဟုတ်လား
ဘုရား’

‘တရားအကြောင်းပြောတဲ့စကားကို စကားအတိုင်း ဆောင်ယူဆည်း
ကပ်နေပြီး အဲသည် စကားအနက်ဆီအထိ အတွေးအခေါ် အသိအမြင်
မရောက်သူဆိုတာ မရှိဘူးလား’

‘ရှိနိုင်တာပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်သူဟာ အရိယာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား’
‘မဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘အရိယာမဖြစ်ဘဲ ဘုရား-သိနိုင်ပါ့မလား’
‘သိများ သိနိုင်မလားပဲ ဘုရား’
‘အဲသည်လိုမလုပ်နဲ့ တကာ’
‘ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားတွေနဲ့ အတ္ထုပ္ပတ်တွေ ဖတ်ရမှတ်ရ၊ဝင်စား
ရပြီး ဘုရားသိနေမယ်-လို့ ထင်မိလို့ပါ ဘုရား’
‘ဘုရားလက်ထက် အရှင်ဝဏ္ဏလိဆိုတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးရှိခဲ့တာကို ကြား
ဖူးမလားပဲ’
‘ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’
‘အဲသည်ရဟန်းဟာ ဘုရားကိုကြည်ညိုလွန်းလို့ တကြည့်ကြည့်
တမြင်မြင် ဖူးနေသူဆိုပဲ’
‘ကြားဖူးတယ် ဘုရား’
‘သည်လိုနေမှတော့ ဘုရားဟောနေတဲ့ တရားတွေဆိုလျှင် မကြားချင်
အဆုံး ဖြစ်မှာပဲ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’
‘အဲသည်သူကို ဘုရားက ဘယ်လိုပြောယူရသလဲ’
‘တရားကိုမမြင်လျှင် သူ့ကိုမမြင်ဘူး’-လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘ယော ဓမ္မံ နပဿတိ၊ သော မံ နပဿတိ’-လို့နော်’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘ဓမ္မံ နပဿတိ = တရားမမြင်ဘူးဆိုတာ တရားဟောတာကို ကြားဖူး
မြင်ဖူးမရှိတာကို ဆိုလိုတာ ဟုတ်ရဲ့လား’

‘ရှင်ဝတ္ထုလိထောက်လျင် မဟုတ်တာ-ပေါ်လွင်ပါပြီ ဘုရား’
 ‘တရားမမြင်တာရဲ့ အရဟာ ‘အရိယသစ္စာ မမြင်တာ’ပဲပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အရိယာမဖြစ်ဘဲ ဘုရားမြင်သူ ရှိနိုင်ပါ့မလား’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုရားဟောပြောခဲ့တဲ့ တရားတွေကို သင်ကြား
 ဆောင်ယူရုံနဲ့ တရားဆည်းကပ်ပြီး ဘုရားကိုးကွယ်ရာ ရောက်ပါ့မလား’
 ‘ထင်ရှားရပါပြီ ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုလျင် သည်-စာပေသင်ကြားပေးနေတဲ့ စာသင်တိုက်ကြီး
 တွေဟာ တလွဲဖြစ်ထွန်းနေတာမို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဓမ္မအရ လိုလားစရာမဟုတ်
 ဘူး-လို့ အပြောခံရဖို့ ရှိတယ်’
 ‘အကျိုး ဘာမျှမရှိဘူးတော့ ဟုတ်မှာမဟုတ်ဘူး ထင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ထင်နိုင်ပါတယ်’
 ‘အဲဒါ ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘အနှစ်,အသား, အခေါက်,အခွံ မရလည်း အခက်,အရွက်လောက်
 တော့ ရလို့ပေါ့’
 ‘အဲသည် အခက်,အရွက်က ဘာတွေလဲ ဘုရား’
 ‘လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောက’-တွေပေါ့’
 ‘အဲဒါက ဘယ်လိုရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘စာပေတွေသင်ကြားပေးနေတဲ့ စာသင်တိုက်ကြီးဆိုပြီး ချဉ်းကပ်မှုတွေ
 ရတာပေါ့’
 ‘ဒါနဲ့ပြီရောလား ဘုရား’
 ‘သည့်ထက် ဘာရှိသေးလဲ’

‘ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်ဘုရား-နော်။ စာသင်သားသံဃာ နှစ်ထောင်
နီးနီးရှိတဲ့ ကျောင်းတိုက်ကြီး၊ အဲသည်ကျောင်းတိုက်က ရဟန်း၊ အဲသည်ကျောင်း
တိုက်ရဲ့ ဆရာတော်ကြီး၊ အဲသည်လိုတော့ ကျော်စောက်ကိတ္တိရှိတာ အမှန်ပဲဘုရား’
‘သည်တော့လည်း လာဘ်တွေ၊ ပူဇော်သကာတွေလည်း ရရောပေါ့’
‘အဲဒါတွေက ဘယ်လို အခက်၊အခက်ဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
‘သာသနာတော်ရဲ့ ‘အနှစ်’က ‘အရိယသစ္စာ’-ပဲ’
‘အသား’ကကော ဘုရား’
‘တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်’ ရတာပေါ့’
‘အခေါက်’ကကော ဘုရား’
‘ဈာန်’ရတာပဲ’
‘အခွံ’ကကော ဘုရား’
‘သီလ အာစာရ’နဲ့ ပြည့်စုံတာပေါ့’
‘အခက်၊အခက်’က ‘လာဘ်၊အကျော်အစော’ရတာဆိုတော့ ဒါနဲ့တော့
တော်တော် အရမတော်တာပါလား ဘုရား’
‘မတော်လည်း ဒါပဲအဖတ်ဆယ်စရာ ရှိတာပဲ’
‘တခြား မရှိတော့ဘူးလား ဘုရား’
‘တကာကမေးလို့ ပြောစရာ သတိရတယ်’
‘ဘာလဲ ဘုရား’
‘ဇာတ်တော်ထဲက တရားကျင့်တဲ့ရသေ့က ဝေဒရွတ်ဖတ်တဲ့ ဗြဟ္မဏကို
ပြောတဲ့ စကားပေါ့’
‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’
‘မကျင့်ဘဲ ကျင့်ဖို့တွေရွတ်နေလို့တော့ ဝေဒသုံးကျမ်းမက ဝေဒကျမ်း
တစ်ထောင်ရွတ်လည်း အလကားပဲ-လို့ပဲ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ရွတ်နိုင်ပါပေ’-ဆိုတဲ့ဂုဏ်ပဲ ရမှာပေါ့ဘုရား နော်’

‘ဟုတ်တယ်’

‘စာပေသင်ကြားမှုဟာ ပရိယတ္တိသာသနာမျှ မဖြစ်ဘဲ၊ သာသနာသုံး
ရပ်နဲ့ မဆက်စပ်ပုံကို ကြားရတောင့်ကြားရခဲ ကြားရတဲ့အတွက် အတိုင်းမသိ
အသိတွေဖြစ်ရပါတယ် ဘုရား’

‘ဒါဆိုလျင် သည်အကြောင်း ရပ်ကြစို့’

အခန်း(၂)

ဘုရားတရားဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးရန်

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

အခန်း(၂)

ဘုရားတရားဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးရန်

၁၈။ ဘုရားတရားက အရိယသစ္စာတရားတွေ

‘သည်လိုဆိုတော့ တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ တရားအားထုတ်ကြ တဲ့ ရဟန်းရှင်လူတွေနဲ့ တရားရပြီးကြသူတွေ၊ အဲသည်သူတွေက ပြသနေကြတဲ့ တရားစခန်း၊ ဒါတွေပဲ သာသနာအဖြစ် မှတ်ယူစရာ ရှိတော့မလား ဘုရား’

‘ဒါတွေလည်း စစ်ကြည့်ဖို့ လိုတာပဲ’

‘တရားအားထုတ်တာပဲ ဘုရား၊ ဘယ်လို စစ်စရာရှိသေးလို့လဲ’

‘စစ်စရာမရှိဘူးတော့ ဟုတ်ပါ့မလား’

‘ဘာနဲ့စစ်မှာလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားသာသနာက အရိယသစ္စာသာသနာ မဟုတ်လား’

‘အရိယသစ္စာတရားတွေကိုသိလို့ ဘုရားဖြစ်တာပဲ။ အဲသည် အရိယ သစ္စာတွေပဲ တရားအဖြစ်ဟောခဲ့တာ-ဆိုတော့ သည်သာသနာဟာ ‘အရိယ သစ္စာသာသနာ’ ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိနိုင်တယ်နော်’

‘အာနာပါနတို့၊ ဖြစ်ပျက်တို့ အမျိုးမျိုးရှိတာ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘အဲသည်လို အမျိုးမျိုးကိုပြောတာ မဟုတ်ဘူး’

‘အမျိုးမျိုးကလည်း ဘယ်လောက်ရှိလို့လဲ ဘုရား’

‘ရှုပ်ကုန်ပြီ’

‘အရှင်ဘုရားကို ရှင်းပေးသူအဖြစ် ဆည်းကပ်လာသူတွေပါ ဘုရား’

‘လာဘ်ရဖို့တရား၊ ဂုဏ်ရဖို့တရား၊ အာဏာရဖို့တရား၊ ဘဝကောင်း ရဖို့တရား၊ နတ်ဖြစ်ဖို့တရား၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့တရား အဲသည်အမျိုးမျိုးကို ပြောတာပါ’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်တရားတွေက သာသနာတော်ရဲ့တရား ဟုတ်မှာ မဟုတ်ဘူး’
 ‘အရိယသစ္စာရဖို့တရား မဟုတ်လျင် သာသနာတော်ရဲ့တရား မဟုတ်
 ဘူးပေါ့ ဘုရား’

၁၉။ အားထည့်ကျင့်မှ တရားလား

‘သည်ကနေ့က ကျင့်ရတဲ့တရားမှန်သမျှ တရားလို့ လုပ်မိသလိုဖြစ်နေ
 တယ်’

‘ရေငုပ်၊မီးလှုံ၊တုံးခုန်လို အကျင့်တွေတော့ မပါ-ပါဘူး ဘုရား’

‘အဲဒါပဲ မပါတာဘဲ’

‘သည်လောက်ပဲလား ဘုရား’

‘ကျင့်ရတာ မပါလျင် တရားမဟုတ်ဘူးလို့တောင် သိမှတ်နေကြတယ်
 ပြောမှ ပြည့်စုံ လိမ့်မယ်’

‘ကျင့်ရတာ မပါလျင်တော့ တကယ်လည်း တရားမဟုတ်ဘူး မဟုတ်
 လား ဘုရား’

‘အဲသည်လို မပြောထိုက်ဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အရိယသစ္စာတရားကို သိဖို့နဲ့ ရှိဖို့က ကျင့်ရတာလို့ပြောလျင်ပင်
 အပြည့်အဝမှန်မှာ မဟုတ်လို့ဘဲ’

‘အရိယသစ္စာ သိဖို့၊ရှိဖို့အတွက် မကျင့်ရဘူးလား ဘုရား’

‘အဲသည်လို ပြောရလိမ့်မယ်’

‘မကျင့်ဘဲနဲ့ ဘယ်လိုရမလဲ ဘုရား’

‘တကာတော့ နားတော်တော်ရှုပ်သွားပြီ ထင်တယ်’

‘နား-မကဘူး ဘုရား၊ တစ်ခေါင်းလုံး ရှုပ်တာ’

‘သည်လိုဆိုလျှင် တကာကို နည်းနည်းမေးမယ်၊ ဖြေကြည့်ပါ’

‘မေးပါ ဘုရား’

‘တကာတို့ ငယ်စဉ်ကဖြစ်ဖြစ်၊ တကာတို့ သား၊သမီး ငယ်တွေက ဖြစ်
ဖြစ် ပျော်ပါးပြီး မြေတွေ၊ရေတွေနဲ့ဆော့လိုက်၊ နေပူ၊လေတိုက်ထဲ နေလိုက်
လုပ်တော့ သူတို့ကိုယ်လက်တွေ ပေကျံညစ်ပတ်တာတွေ မဖြစ်ဘူးလား’

‘ဖြစ်ပြီပေါ့ ဘုရား’

‘အဲဒါတွေ သန့်ပြန့်သွားစေချင်လျှင် အဲသည် ညစ်ပတ်တာတွေကိုပဲ
ဖျောက်ဖျက် ရတာ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်မှာ ညစ်ပတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ’

‘ကလေးတွေကိုယ်ပေါ်မှာ တွယ်ကပ်နေတဲ့ အကြေး၊အညှော်တွေ
ရှိတာပါ ဘုရား’

‘သန့်ပြန့်တယ်ဆိုတာကရော’

‘အဲသည်-အကြေး၊အညှော်တွေ ကလေးတွေကိုယ်ပေါ်မှာ မရှိတာပါ
ဘုရား’

‘အဲသည်မှာ ညစ်ပတ်နဲ့သန့်ပြန့်တာ ဘယ်ဟာက လုပ်ယူထားခံရတာ
လဲ’

‘ညစ်ပတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘သန့်ပြန့်တာလည်း လုပ်ယူရတယ် ပြောမလား’

‘ပြောရမလားလို့ပါ ဘုရား’

‘ညစ်ပတ်အောင်လုပ်လို့ လူပေါ်မှာ အညစ်အပတ်တွေ တက်လာသ
လို့၊ သန့်ပြန့်အောင်လုပ်လို့ လူပေါ်မှာ ဘာတွေ-အပိုအမို တက်လာသေးသလဲ’

‘ဒါတော့-မရှိပါဘူး ဘုရား’

၂၀။ ယောဂအကျင့်က အားထည့်ရ၊ အရိယာအကျင့်က လက္ခဏာသိရ
 ‘လူပေါ်မှာ အပိုဖြစ်လာအောင်က လုပ်ရတာ၊ အဲဒါတွေ-မဖြစ်အောင်
 က ဖြစ်အောင် လုပ်တာတွေကို ရပ်ရတာပဲ မဟုတ်လား’
 ‘အဲဒါကတော့ အမှန်ပါပဲ ဘုရား’
 ‘ဒါမှန်လျှင် ဘယ်ဟာလိုသေးသလဲ’
 ‘ဖြစ်အောင်လုပ်တာတွေကို ရပ်အောင်ကလည်း လုပ်ရသေးတာပဲ
 မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘လုပ်ရပါတယ်’
 ‘ဟုတ်လျှင် အဲသည်လုပ်တာလည်း လုပ်တာပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်သလိုတော့ ဖြစ်တယ်’
 ‘ဘယ်လို ခြားနားသေးလို့လဲ ဘုရား’
 ‘လုပ်တယ်ဆိုတာ အားထည့်ရတာရဲ့ နာမည်ပဲ’
 ‘အဲဒါ ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘လုပ်တာတွေကိုရပ်အောင် လုပ်တာက အားမထည့်ရတာဘဲ၊ ဒါ
 ကြောင့် ဒါကို လုပ်တယ်ပြောလို့ အပြည့်အဝ မရဘူးပဲ ’
 ‘ရှင်းပါပြီ ဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုများ ရှင်းသွားတာလဲ’
 ‘အရိယသစ္စာ သိဖို့၊ရှိဖို့တွေက အားထည့်ကျင့်ဖို့ မဟုတ်ဘူး၊ အားထည့်
 ပြီးကျင့်နေတဲ့ ကာမ၊ရူပ၊အရူပကံတွေနဲ့ အဲသည် ကံအကျိုးတွေကို သူတို့မှာ
 ရှိကြတဲ့ လက္ခဏာတွေအတိုင်း သိမြင်ဖို့ပဲ-လို့ ရှင်းသွားတာပါ ဘုရား’
 ‘သည်နေရာမှာ လုပ်ရတယ်ဆိုတာနဲ့ ကျင့်ရတယ်ဆိုတာ အနက်တူ
 စကားနော်၊ လုပ်ရတာမဟုတ်ဘူး ဆိုတာနဲ့ ကျင့်ရတာမဟုတ်ဘူး ဆိုတာလည်း
 အနက်တူပဲ’

‘ဟုတ်ပါပြီ ဘုရား’
‘ကျင့်ရတယ်ဆိုတာ မဖြစ်သေးတာတစ်ခုခု ဖြစ်လာအောင် လုပ်တာရဲ့ နာမည်ပဲ’
‘အရိယသစ္စာကလည်း မဖြစ်သေးတာဘဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘တစ်ခါ ထပ်လာပြန်ပြီလား’
‘စကားရှင်းအောင်လို့ပါ ဘုရား’
‘အရိယသစ္စာရတယ်ဆိုတာက ကံနဲ့ ကံအကျိုးတွေ မဖြစ်တာတွေ ရတာရဲ့ နာမည်တွေပဲ’
‘သံသရာလည်အောင်က ကျင့်ရတာ၊ သံသရာပြတ်အောင်က ကျင့် တာတွေကို ဖျက်ရတာလို့ မဟုတ်လား ဘုရား’
‘ဟုတ်ပြီပေါ့’
‘သည်လိုဆိုလျှင် ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ အရိယသစ္စာတရား ရအောင်ကျင့် တာနဲ့ ယောဂကျင့်တာ မဆိုင်ဘူးဖြစ်မလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်မဆိုင်ဘူး၊ အဲဒါကို ဘယ်လိုသိသလဲ’
‘အရိယသစ္စာအကျင့်က ယောဂအကျင့်ကို ဖျက်တာပဲ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ ယောဂအကျင့်က သူဖြစ်ချင်ချက် တစ်ခုခုကို တည် ဆောက်တာပဲ၊ အရိယသစ္စာအကျင့်က အဲသည်တည်ဆောက်ချက်ကို ဖျက် တာပဲ’
‘သည်လိုဆိုတော့ အရိယသစ္စာရအောင် ကျင့်နေသူကို ယောဂီလို့ ခေါ်တာလည်း မှန်မှာမဟုတ်ဘူး ဘုရားနော်’
‘မမှန်ဘူး၊ ဘာကြောင့်မမှန်တာလို့ သိသလဲ’
‘အရိယသစ္စာအလုပ်က ယောဂမဟုတ်ရုံမကဘဲ ယောဂအကျင့်တွေ ကို ဖျက်ဆီးတာဖြစ်လို့ ယောဂကျင့်သူကိုသာ ယောဂီခေါ်ရတာဖြစ်ပြီး ယောဂ

ဖျက်သူကို ယောဂီခေါ်တော့ မမှန်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လိုဆိုတော့ ယောဂီတွေဟာ ပဋိပတ္တိသာသနာလုပ်ငန်း လုပ်
နေသူတွေ ဟုတ်သေးရဲ့လား ဘုရား’

‘ယောဂီဟာ ယောဂလုပ်သူလို့ သိပြီးသားပဲဟာ’

‘ယောဂဟာ အရိယသစ္စာတရား မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောခဲ့တယ်ဘုရား
နော်’

‘အခုပဲ ပြောနေတာပဲ’

၂၁။ အာရုံနောက် လိုက်ကပ်နေရလျှင် ယောဂလုပ်ငန်း

‘ယောဂဟာ ဘယ်လောက်အမျိုးအမည်တွေ ရှိလဲ ဘုရား’

‘ဒါပြောနေလို့ ဘယ်ပြီးမလဲ’

‘အဲဒါဆို ပြီးအောင် ဘယ်လိုမေးရမလဲ ဘုရား’

‘ယောဂဟာ ဘယ်သဘောရှိလဲ-လို့ပေါ့’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား၊ သူက ဘယ်သဘောရှိတာပါလဲ’

‘ယောဂသဘောဟာ ရှုစိတ်ကို အရှုခံအာရုံမှာ ကပ်ထားရတာဖြစ်
တယ်’

‘ရှုသူကို ရှုစရာနောက် လိုက်နေစေတဲ့လုပ်ငန်းဟာ ယောဂလုပ်ငန်း
လား-ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အရိယသစ္စာလုပ်ငန်းလည်း သည်လိုပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အရိယသစ္စာမှာ ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာက ဒုက္ခကိုရှုတယ်- သည်လိုမဟုတ်
လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဒုက္ခသိတော့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းလုပ်ချင်တာတွေ ကွာတယ်’

‘ဟုတ်ပါဘုရား’

‘ကွာတော့ ဒုက္ခအဖြစ်သိမ်းတယ်၊ ငြိမ်းတယ်၊ သည်လိုကော ဟုတ်ရဲ့
လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သည်တော့ အရိယသစ္စာက အရှုခံအာရုံနောက်လိုက်ပြီး ဖြစ်နေရတာ
ဟုတ်သေးရဲ့လား’

‘သည်လိုတော့ မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘သည်တော့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ရှုသူက ဒုက္ခငြိမ်းရာရောက်နေတာ
နော်’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်ဒုက္ခငြိမ်းရာရောက်တာဟာ ရှုသူအာရုံမှာ မြင်ရတာ မဟုတ်
ဘူး-နော်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အနာကို အနာကြည့်သူက မြင်ရတယ်မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အနာပျောက်တာကို အနာပျောက်သူက ရောက်နေပေမဲ့ မြင်ရလို့
လား’

‘မြင်ရတယ်ပြောလို့ မရဘူးလား’

‘ဘာကို မြင်လို့လဲ’

‘အနာမရှိတာကို မြင်တာပေါ့ ဘုရား’
 ‘မရှိနေမှဘဲ ဘယ်လိုမြင်မှာလဲ’
 ‘မရှိနေဘူးလို့ဘဲ မြင်မှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘တခြားမရှိနေတာတွေနဲ့ မရောထွေးအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ’
 ‘ဟုတ်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘အရှိဇာတ်သိမ်း၊ ငြိမ်းနေတာဖြစ်လို့ အသိနဲ့မြင်လို့မရဘူး၊ ရောက်လို့
 ပဲရတာ’
 ‘အသိအသစ်တွေ သိရပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည်စကားက ယောဂနဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကွဲအောင်လို့ ပြောလာခဲ့ရတာ’

၂၂။ အရူပဒဿနပေါ်အမြင်

‘ဘယ်လို ရှုပ်ထွေးစရာရှိလို့လဲ ဘုရား’
 ‘အရိယသစ္စာက အရှုခံအာရုံနောက် လိုက်ကပ်နေအောင် ရှုတာမ
 ဟုတ်ဘူး၊ ယောဂကတော့ လိုက်ကပ်နေတာ’
 ‘ဘယ်လို လိုက်ကပ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ခံစားချက်ရှုရာက ခံစားချက်က ငြိမ်းသွားပြီဆိုလျှင် အဲသည်ငြိမ်းတာ
 ကိုပဲ ကပ်နေအောင် လုပ်တာပေါ့’
 ‘ယောဂမှန်သမျှ သည်လိုပဲ ကပ်မှာလား ဘုရား’
 ‘ယောဂဆိုတဲ့စကားကိုက ကပ်တာပြောမှာပဲ’
 ‘ရုပ်ရှုပြီးအာရုံက ရုပ်ငြိမ်းရာရောက်သွားလျှင် အဲသည်ရုပ်ငြိမ်းရာ
 အာရုံကိုပဲ ကပ်တာဆိုတော့ အဲဒါလဲ ရုပ်ယောဂပဲ ဘုရားနော်’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘သည်နေရာမှာ မေးချင်တာတစ်ခုပေါ်တယ် ဘုရား’

‘မေးပါ’

‘ရုပ်တို့၊ဝေဒနာတို့ရှုတဲ့အခါ အစတော့ ရုပ်တို့၊ဝေဒနာတို့ပဲ တွေ့ပေမဲ့
နောက်မှာ ရုပ်မဲ့၊ဝေဒနာမဲ့ဆီကို အာရုံက ပြောင်းသွားတယ်၊ အဲဒါ ဘာသဘော
လဲ ဘုရား’

‘အဲဒါ သူ့သဘောပဲလေ’

‘ဘယ်လို သူ့သဘောလဲ ဘုရား’

‘ရှုသူ့သဘောပေါ့’

‘ရှုသူက ရုပ်တို့၊ဝေဒနာတို့ ရှုတာပဲ ဘုရား’

‘အဲသည်လိုလောက် မဟုတ်ဘူးပဲ’

‘ဘယ်လိုပါသေးလို့လဲ ဘုရား’

‘ရုပ်တို့၊ဝေဒနာတို့ရှုသူဟာ အဲဒါတွေရဲ့ ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာ တင်တာ
တွေ မပါဘူးလား’

‘ပါပါ-မပါပါ ဒါကတော့ ပေါ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါပြီ’

‘သည်တော့ ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’

‘ဖြစ်ပျက် တွေ့မှတော့ ရုပ်တို့၊ဝေဒနာတို့ကို အရှိထားလို့ မဖြစ်တာဆီ
ရောက်ရမှာပဲ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘မဖြစ်ခင်ကနဲ့ ဖြစ်ဆဲမှာတောင် အရှိမဟုတ်ဘူးအထိ အသိ ဖြစ်ကြ
ရတာပဲ’

‘အဲသည်လိုဖြစ်တော့ မကောင်းဘူးလား ဘုရား’

‘ကောင်းတယ်လည်း ပြောလို့ရ၊ မကောင်းဘူးလည်း ပြောလို့ရတာပေါ့’

‘ဆန့်ကျင်ဘက်နှစ်ခုကြီး ရတာလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’
 ‘နားမလည်စရာကြီး ဘုရား’
 ‘သိမှပဲ နားကလည်မှာ’
 ‘သိအောင်လည်း လုပ်ပေးပါဦး ဘုရား’
 ‘လူမှာ ပုထုဇဉ်လူ၊ အရိယာလူလို့ အကြမ်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိတာ
 သိပြီးသားပဲ မဟုတ်လား’
 ‘သိပါတယ် ဘုရား’
 ‘အရှိမဲ့ သိရတာကို ပုထုဇဉ်လူက ကောင်းတယ်ပြောပြီး၊ အရိယာလူ
 က မကောင်းဘူးပြောလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ကောင်း၊မကောင်းပြောလို့ရတယ်
 ပြောခဲ့တာ’
 ‘နည်းနည်း နားလည်အောင် ချဲ့ပါဦး ဘုရား’
 ‘ပုထုဇဉ်လူဟာ ဖြစ်သမျှတွေကို ရှင်းအောင်ကြည့်နိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်
 (ဦးနှောက်) မရှိဘူး’
 ‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’
 ‘သည်တော့ ဖြစ်သမျှတွေကို သူသိတတ်သလိုသတ်မှတ်ပြီး တုံ့ပြန်မှု
 တွေလုပ်တယ်’
 ‘ဒါလည်း လုပ်မှာပဲ ဘုရား’
 ‘ပိုက်-မိတဲ့သားကောင်ဟာ ရုန်းတော့ ပိုရှုပ်တာလို သူတို့စိတ်ညစ်ကြ
 ရတယ်’
 ‘ညစ်မှာပဲ ဘုရား’
 ‘ညစ်တော့ သည်အဖြစ်တွေသိရတာက လွတ်ချင်တာဖြစ်ရောပေါ့’
 ‘သည်လိုလည်း ဖြစ်ရမှာပဲ ဘုရား’
 ‘လွတ်ချင်နေတုန်း လွတ်ရာကို အာရုံပြုနိုင်လာတော့ သူတို့မှာ ကောင်း

တော့တာပေါ့’

‘သူတို့မှာ အဲဒါ တကယ်ကောင်းတာလား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘တွေ့ပဲ ကြည့်စမ်းပါဦး’

‘ဘယ်လိုတွေ့ရမှာလဲ ဘုရား’

‘ဘာမှမရှိလျင် ဘာနဲ့အသက်ရှင်ရပ်တည်မှာလဲ’

‘မရှိတာနဲ့ဘဲ ရပ်တည်ရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်လို ရပ်တည်လျင် ‘အသိပညာပျောက်တဲ့ဒဏ်’ကို သူခံရမှာပေါ့’

၂၃။ လောကုတ္တရာပညာသည် ပမာဏအမှန်ကိုသိခြင်းဖြစ်

‘မရှိတာသိတဲ့ အသိဉာဏ်ပညာ သူ့မှာရှိနေတယ် မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘သည်အသိမျိုးကို ပုထုဇဉ်ကသာ ဉာဏ်ပညာခေါ်တာ၊ အရိယာက ဉာဏ်ပညာ မခေါ်ဘူး’

‘ပုထုဇဉ်ကသာခေါ်ပြီး အရိယာက မခေါ်တာ ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ပုထုဇဉ်ကသာ ‘အရှိမဲ့အသိ’ရောက်အောင် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ရလို့ ဉာဏ်ခေါ်ရပေမဲ့ အဲဒါဟာ အရိယာတို့ရဲ့ ခွဲခြမ်းဝေဖန်မှု မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်ပဲ’

‘အရိယာတို့ ခွဲခြမ်းဝေဖန်မှုက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေဟာ သူ့အတိုင်းအထွာပမာဏနဲ့ သူဖြစ်နေကြတာ၊ သည်ပမာဏနဲ့ သွေဖည်ပြီး ကိုယ်သိချင်သလိုသိပြီး တုံ့ပြန်တဲ့ တုံ့ပြန်ချက်တွေရဲ့ ပျက်စီး၊ ဆိုးဝါး၊ အလကား ဖြစ်နေတာမျိုးကို ခွဲခြမ်းဝေဖန် သိတာမျိုးပဲ’

‘ပုထုဇဉ်ခွဲခြမ်းဝေဖန်သိနဲ့ အရိယာခွဲခြမ်းဝေဖန်သိဟာ ခွဲခြမ်းဝေဖန်
တာချင်းတူပေမဲ့ ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခံရတဲ့ အရာရော၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပုံချင်းရော မတူ
ကြဘူးဘုရား-နော်’

‘အဲဒါ လောကီပညာနဲ့ လောကကုတ္တရာပညာရဲ့ ကွဲပြားချက်ပဲ’

‘သူတို့ရဲ့ မရှိတာသိနေတဲ့အသိဟာ ဖြစ်ရပ်တွေရဲ့ ပမာဏအမှန်ကို
မသိစေနိုင်တာတော့ အမှန်ပဲ ဘုရား’

‘ပမာဏအမှန် မသိလျင်၊ ဖြစ်ရပ်က ဘယ်လောက်ရှင်းရှင်း ရှုပ်မှာပဲ။
သိလျင်တော့ ဖြစ်ရပ်က ဘယ်လောက်ရှုပ်ရှုပ် ရှင်းမှာပဲ’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘အခုခေတ် ကွန်ပျူတာဟဒိဝဲတစ်ခု ကြည့်ပါလား။ သူ့ ကြိုးဆက်ပုံစံ
တွေ ဘယ်လောက် များသလဲ။ များများ-များလေ၊ များများ အသုံးကျလေပဲ။
အားလုံး သည်လိုပဲ’

‘အဲဒါ မရှုပ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဝင်တဲ့ကြိုးကဝင်ပြီး ထွက်ကြိုးမှာ ပြန်ထွက်တာပဲ’

‘ပမာဏသိလျင် အသုံးတအားကျတာပဲဘုရား-နော်’

‘အဲဒါပဲ။ ရှုပ်တာပဲဆိုပြီး မရှိရာကြည့်နေလျင် ဘာမျှ မသုံးရတာ
ဖြစ်မှာပဲ’

‘ရှင်းပါပြီ ဘုရား’

‘ဒါရှင်းလျင် ယောဂတွေအကြောင်း ပြန်ကောက်ရအောင်’

‘ယောဂဆိုတာ ကိုယ်ယူလို့ရတဲ့အာရုံနောက် ကပ်နေတာရဲ့နာမည်
ဆိုတော့ ကာမအာရုံတွေနောက် ကပ်လိုက်နေတာလည်း ယောဂလို့ပဲ ပြောလို့ရ
မလား ဘုရား’

‘ရတာပေါ့’

၂၄။ ကာမလည်း ယောဂဖြစ်

‘ဦးရာကာမဂုဏ်နောက် လိုက်နေတဲ့သူတွေလည်း ယောဂသမားတွေ ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်ယောဂကျင့်သူကိုတော့ ‘ယောဂီ’-လို့ ခေါ်ရဲ့လား ဘုရား’

‘အဲသည်လိုတော့ မခေါ်ကြဘူး။ ခေါ်လျင်တော့ ရတာပဲ’

‘ရလျက်၊ ဘာကြောင့်မခေါ်တာလဲ ဘုရား’

‘အများဖြစ်နေလို့ မထူးခြားတာကြောင့်ပေါ့’

‘မခေါ်တာနဲ့ ယောဂီမဟုတ်ဘူးပြောလျင် ရမလားဘုရား’

‘မရဘူး၊ ယောဂီ-ပဲ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ယောဂကျင့်သူ ဖြစ်လို့ပေါ့’

‘အဲဒါက ယောဂများ မဖြစ်လို့လေလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘သဘာဝအပြင် အာဂမများ ရှိရဲ့လား ဘုရား’

‘ရှိတယ်’

‘အဲဒါ မှတ်ပါရစေဘုရား’

‘ဘုရားရဲ့ တရားဦးဟောကွက်ထဲမှာ ပါတယ်’

‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’

‘ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ’-လို့ပဲ’

‘ဘာ-ဆိုလိုတာလဲ ဘုရား’

‘အဓိပ္ပါယ်က-‘ကာမချမ်းသာငြိကပ်မှုနောက်လိုက်တဲ့ ယောဂ’-လို့ပေါ့’

‘အဲဒါက ယောဂ-လို့ဆိုလိုတာမှ ဟုတ်ရဲ့လား ဘုရား’

‘ဘယ်လိုထင်လို့လဲ’
 ‘ဒေသနာအရ စကားအဖြစ်လောက်များ ဖြစ်မလားလို့ပါ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေကလည်း တကယ်မှာ ယှဉ်ကပ် အားထုတ်ရတဲ့ဟာ
 တွေ မဟုတ်လို့လား’
 ‘မဟုတ်တာတော့ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ ဒါပေမဲ့-’
 ‘ဆက်ပြောပါ’
 ‘သတိပဋ္ဌာန်ပွားစရာတွေမှာများ အဲသည်လိုစကားလုံးနဲ့ ဟောမလား
 လည်း စဉ်းစားမိလို့ပါဘုရား’
 ‘ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ တွေမှာလား’
 ‘ဟုတ်တယ် ဘုရား’
 ‘မဟောပါဘူး’
 ‘အဲသည်မှာ ဘယ်လိုဟောလို့လဲ ဘုရား’
 ‘ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ’-လို့ပဲ ဟောပါတယ်’
 ‘အဲသည်လိုလား ဘုရား’
 ‘ကာယေ ကာယာနုယောဂေါ ဝိဟရတိ’-လို့ မရှိပါဘူး’
 ‘တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ယောဂီ-လို့ ဆိုကြတာဟာ တရား
 ထဲများ ပါမလား အောက်မေ့လို့ပါ ဘုရား’
 ‘သည်လိုမဟုတ်ပါဘူး’
 ‘ဘယ်လိုကြောင့် သည်အသုံးက တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာပါးစပ်
 ထဲ ရောက်နေရတာလဲ ဘုရား’
 ‘မှားပြီးရောက်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး’
 ‘ဘယ်လို မှန်တာလဲဘုရား’
 ‘တကယ်- ယောဂကို ကျင့်ကြံ ပြသနေကြလို့ ယောဂီဖြစ်တာကြောင့်
 ပဲ’

၂၅။ သမထ၊ဝိပဿနာလည်း ယောဂဖြစ်

‘ယောဂ-ဟာ သမထလုပ်ငန်း မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘သမထလုပ်ငန်းချည်း ယောဂခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ကာမယောဂ-ကြည့်ပေါ့။ အဲဒါ သမထလား’

‘သည်လိုလား ဘုရား’

‘ကာမယောဂဟာ သမထမဟုတ်လျှင် ယောဂကို သမထချည်း မလုပ်

နဲ့ပေါ့’

‘အဲသည်တော့ ဘာဆိုလိုတာလဲ ဘုရား’

‘ဝိပဿနာလည်း ယောဂဖြစ်တယ်-လို့ပဲ’

‘ယောဂ-က ဘုရားတရားမဟုတ်ဘူး မဟုတ်ပါလားဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဘုရားတရား မဟုတ်ဘူး’

‘ဝိပဿနာဟာ ဘုရားတရားပဲ ဘုရား’

‘ဒါကြောင့် ယောဂထဲမှာ ဝိပဿနာမပါဘူး ပြောလိုတာလား’

‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါ-စစ်ဆေးသင့်တာပဲ’

‘အဲဒါလည်း ရှင်းသွားအောင် လုပ်ပါဦးဘုရား’

‘ဝိပဿနာ-အနက်ဖွင့်ကြသူတွေက ‘အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ပဿတီတိ ဝိပဿနာ’-လို့ ဝိဂြိုဟ်တွေလုပ်ပြီး ‘အနိစ္စစတဲ့အစွမ်း နဲ့ ထူးထူးပြားပြား အခြင်းအရာတွေနဲ့ ကြည့်တတ်တာ ဝိပဿနာ-လို့ပဲ’

‘အဲသည်အဓိပ္ပါယ်မျိုးပဲ ကြားဖူးတာပဲ ဘုရား’

‘အနိစ္စစတဲ့အစွမ်းနဲ့ ထူးခြားတဲ့အခြင်းအရာတွေနဲ့ ဘယ်သူ့ကို ကြည့် ရမှာတဲ့လဲ’

‘ရုပ်၊နာမ်ပရမတ် ကြည့်ရမယ်ဆိုတာ အသေအချာ မိန့်ကြားနေကြ
တာပဲ ဘုရား’

‘ကောင်းပြီ။ သည်လိုဆိုလျှင် ပါးစပ်နဲ့ပေါ့နော်၊ လုပ်ကြည့်ရအောင်’
‘ကြည့်ပါဘုရား’

‘ရုပ်ပရမတ်ကို အာရုံယူပြီး တခြား စိတ်မကူးမိဘဲ ရုပ်မှာပဲ စိတ်တည်
အောင်ထားနိုင်သူဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူးလား’

‘ရှိနိုင်တာပေါ့ ဘုရား’

‘သည်လိုထားနိုင်သူဟာ ကာမကိလေသာတွေ ဖြစ်သေးလား’

‘ဘယ်ဖြစ်မလဲ ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘ရုပ်အာရုံကိုယူပြီး ရှေ့တွေ၊ နောက်တွေ၊ အဝေးတွေ၊အနီးတွေ၊ အ
ယုတ်တွေ၊အမြတ်တွေ၊ အစစတွေနဲ့ မွေ့နှောက်ကြည့်မှ လိုချင်စရာ၊ မလိုချင်
စရာ ဆိုတာတွေက ပေါ်တာပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘အခုတော့ ရုပ်အာရုံကနေ စိတ်ကမခွါဘဲထားတော့ ကာမအာရုံ
မှ မပေါ်တာပဲဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘ကာမအာရုံမရပဲ ကာမကိလေသာကလည်း မဖြစ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ကာမကိလေသာမဖြစ်လျှင် ကာမကံတွေလည်း မဖြစ်ဘူးပေါ့နော်’

အခိုက်အတန့်ပဲ ကာမကိလေသာက မဖြစ်တာပဲ ဘုရား’

‘အဲသည်အခိုက်အတန့်ပဲ ကာမကံလည်း မဖြစ်ရမှာပေါ့’

‘ဒါတော့ မဖြစ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အခိုက်အတန့်မှာပဲ အဲသည် ရုပ်အာရုံပြုနေတဲ့ အာရမ္မဏိက

ဖြစ်သူဟာ ဘာဖြစ်နေသလဲ’

‘အဲဒါ နားမလည်ဘူး ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျင် ဖြည်းဖြည်း မေးမယ်နော်’

‘မေးပါဘုရား’

‘ရုပ်-အာရုံပြုနေလို့ ကာမကိလေသာငြိမ်းနေသူဟာ ကာမဝိပါက် ဖြစ်နေဦးမလား’

‘ကာမဝိပါက်ဆိုတာ ကာမကံနဲ့ ကာမကံ့အာရုံ၊ ဒါမှမဟုတ် ကာမကံရဲ့ ဖြစ်ပွားမည့် အာရုံ ၊ ဒါတွေအာရုံပြု ဖြစ်ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ကာမဝိပါက် မဖြစ်ဘူးပဲ ပြောရမယ်ဘုရား’

‘နောက်တစ်ခွန်း မေးဦးမယ်’

‘မေး-ဘုရား’

‘ရုပ်-အာရုံပြုနေလို့ ကာမကိလေသာ ငြိမ်းနေသူဟာ ကာမကြိယာ တွေများ ဖြစ်နေမလား’

‘ဒါလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး ဘုရား’

‘အကြောင်းကလေးလည်း ပြပါဦး’

‘ကာမကိလေသာ အကြောင်းမခံဘဲ ကာမအာရုံတွေကို အာရုံပြုရမှ ကာမကြိယာက ဖြစ်ရတာပါ။ သည်မှာ အာရုံက ရုပ်အာရုံဖြစ်နေတာကြောင့် ကာမကြိယာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဘုရား’

‘ရုပ်အာရုံကို အာရုံပြုနေလို့ ကာမကိလေသာ ငြိမ်းနေသူဟာ အဲသည် အခိုက်အတန့်မှာ ဘာစိတ်မှ မဖြစ်ဘူးလား’

‘ဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဘာစိတ်လဲ’

‘အဲဒါတော့ မသိအောင်ဘဲ ဘုရား’

‘သည်လိုမလုပ်နဲ့လေ’
 ‘အဲဒါ ဘာစိတ်လဲ ဘုရား’
 ‘ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ကာမကုသိုလ်ကံစိတ်တွေ မဟုတ်တာ ပြောခဲ့
 ပြီးပြီ-နော်’
 ‘ပြောပြီးပါပြီ ဘုရား’
 ‘ကာမဝိပါက်စိတ် မဖြစ်တာလည်း ပြောပြီးပြီလား’
 ‘ပြောပြီးပါပြီ ဘုရား’
 ‘ကာမကြိယာစိတ် မဟုတ်တာလည်း ပြောခဲ့ပြီပဲ’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ အဲသည်သူဟာ ကာမစိတ် မဖြစ်တာကိုတော့ အ
 သေအချာ ပြောလို့ ရမလား’
 ‘ရ-ရတော့မှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဖြေတာက ကိုယ်ပိုင်သံမထွက်ဘူး’
 ‘တချိန်က တပည့်တော်တို့ ထင်ထားတာက ကာမစိတ်လို့ပဲ ဖြစ်နေ
 တော့ သည်လို ဖြစ်သွားတာပါ ဘုရား’
 ‘ကာမစိတ်က ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ သည်-ဇာတ်လေး
 မျိုးနဲ့ခွဲလျှင် အလွတ် ကာမစိတ်ဆိုတာ ရှိသေးလို့လား’
 ‘မရှိပါဘူး ဘုရား’
 ‘အဲသည်သူဟာ ကာမစိတ်ဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး-လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်
 မချသင့်ဘူးလား’
 ‘ချသင့်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ရုပ်-အာရုံပြုပြီး ကာမကိလေသာ ငြိမ်းနေသူဟာ လောကုတ္တရာစိတ်
 များ ဖြစ်နေသူလား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဘုရား’
‘အကြောင်း-ဘယ်လိုပြမယ်?’
‘ရုပ်အာရုံပြုတုန်း ကာမကိလေသာ ငြိမ်းမှာဆိုတော့ သမုစ္ဆေဒဆိုတဲ့
ကာမကိလေသာ ပြန်မဖြစ်နိုင်တဲ့အထိ ငြိမ်းတာ မဟုတ်လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါ၊ ဟုတ်ပါ’
‘မဟုတ်လို့လား ဘုရား’
‘မဟုတ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး’
‘ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘လောကုတ္တရာစိတ် မဟုတ်ကြောင်း လောကုတ္တရာစိတ်ကပယ်တဲ့
ကိလေသာနဲ့ ပြောသွားလို့ပါ’
‘အဲသည်လိုက ကြားဖူးထားတာကိုး ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါ။ ဒါလည်း ပြီးတာပါပဲ’
‘လောကုတ္တရာစိတ်ကို တပည့်တော်လည်း မသိဘူးဘုရား’
‘နောက်တစ်မျိုး စစ်မယ်’
‘စစ်ပါဘုရား’
‘ရုပ်အာရုံပြုနေလို့ ကာမကိလေသာငြိမ်းသူဟာ အရူပစိတ်များ ဖြစ်
မလား’
‘အဲဒါလည်း သိပ်ပြီးတော့ မသိဘူးဘုရား’
‘ဘယ်လို နည်းနည်းများ သိသလဲ’
‘မဟုတ်ဘူး ထင်တာပဲလို့ပဲ သိတာပါဘုရား’
‘ထင်တာပဲလို့ သိတာဆိုတော့ သိတယ်တော့ ပြောလို့ရမှာ မဟုတ်
ဘူးနော်’
‘မရလောက်ပါဘူးဘုရား’

‘ဒါပေမဲ့ ထင်တာလောက်တော့ ပြောကြည့်ပါဦး’

‘အရူပစိတ်ထဲက ပဌမစိတ်ဟာ အာကာသပညတ်အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တယ် ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်သားပဲ’

‘အခု-သူက ရုပ်အာရုံပြုနေသူဆိုတော့ အရူပစိတ်တော့ မဖြစ်လောက်ဘူး ထင်တာပါ ဘုရား’

‘သည်အထင်ဟာ မှန်တာပဲ’

‘မှန်ပေမယ့် အာကာသပညတ်အာရုံတို့၊ အဲသည်အာရုံကို အာရုံပြုတဲ့ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်တို့ ဆိုတာတော့ သိဖူးတာမဟုတ်လို့ အလေးအနက် မဟုတ်ဘဲ အထင်လို့ ပြောရတာပါဘုရား’

‘သည်သူဟာ ကာမ၊ အရူပ၊ လောကုတ္တရာ-သည်စိတ်တွေ မဖြစ်ဘူး၊ ဘာစိတ်မှ မဖြစ်တာလဲ မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ သည်သူမှာ ဖြစ်နေတဲ့စိတ်ဟာ ရူပစိတ်လို့ မှတ်ချက်ချရတော့မယ်နော်’

‘စိတ်က ဘုံအားဖြင့်ဆိုလျှင် သည်လေးပါးပဲ ရှိတာမှာ၊ သုံးပါးမဖြစ်မှတော့ ကျန်တစ်ပါး ဖြစ်တဲ့ ‘ရူပစိတ်’-ဖြစ်တယ်ပဲ ပြောရတော့မှာပါ ဘုရား’

‘အဲသည် ရူပစိတ်ဟာ ကုသိုလ်စိတ်လား၊ ဝိပါက်စိတ်လား၊ ကြိယာစိတ်လား ဆိုလျှင် ဘာဖြေမလဲ’

‘မပြောတတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ’

‘ရူပရာဂနဲ့ ရုပ်ကိုအာရုံပြုပြီးဖြစ်တဲ့စိတ် ဆိုလျှင် ကုသိုလ်စိတ်၊ ရူပရာဂမပါဘဲ ရုပ်ကို အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်ဆိုလျှင် ရူပကြိယာစိတ်ပေါ့၊ ရူပရာဂနဲ့ပဲ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကို အာရုံပြုတာမဟုတ်လျှင် ရူပဝိပါက်စိတ်ပဲ’

‘ရူပရာဂကို မပယ်ရသေးတာဆိုတော့ ရုပ်ကိုအာရုံပြုပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်မို့

ရူပကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်မှာပေါ့ဘုရား’

‘ရူပကုသိုလ်စိတ်ကို ဘဝ-လို့ပြောလျှင် ရူပကမ္မဘဝ၊ ရူပသညီဘဝ၊ ရူပပဉ္စဝေါကာရဘဝ-သည်လိုတွေ ပြောရမယ်’

‘သည်လိုဆိုတော့ အဲသည်ဘဝဟာ ဗြဟ္မာဘဝလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲသည်စိတ်ဖြစ်နေတဲ့လူဟာ ဗြဟ္မာလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အဲသည်စိတ်က အဲသည်စိတ်ဖြစ်ရာ လူလား’

‘သည်လိုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်စိတ်က လူမှာဖြစ်နေတဲ့ အမျိုးမျိုးစိတ်တွေထဲက တစ်မျိုးပဲ၊ ဘယ်-‘လူ’ဟုတ်မလဲပေါ့’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘ဒါကြောင့် အဲသည်လူကတော့ ဗြဟ္မာမဟုတ်ဘူးပေါ့။ အဲသည် စိတ် အစဉ်က လူကို လွှမ်းမိုးထားတော့ အဲသည်လူရဲ့ နေပုံ၊ ထိုင်ပုံ၊ လှုပ်ရှားပုံ၊ အမူအရာတွေပဲ သိကြရတော့တယ်၊ အဲသည်အသိခံရတာတွေက ဗြဟ္မာပေါ့’

‘လူက ဗြဟ္မာမဟုတ်ဘူး၊ ဗြဟ္မာက လူမှာမှီပြီးဖြစ်တဲ့အရာ’- သည်လို လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲသည်ဗြဟ္မာက ဗြဟ္မလက္ခဏာတွေ ရှိရဲ့လား ဘုရား’

‘ဗြဟ္မာဖြစ်မှတော့ ဗြဟ္မလက္ခဏာတွေ ရှိမှာပေါ့။ ကြားဖူးနားဝတွေ တော့ အကုန် ရှိချင်မှရှိမယ်နော်’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ကြားဖူးနားဝကလဲ ဟုတ်ချင်မှဟုတ်မှာ ဖြစ်လို့ပဲ’
 ‘ဟုတ်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်စကားတွေတောင် အတော်ရှည်လာပြီ’
 ‘အကျိုးများပါတယ် ဘုရား’
 ‘အခုပြောခဲ့တာတွေဟာ ရုပ်ပရမတ်ကို ပါးစပ်နဲ့ ရှုကြည့်လို့ သိခဲ့ရ
 တာတွေ အကြောင်းပဲ’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’
 ‘သည်မှာ အနိစ္စ-အစရှိတဲ့ အထူးထူး၊ အထွေထွေ အခြင်းအရာတွေနဲ့
 ရှုကြည့်တာ မပါသေးဘူးနော်’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ရုပ်မှာ စိတ်ကိုတည်အောင် ထားတာမျှပဲ ဖြစ်ပါသေး
 တယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည်လိုထားလို့ ကာမကိလေသာငြိမ်းတာကြောင့် ဒါကို ငြိမ်းတဲ့
 အရာ ‘သမထတရား’-လို့ ခေါ်တာပဲ’
 ‘သမထ-ဆိုတာ သိခွင့်ရပါပြီဘုရား’
 ‘အဲဒီ သမထလည်း အာရုံကိုကပ်ပြီး ရှုနေရတာဖြစ်လို့ ယောဂပဲ နော်’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

၂၆။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ရှုခြင်းသည် အရူပယောဂလုပ်ငန်း
 ‘ဝိပဿနာရှုကြည့်ကြဦးစို့လား (ပါးစပ်နဲ့နော်)’
 ‘နာချင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ရုပ်ပရမတ်မှာ စိတ်ကို တည်အောင်ထားတာ များလာရင် အဲသည်ရုပ်
 ပရမတ်ရဲ့ သဘာဝလက္ခဏာဖြစ်တဲ့ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့လက္ခဏာကို တွေ့လာတဲ့
 အဖြစ် ရောက်တယ်’

‘ရုပ်ရဲ့သဘာဝလက္ခဏာကတော့ ရုပ်ကိုအကြည့်များလာလျင် တွေ့
မှာပါပဲ ဘုရား’

‘အကြောင်းတွေဆုံလို့ဖြစ်ပြီး အကြောင်းတွေကွဲကြတော့ ပျက်တာတွေ
ပြီး အကြောင်းတွေဆုံတုန်းကလည်း တကယ်ဖြစ်နေတာဟုတ်လို့လားလို့
မေးခွန်းကို ဖော်နိုင်လာတယ်’

‘သည်မေးခွန်းဟာ ပေါ်ရမှာပဲဘုရား’

‘သည်တော့ ‘အဖြစ်’ဆိုတာ ‘ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းတွေ စုပေါင်းနေ
တာ’-လို့ပဲမြင်တော့ ရုပ်ဟာ အရှိမဟုတ်တော့ဘဲ လဟာပြင်ဖြစ်တော့တာပေါ့’

‘ဒါ-အရူပ စ-ရောက်တာပဲလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ရုပ်မှမရှိတော့ အရူပ ဖြစ်ပြီပေါ့’

‘အဲသည် အရူပအာရုံက ဘာအာရုံခေါ်မလဲဘုရား’

‘အာကာသပညတ်အာရုံပေါ့’

‘အဲသည်အာရုံကို တပည့်တော်တို့က နိဗ္ဗာန်အာရုံလို့ မှတ်နေကြရတာ’

‘မှတ်ရမှာပေါ့’

‘မှန်လို့လား ဘုရား’

‘ဘယ်ကလာ’

‘ဘာဖြစ်လို့ မှတ်ရမှာလဲဘုရား’

‘တကာတို့ရဲ့ ဘိုးဘေးဘီဘင် ဆရာရှင်တွေရဲ့ ဆရာဖြစ်တဲ့ စာပေက
အဲသည်လို ယူဆလာခဲ့တာကြောင့်ပဲ’

‘ဘယ်စာလဲ ဘုရား’

‘ပဝတ္ထာ သင်္ခါရာ အပ္ပဝတ္တံ နိဗ္ဗာန်’- ဆိုတာပေါ့’

‘အဲဒါ ဘယ်ကျမ်းမှာပါတာလဲဘုရား’

‘မိလိန္ဒပဉ္စာဝတ္ထုနဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် တို့မှာပဲ’

‘အဓိပ္ပါယ်က ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’
 ‘ဖြစ်တာက သင်္ခါရ၊ မဖြစ်တာက နိဗ္ဗာန်လို့ပဲ’
 ‘ရုပ်က-ဖြစ်တာ၊ ရုပ်မဲ့သွားတာ လဟာပြင်ဖြစ်သွားတာက-မဖြစ်တာ’
 လို့လား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါ’
 ‘တပည့်တော်တို့က ‘အရူပအာရုံကို နိဗ္ဗာန်လုပ်ပြီး အရူပစိတ်တွေကို
 မဂ်ဖိုလ် လုပ်မိနေကြတာ’ကလား ဘုရား’
 ‘အသေအချာပဲ’
 ‘သည်ရူကွက်မှာ လိုရင်းမေးဖို့ မေ့လို့မဖြစ်ဘူး’
 ‘ဘာလဲ ဘုရား’
 ‘သည်ရူကွက်ရောက်ဖို့ ရုပ်ကိုငြိမ်ပြီးကြည့်နေရုံနဲ့ ဖြစ်ပါ့မလား’
 ‘ငြိမ်ပြီးကြည့်နေတာဆိုလျှင် ရူပပဲရောက်မှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ငြိမ်ကြည့်နေလို့ မရဘူးနော်’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည်ရူကွက်ရောက်ဖို့ ဘယ်လိုကြည့်ခဲ့သလဲ’
 ‘ရုပ်ရဲ့ ဖြစ်တာ၊ပျက်တာဘက် အာရုံယူကြည့်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည် - ဖြစ်တာ၊ပျက်တာကို အာရုံယူတော့ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပျက်နေ
 တယ်ဆိုတာလည်း သိမလာနိုင်ဘူးလား’
 ‘သိရပြီပေါ့ဘုရား’
 ‘ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းတွေရဲ့ ပေါင်းဆုံမှုကို အဖြစ်လုပ်ပြီး ပေါင်း
 ဆုံမှုရဲ့ ပျက်ပြယ်မှုကို အပျက်လုပ်တာ ထင်ရှားတာပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည်တော့လဲ သူ့အမြင်က ပိုကြည်လာမယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ပေါင်းဆုံလို့ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တကယ်ဖြစ်တာဟုတ်ရဲ့လား ဆိုတာပဲ’
‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘မြင်သာအောင် ပြောရလျင်-’
‘ပြောပါဘုရား’
‘ဖျော်ရည်ဆိုပါတော့။ (သံပုရာ+သကြား+ဆား+ရေ) = ဖျော်ရည်ပဲ’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အဲသည်ထဲက တစ်ခုချင်းဟာ ဖျော်ရည်မဟုတ်ကြဘူး၊ အဲသည်လေးခု
အပြင်လည်း ဖျော်ရည်ဆိုတာမရှိဘူး၊ ဒါတွေဟာ တကယ်တွေနော်’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘သည်တော့ ဖျော်ရည်ဟာ လဟာပြင်ပဲပေါ့’
‘ပြောရပြီပေါ့ ဘုရား’
‘ရုပ်တွေလည်း သည်လိုပဲ၊ ဖျော်ရည်တည်နေဆဲမှာပဲ ဖျော်ရည်မရှိနေ
သလို ရုပ်တည်ဆဲမှာပဲ ရုပ်မရှိနေတာမြင်တာ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘သည်အမြင်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်မဲ့အမြင်မြင်ဖို့ဟာ အတွေးအခေါ်၊ အမြော်
အမြင်တွေ ငြိမ်နေလို့ ရပါ့မလား’
‘မရတာထင်ရှားပါတယ် ဘုရား’
‘ဒါကြောင့် သည်-အရူပမြင်ဖို့ ‘အနိစ္စာဒိ ဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာ
ရေဟိ ပဿတီတိ ဝိပဿနာ’-ဆိုတဲ့အတိုင်း အနိစ္စစတဲ့ အထူးထူးအပြားပြား
အခြင်းအရာတွေနဲ့ ကြည့်ရတာတွေ မလုပ်ရဘူးလား’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘သည်တော့ သည်အရူပရှုကွက်ဟာ သမထလား၊ ဝိပဿနာလား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

မေးလျှင် ဘယ်လို ဖြေကြရမလဲ’

‘သမထ ဘယ်ဟုတ်လိမ့်မလဲပေါ့ ဘုရား၊ ဝိပဿနာနဲ့ လုပ်ယူရတယ်ပဲ ဖြေရမှာပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ သည်အာကာသအရူပအာရုံကို အာရုံပြုနေသူဟာ ကာမကိလေသာ၊ ရူပရာဂကိလေသာတွေ ဖြစ်ပေါ်ကြမလား၊ ငြိမ်းကြမလား’

‘ငြိမ်းကြမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဘာကြောင့်ဆိုတာလဲ ဖြန့်ပြပါဦး’

‘ကာမအာရုံ မရလို့ ကာမကိလေသာလည်း မပေါ်သလို၊ ရူပအာရုံ လည်း မရလို့ ရူပအာရုံနဲ့ နေရတာအပေါ် ငြိမ့်တဲ တဏှာ၊ ရာဂ၊ ကိလေသာ လည်း မပေါ်လို့ပေါ့ဘုရား’

‘သည်အာကာသအာရုံနဲ့နေတဲ့ ကာမ၊ ရူပကိလေသာတွေ ငြိမ်းနေသူ ဟာ စိတ်မရှိနေတာမဟုတ်တော့ သူ့မှာဖြစ်နေတဲ့စိတ်ဟာ ဘာစိတ်လဲ’

‘ဒါ-ဖြေဖို့မှာ ရှေးကအသိကြီးတစ်ခုရဲ့ အဟန့်ပြုနေတာခံရတယ် ဘုရား’

‘ဘယ်လိုလဲ တကာ’

‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာမဘုံသားလို့ သိမိနေတော့ အဲသည်စိတ်လည်း ကာမစိတ်ပဲလို့ပေါ့ဘုရား’

‘ဖြေချင်လည်း ဖြေကြည့်ပေါ့၊ ဖြေလျှင် ကန့်ကွက်မှာပဲ’

‘ဘယ်လို ကန့်ကွက်မှာလဲ ဘုရား’

‘တရားနဲ့ ကန့်ကွက်ရမှာပေါ့’

‘အဲသည်အဖြေ ကန့်ကွက်ပြစမ်းပါ ဘုရား’

‘ကာမစိတ်ဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် ဖြစ်သူဆီမှာ ကာမကိလေသာ ရှိရလိမ့် မယ်၊ ကာမအာရုံလည်း အာရုံပြုရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါ ဟုတ်ရဲ့လား’

‘အဲဒါ နည်းနည်းရှင်းပါဦး ဘုရား’

‘ကာမကိလေသာ မရှိဘဲ ကာမကံလုပ်လို့ မရဘူး၊ ကာမကံမရှိဘဲ ကာမဝိပါက် ဖြစ်လို့ မရဘူး’

‘ကံနဲ့ဝိပါက်ဖြစ်တဲ့ ကာမစိတ်တွေက ကိလေသာမရှိဘဲ ဖြစ်လို့ မရတော့ ကာမကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နဲ့ ဝိပါက်တွေတော့ ဖြစ်လို့မရဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ကာမကြိယာကော ဘုရား’

‘အဲဒါကလည်း ကာမအာရုံကိုမရဘဲ ဖြစ်လို့မရဘူးပဲ’

‘ဒါကြောင့်လည်း ကာမကြိယာတွေလည်း မဖြစ်ဘူး ပြောရမှာပေါ့ ဘုရား’

၂၇။ ကာမဘုံသားများ အရူပဝိပါက် ကျနိုင်၊မကျနိုင်

‘အဲဒါတွေအပြင် ကာမစိတ်ဆိုတာ ရှိသေးလို့လား’

‘မရှိတော့ မရှိပါဘူးဘုရား’

‘မရှိဘဲ ဘယ်လို ကာမစိတ်ဖြစ်တယ်ထင်တာလဲ’

‘အမွေဝမ်းထဲရောက်ချိန်က အစဆုံးဖြစ်တဲ့စိတ်အတိုင်း ဘဝင်တွေ၊ စုတိတွေ ကျမယ် ဆိုထားတာပဲဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ အဲသည်အယူအဆမှားတော့ ကျော်တော့မှပဲ’

‘ဘယ်လို ကျော်ရမလဲဘုရား’

‘ချစ်ဇောစောသူဟာ ချစ်ဘဝင်ကျတာတွေ၊ မုန်းဇောစောသူလည်း သည်လိုပဲ မုန်းဘဝင်ကျတာတွေ အထင်အရှားရှိနေတာ ကြည့်ပြီး ကျော်ရမှာပေါ့’

‘အဲသည် အဖြစ်မျိုး ရှေးအယူအဆအရကော မဖြစ်နိုင်ဘူးလားဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဘယ်လိုလဲဘုရား’

‘ချစ်စိတ်ဇောစောပြီး မမွေးမီကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ဘဝင်ပဲကျတယ်-
ဆိုလျှင် ချစ်ဘဝင် ဘယ်လိုကျမလဲ၊ မုန်းဇောနဲ့ မုန်းဘဝင်တွေလည်း သည်လိုပဲ၊
အမွေဝမ်းထဲ အစဆုံးဖြစ်တဲ့စိတ်ပဲ ဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် မုန်းဘဝင် ဘယ်လိုကျမလဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘လူမှာ ချစ်ပြီး မုန်းပြီးနောက် အချစ်၊အမုန်း ဘဝင်တွေ မကျကြလို့
လား’

‘ကျကြတာပေါ့ဘုရား’

‘အဲသည်ဘဝင်တွေ ဘယ်ကရကြတာလဲ’

‘သည်လိုပဲ မေးဖို့ကောင်းတော့တာပေါ့ ဘုရား’

‘ခိုးတဲ့ဆိုးတဲ့ကံလုပ်သူဟာ သူ့ခိုး၊သူဆိုး မဖြစ်ဘူးလား’

‘ဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘မခိုး၊မဆိုးဘဲ သူ့ခိုး၊သူဆိုးဖြစ်တာလား’

‘ခိုးလို့-ဆိုးလို့ ဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘သူ့ခိုး၊သူဆိုးအဖြစ်ဟာ လက်၊ ခြေ၊ ခေါင်း၊ ကိုယ် မဖြစ်ခင်ကနဲ့
ဘာထူးသလဲ’

‘အတူပါပဲ ဘုရား’

‘တူလျက်နဲ့ ဘာကြောင့် သူ့ခိုး၊သူဆိုး ပြောရတာလဲ’

‘အလျင်က ခိုးခဲ့၊ဆိုးခဲ့လို့ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည် ခိုးခဲ့၊ဆိုးခဲ့တာကို ဘယ်သူမှမသိဘူး၊ ခိုးသူ၊ဆိုးသူကိုယ်တိုင်က
လည်း မသိတော့ဘူးဆိုလျှင် အဲသည်သူဟာ သူ့ခိုး၊သူဆိုးအဖြစ်ကလွတ်ပြီပေါ့’

‘သည်လိုတော့ မဟုတ်ဘူး ဘုရား’

‘အလျင်က ခိုးခဲ့တာပဲဖြစ်ပြီး ခိုးသူဆီမှာဘာမှမရှိရင်တော့ အဲသည်
လို့ပဲ ဖြစ်ရမှာ မဟုတ်ဘူးလား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့’
‘ပြောချင်တာ ဆက်ပါဦး’
‘သူခိုးအဖြစ်ကတော့ မလွတ်ဘူး ဘုရား’
‘အဲဒါဆိုလျင် သူခိုးဆိုသူဆီမှာ သူခိုးလို့ ပြောရလောက်တဲ့ အဖြစ်
တစ်ခု အခုလက်ငင်းမှာပဲ ရှိလို့ပဲ’
‘အဲဒါ ဘာလဲဘုရား’
‘ဝိပါက်-ပေါ့’
‘အဲဒါ မမြင်ရပါလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်၊ သူက ငုပ်နေတယ်’
‘သူ့ကို ဘယ်လိုသိအောင်လုပ်ရမှာလဲ ဘုရား’
‘ဘုရားကတော့ ‘ဇာတိ၊ဇရာ-မရဏ သိဖို့ ဆရာကောင်းရှာ’-လို့ ဟော
ခဲ့တာပဲ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ-မရဏဆိုတာ အဲသည်ဝိပါက်ရဲ့ ဒုတိယနာမည်တွေပေါ့’
‘အခုခေတ်မှာ ဘယ်သူမှ သိမနေဘူးထင်ပါ့ ဘုရား’
‘အများမသိကြတာနဲ့ ကိုယ်လည်း သည်မသိထဲ ရောထည့်လိုက်မယ်
တော့ လုပ်ဖို့ဘယ်ကောင်းမလဲ’
‘မလုပ်ကောင်းပါဘူး ဘုရား’
‘သူခိုး၊သူဆိုးဟာ ခိုးစရာ၊ဆိုးစရာအာရုံကို ခိုးစဉ်၊ဆိုးစဉ်က
စိတ်ဝိညာဏ်တွေ၊ အဲသည်စိတ်ဝိညာဏ်နဲ့အတူဖြစ်တဲ့ အဖော်တွေ-ရုပ်တွေ၊
အာယတနတွေ၊ တွေ့ထိမှုတွေ၊ ခံစားမှုတွေ မဖြစ်ဘူးလား’
‘ဖြစ်တာပေါ့ဘုရား’
‘အခု ခိုးဆိုးပြီးချိန်မှာ ခိုးစရာအာရုံမရှိတော့လို့ ခိုးဆိုးမနေပေမဲ့ အဲ

သည် ခိုးနေခဲ့စဉ်ကအတိုင်း ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ
တွေ-ဖြစ်နေတယ်’

‘အဲဒါတွေက ဘယ်အာရုံကို ယူမှာလဲ ဘုရား’

‘ခိုးတုန်း၊ ဆိုးတုန်းကအာရုံပေါ့’

‘ဟုတ်ပါ ဘုရား’

‘ဘယ်လိုလဲ’

‘ငယ်စဉ်က ချစ်ခဲ့တာအခုအထိ ချစ်တုန်းပဲ၊ အခုချစ်တဲ့အခါ ဘယ်အာ
ရုံပြုလဲ’

‘ငယ်စဉ်ချစ်တုန်းက အာရုံပေါ့ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘အခုချစ်စိတ်က အလျင်ကချစ်ခဲ့တာ မရှိဘဲ ဖြစ်မလား’

‘ဘယ်ဖြစ်မလဲ ဘုရား’

‘အဲဒီချစ်စိတ်က တွေးမိတဲ့အခါမှ ရှိတာလား’

‘ဘယ်ဟုတ်မလဲဘုရား၊ အမြဲရှိတာပေါ့’

‘သူက ဘယ်မှာဖြစ်တည်နေတာလဲ’

‘လူမှာပဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါကြောင့် သူခိုး၊ သူဆိုးဆိုတာ လူမှာဖြစ်တည်နေတဲ့ အရာကို အ
ကြောင်းပြုပြီးခေါ်တဲ့ နာမည်ဖြစ်တယ်-ပြောရတာ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လောက် ပြောခဲ့တာ ကြားပြီးလျှင် ဝိပါက်ဘဝင်ဟာ အမွေဝမ်း
အစစိတ်နဲ့ ထပ်တူဆိုတာကို လွန်နိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါတယ်’

‘ကျေးဇူးပါဘုရား၊ လွန်နိုင်ပါပြီ’

‘သည်လိုဖြစ်လျှင် နောက်ပြန်ဆက်မယ်’

‘ဆက်ပါဘုရား’

‘ကာမအာရုံနဲ့ ကာမကိလေသာမရှိလျှင် ကာမကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ ဘာစိတ်မှ မဖြစ်နိုင်ဘူးနော်’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည် အာကာသကိုအာရုံပြုပြီး ကာမ၊ရူပရာဂကိလေသာတွေ မရှိသူဟာ ရူပစိတ်တွေရော ဖြစ်နိုင်ပါဦးမလား’

‘ရူပကိလေသာမရှိတော့ ရူပကံ မရှိဘူး၊ ကံမရှိတော့ ရူပဝိပါက် မရှိဘူး၊ ရူပအာရုံ မရှိတော့ ရူပကြိယာလည်း မရှိဘူး၊ ရူပမှာ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာစိတ်ဆိုတာပဲ ရှိတာဆိုတော့ ဒါတွေလည်းမရှိတော့ ရူပစိတ် မဖြစ်နိုင်ပါဘူးဘုရား’

‘ဖြေပုံက ကောင်းလိုက်တာ’

‘မဟုတ်လို့လား ဘုရား’

‘ဟုတ်လွန်းလို့ ပြောလိုက်တာပါ’

‘သိလာနေပြီ ဘုရား’

‘ကောင်းပြီ၊ နောက်တစ်ခု ထပ်မေးဦးမယ်’

‘မေးပါ ဘုရား’

‘အဲသည်အာကာသ အာရုံပြုပြီး ကာမ၊ရူပရာဂကိလေသာတွေ ငြိမ်းနေသူက လောကုတ္တရာစိတ်ကော ဖြစ်မလား’

‘မဖြစ်ပါဘူး ဘုရား’

‘ဘာကြောင့်ဆိုတာ ချဲ့ပြပါဦး’

‘ကာမ၊ရူပရာဂ ကိလေသာတွေကို အကြွင်းမဲ့စွန့်တာ မဟုတ်လို့ပါဘဲ ဘုရား’

‘ရတာပဲ’

‘ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ လောကုတ္တရာစိတ်ဆိုလျှင် ကာမ၊ ရူပရာဂကိလေ
သာတွေ၊ သမုစ္ဆေဒ အကြွင်းမဲ့ငြိမ်းသူဖြစ်မှာပဲ ဘုရား’

‘နောက်တစ်ခု ထပ်မေးမယ်’

‘မေးပါဘုရား’

‘အာကာသအာရုံပြုပြီး ကာမ၊ ရူပကိလေသာရာဂတွေ ငြိမ်းနေသူဟာ
အရူပစိတ်များ ဖြစ်မလားလို့ပါ’

‘အာရုံပြုတာက အာကာသ။ သူပယ်ထားတဲ့ ကိလေသာက ကာမနဲ့
ရူပကိလေသာရာဂဆိုတော့ အရူပရာဂကိလေသာဟာ သူ့မှာရှိတာပဲ။ သည်
တော့ အရူပစိတ်ဖြစ်မယ် ဘုရား’

‘အရူပမှာ ဘယ်ဇာတ်ရှိတဲ့စိတ် ဖြစ်မလဲ’

‘ကုသိုလ်နဲ့ဝိပါက် တစ်ခုခုပေါ့ ဘုရား’

‘ဝိပါက်ဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် ဝိပါက်က ဗြဟ္မာမှာမှ ဖြစ်ရမှာနော်’

‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဝိပါက်ဖြစ်တာဟာ ဗြဟ္မာဖြစ်တာပဲပေါ့ ဘုရား’

‘သည်ဗြဟ္မာက အရူပဗြဟ္မာနော်’

‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘သူ့မှာ ရုပ်မရှိရဘူး ဖြစ်မယ်’

‘သူက ရုပ်ကို ဝိရာဂလုပ်ထားသူပဲ၊ ဘယ်-ရုပ်ဖြစ်လိမ့်မလဲ’

‘သည်လိုဆိုလျှင် အရူပဗြဟ္မာကို ရုပ်ကြည့်ပြီး သိတတ်သူတွေ ဘယ်လို
သိမလဲ’

‘သိလို့မရတာပေါ့ ဘုရား’

‘ဘယ်လိုသူက သူတို့ကို သိမလဲ’

‘သူထက် အသိမြင့်သူမှပဲ သိမှာပေါ့ဘုရား’

‘သူတို့က ဘယ်လိုသိစရာတွေ ရှိလို့လဲ’

‘အဲဒါတော့ ရေရေရာရာ မပြောတတ်ပါဘူးဘုရား’
‘တကာကို မေးရမယ်’
‘မေးပါဘုရား’
‘စိတ္တဇပန်းချီ ခေါ်နေကြတဲ့ ဒြပ်မဲ့ပန်းချီပုံကို ကြည့်ဖူးရဲ့လား’
‘မြင်တော့ မြင်ဘူးပါတယ်ဘုရား၊ နားမလည်တာဆိုတော့ ကြည့်တော့
မကြည့်ဖူးပါဘူး ဘုရား’
‘နောက် မော်ဒန်ကဗျာလို့ခေါ်ရတဲ့ ကာရန်လွတ်ကဗျာတွေရော ဖတ်
ဖူးသလား’
‘အဲဒါလည်း သည်လိုပါပဲဘုရား၊ နားမလည်တာဆိုတော့ တွေ့ဖူးရုံမျှ
ပါပဲ၊ မဖတ်ဖူးပါဘူး’
‘ဖရီးသင်္ကင်း(Free Thinking)ဆိုတဲ့ လွတ်လပ်တဲ့အတွေးအခေါ်
ဆိုတာရော ကြားဖူးလား’
‘သူများစည်းကမ်းအတိုင်း လိုက်မတွေးသူ-လို့ပဲ အဖျားအနား ကြားဖူး
တာပါပဲ ဘုရား’
‘ပါဖောန်မင်(Performance)ဆိုတာတွေကော ကြည့်ဖူးလား’
‘ကြားဖူးရုံပဲ ရှိပါတယ်။ မကြည့်ဖူးပါဘူး ဘုရား’
‘အိမ်ရှိလူတွေနဲ့ ပစ္စည်းပစ္စယတွေ ဖရိုဖရဲလွင့်ကျဲနေတဲ့ အိမ်တွေ တွေ
ဖူးလား၊ အဲဒါ ဘာဖြစ်တာလဲ’
‘အဲဒါတွေတော့ တွေ့ဖူးပါ၊ ဘုရား။ ဘာဖြစ်တာလဲတော့ မသိဘူး
ဘုရား’
‘အဲဒါ အရူပလူဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာတွေရဲ့ လက်ရာတွေပဲ’
‘ဘုရား-’
‘သည့်အပြင် ဘာသာရေးနယ်မှာလည်း အများကြီး ရှိသေးတယ်နော်’

‘အရူပဗြဟ္မာက မျက်စိ၊နား၊နှာ၊လျှာ၊ကိုယ်၊နှလုံးတွေ မရှိဘူးဆို၊ မဟုတ်လား-ဘုရား’

‘ပြောရတာပေါ့။ သူက အဲဒါတွေနဲ့လက်ခံပြီး ဘာမျှ အလုပ်မလုပ်သူပဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘သူက သူ့အတွေးနဲ့-သူ နေတာပဲ’

‘သည်လိုသူမျိုး ရှိတော့ရှိတယ် ဘုရား’

‘အများကြီးရှိတာပါ။ မသိလို့သာပါ’

‘သူက မျက်စိ၊နား၊နှာ၊လျှာ၊ကိုယ်၊နှလုံးနဲ့သိရတဲ့ အဆင်း၊အသံ၊အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့နဲ့ ချစ်ခြင်း၊မုန်းခြင်း-စတာတွေကို ဘာမျှလက်ခံစဉ်းစားတာ မလုပ်သူလား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လိုဆိုတော့ ရူးနေသူလိုနေမှာလား ဘုရား’

‘အဲသည်လိုလည်း မဟုတ်ဘူး’

‘အရူးလည်း မြင်ရ၊ ကြားရ-အစစတွေကို အမှန်အတိုင်းလုပ်တာ မဟုတ်ဘဲ သူလုပ်ချင်ရာလုပ်တာပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘အမှန်အတိုင်းလုပ်တာ မဟုတ်တာချင်းတော့ တူပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဆက်ပါဦး ဘုရား’

‘အရူးက စည်းမရှိ၊ကမ်းမရှိ ဖရိုဖရဲတွေ လုပ်တယ်။ အရူပဗြဟ္မာက အဲသည်လို မလုပ်ဘူး’

‘သူက ဘယ်လိုလုပ်သလဲ ဘုရား’

‘သူကတော့ ရုပ်မဲ့အသိရှုထောင့်က မှန်တယ်-လို့ မြင်ရသလို လုပ်တာ ပေါ့’

‘ဒါကြောင့် မျက်မြင်၊နားကြားတွေ လက်မခံလို့ မျက်စိ၊နား-စတာတွေ

ပယ်တာပေါ့ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အရစ္စတို့တယ်တို့၊ ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ်တို့တောင် အဲသည်လိုဖြစ်ပုံ
ရတယ် ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘အခု မျက်စေ့နဲ့မြင်ရတာတွေဟာ အမှန်တွေမဟုတ်ဘူး။ အဲသည်ရဲ့
နောက်ကွယ်မှာ အမှန်ဟာရှိတယ်-ဆိုတာမျိုးပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါကြောင့် သူတို့သေသော်လည်း မသေဘဲ ဖြစ်နေတာကိုး’

‘ခရစ်တို့ မိုဟမ္မက်တို့လည်း သည်လိုပဲနေမှာ ဘုရား-နော်’

‘ဖြစ်ကြမှာပဲ’

‘သူတို့မြင်တာလည်း ကောင်းတယ် ဘုရား-နော်’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘စွဲစရာနည်းလို့ပေါ့ ဘုရား’

‘စွဲစရာကနည်းဆို သူ့စွဲတာကလေး တစ်ခုပဲရှိတဲ့အထိ-ဆိုတော့ အ
တော်ပဲ နည်းတာပဲ’

‘သူတို့ဘက်ကကြည့်တော့ အစွဲမရှိပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပြီလို့များ ထင်မ
လား မသိဘူး ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘သူတို့စွဲတာတော့ သူတို့က မမြင်ရဘူး မဟုတ်လား-ဘုရား။ သည်
တော့ ဘာမျှမစွဲဘူးထင်မှာပေါ့’

‘ဒါကြောင့် သူတို့က ဝိမုတ္တိရောက်နေတဲ့သူ၊ ဖရီးသင့်ကင်း ဖြစ်နေသူလို့
မှတ်ကြတာပေါ့’

‘ထင်လည်း ထင်လောက်တာပဲ ဘုရား’

၂၈။ သုံးဘုံသားတို့၏ လောကအမြင်

‘ဒါဖြတ်ပြီး ပြောပြီးတဲ့အထဲက ပြောဖို့ချန်ထားရတာကလေး ပြောချင်တယ်’

‘ပြောပါဘုရား’

‘အရူးနဲ့ အရူပဗြဟ္မာနဲ့ အမှန်အတိုင်းလုပ်တာ မဟုတ်တာချင်းပဲ တူတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရူးလို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖရိုဖရဲလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး-လို့ ပြောခဲ့တာ မှတ်မိလား’

‘မှတ်မိပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်မှာ စကားကျောပြတ်မှာစိုးလို့ ဖြတ်ထားခဲ့ရတာ ရှိတယ်’

‘ဘာလဲ ဘုရား’

‘အရူပဗြဟ္မာမှ အရူးလိုလုပ်တာ အမှန်အတိုင်းမလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး-လို့ပဲ’

‘ဘယ်သူတွေ အရူးလို အမှန်အတိုင်းမလုပ်တာတွေ ရှိသေးသလဲ ဘုရား’

‘ရူပဗြဟ္မာတွေလည်း သည်လိုပဲ။ ကာမဒေဝတာတွေလည်း သည်လိုပဲ။ ကာမအပါယတွေလည်း သည်လိုပဲ။ သတ္တဝါတွေအားလုံး သည်လိုပဲ။ ကိုယ်ထင်ရာ ကိုယ်လုပ်ကြတာပဲ’

‘ဘယ်လိုကြီးများလဲ ဘုရား’

‘ရူပဗြဟ္မာတွေမှာ မျက်စိ၊ နားနဲ့ နှလုံးသားတွေ ရှိတယ်။ ကာမဒေဝတာနဲ့ အပါယတွေဆီမှာကတော့ အစုံရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့- အဲဒါတွေနဲ့ သိတဲ့အခါမှာတော့ အမှန်သိတာ မဟုတ်ဘူး။ သိချင်တာ သိတာပဲ’

‘သူတို့က ဘယ်လိုတွေ မြင်ကြလို့လဲ ဘုရား’

‘ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ အမြင်က သွေဖည်တဲ့အမြင် ဖြစ်ကြလို့ပဲပေါ့’

‘အပါယနဲ့ ဒေဝတာလောကသားတွေက အမြင်၊ အကြား၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့နဲ့ အတွေးလောကကို ဘယ်လိုမြင်ကြလို့လဲ ဘုရား’

‘ဘယ်လောက် လိုချင်စရာကောင်းတယ်၊ ဘယ်လောက် လိုချင်စရာမကောင်းဘူး-လို့ မြင်ကြတာ’

‘အဲသည်လောကက လိုချင်စရာနဲ့ မလိုချင်စရာဖြစ်လို့ လိုချင်နဲ့ မလိုချင် ဖြစ်ကြတာလားမှ မသိတာ ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အာရုံလောကက လိုချင်စရာမို့ လိုချင်တာဖြစ်တယ်-ဆိုလျှင် အဲသည်အာရုံလောကကို တွေ့သူတိုင်းပဲ လိုချင်ရမယ်။ အဲသည်လို ဖြစ်သလား’

‘အဲသည်လိုတော့ မဖြစ်ဘူး ဘုရား’

‘သည်တော့ အာရုံလောကမှာ လိုချင်စရာနဲ့ မလိုချင်စရာ မရှိဘူး။ အဲသည် အာရုံယူသူဆိုမှာသာ လိုချင်နဲ့မလိုချင်စိတ္တဇကိလေသာရှိလို့ လိုချင်နဲ့-မလိုချင်တွေ ဖြစ်ကြတာပဲ’

‘သည်အာရုံလောကကို ရူပဗြဟ္မာလောကသားတွေက ဘယ်လိုမြင်ကြသတဲ့လဲ ဘုရား’

‘ကာမသားတွေမြင်သလို သည်အာရုံလောကကို မမြင်ကြဘူး။ သည်အာရုံလောကကို အထည်၊အဖတ်၊ဒြပ်အဖြစ်ကို မမြင်ကြဘူး။ မတည်ရွေ့လျားပြေးသွားပြောင်းလဲနေတဲ့အရာပဲ-လို့ သူတို့မြင်ကြတယ်’

‘ရူပလောကသားက မြင်စရာ၊ကြားစရာအစရှိတဲ့ အာရုံလောကကို မတည်ဖောက်ပြီး ရွေ့လျားပြောင်းလဲနေတဲ့အရာ-လို့ မြင်သလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လိုဆိုလျှင် သူတို့က အာရုံလောကကို ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲနေ တဲ့အရာ-လို့ မြင်တာဆိုလျှင် သူတို့က ပြောင်းလဲမှုအစဉ်အတန်းကြီး-လို့ မြင် မှာပဲ’

‘မြစ်ကို ကာမသားက ‘မြစ်’-လို့မြင်ပေမယ့် ရူပဗြဟ္မာကတော့ အမြဲ ပြောင်းလဲနေတဲ့ ပြောင်းလဲခြင်းအစဉ်အတန်းကြီးအဖြစ် မြင်မှာပဲ’

‘ရူပဗေဒပညာရပ်ဆိုတာ အဲသည်ပြောင်းလဲမှုအစဉ်နဲ့ စပ်တဲ့ အသိ ပညာပဲ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျှင် အဲသည်ပညာကို ‘ကာရပညာ’-လို့ ပြောရလိမ့်မယ်’

‘ကာရ’-ဆိုတာ ဘာလဲဘုရား’

‘ကာရ’-ဆိုတာ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ‘ပြုလုပ်ခြင်း’-ပါပဲ။ ပြုလုပ်ပြောင်းလဲ စေတာပေါ့။ အဲသည် ပြောင်းလဲတာကိုပဲ ‘ရွေ့လျားမှုအချိန်’- ခေါ်တာပဲ။ ဒါ ကြောင့် ‘ကာရ’-ဟာ ‘ကာလ’ပဲလို့ သဒ္ဓါပညာရှင်တွေက ပြောကြတာပဲ’

‘သည်လိုဆိုလျှင် ရူပဗြဟ္မာရဲ့ လောကအမြင်ဟာ ရွေ့လျားပြောင်း လဲမှု အချိန်ကာလအမြင်-ပဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ကာမဒေဝတွေလို အထည်ဝတ္ထုဒြပ်လို့ အာရုံလောကကို မမြင်ဘူး’

‘အရူပဗြဟ္မာကျတော့ အဆင်း၊ အသံ-အစစ် အာရုံလောကကို အာ ကာသ-လို့ပဲ မြင်တာဆိုတော့ ကာမ၊ရူပတို့နဲ့ သီးခြားအမြင် ဖြစ်ပြန်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

၂၉။ အဖြစ်တစ်ခုတည်းကို ခြပ်၊အချိန်၊နေရာ ကိုယ်ရှုထောင့်က ကိုယ်မြင်ကြ
‘မြင်စရာ၊ ကြားစရာ အဆင်း၊ အသံအစစ အာရုံတွေပဲ ခြပ်ပစ္စည်းလို့
မြင်တဲ့သူက- မြင်၊ ရွှေ့လျားပြောင်းလဲအစဉ် အချိန်ကာလလို့ သိတဲ့သူက-
သိ၊ ဟင်းလင်းအာကာသလို့ ခံယူသူက-ခံယူ၊ သည်လို ဖြစ်ကြတာလား ဘုရား’

‘ဖြစ်လို့ကလည်း ရနေတာကို-လေ’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘မြစ်တစ်စင်းတည်းပဲ ကာမလူရှုထောင့်ကကြည့်တော့ သည်မြစ်ဟာ
ရှေးပဝေသဏီကစပြီး နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်ရှိလာခဲ့တာ-လို့ မြင်ပြီး၊ ရူပရှု
ထောင့်ကကြည့်တော့ မြစ်ဆိုတာ ပြောင်းလဲခြင်းပဲ၊ သည်မြစ်ထဲ နှစ်ခါဆင်းလို့
မရဘူး-လို့ မြင်တယ်။ အရူပရှုထောင့်သမားကျတော့ ရေမှုန်တွေဟာ မြစ်လား-
ဆိုပြီး အာကာသကိုပဲ မြင်တယ်။ မြစ်ဆိုတာ စိတ်ဆန်းထားတဲ့အရာပဲ-လို့
အထိပေါ့’

‘အဖြစ်တစ်ခုရယ်လို့ ဖြစ်လာလျှင် အထည်လည်း ရှိမှာပဲ၊ အချိန်လည်း
ရှိမှာပဲ၊ နေရာလည်း ရှိမှာပဲ။ ဒါကို တစ်ထောင့်တစ်နားဆီက မြင်ကြတာပေါ့
ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ သည်လိုတွေ မြင်နေရတာကြောင့် အဖြစ်ရဲ့ပမာဏအ
မှန်ကို မမြင်နိုင်ကြတာပေါ့’

‘အဖြစ်တစ်ခုမှာ အဖြစ်တစ်ခုရဲ့ ပမာဏအမှန်အတိုင်း မြင်တာက
‘ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တ’လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘မြင်လျှင် မြင်တာမှာပဲ-ရပ်၊ ကြားလည်း ကြားတာမှာပဲ-ရပ်-ဆိုတာက
ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘အဲဒါဆိုလျှင် ရွှေ့လျားပြောင်းလဲအမြင်ဖြစ်တဲ့ ရူပအမြင် ဖြစ်သွားမှာ

ပေါ့’

‘အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ သည်လို အမြင်ရှုထောင့်သုံးမျိုး ဖြစ်ရတာက ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အတိုချုပ်ပြောရလျင် ‘ကြည့်သူ့ရဲ့စိတ္တဇ’- ပေါ့’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ကာမစိတ္တဇ-လို့ဆိုတဲ့ ကာမရာဂကိလေသာဖြစ်နေလျင် ‘ဒြပ်’-မြင် မှာပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘ရူပစိတ္တဇ-လို့ဆိုတဲ့ ရူပရာဂကိလသာ ဖြစ်နေလျင် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲ ရွေ့လျား-မြင်မှာပဲ’

ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား

‘အရူပစိတ္တဇ-လို့ဆိုတဲ့ အရူပရာဂကိလေသ ဖြစ်နေလျင် လဟာ၊ အာကာသအဖြစ်-မြင်မှာပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘တပည့်တွေရဲ့အကဲ သိရအောင် ဆရာက တပည့်တွေကို ပြဿနာ တစ်ရပ် မေးတယ်။ အမေးက-‘ညဉ့်သန်းခေါင်ယံ တိတ်ဆိတ်စွာ ကြယ်တွေလဲ တွေ ထွန်းနေချိန်မှာ မင်းတို့ ဘယ်လို အသုံးချသလဲ၊ မင်းသားကဖြေတယ်-လျှို့ဝှက်တိုင်ပင်စရာတွေကို အဖေတို့တိုင်ပင်ကြတယ်-လို့ပေါ့’

‘ဟုတ်ပြီ ဘုရား’

‘သူဌေးသားကဖြေတယ်-သည်လိုတိတ်ဆိတ်ချိန်မှာ စိန်ကောင်းတွေကို အေးအေးဆေးဆေးကြည့်တယ်-လို့ပဲ’

‘ဟုတ်ပြီပေါ့ ဘုရား’

‘သူခိုးသားကဖြေတယ်-သည်လိုအချိန်မှာ ခိုးဝှက်ဖို့ လုပ်ကြရပါတယ်-

လို့ပဲ’

‘ဟုတ်ပြီ ဘုရား’

‘ညသန်းခေါင်ကလေး တစ်ခုတည်းပဲနော်၊ ကျောင်းသားသုံးယောက်
က သူ့ဇာတိနဲ့သူ ဖြေသွားကြတာ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သန်းခေါင်ယံတစ်ခုတည်းပဲ အသုံးချချင်သူတွေရဲ့ ရှုထောင့်က သုံးမျိုး
ပြားလာတော့ အသုံးချပုံသုံးမျိုး ဖြစ်တာပဲ’

၃၀။ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တအမြင်ဆိုတာ

‘ဒါဆိုလျင် သူကမှန်၊ ကိုယ်ကမှန် မငြင်းသင့်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ကိုယ်အမြင်နဲ့ ကိုယ်ပဲ။ ကိုယ်စီကိုယ်င အကောင်းပြစရာတွေ ရှိကြ
တယ်။ အဆိုး ပြစရာလည်း သည်လိုပဲ ကိုယ်စီရှိကြတာချည်းပဲ။ ‘တစ်ဖူးစီ ရံ
တာပဲ’-ဆိုတဲ့ အရူးပြောစကားလိုပဲ’

‘ဒါကြောင့်များ ‘ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော’-လို့ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အရူးပဲ-
လို့ ဟောခဲ့တာလား ဘုရား’

‘ဖြစ်တန်ရာတယ်’

‘အဲသည် အာရုံလောကကို ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တဖြစ်အောင် ကြည့်နိုင်မှ
ဒြပ်၊ ကာလ၊ အာကာသအမြင်တွေက လွတ်မှာဆိုတော့ ဘယ်လိုမြင်ရမှာလဲ
ဘုရား’

‘ရှုထောင့်သုံးခုမှ မြင်စရာသုံးခုရှိနေတဲ့အာရုံကို ဘယ်- မြင်စရာ ရှု
ထောင့်မှ မကပ်ပဲ အဲသည်အာရုံရဲ့ အမှုကမ္မကို မြင်အောင်ကြည့်တာဟာ ဒိဋ္ဌေ
ဒိဋ္ဌမတ္တ ဖြစ်အောင်ကြည့်တာပဲ’

‘အဲသည်လောက်ကြီး များသွားတော့ သိပ်နားမလည်တော့ဘူး ဘုရား’

‘အာရုံတစ်ခုကို ရှုထောင့်သုံးခုအနက် ဘယ်ရှုထောင့်ကမှ မကပ်ရဘူး
ဆိုတာ နားလည်လား’

‘လည်တယ် ဘုရား’

‘အဲသည်အာရုံရဲ့ အမှုကမ္မကို မြင်အောင်ကြည့်လို့မြင်တာဟာ ဒိဋ္ဌမတ္တ
ဖြစ်တာပဲ’

‘အမှုကမ္မဆိုတာ ‘အရည်အချင်း’ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနဲ့ ဖလှယ်လိုက်လျင်
ရမလား ဘုရား’

‘ရတယ်’

‘မိဘရဲ့ အမှုကမ္မဟာ မိဘရဲ့အရည်အချင်းပဲ၊ သားမယားရဲ့ အမှုကမ္မ
ဟာ သားမယားရဲ့ အရည်အချင်းပဲ၊ အိမ်၊ ကားတို့ရဲ့ အမှုကမ္မဟာ အိမ်တို့၊
ကားတို့ရဲ့ အရည်အချင်းပဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘မြင်ရတဲ့အာရုံမှာ မြင်ရတဲ့အာရုံရဲ့ ပမာဏမှန်အတိုင်းမြင်တာ ဖြစ်ရ
မယ်-ဆိုတာ မြင်ရတဲ့အာရုံရဲ့ အရည်အချင်းအတိုင်း မြင်တယ်၊ဖြစ်တယ်လို့-
ဆိုခဲ့တာ ဘုရားနော်’

‘အရည်အချင်းဆိုတာ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့အရည်အချင်းပေါ့’

‘အဲဒါ ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘စားစရာ၊ ဝတ်စရာ၊ နေစရာ၊ ဆေးဝါး အစစအာရုံတွေမှာ စားစရာ
အစရှိတာတွေရဲ့ ပမာဏအမှန်ဆိုတာ အဲဒါတွေရဲ့ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့အရည်အချင်း
အမှန်တွေအတိုင်း မြင်တာသိတာ ဖြစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့’

‘အဲဒါတွေမှာ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့အရည်အချင်းတွေက ဘာတွေဆိုတာ
နည်းနည်းပြောပါဦး ဘုရား’

‘စားစရာအာရုံဆိုပါတော့’

‘ကောင်းပြီဘုရား’
‘သူ့မှာ ခြင်္သေ့အာရုံလည်း ရှိတယ်’
‘ဟုတ်ပါဘုရား’
‘ဖောက်ပြန်ရွေးလျားတဲ့ ကာလအာရုံလည်း ရှိတယ်’
‘မှန်ပါတယ်ဘုရား’
‘နေရာအာရုံလည်း ရှိတာပဲ’
‘အမှန်ပေါ့ဘုရား’
‘အဲဒါတွေထက် အပိုအမိုဖြစ်တဲ့ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့ အရည်အချင်းတွေ
လည်း ရှိတယ်’
‘ဘယ်လိုလဲဘုရား’
‘ငါစားလျင် ငါ့ကို မျှတမှုကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အရည်အချင်းပေါ့’
‘ကိုယ်နဲ့မစပ်တဲ့ အရည်အချင်းရော အဲသည် စားစရာအာရုံမှာ ရှိသေး
လို့လား ဘုရား’
‘အများကြီး ရှိတာပေါ့’
‘ဘာတွေပါလိမ့် ဘုရား’
‘စားသူကို ပျော်မြူးစေတာတို့၊ ဇိမ်ကျစေတာတို့ ဆိုတာတွေ မရှိဘူး
လား’
‘ရှိပါဘုရား’
‘အဲဒါတွေဟာ ကိုယ်နဲ့မစပ်တဲ့ စားစရာအရည်အချင်းတွေပေါ့’
‘ဝတ်စရာအာရုံ၊ နေစရာအာရုံ၊ သုံးစရာအာရုံနဲ့ လူမှုဆက်ဆံစရာ
အာရုံ အားလုံး သည်လိုချည်းမြင်ရတာ ဖြစ်ရလိမ့်မယ်ပေါ့ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘အဲသည်ထဲက လူမှုဆက်ဆံစရာအာရုံမှာ အဲသည်အာရုံရဲ့ ပမာဏမှန်

ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့ အရည်အချင်းကို သိမြင်ပုံကလေး တပည့်တော်သိပါရစေ ဘုရား’

‘ကိုယ်ဆက်ဆံရမည့်သူဟာ မိတ်ပြုမည့်သူလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်၊ ရန် ပြုမည့်သူလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်’

‘ရှိတာပေါ့ဘုရား’

‘မိတ်ပြုမယ့်သူဟာ ဘာကြောင့်မိတ်ပြုတာလဲဆိုလျှင် ကိုယ်ကသူ့ကို မိတ်သဘောဝင်အောင် ဆက်ဆံထားလို့ပဲ၊ ရန်ပြုသူလည်း သည်သဘောပဲ၊ သည်တော့ သူ့ရဲ့ မိတ်၊ရန်အဖြစ်ဟာ ကိုယ်ဖန်တီးထားတာပဲလို့လည်း သိမြင် ရမှာပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘သည်သူတွေဆိုတဲ့ အာရုံတွေဟာ ကိုယ်က ဘယ်လိုဆက်ဆံရင် အဲ သည်အာရုံတွေက ဘယ်လိုဒုက္ခတွေ ဖြစ်စေလိမ့်မယ်၊ ဘယ်လိုဆက်ဆံမှ အဲ သည်အာရုံတွေကပေးမည့်ဒုက္ခတွေ ဘယ်လိုငြိမ်းစေလိမ့်မယ်၊ သည်လိုမြင်ရတဲ့ အာရုံအပေါ်မှာ မြင်ရတဲ့ပမာဏဖြစ်တဲ့ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့အရည်အချင်းမှန်ကို သိ မြင်ရမယ်’

‘အာရုံတွေက ကိုယ့်ကိုဒုက္ခပေးနိုင်တာတွေဟာ ကိုယ်နဲ့ဆိုင်တဲ့အာရုံရဲ့ ပမာဏလို့-ဆိုရတဲ့ အရည်အချင်းအမှန်ပဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘ဒါကတော့ တော်တော်သိဖို့ ကောင်းတာပဲဘုရား’

‘ဒါကြောင့် သည်လိုသိတာကို မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုပြီး လူ့ရဲ့ပင်မဗဟိုကျတဲ့ အကျင့်လို့ ဟောခဲ့တာပေါ့’

‘တရားက ဒါပဲပေါ့ ဘုရား’

‘မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ လျက်ရ၊ တွေ့ရ၊ သိရတဲ့အာရုံတွေမှာ ဒုက္ခဖြစ်မည့်

ပမာဏရှိတာဆိုလျှင် ဒုက္ခဖြစ်မည့်ပမာဏရှိတာ၊ ဒုက္ခငြိမ်းမည့်ပမာဏ ရှိတာ ဆိုလျှင် ဒုက္ခငြိမ်းမည့် ပမာဏရှိတာလို့ မြင်အောင်၊ ကြားအောင်၊ နံအောင်၊ လျက်အောင်၊ တွေ့အောင်၊ သိအောင် ဖြစ်ရလိမ့်မယ်ပေါ့’

‘ရှင်းပါပြီဘုရား’

‘ဒါရှင်းလျှင် ရှေ့ဆက်ရအောင်’

‘ကျန်တာလေးလည်း နည်းနည်းမေးခဲ့ပါရစေ ဘုရား’

‘မေးပါ’

‘အာကာသ အရူပအဖြစ်ဟာ ထင်ရှားခဲ့ရပါပြီ၊ နောက်အရူပတွေက မလင်းဘူး ဘုရား’

‘ရုပ်မဲ့အမြင်က အာကာသအရူပပဲ’

‘ဒုတိယအရူပကကော ဘုရား’

‘အာကာသဟာ အနန္တပဲ သိတာက ဒုတိယအရူပပဲ’

‘တတိယ အရူပကကောဘုရား’

‘ဝိညာဉ်လည်း အနန္တပဲ သိတာက တတိယအရူပ’

‘စတုတ္ထကကောဘုရား’

‘ဘာမှမရှိဘူး သိတာပဲပေါ့’

‘ဝေဒနာတို့၊ စိတ်တို့ သဘောဓမ္မ တစ်မျိုးမျိုးတို့ ရှုတာက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘သူတို့ကိုရှုလည်း အာကာသ ပေါက်တာပါပဲ’

‘ရုပ်မှ အာကာသပေါက်တာ မကဘူးလား ဘုရား’

‘ဝေဒနာစတဲ့ ပရမတ်ကလည်း သူတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက် အနိစ္စဆိုတာကို ကြည့်လျှင် သူတို့လည်း အာကာသပေါက်တာပါပဲ’

‘မေးချင်တာကုန်ပါပြီဘုရား’

၃၁။ ဝိပဿနာ၏ ယောဂအဖြစ်

‘အခု ပြောခဲ့တာတွေဟာ ရှည်ပေမယ့် ဝိပဿနာလည်း ယောဂအထဲ ပါတယ်-ဆိုတာ ပေါ်လွင်ဖို့ပါပဲ’

‘ပရမတ်ကိုရူတွဲ ဝိပဿနာယောဂကတော့ ကာမသုခလ္လိက နောက် လိုက်တဲ့ယောဂ မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘မဟုတ်တော့ဘူး’

‘ဝိပဿနာယောဂကျတော့ ဘာယောဂပြောမလဲ ဘုရား’

‘ပြောပြီးသား ရှိတာပဲ’

‘ဘယ်မှာလဲ ဘုရား’

‘တရားဦးဟောစဉ်ကပဲ’

‘ဘယ်လိုပြောလို့လဲဘုရား’

‘အတ္တကိလမထနောက်လိုက်တဲ့ယောဂ လို့ပေါ့’

‘အတ္တကိလမထနောက်လိုက်တဲ့ယောဂ ဆိုတာ ပရမတ်ကို ဝိပဿနာ ရှုတာရဲ့ နာမည်လားဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အတ္တကိလမထဆိုတာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က မိမိပန်းနွမ်းကြောင်းလို့ရတယ် မဟုတ်ပါလား ဘုရား’

‘ဟုတ်သား’

‘ပရမတ်ကို အနိစ္စစတဲ့ အခြင်းအရာတွေနဲ့ ဝိပဿနာရှုလျင် ချမ်းသာ တာမဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဝေဒနာလိုတော့ ဟုတ်ပါတယ်’

‘ဘယ်လိုလဲဘုရား’

‘အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အတွေ့အာရုံတစ်ခုခုကို

ကာမရူပ၊အရူပ ကိလေသာရာဂနဲ့ ချဉ်းကပ်ကြလို့ရတဲ့ ချမ်းသာဟာ ဝေဒနာ ချမ်းသာချည်းပဲ၊ ဒါပေမဲ့-

‘ဆက်အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘ဝေဒနာချဉ်းတူပေမဲ့ ကာမရာဂကိလေသာနဲ့ ချဉ်းကပ်လို့ရတဲ့ ဝေဒနာထဲမှာ မှားမှားယွင်းယွင်း ချဉ်းကပ်လို့ရတဲ့ ဝေဒနာထက်တော့ မှန်မှန်ကန်ကန် ချဉ်းကပ်လို့ရတဲ့ ဝေဒနာက သာလွန်တယ်’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘အဲသည်ဝေဒနာထက် သာလွန်တာကတော့ ရူပရာဂကိလေသာနဲ့ အဲသည်အာရုံတွေကို ချဉ်းကပ်လို့ရတဲ့ ဝေဒနာက ပိုမိုသာလွန်ပြန်တယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘အဲသည်ဝေဒနာထက် သာလွန်တာကတော့ အရူပရာဂကိလေသာနဲ့ အာရုံတွေကို ချဉ်းကပ်လို့ရတဲ့ ဝေဒနာပဲ’

‘အဲဒါကတော့ အသာလွန်ဆုံးပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဝေဒနာထဲမှာတော့ အသာလွန်ဆုံးပေါ့’

၃၂။ အရူပကိလေသာနဲ့ အာရုံကိုချဉ်းကပ်တာ ဝိပဿနာ

‘အရူပကိလေသာနဲ့ အာရုံတွေကိုချဉ်းကပ်တာကို ဝိပဿနာလို့ ခေါ်သလား ဘုရား’

‘အရူပရာဂကိလေသာနဲ့ အာရုံတွေဆီ ချဉ်းကပ်နည်းကိုယ်တိုင်က ဝိပဿနာနည်းနဲ့မှ ရတာပဲ’

‘ဘုရားဟောတဲ့ အနိစ္စအစရှိတဲ့ လက္ခဏာတွေနဲ့ ဝိပဿနာလုပ်တာလား ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘အဲဒါ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲဘုရား’
 ‘အနိစ္စအစရှိတဲ့လက္ခဏာဆိုတာ အနိစ္စစသည်နဲ့ မှတ်သားစရာမျှပဲ’
 ‘လက္ခဏာဆိုတာတော့ မှတ်သားစရာမျှချည်းပဲ မဟုတ်ပါလားဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့’
 ‘ဆက်ပါဦးဘုရား’
 ‘အဲသည်မှတ်သားစရာရဲ့ အမှတ်သားခံတရားက ရှိသေးတာကိုး’
 ‘အဲဒါက ဘယ်လိုမို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားဟောတဲ့ အမှတ်သားခံတရားနဲ့ အရူပဖြစ်အောင် ဝိပဿနာ
 ရှုသူရဲ့ အမှတ်သားခံတရား မတူကြဘူး’
 ‘ဘုရားက ပရမတ်ရှုရမယ်လို့ မဟောဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘အဲသည်လိုမဟောလျှင် ဘယ်လိုဟောလဲ ဘုရား’
 ‘ဒုက္ခရှုရမယ်’-လို့ပေါ့’
 ‘ဒုက္ခနဲ့ ပရမတ်ဘာထူးလို့လဲ ဘုရား’
 ‘ထူးပြီပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုထူးတာလဲ ဘုရား’
 ‘ထူးတာ တိုတိုပဲပြောမယ်’
 ‘ပြောပါဘုရား’
 ‘ဒုက္ခဟာ ပရမတ်ရဲ့ ကြိယာဝိသေသ’-ပဲ’
 ‘ပရမတ်တွေရဲ့ ထူးခြားတဲ့အမူအရာ’-လား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ထူးခြားတဲ့အမူအရာဆိုလည်း ပရမတ်မှာပဲ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူးလား
 ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘သည်လိုဆိုလျင် ပရမတ်နဲ့ ဘာထူးမှာလဲ ဘုရား’
‘ပရမတ်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့အမူအရာဆိုတာ ပရမတ်မဟုတ်ဘူးပဲ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ရွှံ့နဲ့လုပ်ထားခံရတဲ့ နွားရုပ်၊ ကျားရုပ်ဟာ ရွှံ့ဟုတ်ရဲ့လား’
‘နွားရုပ်၊ ကျားရုပ်ဟာ ရွှံ့နဲ့လုပ်ထားပေမယ့် ရွှံ့မဟုတ်ဘဲ ရွှံ့ရဲ့အမူ
အရာ ထူးခြားတာပဲ ဘုရား’
‘အဲသည် ရွှံ့နဲ့လုပ်ထားတဲ့ နွားရုပ်၊ ကျားရုပ်ကို ရွှံ့တန်ဖိုးနဲ့ တန်ဖိုးဖြတ်
လျင် မှန်ပါ့မလား’
‘မမှန်နိုင်လောက်ပါဘူး ဘုရား’
‘အုတ်နဲ့ကျောက်နဲ့ လုပ်ထားခံရတဲ့ ဘုရားစေတီကို အုတ်၊ ကျောက်
တန်ဖိုးနဲ့ တန်ဖိုးဖြတ်လို့ရတာမှ မဟုတ်တာဘဲ’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘သည်လိုပဲ နားလည်ရမယ်’
‘အဲဒါ နည်းနည်း ‘ဒုက္ခနဲ့ ပရမတ် ကပ်ပေးပါဦး’ ဘုရား’
‘ဒုက္ခကို တန်ဖိုးဖြတ်တဲ့အခါ ဒုက္ခဆိုတဲ့ ကြိယာဝိသေသဖြစ်တဲ့ အထဲ
မှာ အခြေခံအဖြစ်ပါရတဲ့ ပရမတ်နဲ့ တန်ဖိုးမဖြတ်ရဘူးပေါ့’
‘ပရမတ်ရဲ့ကြိယာဝိသေသဖြစ်တဲ့ဒုက္ခကို အနိစ္စစတဲ့လက္ခဏာတွေနဲ့
တန်ဖိုးသတ်မှတ်တဲ့အခါ အဲသည်-ဒုက္ခလို့ဆိုတဲ့ ကြိယာဝိသေသကိုဖြစ်စေတဲ့
ပရမတ်ရဲ့အနိစ္စစတာတွေနဲ့ တန်ဖိုးမဖြတ်ရဘူးပေါ့-ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်၊ အရုပ်က သစ်သားရဲ့အမူအရာထူးပဲ၊ သစ်သားမဟုတ်
ဘူး၊ အရုပ်ကို သစ်သားတန်ဖိုးနဲ့ဖြတ်လျင် ဘယ်မှန်မလဲ’
‘ဘုရားက အနိစ္စစတဲ့ လက္ခဏာတွေနဲ့ ဒုက္ခကိုရှုရမယ်လို့ မိန့်ခဲ့တာ

သိကြပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒုက္ခဟာ ပရမတ်တွေထင်ပြီး ပရမတ်ကိုရှုမိကြတာပါ ဘုရား’

‘အဲဒါ မှားတာပဲ။ ပရမတ်ဟာ အရုပ်ထုခံရတဲ့သစ်သားနဲ့ တူတယ်၊

ဒုက္ခဟာ သည်-သစ်သားတုံးရဲ့ ကြိယာဝိသေသဖြစ်တဲ့ အရုပ်နဲ့တူတယ်’

‘ဟုတ်ပေါ့ ဘုရား’

‘အရုပ်ရဲ့မှတ်စရာလက္ခဏာဟာ သစ်သားရဲ့ မှတ်စရာလက္ခဏာလား’

‘ဘယ်ဟုတ်မလဲပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါ ရောသွားပြီဆိုလျင်တော့ ‘ကလေး’ဖြစ်သွားပြီပဲ’

‘အားလုံး ‘ကလေး’ ဖြစ်မှာပါပဲ ဘုရား’

‘အားလုံးဖြစ်လည်း အားမနာနိုင်ဘူး ပြောရမှာပဲ’

‘အားနာနေဖို့ မဟုတ်တော့ပါဘူးဘုရား’

‘ကလေး’-ဟာ လောကကို ဘာမှသုံးမရတဲ့ သုညဖြစ်အောင် မိုက်မဲ

ခဲ့ပြီ’

‘ဒါပေမဲ့ သာသနာတော်ကို နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်အောင် လက်

ဆင့်ကမ်း လာကြပါတယ် ဘုရား’

‘နွားတွေကို ဘုရားရှင်က မွေးပေးထားခဲ့တယ်ဆိုလျင် လောကကို

နွားကျောင်းခိုင်းချင်လို့ မဟုတ်ဘူး-လို့မှတ်ရမယ် တကာ’

‘ဘုရား-’

‘နွားနို့တိုက်ချင်လို့ မွေးပေးခဲ့တာ’

‘အခု နွားနို့တော့ တစ်စက်မှမသောက်ရဘဲ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော် လောက် လောကမှာ နွားပဲကျောင်းလာခဲ့ရတာ ဘုရား’

‘လောကကို ကြင်နာဖို့ကောင်းလိုက်တာ’

‘ဘုရားလဲ အားနာဖို့ အလွန်ပဲကောင်းပါ့ဘုရား’

၃၃။ တရားကိုမသိ၍ ဘုရားကိုသတ်ပစ်သည်အထိ ဖြစ်ရသည်
‘ဘုရားအတွက်တော့ မပြောချင်တော့ဘူး’
‘သူတို့ကလည်း ဘုရားကိုဦးထိပ်ရွက်ပြီး ပြောနေကြတာပဲဘုရား’
‘သူတို့ ဦးထိပ်ရွက်တာက ကြောက်စရာကြီး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ဇာတ်ထဲက အဖနဖူးကိုက်နေတဲ့ခြင်ကို ကျည်ပွေ့နဲ့ရိုက်တဲ့ သားမိုက်ရဲ့
အဖဦးထိပ်ရွက်တာမျိုးကြီး’
‘သည်လောက်ပဲလား ဘုရား’
‘ကလေးဟာ ခေါင်းပေါ်ကပစ္စည်းလည်း ချနင်းချင် နင်းတာ မလုပ်
တတ်ဘူးလား’
‘လုပ်ပြီပေါ့ ဘုရား’
‘သည်အတိုင်းပဲ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘သူတို့ ဘုရားကို သတ်ပစ်ကြတယ်အထိ ပြောရမယ်’
‘အဲသည်လို မြင်လို့ရသလား ဘုရား’
‘တရားသေလျင် ဘုရားရှိဦးမလား’
‘သည်လိုတော့ မရှိရဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘စေတီတွေ၊ ရုပ်ပွားတွေ တောက်တောက်ကြွားကြွားရှိနေလို့ ဘုရားကို
သက်ဝင် ရှင်သန်နေတယ် မြင်ချင်သေးလို့လား’
‘အဲဒါတွေကနေ ဘုရားမှန်းပြီး ဆွမ်းရေချမ်း၊ ပန်းဆီမီးတွေနဲ့ လူတိုင်း
ပူဇော်နေကြတာပဲ ဘုရား’
‘ဘုရားကိုမြင်အောင် သူတို့က ဘာနဲ့မှန်းကြမှာလဲ’
‘ဟောကြားချက်တရားတွေနဲ့ မှန်းရမှာပေါ့ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘သူတို့က ဘာတရား သိကြလို့လဲ’
 ‘ဘုရားဟောထားခဲ့တဲ့ စာပေကို ဆောင်နိုင်ကြသူတွေပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်၊ အရိယသစ္စာအသက် ပျောက်နေတဲ့ စာပေတွေပဲ’
 ‘အဲဒါတွေသိကြမှာပေါ့၊ ဥပမာ- ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်တို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဘုရားတို့၊ တရားတို့ဆိုတဲ့ ဖြစ်မသိဘဲနဲ့ ဂုဏ်ချည်းသိလို့ မှန်းနိုင်မတဲ့
 လား’

‘သည်လို မှန်းရတာပဲမဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ရှေးအခါက သီတာခုနှစ်တန်၊ သတ္တရဘန်နဲ့ မေရုကို ဂုဏ်ရည်တွေ
 သိပြီး မှန်းခဲ့ကြတာ အခုဘယ်လောက်မှန်လဲ’
 ‘လက်တွေ့သိနိုင်တော့ အကုန်လွဲပဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘သူတို့ ဘုရားမှန်းတာ မပေါက်နိုင်ပါဘူး’
 ‘သူတို့ ကိုယ်တွေ၊ စိတ်တွေ ပြောင်းလဲသွားတာတော့ ဖြစ်ကြပါတယ်
 ဘုရား’

‘ဒါ-စိတ္တဇတွေပါ’
 ‘သည်လိုပြောလို့ တော်ပါ့မလား ဘုရား’
 ‘နတ်ရုပ်ကိုးကွယ်မှုနဲ့ ယှဉ်ကြည့်လျှင် သိနိုင်တာပဲ’
 ‘သူတို့လည်း နတ်ဝင်တယ်ဆိုတာတော့ တွေ့နိုင်တာ ဟုတ်ပါ့မလား
 ဘုရား’

‘သွင်းလိုက်လျင်တော့ ဝင်မှာပဲ’
 ‘ဘာဝင်ဝင် ဝင်လျင်တော့ ပြောင်းတာလည်း ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’
 ‘ဘုရားမသိဘဲ ဘုရားဓာတ်သွင်းတော့ ဘုရားမဟုတ်တာဘဲ အဝင်ခံရ
 မှာပဲ မဟုတ်လား’
 ‘ဘယ်လို ဘုရားမဟုတ်တာက ဝင်မှာလဲ ဘုရား’

‘ရှေ့နောက်ဘဝတွေနဲ့ ပရမတ်ဟာ အရိယသစ္စာဖြစ်တယ်’- ဒါတွေ
ဟောတယ်ဆိုတဲ့ဘုရား ဝင်မှာပေါ့’

‘ဘုရားဂုဏ်တော်ဟာ ဘုရားရောက်အောင် ဟောခဲ့တာပဲ မဟုတ်ဘူး
လား ဘုရား’

‘ဘုရားအမြင် စိတ်ဓာတ်မြင့်မားဖို့ပဲ’

‘ဂုဏ်တော်က အဲဒါတွေ မတားဘူးလား ဘုရား’

‘ဘုရားဒြပ်ကမှ ဒါတွေတားနိုင်တာပဲ’

‘ဘုရားဒြပ်က ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားရဲ့ ဓမ္မတွေပေါ့’

‘ဓမ္မက အတိုချုပ်ဆိုလျင် ဘယ်လိုမို့လဲ’ ဘုရား’

‘သမ္မာပဲ’

‘သမ္မာဆိုတာ မိစ္ဆာမဟုတ်တာလို့-ဆိုလိုတာလား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့၊ ရှေးဘဝ၊ နောက်ဘဝ ဖြစ်နဲ့မဖြစ်တွေက သမ္မာတွေလား၊
မိစ္ဆာတွေလား’

‘ဘုရားဟော အာဂမကိုက် ရှိပြီးသားပါ ဘုရား’

‘ပရမတ္ထသစ္စာမှာ ငါ,သူ,လို့-ရနိုင်လို့လား’

‘မရနိုင်ပါဘူး ဘုရား’

‘ငါ,သူ မရှိလျင် ပေးလို့,ခိုးလို့ ရပါ့မလား’

‘အပြုခံသူ၊ ပြုသူမရှိတော့ ခိုးယူတယ်၊ ပေးလှူတယ်ဆိုတာတွေ ကြံ
ယာတွေပဲဘုရား၊ အဲဒါတွေ ဘယ်ရတော့မှာလဲပေါ့ ဘုရား’

‘ခိုးတာ၊ လှူတာမရှိလျင် ခိုးခြင်း၊ လှူခြင်းရဲ့ အကြောင်းဟေတုနဲ့
အကျိုးဝိပါက် တွေကော ရှိလို့ရပါဦးမလား’

‘ပြုလုပ်ခြင်းမရှိမှတော့ ပြုကြောင်းနဲ့ပြုကျိုးတော့ ဘာပြောဖို့ ရှိတော့
မှာလဲပေါ့ဘုရား’

‘ပြုခြင်းနဲ့ ပြုကြောင်း၊ပြုကျိုးလက်မခံတာတွေဟာ မိစ္ဆာတွေလား၊
သမ္မာတွေလား’

‘မိစ္ဆာမှ နိယတမိစ္ဆာတွေပါ ဘုရား’

‘ရှေ့နောက်ဘဝဖြစ် မဖြစ်အယူနဲ့ ပရမတ္ထအယူတွေဟာ မိစ္ဆာဖြစ်
တယ်ဆိုလျှင် ဒါတွေဟာ တရားဓမ္မဟုတ်ပါ့မလား’

‘သမ္မာမှ တရားဓမ္မဆိုတော့ ဒါတွေ တရားဓမ္မ မဟုတ်နိုင်ပါဘူးဘုရား’

‘ဘုရားရဲ့ ခြပ်ဟာ ဓမ္မဒြဝီ-ပဲ၊ အမေမွေးပေးထားခံရတဲ့ ခြပ် မဟုတ်
ဘူး’

‘ဒါကြောင့် ‘ဓမ္မမမြင်လျှင် ငါ့မမြင်ဘူး’ ဘုရားဟောတာကိုး ဘုရား’

‘ဘုရားမမြင်တာကမှ တော်သေးတယ်’

‘ဘုရားမမြင်တာထက် ဆိုးတာရှိသေးလို့လားဘုရား’

‘ရှိတယ်’

‘ဘယ်လိုသူလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားမဟုတ်တာကို ဘုရားလုပ်ပြီး မြင်နေသူပဲ’

‘သူက ဘယ်လိုကြောင့် ပိုဆိုးတာလဲ ဘုရား’

‘မမြင်သူက မမြင်မှန်းသိပြီး မြင်လာနိုင်စရာအကြောင်း ရှိသေးပေမယ့်
ဘုရားတု မြင်နေသူက ဘုရားစစ်ကို ဘယ်လိုမှ မတွေ့နိုင်တော့တာကြောင့်ပဲ’

‘အဲ-ဘုရား’

‘ဒါ ပရမတ္ထသစ္စာနဲ့ အရိယသစ္စာ လွဲကြရာက စတာပဲ’

‘ပရမတ်ကို အပျောက်ဖျောက်ဖို့အတွက်မှာ အနိစ္စအစရှိတဲ့ လက္ခဏာ
တွေက ကောင်းတာကိုး ဘုရား’

‘အဲသည်-အပျောက်ဖျောက်လို့ ပရမတ်တွေပျောက်တာကို နိဗ္ဗာန်ထင်
တော့ ဒါ-တို့တွေ့ပြီဆိုပြီး မာန်တက်တာပဲ’

၃၄။ တရားပျောက်ရတာ ဗုဒ္ဓဟော ‘ကံ’အစစ်ပျောက်နေလို့
‘သည်လိုဆိုတော့ တရားမှားဖို့ရဲ့ လက်သည်ဟာ ဝိပဿနာရှုတာ
ဖြစ်နေသလား ဘုရား’
‘သည်လိုတော့မဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲဘုရား’
‘ကံ’-ပျောက်တာပဲ’
‘ကံပျောက်တာက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ကံရဲ့အရကို ရအောင် မကောက်နိုင်တော့တာပေါ့’
‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား၊ ကံပျောက်တော့ ကံအကြောင်းရော၊ အကျိုးရော
ပျောက်တော့တာပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်လိုပျောက်တော့ သံသရာကို သူတို့မသိတော့တာပဲ’
‘သံသရာမသိတော့ သံသရာကဖန်လိုက်လို့ ထင်လာတဲ့သတ္တဝါ မသိ
တော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်သတ္တဝါ မသိတော့ အဲသည်သတ္တဝါရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
အဖြစ် လက္ခဏာဘယ်လိုထင်မလဲ’
‘ဒါ မထင်တော့ တွေ့တဲ့ပရမတ်ဆွဲပြီး လက္ခဏာတင်မိတာလား
ဘုရား’
‘ဒါပေါ့’
‘ကံမသိလို့ ပရမတ် ဝိပဿနာတင်တာလား၊ ပရမတ် ဝိပဿနာတင်မိ
လို့ ကံမသိတာလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်၊ တစ်ခုဖြစ်လျင် နောက်တစ်ခုလဲ ဖြစ်တော့တာပဲဆိုတော့
ကြက်ဥနဲ့ ကြက်မ-လိုတော့ဖြစ်တာပဲ၊ ကံမသိလို့ ဝိပဿနာလုပ်မိတာပဲတော့
များမှာပဲ’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

၃၅။ ကိုယ့်ဝါဒမှားကို အမှန်လုပ် အယူသည်းနေလျှင် အတ္တဝါဒပါဒါန်
 ‘ဝိပဿနာဟာ ယောဂဖြစ်ကြောင်းပြောရင်း၊ ပြောခဲ့တာ သိပ်ကြီးကို
 တရှည်တဝေး ဖြစ်သွားပြီ’
 ‘သည်လောက်ပြောတာတောင် ဆင်အိပ်ရာ ဆိတ်နှိုးလောက် ဖြစ်ဦး
 မလားပဲဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ တညီတညွတ်တည်း
 စိတ်ချထားခဲ့ကြတာက ဝိပဿနာဟာ တရားပဲ၊ တရားတည်ဆောက်နည်းလို့ပဲ’
 ‘ဝိပဿနာဟာ ပဋိပတ္တိသာသနာလို့ အားလုံးမှတ်နေကြတာဘုရား’
 ‘အဲဒါ ရိုးသားစွာမှားယွင်းနေကြတာပဲ’
 ‘တော်သေးတာပေါ့ဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုတော်တာလဲ’
 ‘ရိုးသားစွာဖြစ်လို့ပေါ့ဘုရား’
 ‘အဲဒါ ပိုဆိုးတာ’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲဘုရား’
 ‘မရိုးမသားနဲ့ လုပ်ကြံပြီးမှားတာဆိုလျှင် မှားမှန်းသူသိတယ်’
 ‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’
 ‘သည်လိုမဟုတ်တော့ မှားမှန်း သူမသိဘူး’
 ‘သိအောင်ပြောနိုင်လို့ သူသိလျှင် အမှားက ကျွတ်မှာမဟုတ်လား
 ဘုရား’
 ‘သိလျှင်ကတော့ ကျွတ်မှာပါပဲ’
 ‘ပြောလျှင် သိမှာပဲမဟုတ်လား ဘုရား’
 ‘မဟုတ်ဘူး’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘သူ့အမှားကို မှန်တယ်ထင်ပြီး စိတ်ချထားပြီးသားမို့ အမှန်ပြောတာကို
ခေါင်းထဲ ထည့်မစဉ်းစားဘူး’

‘သည်အဖြစ်ကလဲ ကြောက်စရာပါလား ဘုရား’

‘အဲသည်အဖြစ်ပေါ့။ သာသနာပသားတွေ မပညတ်နိုင်တဲ့ ကျန်နေတဲ့
ဥပါဒါနိပဲ’

‘အဲဒါ ဘာဥပါဒါနိလဲ ဘုရား’

‘အတ္တဝါဒုပါဒါနိ-ပေါ့’

‘အဲဒါရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ဘယ်လိုလဲဘုရား’

‘ဒါလည်း အဓိပ္ပါယ်က နှစ်မျိုးရှိတယ်’

‘နှစ်မျိုးလုံး အမှန်လားဘုရား’

‘တစ်မျိုးပဲ အမှန်ပေါ့။ တစ်မျိုးတော့ အမှားပဲ’

‘အမှန်က ဘယ်လိုလဲဘုရား’

‘ကိုယ့်ဝါဒ အယူသည်းမှု-လို့ပဲ’

‘အမှားကကော ဘုရား’

‘အတ္တဝါဒ အယူသည်းမှုလို့ပဲ’

‘ကိုယ့်ဝါဒနဲ့ အတ္တဝါဒ ဘာထူးလို့လဲ ဘုရား’

‘ကိုယ့်ဝါဒဆိုတာ ကိုယ်ယူတဲ့အယူ ပြောတာပဲ’

‘အတ္တဝါဒဆိုတာကရော ဘုရား’

‘အတ္တ(အယူ)ကို ယူတဲ့သူပေါ့’

‘ဘာဖြစ်လို့ သည်လို လွဲသွားရတာလဲ ဘုရား’

‘အချက်နှစ်ချက်ကြောင့်ပဲ’

‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’

‘အတ္တဝါဒကို ဘုရားပယ်လှန်တယ်ထင်တာက တစ်ချက်ပဲ၊ နောက်

တစ်ချက်က ကိုယ့်အယူကို အယူသည်းတာမှာ မသိတာချင်း သာသနာပသား
တွေနဲ့အတူ ဖြစ်တာကြောင့်ပဲ’

၃၆။ ဘုရား အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကိုပယ်ခဲ့

‘အတ္တဝါဒကို ဘုရားပယ်ခဲ့တာ တကယ်အမှန်ပဲ မဟုတ်ဘူးလား
ဘုရား’

‘သည်မေးခွန်းမျိုး ဘုရားကိုမေးတာ ဘုရားမဖြေဘူးနော်’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ဆန့်ကျင်ဖြေဖြေ၊ အလျော်ဖြေဖြေ မသိသူအတွက် အမှားပဲ မြင်စရာ
ဖြစ်လို့ပဲ’

‘မသိသူက ဘာမသိတာလဲ ဘုရား’

‘ကမ္မဝါဒသံသရာပေါ့’

‘ဒါမသိတော့ ဘယ်လိုအဖြေနှစ်မျိုးလုံး မှားမှားလဲဘုရား’

‘ဘုရားက အတ္တဝါဒ ပယ်တယ်ပြောလျှင် ဘုရားဟာ လူရှိတာကို
လက်မခံသူပဲ-လို့ မှားမယ်’

‘အတ္တဝါဒ မပယ်ဘူး ပြောလျှင်ရောဘုရား’

‘သံသရာဟာလည်း အနတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ ဘုရားဟောတယ်-လို့ မှား
မယ်ပေါ့’

‘သည်တော့ ဒါအတွက် ဘယ်လိုပြောမလဲဘုရား’

‘အရှည်ကြီး ပြောရမှာပေါ့’

‘ပြောပါဦး ဘုရား’

‘သံသရာထဲမှာ လူလည်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ လူထဲမှာ သံသရာလည်
နေတာ။ အဲသည်သံသရာဆိုတာ ကံကြောင့်-ဝိပါက်ဖြစ်၊ ဝိပါက်ကြောင့်-

ကိလေသာဖြစ်၊ ကိလေသာကြောင့်-ကံဖြစ်၊ သည်လိုလည်ပတ်နေကြတာ၊ သည်တော့ ‘သံသရာဟာ လူမဟုတ်ဘူး၊ သံသရာဟာ ဒုက္ခဖြစ်တယ်၊ လူဟာ ဒုက္ခမဟုတ်ဘူး၊ လူဟာ ဒုက္ခခံရသူသာဖြစ်တယ်၊ ဒါတွေကြောင့် သံသရာကို အတ္တယူတာကို ဘုရားပယ်တယ်၊ လူကို အတ္တလို့ယူတာကို ဘုရားမပယ်ဘူး၊ သည်လိုတွေ ပြောရလိမ့်မယ်’

‘များလိုက်တာ ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘ဒါတွေဟာ တရားပွဲပေါင်းများစွာ ဟောမှပဲ နားလည်မှာတွေပဲ ဘုရား’

‘ဒါကြောင့် ဒါတွေ သည်လိုမေးတာ-မဟုတ်ဘူးလို့ချည်း ဘုရားကပြောတာပဲ’

‘အတ္တဝါဒကို ဘုရား မပယ်ဘူး၊ပယ်တယ်ပြောဖို့ နားလည်ခက်ပါပဲ ဘုရား’

‘သည်အထဲမှာ ရုပ်၊နာမ်ရှုကြတော့ အဲသည်ရုပ်နာမ်ရဲ့ အနတ္တကို တွေ့ကြတဲ့အခါမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ အနတ္တဖြစ်တယ်၊ တစ်လောကလုံး လူဆိုတာမရှိဘူးလို့ အယူ အဝင်ခံရတော့တာပဲ’

‘သည်တော့ အတ္တဝါဒပါဒါနိဆိုတာ ‘အတ္တဝါဒအယူသည်းမှု’-လို့ နားလည်ကြတော့တာလား ဘုရား’

‘ဒါပဲပေါ့’

‘အတ္တဝါဒပါဒါနိရဲ့ အဓိပ္ပါယ်မှန်က ‘ကိုယ့်ဝါဒကိုယ်မှန်လုပ်မှု အယူသည်းတာ’-ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လိုဆိုတော့ အရိယသစ္စာဆိုတာ ပရမတ္ထသစ္စာပါပဲလို့ လွဲတဲ့သူ

ကလည်း အရိယသစ္စာ ပြန်လည်နားလည်ဖို့ မလွယ်အောင်ဘဲပေါ့ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘သည်လို သာသနာဖျက်နည်းဟာ အထိရောက်ဆုံးဖျက်နည်း ဖြစ်မှာပဲ
 ဘုရား’
 ‘ပြောပါဦး’
 ‘သာသနာအတွင်းကို အနက်ရှိုင်းဆုံးဝင်ပြီးဖျက်တာ ဖြစ်လို့ပေါ့
 ဘုရား’
 ‘အဲဒါ အမှန်ပဲ’
 ‘အရှင်ဘုရားရဲ့ ပြောကြားချက်တွေကြားရတာဟာ တပည့်တော်တို့မှာ
 ခံစားချက် နှစ်မျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေရပါတယ် ဘုရား’
 ‘ဘာတွေလဲ’
 ‘တစ်ခုနဲ့တစ်ခုကလည်း မတူတဲ့ခံစားချက်တွေ ဘုရား’
 ‘ဘယ်လို မတူတာလဲ’
 ‘တစ်ခုက အောက်ဆုံးခံစားချက် ဘုရား’
 ‘အင်း-နောက်တစ်ခုကရော’
 ‘အထက်ဆုံး ခံစားချက် ဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ’
 ‘အားသိပ်ရှိသွားတဲ့ ခံစားချက်လည်း ခံစားရတယ် ဘုရား’
 ‘အင်း’
 ‘အားသိပ်ငယ်သွားတဲ့ ခံစားချက်လည်း ခံစားရတယ် ဘုရား’
 ‘ဟာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကြီး’
 ‘ဟုတ်တယ် ဘုရား၊ အဲသည်အတိုင်းပဲ’
 ‘ဘယ်လိုဖြစ်နိုင်မှာလဲ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘တကယ်ပဲဖြစ်တယ် ဘုရား’

‘ပြောစမ်းပါဦး’

‘တပည့်တော်တို့ သာသနာတော်ဟာ တစ်စမှကောက်လို့ ရနိုင်စရာမရှိ အောင် လွဲချော်ခဲ့တာ သိရလို့ အတိုင်းမသိ အားငယ်ခံစားရတာ ဖြစ်ရပါတယ် ဘုရား’

‘အနာမသိလျင် ဆေးမရှိဖြစ်မှာစိုးလို့ အနာရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် ပြောလိုက်တာပဲ’

‘သည်လိုဖြစ်ပေမဲ့ အကုန်မှားခဲ့ကြပြီဖြစ်လို့ အားငယ်တဲ့ခံစားချက် မဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်တာပါပဲ ဘုရား’

‘ဘဿာရာမ’-လို့ဆိုတဲ့ စကားအရသာ ခံချင်လို့ သည်လိုပြောနေတာ မဟုတ်ကြောင်းသိပြီး အားငယ်တဲ့ခံစားချက် ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အပြောအတွက် ခွင့်လွှတ်ပေးဖို့ ပြောရမှာပဲ’

‘အဲသည်စကား မပြောနဲ့ ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားပြောလို့ အားငယ်ခံစား ရတာ မဟုတ်ဘဲ တပည့်တော်တို့အဖြစ်ရဲ့ ယူကြုံးမရစရာဖြစ်လို့ ခံစားရတာဖြစ် လို့ပါ ဘုရား’

‘အနာသိရတာအတွက် ဝမ်းနည်းရတာထက် ဝမ်းသာရတာဖြစ်ဖို့က ပိုကောင်းပါတယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ခံစားချက်အဖြစ် အားသိပ်ရှိ သွားတဲ့ ခံစားချက်လည်း ခံစားရတာပါ ဘုရား’

‘အဲဒါ ပြောပါဦး’

‘တပည့်တော်တို့အတွေးဟာ မှန်ချင်မှလည်း မှန်မယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘သာသနာအမှန် အသိကတော့ တို့လူ လက်တစ်ဆုပ်တောင် မပြည့်

တော့တဲ့ သူတွေရဲ့ လက်ထဲမှာပဲရှိတော့တယ်။ သည်သာသနာ မပျောက်ပျက်
အောင်နဲ့ တိုးပွားအောင်ဟာ တို့မှာပဲ တာဝန်ရှိတော့တယ်၊ သာသနာတော်ရဲ့
မဏ္ဍိုင်ဟာ တို့ဖြစ်နေခဲ့ပြီပဲ-လို့ပါ ဘုရား’

‘အင်း-အင်း’

‘အဲဒါ မမှန်ဘူးလား ဘုရား’

‘မှန်ပြီပေါ့’

‘ဒါကြောင့် ကိုယ့် ကိုယ်စွမ်း၊စိတ်စွမ်း မှန်သမျှတွေကို ဘယ်အတွက်မှ
ဖြုန်းတီးပစ်နေဖို့ မသင့်တော့ဘူးလို့ အသိပါ’

‘အင်း-အင်း’

‘အဲသည်လို အမြင့်ဆုံးခံစားချက်လည်း ဖြစ်ရပါတယ်ဘုရား’

‘ဪ-ဟော-သာဓု၊ သာဓု’

‘ဆက်အမိန့်ရှိစရာကို ဆက်အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’

‘တကာတို့ ခံစားချက်ကြားရလို့ အတော်ကလေး ဝလင်သွားတာ ဖြစ်
သွားပြီ’

‘ပဋိပတ်သာသနာ လုပ်ငန်းနဲ့ စပ်ပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြုမူဟာ ကြောက်ခ
မန်းလိလိ ဖြစ်တယ် မဟုတ်ပါလားဘုရား’

‘အေး-ပဋိပတ်သာသနာဆိုတာ အရိယသစ္စာဟောချက်ကို ရောက်
သွားအောင် နှလုံးသွင်းမှုရဲ့နာမည် ဖြစ်ရမှာမဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အခု ပဋိပတ်လုပ်တယ်ဆိုပြီး လုပ်ကြသူခပ်သိမ်းက ပရမတ်သစ္စာရဲ့
လက္ခဏာအရောက် မောင်းနေကြတာတွေ ဖြစ်နေတယ်’

‘အဲဒါတွေ ယောဂဖြစ်နေတာလည်း မသိကြဘူးလား ဘုရား’

‘သိတာပေါ့’

‘ယောဂဟာအစွန်းတရားဖြစ်တာ သတိမရကြတော့ဘူးလား ဘုရား’
‘ရူပါရူပယောဂလုပ်လျင် ကာမရာဂငြိမ်းတာက လက်တွေ့ ဖြစ်နေ
တယ် မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အဲသည်ငြိမ်းတာကို သူတို့မက်ကြပြီ’
‘သည်အငြိမ်းက ဘုရား-’
‘ဘာဖြစ်လဲ’
‘မောင်းထောင်းနေရလို့၊ ရေအခပ် ငြိမ်းတယ်’-ဆိုတာမျိုးကြီးပါ ဘုရား’
‘ဒါတော့ ဒါပေါ့’
‘တစ်ခုလုပ်နေရလို့ မအားတာကြောင့် တစ်ခုငြိမ်းတာများ အဆန်း
လားဘုရား’
‘မမြင်ဘူး၊ မူးမြစ်ထင်’- ဆိုတဲ့စကား ကြားဖူးမှာပါ’
‘မူးက မြစ်မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘မြစ်မူးမဟုတ်ဘူး၊ ဖောက်မူးကို ပြောတာ’
‘မြောင်းလား ဘုရား-’
‘ကာမရာဂ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနကို သူတို့ မမြင်ကြဘူးလေ’
‘ဒါကြောင့် အဲဒါကို တရားထင်တာလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်၊ အဲသည်တရား ပွားများနေကြသူတွေကိုတောင် ‘ယောဂီ
တို့၊ ယောဂီတို့’-နဲ့ မရှုက်မကြောက် ခေါ်ဝေါ်နေကြတယ်’

၃၇။ ယောဂီဆိုတာ ဇော်ဂျီ၊ ယောဂီနီဆိုတာ ဇော်ဂနီ
 ‘ယောဂီ’-ခေါ်တာ ရှက်စရာလားဘုရား’
 ‘ရှက်စရာကြီးပေါ့’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲဘုရား’
 ‘ဇော်ဂျီလို့ခေါ်တာနဲ့ အတူဖြစ်လို့ပဲ’
 ‘ဘယ်လိုဆိုင်တာလဲ ဘုရား’
 ‘ဇော်ဂျီဆိုတာ ယောဂီကို ဇောဂီခေါ်ရာက ဇောဂီ=ဇော်ဂီ=ဇော်ဂျီ
 ဖြစ်လာတာ’
 ‘ဟုတ်တော့ဟုတ်တယ် ဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုလဲ’
 ‘ဇောတ်ပွဲထဲတွေ့ရတဲ့ ဇော်ဂျီဆိုတာတွေဟာ ရူးကြောင်ကြောင် ပြောင်
 ချော်ချော်နဲ့ ဘယ်သူ့ကိုမှ အရေးမစိုက်ဘူးဆိုတဲ့ မာနရှိသူဆိုတာ ခန့်မှန်းလို့
 ရတယ် ဘုရား’
 ‘သူများကို ပြုစားတတ်သူဆိုတဲ့ အနက်ရော မရဘူးလား’
 ‘အဲဒါမသိဘူး ဘုရား’
 ‘အမျိုးသမီးယောဂီဆိုလျှင် ပါဠိစည်းအရ ယောဂီနီလို့ ခေါ်ရတယ်’
 ‘ယောဂီနီဆိုတော့ ဘာဖြစ်လဲဘုရား’
 ‘ယောဂီနီဆိုတာ ဇောဂီနီ=ဇော်ဂနီ ဆိုတာ ဖြစ်လာတာပေါ့’
 ‘ဇော်ဂနီဆိုတာ စုန်းမကြီးလိုလို တပည့်တော်တို့ သိနေမိကြတာ
 ဘုရား’
 ‘သည်လို သိနေမိကြတာ အချည်းနှီးမဟုတ်ဘူး’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ဇော်ဂျီနဲ့ဇော်ဂနီဖြစ်သွားလျှင် သူတို့က သာမန်လူတွေနဲ့ မတူတော့

ဘူး’

‘ဘယ်လိုဖြစ်သွားလို့လဲ ဘုရား’

‘သူတို့စိတ်တွေ သူတို့ကိုယ်ထဲမှာ မရှိတော့သလိုကြီးပဲ’

‘ဘယ်လိုတွေ့ရလို့လဲ ဘုရား’

‘အရုပ်တစ်ခု ချထားသလိုပေါ့’

‘အရုပ်က ဘယ်လိုမို့လဲဘုရား’

‘အရုပ်ဟာ ငွံတာ၊ မော့တာ၊ လှည့်တာ၊ ခေါင်းက ဘာမှမလုပ်ဘူး၊ မျက်စိကလည်း ဘယ်မှမရွေ့ဘူး၊ လက်တွေ၊ ခြေတွေ လှုပ်တာလည်း စက်ရုပ် လိုပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ လူနဲ့ မတူဘူးဘဲ ဘုရား’

‘လူနဲ့မတူသူကို လူက အမြင်တစ်မျိုးမြင်တာခံရမယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

‘လူစိမ်းတစ်ဦးလိုလို လူစွမ်းကောင်းလိုလို ကြောက်စရာ၊ မက်စရာ အထင်ခံရမှာပဲ’

‘အဲသည်လို ဘာကြောင့်ဖြစ်သွားတာလဲ ဘုရား’

‘ယောဂဈာန် ဝင်ထားခံရလို့ပေါ့’

‘အရိယသစ္စာ ဘာဝနာဈာန်ဝင်သူကော အဲသည်လိုမျိုး မဖြစ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဘာဆိုင်တာမှတ်လို့’

‘ဈာန်ဝင်တာချင်း အတူတူပဲ မဟုတ်ဘူးလားဘုရား’

‘ဈာန်အာရုံက တစ်ခုတည်းမှ မဟုတ်တာ’

‘ဘယ်လိုခြားတာလဲ ဘုရား’

‘သဘာဝအလျောက် ဖြစ်တည်နေတဲ့ အာရုံရှိတဲ့ဈာန်နဲ့ လူကပြုလုပ်မှု

ကြောင့် ဖြစ်တည်နေတဲ့အာရုံရှိတဲ့ဈာန်လို့ ကွဲပြားတယ်’

‘သဘာဝအလျောက် ဖြစ်တည်နေတဲ့ အာရုံရှိတဲ့ ဈာန်တွေက ယောဂဈာန်တွေလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အရိယဈာန်က သည်လိုမဟုတ်ဘူး’

‘လူပြုလုပ်မှုနဲ့ ပြုလုပ်မှုကြောင့် ဖြစ်တည်နေတဲ့ အာရုံရှိတဲ့ဈာန်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လို ခြားပြတော့ ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’

‘သဘာဝဖြစ်တည်အာရုံရှိတဲ့ ဈာန်ဝင်စားသူက အဲသည်အာရုံလိုပဲ အသက်မဝင်သူပုံ ဖြစ်လာတာပဲ’

‘ယောဂီ၊ ယောဂီနီတွေက သည်လိုလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အရိယာတွေက ဘာရုပ်ပေါက်မလဲ ဘုရား’

‘လူလုပ်ဖြစ်တည်အာရုံရှိတဲ့ ဈာန်ဝင်စားသူကတော့ လူ့အမှုတွေမှာ ကောင်းထက်ကောင်း ရှင်သန်သူဖြစ်တော့ သက်ဝင်ရှင်သန်တဲ့ လူပြီသတာပေါ့’

‘အရိယာဈာန်ပွားလျင် လူနဲ့အတူဆုံးလူ ဖြစ်မယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲဒါ အမှန်ပဲ’

‘သည်လိုဆိုတော့ ယောဂဈာန်ကျင့်ပွားကြတဲ့ ယောဂီ၊ယောဂီနီဖြစ်တဲ့ ဇော်ဂျီနဲ့ ဇော်ဂီနီတွေဟာ လူပုံပျက်ကြမယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘လူပုံဆိုတာက ဘယ်လိုပြောရမလဲ ဘုရား’

‘သူများရဲ့ ရန်ပြုခံရတာ၊ စိတ်မျက်ခံရတာ၊ ဆင်းရဲခံရတာ၊ ကိုယ့်ချမ်း

သာကိုယ် မဆောင်နိုင်တာတွေ မလိုလားဘူး၊ ဒါကြောင့် သူများကို သူကရန်ပြု
တာ၊ စိတ်မျက်တာ၊ ဆင်းရဲစေတာ မလုပ်ဘဲ၊ သူ့ချမ်းသာသူဆောင်နိုင်အောင်
ကူညီတယ်၊ ဒါလည်း လူပုံတစ်မျိုးပဲ’

‘လှပပါတယ် ဘုရား’

‘ကိုယ်ကျရောက်နေတဲ့ ဒုက္ခက လွတ်မြောက်ချင်တယ်၊ သူများဒုက္ခရ
နေတာက လွတ်အောင်လည်း ကူညီတယ်၊ ဒါလည်း လူပုံတစ်မျိုးပဲ’

‘ကောင်းလှပါတယ် ဘုရား’

‘ကိုယ်ရနေတဲ့ပြည့်စုံမှုက မပျက်စီးစေချင်ဘူး၊ သူများရနေတဲ့ စည်းစိမ်
ကလည်း မပျက်စီးအောင် စောင့်ရှောက်တယ်၊ ဒါလည်း လူတစ်မျိုးပဲ’

‘ချစ်စရာပါ ဘုရား’

‘ကိုယ်မှားလို့ ကိုယ်ခံရတာမျိုးမြင်ပြီး ခံနိုင်အောင်နေတယ်၊ သူများ
မှားလို့ သူများ ခံရတာအတွက်လည်း မြင်ပြီး တုန်လှုပ်မှုမရှိအောင် နေတယ်၊
ဒါလည်း လူပုံတစ်မျိုးပေါ့’

‘လူ့အနေအထိုင်ပုံဟာ ပေါ်လွင်လှပါတယ် ဘုရား’

‘သည်ပုံတွေ ချွတ်ယွင်းနေသူဟာ လူကပေါက်ဖွားသူဖြစ်ပေမယ့် လူ
အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ပါ့မလား’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား၊ သည်သူဟာ လူပုံမပေါ်တဲ့သူပါ ဘုရား’

‘သည်သူတွေရဲ့ ပဋိပတ်ဟာ အရိယာအဖြစ်ရောက်စေတဲ့ ပဋိပတ်
ဖြစ်ပါ့မလား’

‘ဇော်ဂျီနဲ့ ဇော်ဂနီပဲဖြစ်စေမယ့် ပဋိပတ်ပါ ဘုရား’

‘အရိယာအဖြစ်ရောက်စေတဲ့ ပဋိပတ်မဟုတ်လျှင် သာသနာသုံးရပ်ထဲ
က ပဋိပတ် ဟုတ်ပါ့မလား’

‘မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့ဘုရား’

၃၈။ အရိယာဖြစ်ရန် စုပေါင်းတရားစခန်းမရှိ
 ‘အရိယာအဖြစ်ရောက်စေတဲ့ ပဋိပတ်က စုပေါင်းလေ့ကျင့်ဖို့ လိုအပ်
 ပါမလား’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားလက်ထက်က သာသနာမှာ တရားစခန်းဆိုတာ မကြားဘူး
 လို့ပါ’
 ‘ဘုရားကပြပေးတဲ့ တရားစခန်းဆိုတာ မရှိဘူးလား ဘုရား’
 ‘မရှိဘူး’
 ‘ရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ ရှင်အာနန္ဒာတို့ ဆိုတဲ့ ထင်ရှား
 တဲ့ ကိုယ်တော်တွေပြပေးတဲ့ တရားစခန်းဆိုတာများ စာထဲပေထဲမှာ မှတ်မှတ်
 သားသား မရှိဘူးလား ဘုရား’
 ‘မရှိဘူး’
 ‘ဘယ်သူ့တရားစခန်းမှ စာပေထဲ မတွေ့ရှိဘူးလား ဘုရား’
 ‘တွေ့တော့ တွေ့ဖူးတာပေါ့’
 ‘အဲဒါ ဘယ်သူ့တရားစခန်းလဲ ဘုရား’
 ‘နိဂန္ထတို့ တရားစခန်းပဲ’
 ‘နိဂန္ထတို့က ဗုဒ္ဓဘာသာမှမဟုတ်တာ ဘုရား’
 ‘တွေ့ဖူးတာ ပြောရတာပဲ’
 ‘ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်သူအကြောင်း ဗုဒ္ဓစာပေထဲပါရသလား ဘုရား’
 ‘ပါတယ်’
 ‘ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘ဗုဒ္ဓက ဂိဇ္ဈကုဋ်မှာရှိစဉ် နိဂန္ထတရားစခန်းကလည်း ဂိဇ္ဈကုဋ်ရဲ့
 ကျောက်ဖျာနက်စခန်းဆိုတာမှာ တရားစခန်းဖွင့်ပြီး ကျင့်နေကြရာ ဗုဒ္ဓကြွပြီး

ဆွေးနွေးတာနဲ့စပ်တော့ ဗုဒ္ဓစာပေထဲ ပါတာပေါ့’

‘တခြားတရားစခန်းများကော စာပေထဲမှာ တွေ့ဖူးတာရှိသေးလား ဘုရား’

‘အများကြီး ရှိပါတယ်’

‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’

‘အာဠာရ တရားစခန်း၊ ဥဒက တရားစခန်း၊ ကဿပညီနောင်တို့ တရားစခန်း စတာတွေပေါ့’

‘သူတို့က ယောဂတွေကျင့်ကြတာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘အာဠာရတို့ဆိုလျှင် အရူပကျင့်တယ်သိရတာ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဒုက္ကရစရိယကာလက ဘုရားကိုယ်တိုင် ဝင်ခဲ့ဖူးတဲ့စခန်း ပေါ့’

‘သူတို့က ဘယ်လိုများကျင့်ကြမလဲ ဘုရား’

‘ရုပ်၊ နာမ် ရှုမှာပေါ့’

‘အဲသည်လို မလုပ်ပါနဲ့ ဘုရား’

‘အခု ဗုဒ္ဓဘာသာတရားစခန်းတွေ ထိခိုက်ပျက်စီး ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘သူတို့ကလည်း ရုပ်၊ နာမ်ရှုကြတာ ဘုရား’

‘မတတ်နိုင်ဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘အရူပရှုသူဟာ ရုပ်၊ နာမ်မရှုဘဲ ဘာရှုမလဲ’

‘တခြား တစ်ခုခု ရှုမှာပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်တစ်ခုခုက ဘာလဲ’

‘အဲဒါတော့ မသိဘူးဘုရား’
 ‘မသိဘဲနဲ့ တစ်ခုခုရှုတယ်ထင်သူတော့ ဖမ်းရလိမ့်မယ်’
 ‘ဘာနဲ့ ဖမ်းမှာလဲဘုရား’
 ‘အရူပစည်း တစ်ခုခုနဲ့ပေါ့’
 ‘ဖမ်းကြည့်ပါ ဘုရား’
 ‘အရူပပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာကိုပယ်သလဲ’
 ‘အဲဒါလည်း မသိဘူး ဘုရား’
 ‘အရူပပုဂ္ဂိုလ်ဆိုမှတော့ ရူပပယ်တာပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား၊ ပယ်မှာပါ’
 ‘အဲသည်ရူပကို ဝိရာဂလုပ်ဖို့အတွက် ရှုပ်မရှုဘဲ ရူပဝိရာဂလုပ်လို့ ရမလား’
 ‘ရှုပ်မရှုလျင် ရှုပ်အပြစ် မမြင်နိုင်တာဆိုတော့ ပယ်လို့မရစရာပါပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့၊ ရှုပ်ရှုမှ-ရှုပ်မြင်၊ ရှုပ်မြင်မှ-ရှုပ်မုန်း၊ ရှုပ်မုန်းမှ-ရှုပ်ဆုံးမှာ မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’
 ‘ရှုပ်ဆုံးတာ ရှုပ်ပယ်ပြီးသွားတာပဲပေါ့’
 ‘မုန်းလျင်တော့ ဆုံးမှာဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ရှုပ်မြင်တာနဲ့ ရှုပ်ကို ဘာ ဖြစ်လို့ မုန်းရတာလဲ’
 ‘ရှုပ်က မတည်ရွေ့လျား ဖောက်ပြားပြောင်းလဲတဲ့ လက္ခဏာရှိတယ်’
 ‘ရှုပ်တွေ့လျင် ဒါတော့တွေ့စရာပဲ ဘုရား’
 ‘ဒါတွေ့လျင် ဖြစ်ပြီးမရှိနေတဲ့ ‘ဟုတ္တာ အဘာဝလက္ခဏာ’ဖြစ်တဲ့ အနိစ္စ တွေ့ရပြီပေါ့’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’
‘အနိစ္စတွေ့လျင် ဒုက္ခနဲ့အနတ္တလက္ခဏာတွေလည်း မလွဲမသွေ တွေ့
တော့တာပေါ့’
‘တွေ့မှာပဲ ဘုရား’
‘ဒါတွေတွေ့လျင် ရုပ်မှာအဖတ်ဆည်စရာအဖြစ် ထင်နိုင်ဦးမလား’
‘ထင်မရတော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘အဲဒါ ရုပ်မုန်းတာပဲပေါ့’
‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’
‘သည်လိုမုန်းသူဟာ ရုပ်ပြန်မဖြစ်ဘဲ ဆုံးတာပေ့’
‘ရုပ်ဆုံးတော့ အရူပဖြစ်သွားလားဘုရား’
‘ဒါပေါ့’
‘ရုပ်မုန်းပြီးမှ အရူပဖြစ်မှာလား၊ အရူပဖြစ်ပြီးမှ ရုပ်မုန်းမှာလားဘုရား’
‘တစ်ချိန်တည်း ဖြစ်ကြတာပေါ့’
‘ရုပ်ရှုသူဟာ ရုပ်ကို လက္ခဏာမတင်နိုင်ခင်ကတော့ ဘာဖြစ်လဲဘုရား’
‘သူကတော့ ကာမသညာတွေပဲ ပယ်မှာပေါ့’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘ရုပ်ပဲမြင်သူဟာ ခြပ်မရတော့ဘူးပဲ’
‘ဟုတ်မှာပေါ့ဘုရား’
‘ခြပ်မရလျင် လို၊မလို ပေါ်စရာမှ မရှိတော့တာပဲ’
‘ဟုတ်ပါ၊ဘုရား’
‘ရုပ်မြင်တော့ ကာမသညာပယ်၊ ရုပ်မဲ့အထိမြင်တော့ ရူပသညာပယ်
တယ်ဆိုတော့၊ ရုပ်မဲ့ဆိုတာ လဟာပြင်လားဘုရား’
‘ဒါပေါ့’

‘နာမ်တွေတော့ မပယ်ဘူးလားဘုရား’

‘ပယ်ပြီးသားပဲ’

‘ဘယ်လိုလဲဘုရား’

‘စိတ်ပဲရှုရှု၊ ခံစားချက်ပဲရှုရှုပေါ့၊ လဟာပြင်ပဲ ရှုရှု၊ ကာမသညာ ပယ်ပြီးပဲ၊ ကာမသညာဟာ နာမ်ပဲမဟုတ်လား၊ အဲဒါနဲ့ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတွေလည်း နာမ်တွေပဲ’

‘ဟုတ်ပဲ၊ ဘုရား’

‘သည်တော့ ရူပနဲ့အရူပတရားစခန်းရဲ့ အရှုခံအာရုံတွေဟာ ရုပ်နဲ့ ရုပ်မဲ့ဖြစ်တဲ့ နာမ်နဲ့လဟာပညတ်တွေပဲ’

‘ရှေးက တရားစခန်းတွေရဲ့ ရှုကွက်အာရုံတွေ သိကြဖို့ကောင်းလိုက် တာ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ကိုယ့်ရှုကွက်နဲ့ နှိုင်းခွင့်ရတာပေါ့’

၃၉။ ဘုရားသျှင် ဗောဓိဉာဏ်မရခင် အရူပကျင့်ခဲ့

‘အခုလို တူနေတာတွေရလျှင် တို့ဟာ ဘုရားဖြစ်မှဟောတဲ့တရား ပွားကြတာ မဟုတ်ပဲ ဘုရားမဖြစ်ခင်က ကျင့်ခဲ့ပြီး ဘုရားစွန့်ပစ်ခဲ့တဲ့တရား ပွားမိတာသိလျှင် ကိုယ်လည်း မြင်နိုင်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘာ-ဆက်မိန့်ချင်လို့လဲ ဘုရား’

‘အရူပအကျင့်ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ကရာစရိယအကျင့်ကို သာသနာပ အကျင့်လို့ မထင်တာက ခက်တယ်’

‘ထင်ကြမှာပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မထင်ကြဘူး’

‘မထင်ကြကြောင်း အာဂမ ရှိသလားဘုရား’
‘ရှိတာပေါ့’
‘ဘယ်မှာလဲဘုရား’
‘မိလိန္ဒပဉ္စာဝတ္ထုမှာ’
‘ဘယ်လို ဆိုထားလို့လဲ ဘုရား’
‘ဘုရားဟာ ဒုက္ကရာစရိယကျင့်စဉ်က အရိယသစ္စာအသိ မရတာ ဒုက္က
ရာစရိယအကျင့်က မှားလို့မဟုတ်ဘူးလို့ပဲ’
‘ဘာဖြစ်လို့ မရတာလို့ ပြောထားလဲ ဘုရား’
‘ဆွမ်းစားတာ ဖြတ်ထားတာကြောင့်လို့ ပြောတယ်’
‘ဪ- ဘုရား’
‘ဆွမ်းပြန်စားလိုက်လို့ တရားရတာဆိုပဲ’
‘သည်လိုဆိုတော့ အလျင်ကကျင့်တာတွေ မမှားဘူး-ဆိုလိုတာပေါ့
ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘အလျင်ကကျင့်တာဟာ အရူပတော့ သေချာရဲ့လား ဘုရား’
‘သေချာပါတယ်၊ ဥဒကဆီက နေဝသညာနာသညာကို တတ်မြောက်
ခဲ့တယ်ဆိုတာ အတိအလင်းပါ’
‘အဲသည်က ခွါလာပြီး တခြားတရားများ ကျင့်မနေနိုင်ဘူးလား’
‘ဘာကျင့်မှာလဲ’
‘သည်လိုတော့ မသိဘူးပေါ့ဘုရား’
‘တရားဆိုတာ အမျိုးအစားအားဖြင့် လောကမှာ သုံးပါးပဲရှိတာ’
‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’
‘ကာမတရား၊ ရူပတရားနဲ့ အရူပတရားပဲ’

‘သည့်အပြင် မရှိဘူးလား ဘုရား’
 ‘လောကုတ္တရာပဲ ရှိတော့တာပဲ၊ တခြား မရှိဘူး’
 ‘လောကုတ္တရာတရားများ ကျင့်နေမလား ဘုရား’
 ‘ဒါဆိုလျှင် ဘာကြောင့် အစာမစားတာလဲ’
 ‘ပိုပြီး သတိ၊ဝီရိယထားချင်လို့များလား ဘုရား’
 ‘လောကုတ္တရာတရားထဲက သတိ၊ဝီရိယက ဒါမျိုးမှ မဟုတ်တာ’
 ‘အဲဒါတော့ မသိဘူး ဘုရား’
 ‘အစားအစာက ရုပ်ကိုအားပေးတဲ့အရာ မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အစာဖြတ်တာ ရုပ်ကို အားမပေးချင်လို့ပေါ့’
 ‘ဘာဖြစ်လို့ ရုပ်ကိုအားမပေးချင်တာလဲ ဘုရား’
 ‘ရုပ်မုန်းဝါဒဖြစ်နေသူဟာ ရုပ်အားပေးချင်ပါ့မလား’
 ‘သည်လိုလား ဘုရား’
 ‘ပြီးတော့လည်း တွက်စရာရှိသေးတယ်’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ဒဿနတစ်ရပ်ရပ်ဟာ ရပြီးနောက် အဲသည်ဒဿနကို ကျော်လွှား
 ချေဖျက်တာ မခံရလျှင် အဲသည်ဒဿနက ဘယ်မှမရွေးဘဲ အဲသည်ဒဿနမှာပဲ
 ဝိပါက်လိုက်နေမြဲ ထုံးစံရှိတယ်’
 ‘အဲဒါ ဖြေးဖြေးပြောပါဦး ဘုရား’
 ‘ခိုးတာ၊ဆိုးတာကို ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ဒဿနရှိသူကို တွေ့ဖူး
 မှာပဲ’
 ‘တွေ့ဖူးတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်သူဟာ အဲသည်ဒဿနကို ချေဖျက်နိုင်တဲ့ ဒဿနကို မရ

မချင်း အဲသည်ဒဿနနဲ့ပဲ နေတယ်’

‘အဲသည်ဒဿနကို အမြဲအောက်မေ့ ပွားများနေတာလား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဟုတ်ကောင်းမှလည်း ဟုတ်မယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဝိပါက်လိုက်နေတာပေါ့’

‘ဝိပါက်လိုက်နေတာကို သူသိမလား ဘုရား’

‘သိကောင်းမှလည်း သိမယ်’

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’

‘အဲသည် ဒဿနအပေါ် ဘဝင်ကျနေတာပေါ့’

‘ဘဝင်ကျတယ်ဆိုတာ အဲသည်ဒဿနအပေါ် အကောင်းမြင်နေတာ

လို့ ပြောလည်း-ရမလား ဘုရား’

‘ရတယ်’

‘အကောင်းမြင်တာဟာ သတိရကောင်းမှ ရမှာပဲ-ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့

အကောင်းမြင်အဖြစ်က သတိမရပေမဲ့ မရွေ့တာတော့ သိခွင့်ရှိပါပြီ ဘုရား’

‘အဲသည်အတိုင်းပေါ့’

‘နားလည်ပါပြီ ဘုရား’

‘သည်အတိုင်းဆိုလျှင်-’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ဒုက္ကရာစရိယကာလက သိဒ္ဓတ္ထဟာ အရူပဒဿနနဲ့ပဲ နေရဖို့ ရှိတယ်’

‘ဒုက္ကရာစရိယကို စွန့်လွှတ်ကျောခိုင်းတဲ့အခါကျမှ အရူပဒဿနကို

စွန့်လွှတ်ကျောခိုင်းခဲ့တာ’-လို့ ဆိုလိုတာလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘ဥဒကဆီက နေဝသညာနာသညာယတနအရူပ တတ်ပြီး အဲသည်က

ခွါလာကတည်းက အရူပစွန့်ခဲ့ပြီ မှတ်တာ ဘုရား’
 ‘ထင်နိုင်ပါတယ်’
 ‘မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တော့ မဟုတ်ဘူး’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘နေဝသညာနာသညာယတန အရူပကို သူ့အပြစ်မမြင်ခဲ့ဘူး’
 ‘အဲသည်က ခွါလာခဲ့မှပဲ ဘုရား’
 ‘ခွါလာတာက သင်တာတတ်ပြီး ဖြစ်တာကတစ်ချက်၊ ရှေ့ဆက်သင်
 ပေးစရာ မရှိတော့ဘူး အပြောခံရတာကတစ်ချက် တို့ကြောင့် ခွါခဲ့တာပဲ’
 ‘ခွဲခွါလာပြီး အဲသည်အရူပကို ဆက်ကျင့်နေပါဦးမလား’
 ‘ကျင့်ချင်လည်း ကျင့်နေမယ်၊ ကျင့်နေချင်မှလည်း ကျင့်နေမယ်’
 ‘ဘာကြောင့် သည်လိုပြောနိုင်တာလဲ ဘုရား’
 ‘ကျင့်စရာတရား တခြားမရှိလို့ပေါ့’
 ‘မရှိတော့ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ရှိတယ်ထင်လျင် အဲသည်တရား ထုတ်ပြကြည့်ပေါ့’
 ‘သည်လိုတော့ မပြတတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တစ်ခုခုတော့ ရှိနေမလားလို့ပါ
 ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုလျင် အဲသည်သံသယကို ဖျောက်ကြည့်မယ်’
 ‘ဘယ်လို ဖျောက်မလဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည်သံသယ ဖြစ်တာကိုကြည့်ပြီး ဖျောက်ရမှာပေါ့’
 ‘အဲသည်သံသယက ဘယ်လိုကြောင့် ဖြစ်တာလို့ မြင်ရသလဲ ဘုရား’
 ‘နေဝသညာနာသညာယတနအရူပကို မသိတာကြောင့် ဖြစ်တာပဲ’
 ‘အဲဒါ ဟုတ်မယ်ဘုရား’

‘အဲဒါကို မသိဘူး မဟုတ်လား’

‘မသိဘူး ဘုရား’

‘နေဝသညာနာသညာယတန ရောက်နေသူဟာ တခြားအမှတ်သညာ
တွေ ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ သူ့ဆီမှာ အမှတ်သညာ မရှိဘူးတော့လည်း မပြော
ရဘူး၊ သူ့မှာရှိတဲ့ အမှတ်သညာက ‘ဘာမှမရှိဘူး’-လို့ သိနေရတာကလေးဟာ
အမွန်မြတ်၊ အငြိမ်းအေးဆုံး ဖြစ်တယ် ဆိုတာပဲ’

‘ဘာမှမရှိဘူး’-ဆိုတာ ဘာတွေ ဘာမှမရှိတာတဲ့လဲ ဘုရား’

‘လောကမှာ ရှိတယ်လို့ပြောရတာက ဘာတွေမို့လဲ’

‘ပရမတ်တွေပေါ့ ဘုရား၊ အရပ်ထဲကလူတွေကတော့ ပညတ်တွေပေါ့
ဘုရား’

‘ဘာမှမရှိဘူးဆိုတာ အဲသည်-ပရမတ်တွေ၊ ပညတ်တွေပေါ့’

‘ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ် ပရမတ်တွေဟာ အထင်အရှားရှိနေလျက်နဲ့
ဘုရား’

‘သည်လို မပြောနဲ့လေ’

‘ဘာကြောင့် မပြောရမှာလဲဘုရား’

‘ပညတ်ဖြစ်တဲ့ ငါ၊သူတပါး၊ယောက်ျား၊မိန်းမတွေ အထင်အရှားကိုပဲ
ပရမတ်အမြင်ပေါက်သူတွေက မရှိဘူးပြောကြတာပဲ’

‘အဲဒါက ဟုတ်တာပြောတာပဲ ဘုရား’

‘ဘယ်လို ဟုတ်တာပါလိမ့်’

‘အဲသည် ယောက်ျား၊မိန်းမတွေကို စိတ်ဖြာကြည့်လိုက်လျှင် ရုပ်နာမ်
ကိုပဲရတာဆိုတော့ အဲသည်ရုပ်နာမ်ထဲမှာ ယောက်ျား၊မိန်းမ မရှိတာမို့လို့၊ မရှိဘူး
ပြောတာ ဟုတ်တာပေါ့ဘုရား’

‘လူတွေအသိထဲမှာ ထင်ရှားနေတဲ့ ယောက်ျား၊မိန်းမတွေကို စိတ်ဖြာ

ကြည့်တဲ့အခါ ယောက်ျားမိန်းမ-မရှိဘဲ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲနေတဲ့ ရုပ်နဲ့နာမ်ပဲ
တွေ့တယ်မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည် ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲနေတဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုလည်း တဖန် စိတ်ဖြာ
ကြည့်တဲ့အခါ အဲသည် ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲနေတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို မတွေ့တော့ဘူး
ဆိုတော့ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ’

‘ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲနေတာကြီးက အထင်အရှားပဲ ဘုရား’

‘ယောက်ျားမိန်းမ မြင်စဉ်ကလည်း ယောက်ျားမိန်းမဟာ အထင်
အရှားပဲ မဟုတ်လား’

‘သူ့ကို စိတ်ဖြာကြည့်တော့ ‘သူ’-မှမရှိတာပဲ ဘုရား’

‘ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲနေတာလည်း သူ့ကို စိတ်ဖြာကြည့်လျှင် အထင်အ
ရှားမဖြစ်ဘဲ မနေနိုင်ပေဘူးလား’

‘သူက အခြေခံ(ပရမတ်) ဖြစ်ပြီပဲဘုရား၊ ဘာနဲ့ စိတ်ဖြာမှာလဲ’

‘ဒါက အဲဒါကိုပဲသိသူအနေနဲ့ ပြောတဲ့ စကားသံပဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

၄၀။ ပရမတ်ဝါဒနဲ့ အက်တမ်ဝါဒအတူတူ

‘ဆယ့်ကိုးရာစုနှစ်က အနောက်တိုင်း သိပ္ပံပညာရှင်တွေပြောတဲ့ အသံ
နဲ့ တူနေတယ်’

‘သူတို့က ဘာပြောခဲ့လို့လဲ ဘုရား’

‘ပရမတ်ဆိုတဲ့စကားနဲ့တူတဲ့ စကားတစ်လုံးပဲ’

‘ဘာတဲ့လဲ ဘုရား’

‘အက်တမ်(Atom)တဲ့’

‘ဘယ်လိုတူတာလဲ ဘုရား’
‘အက်တမ်ဆိုတဲ့စကားဟာ ရင်းမြစ်က ဂရိစကားလို့ သိရတယ်’
‘သူ့အဓိပ္ပါယ်က ဘာတဲ့လဲ ဘုရား’
‘နောက်ထပ် ခွဲစိတ်လို့မရတဲ့အရာ’-တဲ့’
‘သည်အဓိပ္ပါယ်နဲ့ ပရမတ်က ဘယ်လိုတူမလဲဘုရား’
‘ပရမတ်ကို အနက်ဖွင့်တော့ ‘ပရမော ဥတ္တမော အဝိပရိတော
အတ္ထော ပရမတ္ထော’-လို့ ရတယ်’
‘အဲဒါက ဘယ်အဓိပ္ပါယ်လဲ ဘုရား’
‘မဖောက်မပြန် အခြေခံကျပြီး ဖြစ်တဲ့အနက်ကြောင့် ပရမတ်ဖြစ်တယ်
လို့ပဲ’
‘အဓိပ္ပါယ်က ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ပရမတ်အဖြစ်က အပြောင်းအလဲမရှိတော့ဘူး-ဆိုတာပေါ့’
‘အက်တမ်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်လို နောက်ထပ် ခွဲစိတ်လို့မရတော့ဘူးဆိုတာနဲ့
တူတာပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘အဲဒီ အက်တမ်ပဲ ဆယ့်ကိုးရာစုကုန်ပြီးတဲ့ နှစ်ဆယ်ရာစုထဲ ရောက်တဲ့
အခါကျတော့ ခွဲမရတာ မဟုတ်တော့ဘူး ဖြစ်သွားတယ်’
‘အက်တမ်ဆိုတဲ့ နာမည်က ခွဲမရဘူးလို့သိခဲ့တဲ့ နာမည်ပဲဖြစ်ပြီပေါ့
ဘုရား’
‘ပရမတ်လည်း သည်လိုပဲ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ဖြစ်ပျက်,ရွေ့လျား,ပြောင်းလဲနေတာတွေ တွေ့လို့ ဒါပဲထင်ရှားရှိတာ

လို့ ထင်ခဲ့ကြတာ’

‘ဖြစ်ပျက်၊ရွှေ့လျား၊ပြောင်းလဲနေတာဟာ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်ပါလား
ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘာလဲ ဘုရား’

‘အဲဒါဟာ ကာလအမြင်ပဲ ရှိသေးတယ်’

‘နားမလည်ပေါင် ဘုရား’

‘ဖြစ်တယ်၊ ပျက်တယ်၊ ရွှေ့လျားပြောင်းလဲတယ်ဆိုတာ အချိန်နဲ့မပတ်
သက်ဘူးလား’

‘ပတ်သက်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည် အချိန်တွေပဲမြင်တော့ ယောက်ျား၊မိန်းမသဏ္ဌာန်ခြပ်တွေ
ထင်ရှားတာ ပျောက်ကွယ်ကုန်တော့တာပေါ့’

‘အဲသည် ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲဖြစ်တဲ့အချိန် ထင်ရှားတာကတော့ မှန်
တယ် မဟုတ်လား ဘုရား’

‘မှန်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘာဖြစ်သေးလို့လဲ ဘုရား’

‘သူ့ဟာနဲ့သူပဲ မှန်တာ’

‘ဘယ်လို သူ့ဟာနဲ့သူလဲ ဘုရား’

‘ယောက်ျား၊မိန်းမ ထင်ရှားရှိတာ မှန်သလို သူ့ဟာနဲ့သူလို့ ဆိုလိုတာ
ပေါ့’

‘ဒါ-တကယ်ထင်ရှားတာ ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ပြောလို့မရဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲနေတာတွေဟာ အတည်မရှိတဲ့အရာပဲဖြစ်တယ်
မဟုတ်လား’

‘အဲဒါ နားလည်အောင် ရှင်းပါဦး ဘုရား’

၄၁။ အရူပသမားက လဟာနေရာကို နိဗ္ဗာန်လို့ထင်

‘ရေပြင်ကို တုတ်ငယ်တစ်ချောင်းနဲ့ အရုပ်အဖြစ်ရေးမယ်ဆိုလျင်
အရုပ်ထင်မလား’

‘ဘယ်-ထင်မလဲ ဘုရား’

‘မရေးလို့လား’

‘ရေးတာပေါ့ ဘုရား’

‘ရေးပေမယ့် ရေးတဲ့အခါ-‘ဖြစ်’ပြီး၊ ‘ပျက်’တယ် မဟုတ်လား’

‘ပျက်ပါတယ် ဘုရား’

‘ရေးတဲ့တုတ်၊ တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာကို ရွှေ့လိုက်လျင် အရွှေ့ခံ
ရတဲ့နေရာဟာ ခွက်နေသေးရဲ့လား’

‘ဘယ်-နေမလဲ ဘုရား’

‘အဲသည်နေရာက တခြားနေရာကို ရွှေ့သွားလျင်ကော၊ အဲသည် နေ
ရာဟာ ခွက်ကျန်ခဲ့သေးရဲ့လား’

‘ဘယ်-ကျန်မလဲပေါ့ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုတော့ အရုပ်ရေးပြီး၊ အရုပ်-ကျန်ပါ့မလား’

‘ဘယ်-ကျန်မလဲ ဘုရား’

‘အရုပ်မကျန်လျင် အရုပ်ရေးပြီး၊ ဘာကျန်တယ် ပြောမလဲ’

‘အရုပ်ရေးထားတဲ့နေရာပဲ-ကျန်တယ် ပြောရဖို့ရှိပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်နေရာဟာ မထင်ရှားဘူးလား’

‘သိတော့လည်း ထင်ရှားသား ဘုရား’
 ‘သည်လို-နေရာပဲအမြင်ရှိတဲ့သူက ပရမတ်ရဲ့ ထင်ရှားရှိချက်ကို အသိ
 အမှတ်ပြုနိုင်ပါဦးမလား’
 ‘ပရမတ်ရဲ့ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲက ရွေ့လျားနေတဲ့ အချိန်ကာလမျှပဲ
 ဖြစ်တော့ ဒါကိုထင်ရှားရှိလို့ ဘယ်-အသိအမှတ် ပြုနိုင်တော့မလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်တော့ ဘာကို ‘ထင်ရှားရှိ’-လို့ အသိအမှတ်ပြုမလဲ’
 ‘အဲသည် ပရမတ်တွေ ဖြစ်ပျက်ရွေ့လျား ပြောင်းလဲသွားတဲ့ -နေရာပဲ
 ‘ထင်ရှားရှိလို့’ အသိအမှတ်ပြုရမှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်နေရာက ပျက်သေးလား၊ မပျက်ဘူးလား’
 ‘မပျက်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်နေရာက လုပ်ယူမှ ဖြစ်တာလား၊ အလိုလို ရှိနေတာလား’
 ‘အလိုလို ရှိနေတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ဒါက ‘အဇာတိ၊ အဇရာ၊ အဗျာဓိ၊ အမရဏ၊
 အသင်္ခတ ဖြစ်မနေဘူးလား’
 ‘အဲဒါက နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အဖြစ်တွေပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်’
 ‘သည်မှာ သည်အဖြစ်တွေ ဖြစ်ဖို့မတော်ဘူး ထင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည်အဖြစ်တွေကို ‘နိဗ္ဗာန်’မှာပဲဖြစ်ရမယ်လို့ မှတ်ပုံတင်ထားတာ ရှိလို့
 လား’
 ‘ဟာ-ဘုရား’
 ‘သည်အဖြစ်ရှိတဲ့သူတွေဟာ ‘နိဗ္ဗာန်’အဖြစ်နဲ့တူတာနဲ့ မဖြစ်ဘဲ လက်
 ရှောင်ပေးရမှာလား’
 ‘သည်လိုတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ပြီးတော့လည်း ပြောရဦးမယ်’
‘ပြောပါဘုရား’
‘ဒါတွေမှာ သည်အဖြစ်တွေက သူ့ဖာသာသူ ရှိနေတာလား၊ မြင်သူက
မရှိဘဲ-ထင်တာလား’
‘သူ့ဖာသာသူ ရှိနေတာကို မြင်သူက မြင်တာပါ ဘုရား’
‘ရှိ’-လို့ မြင်တာကိုမြင်တာက ‘နိဗ္ဗာန်’နဲ့တူနေတယ်-ဆိုပြီး မကြည့်ဘဲ
လွှတ်ရမလား’
‘သည်လိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’
‘ရှိတာကို သိတာဆိုတော့ ကန့်ကွက်လို့ ရပါ့မလား’
‘မရနိုင်ပါဘူး ဘုရား’
‘သည်လိုသိတဲ့သူက ဒါဟာ-ငြိမ်းအေးတယ်၊ မွန်မြတ်တယ်-လို့ မမြင်
ပေဘူးလား’
‘အဲဒါကလည်း ‘နိဗ္ဗာန်’ရဲ့ လက္ခဏာပဲ ဘုရား’
‘ဖြစ်ချင် ဖြစ်ပေါ့’
‘မွန်မြတ်တဲ့၊ ငြိမ်းအေးတဲ့ လက္ခဏာတွေ ရှိနေမှတော့ အဲဒါက ‘နိဗ္ဗာန်’
ဖြစ်နေလို့လား ဘုရား’
‘နေရာ’ပါ ဆိုနေမှပဲ၊ ‘နိဗ္ဗာန်’- ဘယ်ဟုတ်ပါ့မလဲ’
‘နိဗ္ဗာန်’ မဟုတ်လျင်တော့ သည်လက္ခဏာတွေ ဖြစ်လို့မရဘူး ထင်ပါ
တယ် ဘုရား’
‘ထင်လျင် စစ်ကြည့်ရအောင်လား’
‘စစ်ပါဘုရား’
‘နေရာ’-ဟာ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဇီဝ၊ သတ္တစတဲ့ အာရုံတွေ ရှိသလား၊ သုဉ်းဆိတ်
နေသလား’

‘နေရာ’ဆိုတာ ‘လဟာပြင် အာကာသ’ပဲ ဘုရား။ အဲဒါတွေ သူဦးဆိတ်
 နေတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပြီ’
 ‘ဘာဆက်မေးဦးမလဲ ဘုရား’
 ‘မေးစရာတွေ ရှိသေးတယ်’
 ‘မေးပါ ဘုရား’
 ‘နေရာ’-ဟာ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲ ရွေ့လျားနေတာတွေရဲ့ ဓမ္မတာဖြစ်
 တဲ့ တစုံတရာနိမိတ္တလို့ခေါ်ရတဲ့ အနာဂတ်အပြောင်းအလဲများ ရှိသလား’
 ‘ဒါလည်း ဘယ်ရှိမှာလဲ။ ‘လဟာ’ဟာ ‘လဟာ’ပဲပေါ့ဘုရား၊ အတိတ်၊
 အနာဂတ် မရှိပါဘူး’
 ‘ဒါဆိုလျှင် အဲသည်‘နေရာ’ဟာ ဘာ-မျှော်လင့်တောင့်တစရာမှ
 မရှိဘူးပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေအတွက် ကျေနပ်မှု ရှိရဲ့လား’
 ‘ဘယ်-သိပ်ကျေနပ်မလဲ ဘုရား’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’
 ‘ဒါတွေက ‘နိဗ္ဗာန်’ရဲ့ နာမည်တွေပဲ ဘုရား’
 ‘ဗျာ-’
 ‘မဟုတ်လို့လား ဘုရား’

၄၂။ သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ’ဆိုတာ ‘ဒုက္ခ’ရဲ့ နာမည်တွေ
‘သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ’တွေဟာ ‘နိဗ္ဗာန်’ရဲ့ နာမည်တွေတဲ့
လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ပြောင်းပြန်လန်အောင် လွဲကြတာကလား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ’ဆိုတဲ့ နာမည်တွေက ‘ဒုက္ခ’ရဲ့ နာ
မည်တွေပဲ’

‘ဒုက္ခ’က ‘နိဗ္ဗာန်’ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက် မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘နိဗ္ဗာန်ရဲ့ နာမည်က နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ ဒုက္ခရဲ့ နာမည် ဖြစ်နိုင်ပါ

မလား’

‘တကယ်တော့ မဖြစ်နိုင်ရဘူး၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဖြစ်နေတယ်-ပေါ့’

‘မဖြစ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေလျင် ‘ဒုက္ခရဲ့ နာမည်’ အဖြစ်သိတာ မှားနေလို့လား-

ဘုရား’

‘သည်လိုမေးတာ မတရားလောက်ဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘နာမည်တစ်မျိုးကို တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆန့်ကျင်တဲ့ အရာနှစ်မျိုးမှာ ရနေ
တာဟာ တစ်မျိုးတည်းပဲ မှားနေလို့လား- မေးလို့ပေါ့’

‘ဘယ်လိုမေးရမှလဲ ဘုရား’

‘နှစ်မျိုးထဲက ဘယ်သူမှားနေလို့လဲ-မေးမှ တရားမှာပေါ့’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား၊ လောသွားလို့ပါ ဘုရား’
 ‘လောလို့ မဟုတ်ပါဘူး’
 ‘လောလို့မဟုတ်လျင် ဘာကြောင့်လို့ ပြောရမလဲ ဘုရား’
 ‘သုညတ’-အစရှိတာတွေဟာ နိဗ္ဗာန်နာမည်အစစ်တွေလို့ ယူထားလို့
 ပေါ့’
 ‘အဲသည်လိုတော့ ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’
 ‘နိဗ္ဗာန်ရဲ့နာမည်အဖြစ် သိတာကတော့ မမှားနိုင်လို့လား’
 ‘တွေးရမှာပါ ဘုရား’
 ‘သည်လိုမှ တရားမှာပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတဆိုတဲ့ နာမည်တွေက နိဗ္ဗာန်နဲ့ထိုက်
 သလား၊ ဒုက္ခနဲ့ထိုက်သလား၊ ဝေခွဲရမှာပေါ့’
 ‘ဘာနဲ့ ဝေခွဲရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘နိဗ္ဗာန်က အကောင်း၊ ဒုက္ခက အဆိုးပဲ၊ အဲဒါ မဟုတ်ဘူးလား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတဆိုတဲ့ အမည်တွေက အကောင်းရဲ့
 အမည်တွေ ဖြစ်နိုင်မလား၊ အဆိုးရဲ့အမည်တွေ ဖြစ်နိုင်မလား ကြည့်ရမှာပေါ့’
 ‘သင့်မြတ်လှပါတယ် ဘုရား’
 ‘သုညတ’-ဆိုတဲ့အမည်ဟာ အကောင်းရဲ့အမည်လား၊ အဆိုးကိုညွှန်ပြ
 တဲ့ အမည်လား’
 ‘ရှေးကတော့ အကောင်းရဲ့အမည်-လို့ မှတ်ထားမိတာပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပြီ’
 ‘မှန်ရဲ့လား ဘုရား’

‘စစ်ကြည့်ရဦးမှာပေါ့’
‘စစ်ပါဘုရား’
‘သုညတ’ဆိုတာ အနက်သိရဲ့လား’
‘အဲဒါ တိတိကျကျတော့ မသိဘူး-ဘုရား’
‘ဟုတ်မယ်။ ‘သုည’-နောက်က ‘တ’-ပါနေလို့ပါ။ ‘သုည’-က သိမှာပါ’
‘သိပါတယ် ဘုရား’
‘ဘယ်လိုလဲ’
‘သုည’ဆိုတာ ‘ဝလုံး’-လို့ပါ’
‘ဝလုံး’-ဟာ ဘာအနှစ်သာရ အဖတ်ဆယ်စရာ ရှိသလဲ’
‘ဝလုံး’ကတော့ မရှိပါဘူး ဘုရား’
‘သုည’-နောက်က ‘တ’ပါနေတဲ့ ‘သုညတ’နဲ့ ‘သုည’ဟာ အနက်မထူး
ပါဘူး’
‘မထူးလျင် ဘာဖြစ်လို့ ‘တ’ပါနေတာလဲ ဘုရား’
‘ဘာဝ’ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ဖော်ပြဖို့ပဲ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘သုညအဖြစ်’-ဟာ ‘သုညတ’-ပဲ လို့ပေါ့’
‘သုည’-က ‘ဝလုံး’ဆိုတော့ ‘ဝလုံးအဖြစ်’ဟာ ‘သုညတ’-ပဲလို့ ဆိုလိုတာ
လား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘သည်လိုဆိုတော့ ‘သုညတ’-နဲ့ ‘သုည’-ဟာ အနက်တူပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါ’
‘သည်လိုဆိုတော့ ‘သုညတ’-ဟာ အကောင်းမဟုတ်ဘူးပဲ ဘုရား’
‘သုညတ’အနက်ဟာ ဘယ်ကောင်းမလဲ’

‘သည်လိုဆိုတော့ ‘သုညတ’ဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့နာမည် မဖြစ်လောက်ဘူး
ဘုရား’
‘နိဗ္ဗာန်က အကောင်း-ဆိုတော့ ဘယ်ဖြစ်လောက်ပါ့မလဲ’
‘သုညတ’ဟာ ဒုက္ခရဲ့နာမည်ပဲဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ် ဘုရား’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’
‘ဒုက္ခ’က ‘အဆိုး’ပဲ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်၊ သည်လို စိစစ်ကြည့်ပြီး သိရမှာ’
‘ဒုက္ခ’ဟာ ဘာ-အနှစ်သာရမှ မရှိဘူး။ သည်တော့ ‘သုည’ပဲပေါ့ဘုရား၊
‘သုည’ဟာ ‘သုညတ’ဆိုတော့ ဒုက္ခဟာ ‘သုညတ’ပဲပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ သုညတ-ဟာ ‘ဒုက္ခရဲ့ နာမည်’ပဲ’
‘အနိမိတ္တတို့ အပ္ပဏိဟိတတို့ကော ဘုရား’
‘သူတို့လည်း သည်လိုပဲပေါ့။ သူတို့အနက်တွေ ဖော်ကြည့်ပေါ့’
‘အနိမိတ္တ’ရဲ့အနက်က ဘယ်လိုဖော်ရမလဲ ဘုရား’
‘အ’-ရယ် ‘နိမိတ္တ’-ရယ် ပေါင်းထားတဲ့ စကားပဲ’
‘ဟုတ်ပါပြီ ဘုရား’
‘အ’-က တားမြစ်ခြင်းပြ စကား၊ ဆိုးဝါးခြင်းပြ စကားပဲ။ ‘နိမိတ္တ’-
က ‘နိမိတ်’လို့လည်း ပြတယ်။ ‘အလားအလာ’လည်း ပြတယ်။ ‘အာရုံ’-လို့လည်း
ပြတယ်’
‘အနိမိတ္တ’-ဆိုတော့ ‘နိမိတ်မရှိ၊ နိမိတ်မကောင်း၊ အလားအလာ မရှိ၊
မကောင်း၊ အာရုံမရှိ၊မကောင်း’ ဆိုတာတွေ ဖြစ်မှာပေါ့ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘သည်လိုဆိုလျှင် သူလည်း ‘ဒုက္ခရဲ့နာမည်’ပဲ ဖြစ်ရလိမ့်မယ် ဘုရား’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘ဒုက္ခ’ဟာ အနိမိတ္တကထွက်တဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ရှိနေလို့ပေါ့ ဘုရား’
‘အဲဒါ အမှန်ပဲ’
‘အပ္ပဏိဟိတ’အနက်က ဘယ်လိုထွက်လဲ ဘုရား’
‘ပဏိဟိတ’နဲ့ ‘အ’ပဲ။ ‘အ’-က ‘တားဖြစ်ခြင်း’ပြု။ ‘ပဏိဟိတ’-က ‘လို
လားတောင့်တစရာ’-ပဲ’
‘နှစ်ခုပေါင်းတော့ လိုလားတောင့်တစရာ မဟုတ်တာ-လို့ ရမှာပေါ့
ဘုရား’
‘အမှန်ပဲ’
‘နိဗ္ဗာန်ဟာ လိုချင်စရာအကောင်းဆုံးဖြစ်လို့ ဆုတောင်းတိုင်းပါအောင်
ရှေ့တန်းက ထည့်နေရတာ။ သည်တော့ သူလည်း နိဗ္ဗာန်နာမည်တော့ မဖြစ်နိုင်
ဘဲ ဒုက္ခနာမည်ပဲဖြစ်တာ အသေအချာပေါ့ ဘုရား’

၄၃။ လဟာ၌ အသင်္ခတစသည့်တက္ခဏာရှိပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်
‘စိစစ်တယ်ဆိုတာ စကားလုံးရဲ့အရတွေကို မိမိရရကောက်ပြီး သည်
စကားနဲ့ ဘယ်စကားဟာ စပ်နိုင်ရဲ့လား၊ မစပ်နိုင်ဘူးလား လုပ်တာတွေပဲ’
‘သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ သည်နာမည်တွေဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ နာမည်စာရင်းမှာ
ဘယ်ကြောင့် ဝင်နေတာလဲ ဘုရား’
‘အဲဒါကတော့ နည်းနည်း ပိုပြီးလေးနက်သွားပြီ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘နိဗ္ဗာန်အမှန်နဲ့လွဲတာကို နိဗ္ဗာန်ထင်လို့လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ နောက်
တစ်ချက်လည်း ရှိသေးတယ်’
‘အဲဒါ ပြောပါဦးဘုရား’
‘နိဗ္ဗာန်က ရစရာကိစ္စပဲ ရှိတာ၊ အဲဒါရဖို့ ပယ်စရာကို ပယ်ရတယ်။

အဲသည် ပယ်စရာကို ပယ်နိုင်ဖို့ သိစရာကို သိရတယ်။ အဲသည်-‘သိစရာကို သိတုန်းက ဒုက္ခကို သုညတလို့ သိသလား၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတတို့နဲ့ သိသလား၊ အဲသည် သိတဲ့နာမည်နဲ့ရတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အမည်တပ်တာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်’

‘သည်နှစ်ခုမှာ ဘယ်ဟာဖြစ်မယ် ထင်ပါသလဲ ဘုရား’

‘နိဗ္ဗာန်ကို လွဲသိလို့ပဲ ထင်တယ်’

‘ဘာကြောင့် သည်လိုထင်သလဲ ဘုရား’

‘ဒုက္ခရဲ့နာမည်နဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ မတော်လွန်းလို့ပဲ’

‘သည်လိုဆိုလျင် နိဗ္ဗာန်လွဲသိဖို့လို့က ဘာကြောင့်ထင်တာပါလဲ ဘုရား’

‘နိဗ္ဗာန်ဟာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတို့ရဲ့ ငြိမ်းရာဖြစ်လို့ ‘အဇာတိ၊-’ စတာတွေနဲ့ ဟောခဲ့တယ်’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘ပြီးတော့လည်း နိဗ္ဗာန်ဟာ အကြောင်းတရားပေါင်းဆုံ ပြုပြင်ခံရတဲ့ အရာ မဟုတ်လို့ ‘အသင်္ခတ’လို့လည်း ဟောခဲ့တယ်’

‘ကြားရဖူးပါတယ် ဘုရား’

‘လုပ်ထားတာမဟုတ်လို့ ‘အကတ’၊ ဖြစ်နေတာမဟုတ်လို့ ‘အဘူတ၊ အဇာတ’၊ သည်လိုတွေလည်း ဟောခဲ့တယ်’

‘သည်လိုလည်း မှတ်ရဖူးပါတယ် ဘုရား’

‘ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါမရ-သုညတ၊ အာရုံ၊ နိမိတ်မရ-အနိမိတ္တ၊ တောင့်တစရာမရ-အပ္ပဏိဟိတ-လို့လည်း ဟောတယ် သိရပါတယ်’

‘ဟုတ်တယ်ဘုရား’

‘အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ဝေ၊ နီ၊ တွင်း၊ ပြင်၊ ကြမ်း၊ နု၊ ယုတ်၊ မြတ်-ဆယ်တစ်ရပ်က လွတ်လပ်တဲ့အရာဖြစ်လို့ ‘မုတ္တ’-လို့လည်း မှတ်ရဖူးပါတယ်’

‘ဒါလည်း သိဖူးပါတယ်ဘုရား’
‘ကဲ-နိဗ္ဗာန်နဲ့စပ်ပြီး သိတာတွေ များသွားပါပြီ’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

၄၄။ နိဗ္ဗာန်သည် လဟာမဟုတ်၊ အနတ္တမဟုတ်
‘အဲဒါတွေအားလုံးဟာ ဘာမှမရှိဘူးဆိုတဲ့ ‘လဟာပြင်’မှာ ရှိနေတယ်’
‘အရူပ’မှာ အဲဒါတွေ ရှိနေတာလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ နေဝသညာနာသညာယတနရဲ့ အာရုံမှာ အဲဒါတွေအား
လုံး ရှိနေတယ်’
‘လွဲများနေပါ့မယ် ဘုရား’
‘နေဝသညာနာသညာယတနရဲ့ အာရုံဖြစ်တဲ့ ‘ဘာမှမရှိဘူး-ဆိုတဲ့
အာရုံဟာ အမွန်မြတ်ဆုံး အအေးငြိမ်းဆုံး’-ဆိုတာပဲ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အဲသည်အာရုံမှာ ဇာတိ၊ဇရာ-ဗျာဓိ၊မရဏတွေ ရှိပါ့မလား’
‘ဘယ်-ရှိမလဲပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်အာရုံရဲ့ ‘အဇာတိ၊ အဇရာ၊ အဗျာဓိ၊ အမရဏ’အဖြစ်ဟာ
နိဗ္ဗာန်ရဲ့အဖြစ်နဲ့ သွားတူမနေဘူးလား’
‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’
‘အဲသည်အာရုံဟာ အကြောင်းတရားတွေ ပေါင်းဆုံစုဝေးပြီးမှ ဖြစ်တာ
ဟုတ်ရဲ့လား’
‘ဘယ်-ဟုတ်မလဲပေါ့ ဘုရား’
‘နိဗ္ဗာန်ရဲ့ ‘အသင်္ခတ’အနက်နဲ့ အဲသည်အာရုံရဲ့ အဲသည်အဖြစ်ဟာ
ထပ်တူကျမနေဘူးလား’

‘ထပ်တူပဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည်အာရုံဟာ ‘ကာလ,ဌာန,ပယောဂ’ဆိုတဲ့ တစ်ဆယ့်တစ်ထွေ
 အပြားတွေ ဘာရှိလို့လဲ’
 ‘ဘာမှမရှိတာပဲ ဘုရား’
 ‘နိဗ္ဗာန်က အဲဒါတွေကလွတ်မြောက်တဲ့ အဖြစ်နဲ့ အဲသည် နေဝသညာ
 နာသညာယတနအာရုံရဲ့ အဖြစ်ကို ဘယ်လိုကွဲအောင် ခွဲမလဲ’
 ‘ဟုတ်ပါဘုရား’
 ‘ဇာတိ,--’အစစတွေ မရှိနေမှတော့ ဘာ-မငြိမ်းချမ်းတာ ရှိသေးသလဲ။
 သည်လို ငြိမ်းချမ်းနေမှတော့ ဘာ-မမွန်မြတ်တာ ရှိသေးသလဲ’
 ‘ငြိမ်းချမ်း မွန်မြတ်တာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါကလည်း နိဗ္ဗာန်မှာရော မရှိဘူးလား’
 ‘ရှိတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘နေဝသညာနာသညာယတန အာရုံမှာလည်း ဒါကရှိနေတော့ နေဝ
 သညာနာသညာယတနရဲ့အာရုံနဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ ဘယ်လိုခွဲမလဲ’
 ‘မကွဲနိုင်အောင်ပါပဲ ဘုရား’
 ‘နေဝသညာနာသညာယတနရဲ့ အာရုံဟာ ‘ကိုယ်’ဟုတ်ရဲ့လား’
 ‘ဘယ်က-လာ ‘ကိုယ်’ဟုတ်မှာလဲ ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ‘အနတ္တ’ပေါ့နော်’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘နိဗ္ဗာန်’ကို ‘အတ္တ’လို့ ပြောကြသလား၊ ‘အနတ္တ’လို့ ပြောကြသလား’
 ‘အနတ္တ’လို့ ပြောကြပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည်လိုပြောတာဟာ ဘုရားဟော ဟုတ်ဖို့မလွယ်ဘူး’
 ‘အဲဒါ ဘုရားဟောမဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အာဂမ’ မရှိဘူး’
‘သဘာဝ’တော့ ကျရဲ့မဟုတ်လား ဘုရား’
‘သဘာဝ’လည်း မကျဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ လက္ခဏာ’တွေဟာ ‘ဒုက္ခသစ္စာရဲ့လက္ခဏာ’တွေပဲ
မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘နိဗ္ဗာန်(နိရောဓသစ္စာ)’က ‘ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်သစ္စာ’ပဲ မ
ဟုတ်လား’
‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ဆန့်ကျင်ဘက်သစ္စာနှစ်ခုဟာ လက္ခဏာသွားတူနေလို့ ဖြစ်ပါ့မလား’
‘ဟုတ်တာပဲ ဘုရား’
‘ပြီးတော့ ပြောစရာရှိသေးတယ်’
‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’
‘အနတ္တလက္ခဏာရဲ့အနက်’က ‘ကိုယ့်အလိုမလိုက်တာ’-လို့ ဖြစ်တယ်’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘နိဗ္ဗာန်ရဲ့အနက်’က အဲသည် ‘ကိုယ့်အလိုမလိုက်’တဲ့ ‘သူစိမ်း၊ပြင်ပ၊
ပယောဂ’ဖြစ်တဲ့ ‘ဒုက္ခတရားတွေငြိမ်းတာ’-လို့ ဖြစ်တယ်’
‘ကိုယ့်အလိုအကြိုက် မလိုက်တာတွေငြိမ်းတာ ဆိုတော့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
ပိုင်တာ-လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတာပဲ-မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘သည်တော့ ‘အနတ္တအနက်’နဲ့ ‘နိဗ္ဗာန်အနက်’ကတော့ တခြားစီပဲ
ဘုရား’
‘သည်လို သဘာဝမကျတာပဲ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

၄၅။ မရှိအာရုံကို နိဗ္ဗာန်လို့ သာသနာသုံးရာစုကစ ယူမှားလာကြ
 ‘သည်လို သဘာဝမကျဘဲ၊ ဘုရားဟော အာဂမလည်း မရှိဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်
 ကို အနတ္တ-လို့ ဘာကြောင့် ယူနေကြတာလဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါ ပြောရမှာပဲ’
 ‘ပြောပါဘုရား’
 ‘နိဗ္ဗာန်နဲ့ လက္ခဏာတွေ တစ်ထပ်တည်းလောက်အထိ အတော်များ
 များတူတဲ့ နေဝသညာနာသညာယတနရဲ့ အာရုံကို နိဗ္ဗာန်-လို့ ယူမှတ်မှားကြ
 တာကြောင့်-လို့ပဲ ပြောရမယ်’
 ‘ဟုတ်ပါ့မလား ဘုရား’
 ‘ဘာကြောင့် သည်လိုမေးတာလဲ’
 ‘နေဝသညာနာသညာယတနတရားက အရူပတရားဆိုတော့ ဘုံသုံး
 ပါးထဲက ဟာပဲ’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘ဘုံသုံးပါးထဲကတရားဟာ ဒုက္ခတရားပဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါလည်း ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘ဒုက္ခတရားဟာ ပွားစရာတရားမှ မဟုတ်တာပဲ။ သိစရာတရားပဲ
 မဟုတ်လားဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘သည်လို သိစရာတရား ဖြစ်လျက်နဲ့ ပွားများစရာတရားအဖြစ် သည်
 သာသနာတော်က လုပ်မိကြပါ့မလား ဘုရား’
 ‘အဲသည်လိုတော့ တွေးစရာရှိတယ်’
 ‘သည်လိုပဲဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မဖြစ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဒါကို သာသနာ့သမိုင်းက ဖော်ပြနေတာပဲ’

‘သည်သာသနာမှာ သမိုင်းလို့ စိတ်စိတ်ဖြာဖြာ မှတ်သားထားတာ ရှိလို့လားဘုရား’

‘လက်ဦးပိုင်းမှာ စာပေမှတ်တမ်း မတင်ကြတော့ စိတ်စိတ်ဖြာဖြာတော့ ဘယ်ရှိမလဲ’

‘သည်အကြောင်းကို စိတ်စိတ်ဖြာဖြာမရှိတဲ့ သမိုင်းက မှန်ကန်အောင် ဖော်ပြနိုင်ပါ့မလား ဘုရား’

‘ကျန်ခဲ့တဲ့ ကျဲတောက်တောက် သမိုင်းလောက်နဲ့ပဲ သည်အကြောင်းက ပေါ်လွင်နေပါတယ်’

‘အဲဒါ တပည့်တော်တို့လည်း သိပါရစေဘုရား’

‘တစ် - သာသနာနှစ်တစ်ရာမှာ ဒုတိယအကြိမ် သံဃာ့ဓနဝိသုဒ္ဓိ သံဂါယနာလုပ်တာကို (ဝေသာလီမှာ) သံဃာတစ်သောင်းနဲ့ စင်ပြိုင်သံဂါယနာ လုပ်ကြတယ် ဆိုတာရယ်။ နှစ် - အဲသည်ရဲ့နောက် နှစ်တစ်ရာအတွင်း သံဃာ ဂိုဏ်းတစ်ဆယ့်ရှစ်ဂိုဏ်း ကွဲနေတယ်ဆိုတာရယ်။ သုံး - သံဃာဆယ့်ရှစ်ဂိုဏ်း အနက် နှစ်ဂိုဏ်းမှာပဲ အဘိဓမ္မာရှိတယ် ဆိုတာရယ်။ လေး - သာသနာနှစ် နှစ်ရာကျော် တတိယသင်္ဂါယနာမှာ အာဏာစက်သုံးခဲ့ရတယ် ဆိုတာရယ်- တို့ပဲ။ ဒါ-သာသနာသမိုင်းထဲက စကားလေးခွန်းပဲ’

‘သည်သမိုင်းထဲက အချက်အလက်လေးခုကို အားလုံးက လက်ခံကြ သလားဘုရား’

‘လက်ခံတာပေါ့’

‘အသိခံတရားကို အပွားခံတရားအဖြစ်’ လုပ်နေတာကို သာသနာ့ သမိုင်းက ဘယ်လိုဖော်ပြလို့လဲ ဘုရား’

‘တတိယသင်္ဂါယနာမှာ အာဇာနည်အကူနဲ့ အဘိဓမ္မာရှိတဲ့ တစ်ဂိုဏ်း
 ရဲ့ဓမ္မကို ‘သာသနာတော်ရဲ့ဓမ္မ’ ဖြစ်စေခဲ့တယ်ဆိုတာ သိရတယ်’
 ‘အဲဒါက ဘယ်လိုသိရတာလဲ ဘုရား’
 ‘ဂိုဏ်းအားလုံးကို သင်္ဂါယနာပွဲတက်ဖို့နဲ့ သင်္ဂါယနာအတိုင်းလိုက်နာဖို့
 အာဇာနည်ခံခဲ့ရတယ်။ ပြီးတော့ မင်းကိုးကွယ်ခံဆရာက စိစစ်ခဲ့တယ်’
 ‘ဒါက သည်လိုပဲ လုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဘယ်-ဟုတ်မလဲ’
 ‘ဘယ်ကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘ဓမ္မစက်နဲ့ အာဇာနည်ဟာ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲ’
 ‘ဓမ္မစက်လည်ပတ်ဖို့ အာဇာနည် မသုံးသင့်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘အလင်းကို ပိုလင်းအောင် အမှောင်နဲ့ကူလို့ရတဲ့ ထုံးစံရှိလို့လား’
 ‘သည်လိုတော့ ဟုတ်တာပဲ ဘုရား’
 ‘သည်လို အာဇာနည်ဝင်တော့ မင်းကိုးကွယ်ခံဂိုဏ်းရဲ့ ဓမ္မဟာ သံဂါ
 ယနာမှာ အောင်ပွဲခံတော့တာပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါ့မလား ဘုရား’
 ‘သည်သံဂါယနာမှာ ‘အဘိဓမ္မာ’ပါလာတာ သက်သေပဲ’
 ‘အဘိဓမ္မာက ဘုရားဟောထဲ မပါလို့လား ဘုရား’
 ‘ဘုရားဟောထဲပါတယ်ဆိုလျှင် ဂိုဏ်းတိုင်းမှာ ‘အဘိဓမ္မာ ရှိရမှာပဲ’
 မဟုတ်လား’
 ‘မရှိတဲ့ဂိုဏ်းက မဆောင်ကြလို့ မရှိတာများလား ဘုရား’
 ‘ရှိတဲ့နှစ်ဂိုဏ်းရဲ့ အဘိဓမ္မာချင်းမတူတာတော့ ဘယ်လိုပြောမလဲ’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ‘အဘိဓမ္မာဟာ ဘုရားဒေသနာအစစ် မဟုတ်ဘဲ
 ဂိုဏ်းပိုင်ဒေသနာလို ဖြစ်ရပြီ’-ပေါ့ ဘုရား’

‘သည်အဖြစ်ဟာ အမှန်ပဲ’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘ဘုရားရဲ့တရားတွေကို ချဲ့ပြီးဖြစ်ဖြစ်၊ ချုံ့ပြီးဖြစ်ဖြစ် ယူငင်တာကို
‘အဘိဓမ္မာ’လို့ပြောရတာပဲ’
‘အဘိဓမ္မာဟာ အဲသည်ဂိုဏ်းတွေက ဘုရားတရားကို ကိုယ်မြင်သလို
အချို့အချို့ပြုညွှန်ပြချက်ဖြစ်တယ် ဆိုလိုတာလား ဘုရား’
‘ဒါကြောင့် အဘိဓမ္မာနှစ်ခု မတူတာဟာ ဒါကို ထင်ရှားစေတာပဲ’

၄၆။ ဒုက္ကရာစရိယကို အမှန်ထင်ရာက လမ်းလွဲလာကြ
‘သည်ဂိုဏ်းက သည်အဘိဓမ္မာကို ဘာကြောင့်အမြင်ဖြစ်တာလဲ
ဘုရား’

‘သူတို့ရှုတဲ့ တရားကြောင့်ပေါ့’
‘သူတို့ဟာ ဘာရှုလို့လဲ ဘုရား’
‘စိတ်ငြိမ်တဲ့ ရှုစရာကို ရှုတာပေါ့’
‘အဲဒါ မကောင်းဘူးလား ဘုရား’
‘စိတ်က ငြိမ်တိုင်းကောင်းလို့လား’
‘အဲဒါတော့ မသိဘူးဘုရား’
‘စိတ်ငြိမ်တဲ့ရှုစရာကို သူတို့က ဘာကြောင့်ရှုကြတာလဲ ဘုရား’
‘ဘုရားအလောင်းကို အတုလိုက်ကြတာလေ’
‘ဘုရားလောင်းရဲ့ ဘာကိုတုကြတာလဲ ဘုရား’
‘ဒုက္ကရာစရိယ-ကိုပေါ့’
‘ဘာအတွက် ဒုက္ကရာစရိယကို တုတာလဲ ဘုရား’
‘ဒုက္ကရာစရိယက ဘုရားဖြစ်စေတယ်ဆိုပြီးပဲ’

‘သူတို့ကလည်း ဘုရားတရားရဖို့ ဒုက္ကရာစရိယလုပ်တာလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဒုက္ကရာစရိယကို စွန့်ခွါမှ ဘုရားဖြစ်တာမဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘သူတို့အမြင်မှာ ဒုက္ကရာစရိယကို စွန့်ခွါတာမဟုတ်ဘဲ၊ ဒုက္ကရာစရိယ
 ကျင့်စဉ်မှာ ဆွမ်းအစာမစားတာကို စွန့်ခွါတာ-လို့ သိကြတယ်’
 ‘အစာပြန်စားပြီး ဒုက္ကရာစရိယကျင့်လို့ တရားရတာ-လို့ သိကြတာ
 လား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဒါကြောင့် သူတို့ ဒုက္ကရာစရိယကို ကျင့်ကြတာလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘ဒုက္ကရာစရိယအကျင့်ဆိုတာက ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဘုရား’
 ‘စိတ်ငြိမ်အောင်ကျင့်တဲ့ အကျင့်အမျိုးမျိုးတွေပေါ့’
 ‘စိတ်ငြိမ်တာ ဒုက္ကရာစရိယလား ဘုရား’
 ‘အင်း-’
 ‘ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရတာလဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါ ဖြည်းဖြည်းပြောမယ်-နော်’
 ‘ပြောပါဘုရား’
 ‘စိတ်ဟာ ဆွဲဆောင်ညှို့ငင်နိုင်တဲ့ အာရုံတွေကို အာရုံပြုနေလျှင် ငြိမ်လို့
 ရပါ့မလား’
 ‘အဆွဲဆောင် ခံနေရမှတော့ ငြိမ်လို့မရဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဆွဲဆောင်ညှို့ငင်တတ်တဲ့ အာရုံဆိုတာ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးရှိတဲ့
 အာရုံပဲ’

‘အဲဒါ ဘာအာရုံလို့ ခေါ်ရမလဲ ဘုရား’
 ‘ကာမအာရုံ’ပေါ့၊ ‘သမုတိပညတ်အာရုံ’လည်း ခေါ်တယ်’
 ‘စိတ်ငြိမ်ချင်သူဟာ အဲသည်အာရုံကို အာရုံမပြုရဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘သည်တော့ ဘယ်အာရုံကို အာရုံပြုမလဲဘုရား’
 ‘အဲသည်အာရုံကလွတ်တဲ့ အာရုံကို အာရုံပြုရမှာပေါ့’
 ‘အဲသည်အာရုံကလွတ်တဲ့ အာရုံက ဘာလဲဘုရား’
 ‘ပုံသဏ္ဌာန်ကိုဖြစ်စေတဲ့ အခြေခံကျတဲ့ အစိတ်အပိုင်းအာရုံဆိုလျှင်
 ပုံသဏ္ဌာန်က လွတ်တာပဲ’
 ‘အဲဒါကို ဘယ်လိုခေါ်မလဲ ဘုရား’
 ‘ပရမ’-လို့ ခေါ်ပေါ့’
 ‘ပရမတ္ထတရား’ဆိုတာ အဲသည်ပရမပဲလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘အဲသည် ပရမတ္ထတရားက စိတ်ကို မဆွဲဆောင်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘သူက ဖြစ်ပြီးပျက်တာ-ပဲ။ ဘာမှမရှိတော့တာ-ဆိုတော့ စိတ်ကို
 ဘယ်-ဆွဲဆောင်နိုင်မလဲ’
 ‘သည်တော့ စိတ်က ဘယ်မှမပြေးတော့ဘူးလား ဘုရား’
 ‘အဲသည် အဖြစ်၊အပျက်-ကို စိတ်က အမီလိုက်နေရတော့ ဘယ်-
 အတိတ်၊အနာဂတ်တွေ စိတ်ကူးနိုင်တော့မလဲပေါ့’
 ‘ကလေးတွေပြောကြတဲ့ အချိန်-သုညဖြစ်သွားတာမျိုးလား ဘုရား’
 ‘ပြောပေါ့’
 ‘ဒါဆိုလျှင် အတော်ကောင်းမယ့်ဟာပဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်လို ထင်ခဲ့ကြတာပဲ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘မဟုတ်လို့လားဘုရား’
 ‘မမြင်ဘူး မူး-မြစ်ထင်’ ဆိုတာမျိုးပါ’
 ‘မူး-က မြစ်မဟုတ်လို့လား ဘုရား’
 ‘မူး-က နှစ်မျိုးရှိတယ်’
 ‘အဲဒါ လုပ်ပါဦးဘုရား’
 ‘နတ်မူးနဲ့ ဖောက်မူး-ပဲ’
 ‘ဘုရား-’
 ‘နတ်မူးက ‘မြစ်’ပါပဲ။ ‘မမြင်ဘူး မူး-မြစ်ထင်စကားက ဖောက်မူးကို
 ‘မြစ်’-ထင်တာကို ပြောတာ’
 ‘ဖောက်မူး-ဆိုတာ ရှင်းပေးပါဦးဘုရား’
 ‘မူးမြစ်က ဖောက်ထားတဲ့တူးမြောင်းကို ပြောတာပဲ’
 ‘နတ်မူး-ကကော ဘုရား’
 ‘မြစ်မူးကိုခေါ်တဲ့ ရှေးအခေါ်ပဲ’
 ‘သည်ထက်ကောင်းတာ မမြင်ဘူးလို့ သည်အကောင်းကို အကောင်း-
 လို့ထင်ကြတာ-လို့ ဆိုလိုတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘သည်အကောင်းမှာ အပြစ်ရှိလို့လား ဘုရား’
 ‘ရှိပြီပေါ့’
 ‘နည်းနည်းပါးပါးလား၊ များများစားစားကြီးလား ဘုရား’
 ‘အများကြီးပဲ’
 ‘မမြင်နိုင်အောင်ဘဲ ဘုရား’
 ‘မျက်စိမရှိလျင် ဘယ်-မြင်မလဲ’
 ‘အဲသည်အပြစ်ကို နည်းနည်း ပြောပြပေးပါလား ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အချိန်သုည ဖြစ်နေသူဟာ သူ့မှာ ဘာအသိ-ဖြစ်နေမှလဲ’
‘အသိရပ်နေတာ- ဖြစ်မှာပဲ ဘုရား’
‘လူဟာ အသိ-အလုပ်လုပ်နေသင့်သလား၊ အသိ-ရပ်နေသင့်သလား၊
အဲဒါ ဖြေကြည့်ပါဦး’
‘လုပ်နေသင့်တာပဲ ဘုရား’
‘ရပ်နေလျင် ဘာဖြစ်မလဲ’
‘ရပ်နေလျင် လူ့အဆင့် လျော့သွားမလားပဲ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ လူ့အခန်းကဏ္ဍ ပျောက်မယ်’
‘လူ့အခန်းကဏ္ဍက ဘယ်လိုပျောက်မှာလဲ ဘုရား’
‘လူမှာ အားအင်-နှစ်မျိုးပဲ ရှိတာ။ ကိုယ်အားနဲ့ စိတ်အား-လို့ပေါ့။
စိတ်မကူးလျင် စိတ်အားကို လူက အချို့တဲ့ခံရပြီ မဟုတ်လား’
‘အရပ်ကြိုးပြတ်သလိုလား ဘုရား’
‘စိတ်မကူးတော့လျင် ကြိုးနဲ့လှုပ်ရတဲ့ အရပ်ဟာ ကြိုးပြတ်လို့ လှုပ်မရ
သလို ဖြစ်ပြီပေါ့’
‘စိတ်ကူးလို့ မှားသူနဲ့ စိတ်မကူးလို့ လူ့အခန်းကဏ္ဍပျောက်သူ၊ ဘယ်သူ
က အသာ၊အနာ ပြောစရာမရှိ ဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘ဒါကို ဘာကြောင့် အကောင်း-လို့ ထင်နေကြတာလဲ ဘုရား’
‘မတွေ့ဘူးသေးတဲ့ဒုက္ခ-ဖြစ်လို့ မသိသေးတာကြောင့်-လို့ ပြောရမှာပဲ’
‘အဲသည် ဒုက္ခတွေ့တော့ အဲသည်ဒုက္ခက ပြန်ထွက်ကြရောလား
ဘုရား’
‘ဘယ်-ထွက်မလဲ’
‘ဘာကြောင့် ပြန်မထွက်တာလဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အဲသည်ဒုက္ခကို ဒုက္ခမှန်းသိတဲ့အထိ အသိရှိသူမှ မဟုတ်တော့တာပဲ’
 ‘မထွက်တတ်ကြတော့တာလား ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘သည်လိုမထွက်တတ်ရအောင် သူတို့က ဘယ်လိုတွေ သိနေလို့လဲ
 ဘုရား’
 ‘သူတို့က လူဟာ အရှိမဟုတ်ဘူးလို့ သိနေတယ်’
 ‘လူမရှိလျင် ဘာက အရှိတဲ့လဲ ဘုရား’
 ‘ပရမတ္ထ-ပေါ့’
 ‘ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ် ပရမတ်တွေပဲ အရှိတဲ့လား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်။ ပညတ်တွေဟာ ဝိညာဉ်မြင်တွေတဲ့။ အရှိမဟုတ်ဘူးလို့
 သူတို့မြင်ကြတယ်’
 ‘သူတို့ရဲ့ သည်ရှုကွက်တွေကြောင့် အဘိဓမ္မာအမြင်တွေဖြစ်တာ
 ဆိုတာ ထင်ရှားရပါပြီ ဘုရား’
 ‘သည်အဘိဓမ္မာတွေဟာ ‘ပရမတ္ထသစ္စာအဘိဓမ္မာ’-တွေပဲ’

၄၇။ အရိယသစ္စာကို ပရမတ္ထဖြင့် မသိနိုင်
 ‘ဘုရားရဲ့ အရိယသစ္စာ’ကို ချဉ်းကပ်တဲ့အခါ ပရမတ္ထသစ္စာအဘိဓမ္မာနဲ့
 ချဉ်းကပ်လို့ ရရဲ့လား ဘုရား’
 ‘ဘယ်-ရမလဲ’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘အရိယသစ္စာ’ဟာ ပရမတ္ထသစ္စာမှ မဟုတ်တာပဲ။ သည်တော့ အဘိ
 ဓမ္မာချင်းလည်း ခြားတာပေါ့။ ဒါကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာအဘိဓမ္မာနဲ့ ချဉ်းကပ်တာ

အရိယသစ္စာအဘိဓမ္မာ ဘယ်-ဖြစ်လာမလဲ’

‘ဒါပေမဲ့ ဘုရား-’

‘ပြောချင်တာ ပြောပါ’

‘အရိယသစ္စာလေးပါးအရကို ပရမတ်တွေပဲကောက်ရတာ မဟုတ်
လား ဘုရား’

‘လုပ်ပါဦး’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ဆိုပါတော့ ဘုရား’

‘အင်း-’

‘လောကီစိတ်၊ လောဘကြည်စေတသိက်နဲ့ ရုပ်တွေ ကောက်ထားတာပဲ
ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သမုဒယအရိယသစ္စာကျတော့လည်း လောဘစေတသိက် ကောက်
တာပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်သား’

‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာဆိုလျင်လည်း မဂ်စိတ်လေးပါးနဲ့ယှဉ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ကောက်တာပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘သည်တော့ အရိယသစ္စာတွေရဲ့ အရတွေဟာ ပရမတ်တွေပဲ ဖြစ်နေ
တယ် မဟုတ်ပါလား ဘုရား’

‘မှန်ပါတယ်’

‘အရိယသစ္စာကို ပရမတ္ထသစ္စာနဲ့ ချဉ်းကပ်လို့ရတယ်-လို့ ပြောရမှာပေါ့
ဘုရား’

‘နည်းနည်း စိစစ်ပြမယ်’

‘လုပ်ဦး ဘုရား’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ အရကို လောကီဖြစ်တဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာတရားတွေ ကောက်ထားတယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်လောကီဖြစ်တဲ့ ပရမတ္ထတရားတွေက ဘယ်လို-ဒုက္ခကို ဖြစ်စေလို့လဲ-မေးလျင် ဘယ်လိုဖြေမလဲ’

‘အဲသည် လောကီတရားတွေဟာ ဖြစ်ပြီးပျက်လို့ မရှိ-နေကြတယ်။ အဲသည်အနေကလည်း နှိပ်စက်နေကြတယ်။ သည်-နှိပ်စက်တာ မဖြစ်ဘို့ တားလို့လည်းမရ ဖြစ်နေကြတယ်။ သည်လို ဒုက္ခဖြစ်စေကြတယ်-ဖြေရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဖြစ်တာ-ဒုက္ခလား၊ ပျက်လို့ မရှိတာ ဒုက္ခလား’

‘နှစ်ခုလုံးပဲ ဒုက္ခလို့ပြောတယ် ထင်ပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဖြစ်လို့ရပါ့မလား’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ဖြစ်တာ-ဒုက္ခဖြစ်လျင် ပျက်လို့ဘာမှမရှိတာဟာ သုခဖြစ်ရစရာ မရှိဘူးလား’

‘ဖြစ်တာ-မကောင်းလျင် မဖြစ်တာကတော့ ‘ကောင်း’-လို့ ဖြစ်ရမှာပဲ ဘုရား’

‘ပျက်တာ-ဒုက္ခဖြစ်လျင် ဖြစ်တာ-သုခဖြစ်ရစရာ မရှိဘူးလား’

‘ပျက်တာ-မကောင်းလျင် ဖြစ်တာက ‘ကောင်း’ရမှာပဲပေါ့ ဘုရား’

‘နောက်တစ်ခု ဆက်မေးဦးမယ်’

‘မေးပါ ဘုရား’

‘ဖြစ်တာက ဒုက္ခဖြစ်လည်း၊ ဖြစ်တာဟာ ချက်ချင်းပျက်ပြီး မရှိတာဆို

တော့ ဒုက္ခလို့ ပြောလောက်ပါ့ မလား’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘ပျက်တာက ဒုက္ခဖြစ်တယ်ဆိုလည်း အကြောင်းသင့်လျင် ဖြစ်တာ လာဦးမှာဆိုတော့ ဒုက္ခ-လို့ ပြောလောက်ပါ့မလား’

‘သည်စိစစ်ချက်အရဆိုလျင် ပရမတ်တွေဖြစ်ပျက်လို့ ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်ပါတယ်-ဆိုတာ မှန်ဖို့မလွယ်အောင် ဖြစ်ရပြီပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါတွေကနှိပ်စက်လို့ နှိပ်စက်တာမတားနိုင်လို့ဆိုတဲ့ ပရမတ်ရဲ့ ဒုက္ခနဲ့ အနတ္တလက္ခဏာတွေလည်း ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ လက္ခဏာတွေနဲ့ တော်ပါဦးမလား’

‘အနိစ္စက မပီပြင်တော့ အနိစ္စပေါ်မှာမှီပြီး ပြောဆိုရတဲ့ ဒုက္ခနဲ့အနတ္တ လည်း ဘယ်-ပီတော့မလဲပေါ့ ဘုရား’

‘နောက်တစ်ခုလည်း ပြောစရာရှိသေးတယ်’

‘အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား’

‘သည်-လောကီတရားတွေဟာ အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တလက္ခဏာတွေရှိလို့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ထိုက်တယ်ဆိုလျင် သမုဒယနဲ့ မဂ္ဂသစ္စာထိုက်တဲ့ ပရမတ် တရားတွေကကော ဖြစ်ပြီးပျက်လို့ မရှိနေတာ မဖြစ်လို့လား-မေးရမယ်’

‘မေးထိုက်ပါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အပျက်ကကော မနှိပ်စက်လို့လား၊ နှိပ်စက်တာကို တားလို့ရ ရဲ့လား-မေးရလိမ့်မယ်’

‘မေးရမှာပါ ဘုရား’

‘တဏှာနဲ့ မဂ္ဂင်စေတသိက် ပရမတ်တွေလည်း အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာတွေ ရှိလျက်နဲ့ ‘ဘာကြောင့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာ အရမကောက်တာလဲ’- လို့ပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘နိဗ္ဗာန်-လို့ဆိုရတဲ့ ‘နိရောဓအရိယသစ္စာ’ရဲ့ အရကောက်တော့လည်း
 သည်ပရမတ်တွေရဲ့ မရှိရာပဲ ကောက်တယ်-နော်’
 ‘ရုပ်,နာမ်ပရမတ်တို့ရဲ့ နိရောဓ-လို့ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’
 ‘ရုပ်,နာမ်ပရမတ်ရဲ့ မရှိရာပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ရုပ်,နာမ်မရှိလျင် ဘာရှိမှာလဲ၊ လဟာ-ပဲ ရှိမှာပေါ့’
 ‘အဲဒါ-နိဗ္ဗာန်လို့ သိရတာပဲ ဘုရား’
 ‘ကြောက်စရာကြီး။ အရိယသစ္စာကို ပရမတ္ထသစ္စာနဲ့ ချဉ်းကပ်တာက
 ဖြင့်-’

၄၈။ အရိယသစ္စာကို ကံဖြင့်သာသိနိုင်
 ‘သည်လိုဆိုလျင် အရိယသစ္စာအရကို ဘာနဲ့ကောက်ရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘ဒါအတွက် ‘ကမ္မဝါဒ’ကို ဘုရားဟောထားပြီးသားပဲ’
 ‘နည်းနည်း ဖွင့်ပြပါဦး ဘုရား’
 ‘ကမ္မဝါဒ ဟောပြောချက်မှာ ကံရဲ့နိဒါန်းအဖြစ်-ကိလေသာနဲ့ နိဂုံးအ
 ဖြစ်- ဝိပါက်ကို ဟောထားပြီး နိဂုံးက နိဒါန်းကို ဖြစ်စေခါ သံသရာကို ပြတယ်’
 ‘သည်-သံသရာက လူပေါ်မှာလည်မှာလား ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘သံသရာ’-က သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်စေတယ်-လို့သိရတာ မှားမလား
 ဘုရား’
 ‘ဘယ်-မှားမလဲ’
 ‘သတ္တဝါ’-က လူမမွေးမီနဲ့သေပြီး မပါဘဲ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ ဘုရား’
 ‘သတ္တဝါ’-ဆိုတာ ကျွဲတွေ,နွားတွေ အကောင်ပလောင်တွေ ပြောတာ-
 ထင်လို့လား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အဲဒါပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘လွဲပြီ’
‘သတ္တဝါ’-ဆိုတာ လူမှာဖြစ်ပွားနေတဲ့ ကံရုပ်၊ကံနာမ်တွေရဲ့ နာမည်ပဲ
‘မကြားဖူးပါဘူး ဘုရား’
‘သတ္တဝါ’ဆိုတာ ‘သတ္တ’နဲ့ ပစ္စည်း-‘ဝါ’ပဲ။ ‘သတ္တ’ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားက
မြန်မာပြန်လျင် ‘ထင်ရှားခြင်း’-လို့ ရတယ်။ ‘ဝါ’-ဆိုတဲ့ပစ္စည်းက ‘ရှိ’-လို့ အနက်
ထွက်တယ်။ ပေါင်းတော့ ‘ထင်ရှားရှိခြင်း’-ပဲ’
‘လူမှာ ထင်ရှားလာတာတွေ ရှိတာပေါ့- ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘လူမှာ ထင်ရှားလာတဲ့ပုံတွေတော့ ရှိသား-ဘုရား’
‘အဲဒါတွေမှာ ကံရုပ်၊ကံနာမ်တွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ထင်ရှားရှိတာတွေဟာ
သတ္တဝါ-တွေပဲ’
‘ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဘုရား’
‘သားရဲရုပ်၊ ဘီလူးရုပ်၊ တစ္ဆေရုပ်၊ နတ်ရုပ်၊ ဗြဟ္မာရုပ်၊ သူခိုးရုပ်၊ လူလိမ်
ရုပ်--အစစတွေပေါ့’
‘ငရဲသက်၊နတ်သက်၊ဗြဟ္မာသက်တွေဟာ နှစ်ပေါင်း မရေမတွက်နိုင်
အောင် ရှည်တယ် ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’
‘အဲဒါ ဟုတ်တယ်’
‘လူမှာဖြစ်တဲ့ ငရဲနဲ့နတ်ဗြဟ္မာက လူမသေခင် သေမှာပဲ မဟုတ်လား’
‘သေမှာပေါ့’
‘သည်လိုဆို ဘယ်-အသက်ရှည်လို့လဲ ဘုရား’
‘ရူပဗြဟ္မာလုပ်ငန်းဟာ နှစ်ဘယ်လောက်က စပေါ်တယ်လဲ မသိဘူး၊
ဘယ်တော့ကျမှ ကွယ်မယ်လဲ မသိဘူး မဟုတ်လား’

‘သည်လိုတော့ ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲဒါ အဲသည်ဗြဟ္မာရဲ့ အသက်ပဲပေါ့’
 ‘ဒေဝတာလည်း သည်လိုပဲလား ဘုရား’
 ‘ဘုရင်စနစ်ဟာ ပေါ်ခဲ့တာကြာပြီ၊ သည်နေ့အထိ မပျောက်ချင်သေး
 ဘူး မဟုတ်လား၊ ဒါ-ဒေဝတာအသက်ပေါ့’
 ‘လူတစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲတဲ့ စနစ်လည်း
 သည်လိုပဲပေါ့-ဘုရား’
 ‘အဲဒါ-ငရဲသက်ပဲ’
 ‘သည်လိုတော့ ဟုတ်တာပဲ ဘုရား’
 ‘သည်-ကံရုပ်၊ကံနာမ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ‘သတ္တဝါ’တွေဟာ
 ဆိုးဝါးတဲ့ လက္ခဏာတွေကို သိသူတို့ မြင်စေလိမ့်မယ်’
 ‘သတ္တဝါ-မြင်မှတော့ အဲသည်-သတ္တဝါရဲ့ လက္ခဏာကို မြင်ရောပေါ့
 ဘုရား’
 ‘အဲသည် လက္ခဏာတွေ မြင်ပြီဆိုတော့ အဲသည် ‘ကံသံသရာ’ရဲ့ ဒုက္ခ
 အဖြစ်ကို လိပ်ပတ်လည်အောင်သိတဲ့ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာအသိ’ ဖြစ်တာပဲ’
 ‘အရိယသစ္စာ’ဟာ ပရမတ်ရုပ်၊နာမ် ဖြစ်၊ပျက်နည်းနဲ့ ချဉ်းကပ်မရတာ
 ထင်ရှားတာပဲ ဘုရား’
 ‘ပရမတ်ရုပ်၊နာမ် ဖြစ်၊ပျက်အသိနဲ့ ဘယ်လို သံသရာကိုတွေ့မှာလဲ-
 စဉ်းစားမိဖို့ လိုတာပေါ့’
 ‘သံသရာက နောက်ဘဝကြောင့် အခုဘဝဖြစ်၊ အခုဘဝကြောင့်
 နောင် ဘဝဖြစ်လို့လည်မှ ရတော့မှာပဲ ဘုရား’
 ‘နောက်နဲ့နောင် မသိဘဲ လက်ခံရတာဖြစ်တော့ တတ္ကဖြစ်ပြီး၊
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက ဘယ်လိုလွတ်တော့မှာလဲ-ပေါ့’

၄၉။ ဘုရား၏‘ကံ’အစစ်ကွယ်၍ ပရမတ်၏‘ကံသတ္တိ’ ထွင်လုံးပြုကြ
‘ပရမတ်ရုပ်၊နာမ်က ဖြစ်ပြီး၊ပျက်လို့ မရှိမှတော့ ကံနဲ့ဝိပါက်၊ကိလေသာ
တွေတောင် ဘယ်လိုဖြစ်တယ်လို့ သိရတော့မလဲ ဘုရား’
‘အဲသည် ပရမတ်ရုပ်၊နာမ်တွေမှာ သတ္တိရှိတယ်ဆိုပြီး ပြောနေကြတာ
ပဲ’
‘သတ္တိ’က ဘယ်လိုဟာလဲ ဘုရား’
‘သတ္တိ’ဆိုတာ ဗမာလိုကတော့ ‘စွမ်းရည်’-ပဲ။ အဲသည် ရုပ်၊နာမ်ပရမတ်
တွေရဲ့ စွမ်းရည်ကိုတော့ မပြောတတ်အောင်ပဲ’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘ဖြစ်ပြီး၊ပျက်တာဆိုတော့ ဘယ်လို-စွမ်းရည်ကို ပြရမှာလဲ’
‘ဖြစ်တုန်းကစွမ်းရည်ကို ပြောတာများလား ဘုရား’
‘ဖြစ်တုန်းကစွမ်းရည်ဆိုတာလည်း ပျက်တဲ့အချိန်မှာ အဲသည်စွမ်းရည်
လည်း ပျက်ပြီ’
‘သည်လိုဆိုတော့ နောက်တစ်ခုကို ဘယ်လို ဖြစ်စေပါ့မလဲ ဘုရား’
‘သစ်စေ့က သစ်ပင်ဖြစ်တာမှာ သစ်စေ့သတ္တိလို့ ပြောရတာက သစ်စေ့
ပျက်ပြီးမှ သစ်ပင်ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ သစ်စေ့က သစ်ပင်အဖြစ် ပြောင်းလဲလာ
တာ’
‘ကံ’-က ကမ္မသတ္တိနဲ့ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေတယ် ဆိုရာမှာ ‘ကံ’ပျက်ပြီးမှ
ဝိပါက်က ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
‘တကယ်တော့ ‘သတ္တိ’ဆိုတာ အနက်မဲ့စကား-လို့ ပြောရမယ်။
တကယ် အရကောက်စရာ မရဘဲ သုံးနှုန်းထားတဲ့ စကားပဲ’
‘သတ္တိ’ဆိုတဲ့ စကားက ဘုရားဟောစကား မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘ဘယ်-ဟုတ်မလဲ’

‘သည်နေ့တော့ သည်စကားဟာ တွင်ကျယ်တဲ့စကားပဲ ဘုရား’
 ‘မသိတာမှာ သုံးကြတာပါ’
 ‘မသိတာမှာ ဘယ်လိုသုံးတာလဲ ဘုရား’
 ‘ကံ’ဟာ ‘ဝိပါက်’ကို ဖြစ်စေတယ်’-လို့ ဘုရားဟောထားတယ်။ ‘ကံ’-
 ကလည်း ဖြစ်ပြီးပျက်တယ်ဆိုတော့ ‘ဝိပါက်’ကို ဘယ်လိုဖြစ်စေသလဲ မသိတော့
 ဘူး။ မသိလို့လည်း ‘ဖြစ်စေတယ်’-ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး။ သည်တော့ ‘ကံသတ္တိ’လို့
 ထွင်ရတာပေါ့’
 ‘သည်လိုအဖြစ်မျိုး ဘယ်ကြောင့်ဖြစ်ရတာလဲ ဘုရား’
 ‘ပရမတ်ရှုလို့ပဲ’
 ‘ပရမတ်ရှုတာနဲ့ သည်လိုဖြစ်ရသလား ဘုရား’
 ‘ပရမတ်ရှုတော့ ဖြစ်ပျက်တွေ့တယ်။ ဖြစ်ပျက်ဟာ ‘ကာလ’ပဲ။
 ကာလ-သိသူဟာ ခြပ်သိ ချို့တဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် သံသရာမသိတော့ဘူး။ ကံ
 ကြောင့် ဝိပါက်ဖြစ်ပုံ မသိတော့တာပေါ့’
 ‘ကံ’က ‘ဝိပါက်’ကို ဘယ်လိုဖြစ်စေတာလဲ ဘုရား’
 ‘ကံပြုသူဟာ ‘ကံ’လို့ပြောရတဲ့ စေတနာနဲ့အတူ စိတ်၊စေတသိက်၊ရုပ်
 တွေ အတူဖြစ်ကြတယ် မဟုတ်လား’
 ‘စေတနာတစ်ခုတည်းတော့ ဘယ်ဖြစ်ခွင့်ရှိမလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေဟာ ဝိညာဏ်၊နာမ်ရုပ်၊အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာ
 တွေလို့ ပြောရတာတွေပဲ’
 ‘အဲဒါတွေက အကျိုးဝိပါက်တရားရဲ့ နာမည်တွေ မဟုတ်ဘူးလား
 ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘ကံနဲ့အတူဖြစ်တယ်လို့ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လားဘုရား’

‘ပြောခဲ့တာပဲ’
‘ကံနဲ့အတူဖြစ်လျှင် ကံ-ပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘ကံ’က စေတနာတစ်ခုတည်းရဲ့ နာမည်ပဲ။ အဲဒါနဲ့ အတူဖြစ်တာတွေ
ပေါ့’
‘ဒါတွေက ကံနဲ့အတူ ဖြစ်လို့ရသလား ဘုရား’
‘ရလို့သာ အတူဖြစ်တာပေါ့’
‘ဘယ်လို အတူဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
‘ကံ’က အဖြူဆိုလျှင် ဒါတွေလည်း အဖြူ-ဖြစ်တာပေါ့’
‘ကံ’-ကကောင်းလျှင် ကံနဲ့အတူဖြစ်ရတဲ့ စိတ်,စေတသိက်,ရုပ်တွေ
ကောင်းတယ်-လို့ ဆိုလိုတာလား ဘုရား’
‘ဒါပေါ့’
‘အဲဒါ ဘယ်လိုကူးတာလဲ ဘုရား’
‘ဆားနဲ့ငါးရောထားလျှင် ငါးမှာ ဆားမကူးဘူးလား’
‘ကူးပြီပေါ့ ဘုရား’
‘စေတနာ’နဲ့ ‘စိတ်,စေတသိက်တွေကလည်း ရောထားသလို တပြိုင်
နက်ဖြစ်ကြတော့ အားကောင်းတဲ့စေတနာက ကူးတာပါပဲ’
‘စေတနာကံ မရှိတဲ့နောက်မှာဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်တွေကျတော့ ဘယ်လိုကူး
တာလဲ ဘုရား’
‘စေတနာကံနဲ့ အတူဖြစ်တုန်းက အကူးခံရတဲ့အတိုင်း ဆက်ဖြစ်နေ
တာပေါ့’
‘ဆားအကူးခံရပြီးတဲ့ ငါးဟာ ကူးမည့်ဆား မရှိတော့တဲ့နောက်မှာ
လည်း ငါး-ငန်နေသလိုလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘သည်လိုဆိုတော့ ‘ကံ’က ဖြစ်ပြီး-ပျက်သွား၊ ‘ကံသတ္တိ’က တချိန်ချိန်ကျ
မှ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေ-ဆိုတဲ့ ‘သတ္တိ’ဟာ စကားမျှပဲဆိုတာ ထင်ရှားရပါပြီ ဘုရား’

၅၀။ လူပျောက်အောင်ရှုနေကြလို့ ဘုရားဟော‘ကံ’အစစ်ပျောက်
‘သည်-စိတ္တဇစကားဖြစ်တဲ့ ‘ကံသတ္တိ’ဟာ ဘာ့ကြောင့် ပေါ်လာရတာ
ထင်သလဲ’

‘ဘာ့ကြောင့် အနက်မသိတဲ့ သည်စကားကို လက်ခံနေကြတာလဲ
ဘုရား’

‘ကံ’အစစ်ရဲ့ အရကို မသိကြတော့လို့ပဲ’

‘ဘာ့ကြောင့် ‘ကံအစစ်’ကို အရ-မကောက်နိုင်ကြတော့တာလဲ ဘုရား’

‘ရုပ်၊နာမ်ဖြစ်ပျက် ရှုမိကြလို့ပဲ’

‘ရှုမိတာနဲ့ ‘ကံ’ပျောက်ရသလား ဘုရား’

‘ရှုတော့ သမုတိသစ္စာဖြစ်တဲ့ ‘လူ’-ပျောက်ခံရတယ် မဟုတ်လား’

‘ရုပ်၊နာမ်မြင်လျင်တော့ ‘လူ’-အထင် ပျောက်ရမှာပဲပေါ့ ဘုရား’

‘လူ’မရှိလျင် လူမှာဖြစ်တဲ့‘ကံ’က ဘယ်လိုရှိတော့မှာလဲပေါ့’

‘အဲဒါ ‘ကံ’ငြိမ်းတာများ ဖြစ်မလား ဘုရား’

‘ဘယ်က လာငြိမ်းတာလဲ’

‘ကံ’မှ မရှိတာပဲ ဘုရား’

‘ငြိမ်းရာ‘လူ’ကော ရှိလို့လား’

‘ဒါတော့ မရှိဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘လူ’မရှိလို့ ‘ကံ’မရှိတာကို ‘ကံငြိမ်းတယ်’ပြောလို့တော့ ရယ်စရာစကား
ပြောနေသလို ဖြစ်ပြီပေါ့’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ရောဂါရနေသူတစ်ယောက် သေသွားတော့ ရောဂါပျောက်ပြီ ပြော
တာမျိုးပေါ့’

‘အဲသည်လိုကော မပြောရဘူးလား ဘုရား’

‘မပြောရဘူး’

‘ရောဂါရှိသေးလို့လား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဘယ်ရှိမလဲ’

‘မရှိလို့ မရှိဘူး-ပြောတာပဲ ဘုရား’

‘ဒါလည်း မပြောရဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ရောဂါအပျောက်ခံရသူ မရှိဘဲ ပြောတာဖြစ်လို့ စကားအနှစ်သာရ
မဲ့ပြီး စကားမဖြစ်လို့ပဲ’

‘သည်လိုတော့ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ ‘ကံ’ကိုယူလို့မရအောင် ရှိကြပေမယ့် ဗုဒ္ဓဟော
ချက်တွေထဲမှာ ‘ကံဟောချက်’တွေက ရှုမဆုံး ပါနေတယ် မဟုတ်လား’

‘ဗုဒ္ဓရဲ့တရားဓမ္မ’က ‘ကံ’မူတဲ့တရားဓမ္မဆိုတော့ ‘ကံဟောချက်’တွေ
အများအပြားပေါ့ ဘုရား’

‘ပရမတ်ရှုပြီး ‘လူပျောက်’မြင်တော့ ပရမတ်မမြင်ဘဲ ‘လူ’မြင်သူတွေအ
တွက် ‘လူနဲ့သတ္တဝါ’တွေ ဘယ်လိုဖြစ်နေတဲ့အကြောင်း ပြောတာဟာ ‘ကံ-
ဟောကွက်’ပဲ-လို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက မှတ်ယူကြတယ်’

‘အဲသည်လို မှတ်ယူတာက မမှန်လို့လား ဘုရား’

‘မှန်မှာလိုလို ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ မမှန်ဘူး’

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’

‘လူနဲ့သတ္တဝါ’တွေ ဘယ်လိုဖြစ်နေတဲ့အကြောင်း ပြောပြတာ ‘ကံဟော

ကွက်’-ပဲ မှတ်ယူတာမှာ ‘လူနဲ့သတ္တဝါ’တွေရဲ့ အရ-ကောက်မပြုလျင် မှားတယ်-
လို့ မပြောသာဘူး။ အဲဒါတွေရဲ့ အရတွေဟာ ‘အမေကမွေးပေးတဲ့ လူကောင်နဲ့
ခွေး၊နတ်ကောင်တွေ’ကို ကောက်လျင်တော့ မမှန်တော့လို့ဘဲ’

‘သူတို့က ဘာကိုကောက်ကြလို့လဲ ဘုရား’

‘မွေးတဲ့အကောင်’တွေပေါ့’

‘သူတို့က ဘာဖြစ်လို့ သည်လို-ကောက်ကြတာလဲ ဘုရား’

‘ကံ’-မမြင်လို့ပေါ့’

‘ကံ’-မမြင်တာနဲ့ သည်လို ကောက်ရရောလား ဘုရား’

၅၁။ ‘ကံ’အစစ်မမြင်လျင် သဿတနဲ့ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝင်

‘ကံ’မမြင်တော့ ‘ကံ’ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ‘ကံရုပ်၊ကံနာမ်’တွေနဲ့ တည်ဆောက်
ထားတဲ့ ‘သတ္တဝါ၊လူသူ’ကို မမြင်ဘူးပဲ’

‘အဲသည် ‘သတ္တဝါ၊လူ’တွေက မွေးလူတွေနဲ့ တခြားစီလား ဘုရား’

‘တခြားစီတော့ မဟုတ်ဘူး’

‘သူတို့က အတူတူတွေလား ဘုရား’

‘အတူတူလည်း မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဥပမာနဲ့ ပြောရမယ်’

‘ပြောပါ ဘုရား’

‘အရူး’ဟာ ‘မွေးလူ’လား’

‘မဟုတ်ဘူးပဲ ဘုရား’

‘အရူး’ဟာ ‘မွေးလူ’နဲ့ သီးခြားလား’

‘သည်လိုလည်း မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’

‘အဲဒါ ဘယ်လိုလဲ’
‘အရူး’ဟာ ‘မွေးလူ’ရဲ့ ဖောက်ပြန်နေတဲ့အဖြစ် ဖြစ်ပါတယ်’
‘သည်လိုပဲ၊ ‘သတ္တဝါ၊လူသူ’ဟာ မွေးလူရဲ့ ဖောက်ပြန်နေတဲ့အဖြစ်ပဲ’
‘သည်တော့ မွေးလူနဲ့ ‘ကံသတ္တဝါလူ’ အခွဲခွဲသွားပြီပေါ့ ဘုရား’
‘လူ’ကို ရုပ်၊နာမ်နဲ့ချေဖျက်ပြီးလျင်တော့ ‘ကံသတ္တဝါလူ’ကို သိနိုင်ပါဦး
မလား’
‘ဝေးပြီပေါ့ ဘုရား’
‘ထင်ရှားနေတဲ့ မွေးလူပေါ်မှာ ‘အစွဲဥပါဒါန်စိတ္တဇနဲ့ လည်ပတ်ဖြစ်ပွား
မှုကြောင့် ပေါ်လာရတဲ့ သတ္တဝါ၊ ဘယ်-သိတော့မလဲပေါ့’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘သည်တော့ မွေးလူနဲ့ မွေးသတ္တဝါတွေပဲ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေ-လို့
မှတ်ယူတော့တာပေါ့’
‘ဘယ်-ကံကြောင့်လို့ ပြောမလဲ ဘုရား’
‘ကံ’-မမြင်လို့ ဖြစ်ရတာဆိုတော့ ‘ကံ’-ကိုလည်း ‘မမွေးမီ ရှေးအတိတ်
ဘဝက ‘ကံ’-လို့ ယူပြီပေါ့’
‘အဲသည်လိုယူတော့ သူတို့ ‘သဿတဒိဋ္ဌိ’ဖြစ်တယ်လို့ မသိကြဘူးလား
ဘုရား’
‘သဿတဒိဋ္ဌိ-ဖြစ်တယ်လို့ မသိကြဘူး’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘လူသူသတ္တဝါ’တွေဟာ ‘အရှိတွေမဟုတ်ဘူး’-လို့ သူတို့သိနေကြတယ်’
‘အရှိ-မဟုတ်လျင် အဲဒါတွေက ဘာတွေတဲ့လဲ ဘုရား’
‘သဘောတရားတွေရဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန်၊ဟန်ပန်တွေ-တဲ့’
‘သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ သည်-သဘောတရားတွေရဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန်၊

ဟန်ပန်ဖြစ်တဲ့ ‘လူသူ သတ္တဝါ’တွေက ဘာဖြစ်လို့ ဖြစ်နေရတာတဲ့လဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေကို တကယ့်အဟုတ်တွေ-လို့ ထင်မြင်စွဲလန်းလို့ ဖြစ်တာ’-
 လို့ ပြောကြတယ်’

‘သူတို့ကတော့ တကယ့်အဟုတ်တွေလို့ မထင်မြင်၊မစွဲလန်းအောင်
 ရုပ်၊နာမ်ဖြစ်ပျက် သဘောတရားသက်သက်-လို့ မြင်တော့ ‘နောင်ဖြစ်ရတယ်’ဆို
 တဲ့ ‘သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’အဖြစ်မျိုးက လွတ်တယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’-ကကော သူတို့လွတ်ကြပါ့မလား ဘုရား’

‘အဲဒါတော့ လွတ်မှာ မဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒါ နည်းနည်းပြောပါဦး ဘုရား’

‘စွဲလန်းလျင်-ဖြစ်တယ်’-ဆိုတော့ ‘မစွဲလန်းလို့ မဖြစ်တာ’မှာ သူတို့က
 ‘မစွဲလန်းတော့ မဖြစ်ဘူး’-ယူတော့တာ ဖြစ်လို့ပဲ’

‘သည်လိုဆိုလျင် သူတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ဆန့်ကျင်နေမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘ဗုဒ္ဓဘာသာက ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ယူတာပဲ ဘုရား’

‘သည်လိုလည်း ဆန့်ကျင်တယ် ထင်ကြမှာ မဟုတ်ဘူးပဲ’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘အခု ‘လူသူ၊သတ္တဝါ’တွေမှ မရှိတာလို့- သိနေကြသူတွေ မဟုတ်လား’

‘ဒါပေမယ့် ဘုရား-’

‘ဘာဖြစ်လဲ’

‘အခု လူသူနဲ့ အခုလူသူမဖြစ်ခင်က လူသူတွေလည်း တကယ်လူသူ
 မဟုတ်ကြတာချည်း-ပဲ။ ဒါပေမဲ့ တကယ်လူသူလို့ အစွဲအလန်းရှိခဲ့လို့ အခုလူသူ
 ဖြစ်လာရတာ။ အခု လူသူကိုတော့ မစွဲလန်းလို့ နောင်လူသူ မဖြစ်ရတော့မှာ’

ဆိုတော့ ‘လူသူ’ဟာ အဟုတ်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်ဖြစ်စေ မဖြစ်တော့ဘဲ ‘ပြတ်တယ်’
-လို့တော့ ရောက်တာပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘သူတို့ ‘ဥစ္ဆေဒ’က မလွတ်မှာဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့တော့ ငြိတာပေါ့
ဘုရား’

‘ဒါကျမှတော့ စွဲချက် တင်မနေပါနဲ့တော့’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘မွေးဖွားတဲ့ လူသူသတ္တဝါဟာ တကယ့်လူသူသတ္တဝါ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ
သူတို့ တကယ်ယုံရဲ့လားပဲ စစ်ကြည့်ပါဦး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘တကယ့်လူသူသတ္တဝါ မဟုတ်ဘူးဆိုလျှင် ‘နေတံ မမ၊ နေသော
ဟမသ္မိနမေသော အတ္တာ’လို့ဆိုတဲ့ ‘ငါ့ဟာ၊ ငါနဲ့ ငါ့အတ္တကိုယ်’မဟုတ် မြင်ပြီး၊
‘ငါ့ဟာ၊ ငါနဲ့ ငါ့အတ္တ’-လို့ ယူလို့မရဖြစ်ခါ ‘ငါ့ဟာ၊ ငါနဲ့ ငါ့အတ္တ’လို့ ငြိစွန်းမှုမဲ့
တယ်။ ဒါကြောင့် ‘ငါ့ဟာ၊ ငါနဲ့ ငါ့အတ္တ’အယူက လွတ်မြောက်သူ ဖြစ်ရမယ်’

‘သူတို့လည်း အဲသည်လိုပဲ လွတ်မြောက်ကြမှာပဲ ထင်ပါတယ် ဘုရား’

‘မဟုတ်လောက်ဘူး’

‘ဘာတွေ့လို့လဲ ဘုရား’

‘အဲသည်လိုဖြစ်လျှင် အစား၊အဝတ်၊အနေ၊ဆေးဝါးတွေနဲ့ သူတို့ကိုယ်
သူတို့ မပြုစုလောက်ဘူး။ အခု ပြုစုနေကြတာ တွေ့ရတယ်’

‘ငါ့ဟာ၊ ငါနဲ့ ငါ့ကိုယ်အတ္တ’ မဟုတ်ဘူးဆိုလျှင် စားဝတ်နေရေး
ကျန်းမာရေးတွေနဲ့ စောင့်ရှောက်နေတာတွေတော့ မလုပ်ရလောက်တာ အမှန်
ပဲ ဘုရား’

‘သည်-စောင့်ရှောက်မှု လုပ်နေပြီး ‘ငါ့ဟာ၊ ငါနဲ့ ငါ့ကိုယ်အတ္တ’

မဟုတ်ဘူးပြောနေကြသူတွေကို ဘယ်လိုနားလည်ရမလဲ’

‘သူတို့ပြောတဲ့အတိုင်း သူတို့ကိုယ်တိုင် မယုံကြည်ကြတာတွေများ ဖြစ်နေလို့လား ဘုရား’

‘အပြောတခြား အလုပ်တခြားတော့ ဖြစ်နေတာ အမှန်ပဲ’

‘အပြောချဲ့ပြီး အလုပ်မဲ့လျင်တော့ အကဲရဲ့မလွတ် ဖြစ်ရပြီပေါ့ ဘုရား’

‘သည်သူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အလှည့်စားခံနေရတဲ့ စိတ္တဇသမားတွေပဲ’

‘ဒါကြောင့် ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာအမြင်နဲ့ ငြိနေလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ဆန့်ကျင်ပုံ စစ်မနေဘို့ ပြောတာလား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

၅၂။ နိဂန္ဓရဲ့ စိတ္တဇကမ္မဝါဒကို ဗုဒ္ဓဘာသာအားလုံးလောက် ယူနေကြ

‘သည်-လူရဲ့အကြောင်းကို မမွေးမီ ရှေးဘဝအတိတ်ကံကြောင့်လို့ ယူတော့ အဲသည်‘ကံ’ သူတို့ သိကြပါ့မလား ဘုရား’

‘လူမမွေးမီက ဖြစ်တယ်ဆိုတာအတွက် ဘယ်သိနိုင်ပါ့မလဲ’

‘မသိဘဲနဲ့ ဘယ်လိုယူကြတာလဲ ဘုရား’

‘ကံ’ကြောင့် သတ္တဝါ၊လူသူတွေဖြစ်တယ်’-ဟောထားချက်တွေကို လွဲမှားတဲ့အသိနဲ့ ထောက်ဆပြီး ယူမှာပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ သည်-ကံ ခံယူချက်ဟာ ကြံကောင်းစီရ ခံယူချက်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ တက္ကာဝစရကံ-ပဲ’

‘သည်ကံ ခံယူလိုက်တော့ လူမဖြစ်မီနဲ့ ဖြစ်ပြီးနောက်တွေအထိ အယူတွေရောက်ကုန်တော့မှာပေါ့ ဘုရား’

‘အင်း-အတိဓါဝနသဘော ဖြစ်ကုန်တော့တာပေါ့’
‘သည်လိုဆိုလျင် နိဂန္ထနာဋပုတ္တရဲ့ လောကအမြင်နဲ့ ဘာခြားတော့လဲ
ဘုရား’

‘ဘယ်လိုလဲ’
‘နိဂန္ထ’-က လူဟာ အစမထင်သံသရာက လာခဲ့တာ၊ ကံတွေကုန်
အောင် မလုပ်နိုင်လျှင် အဆုံးမမြင်သံသရာအထိ ပြေးသွားလိမ့်မယ်’-ဆိုတာ
မျိုးပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ သူတို့လည်း လောကကို သည်လိုပဲမြင်ကြတာပဲ’
‘နိဂန္ထအယူကို ဗုဒ္ဓဘာသာက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သူ-လို့ ပြောတာဆိုတော့
ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကိုယ်တိုင်ကလည်း နိဂန္ထနဲ့ အမြင်တူဆိုတော့ သူတို့လည်း မိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိပဲ ပြောလျှင် ခံရမလား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ခံကြမှာ မဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လို ရှောင်လွှဲမလဲ ဘုရား’
‘အခုဘဝလူနဲ့ နောက်,နောင်ဘဝတွေက လူတွေဟာ တစ်ယောက်
တည်းအဖြစ် သူတို့မခံယူကြဘူး-လို့ပြောပြီး လှီးလွှဲကြတယ်’
‘အဲဒါ တကယ်ပဲလွဲအောင် ရှောင်နိုင်ပါ့မလား ဘုရား’
‘ဘယ်ကလာ-’

‘အဲဒါ နည်းနည်း အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’
‘အခုလုပ်တာ အခုဘဝစံမယ်၊ နောင်ဘဝဖြစ်တာ နောင်ဘဝခံလိမ့်
မယ်’-လို့ လုပ်ဝံ့ကြလို့လားကို အဖြေခိုင်းကြည့်ပေါ့’
‘ဘယ်လို ဖြေကြမှာမို့လဲ ဘုရား’
‘ဘယ်မှာ သည်လိုလုပ်ဝံ့မလဲ’
‘ဘာကြောင့် သူတို့မလုပ်ဝံ့တာတဲ့လဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘နောင်ကိုယ် ခံရမှာ ကြောက်လို့ပေါ့’
 ‘နောင်ကိုယ်က သူတို့မဟုတ်ဘူးဆိုလျှင် သူတို့ ကြောက်လို့ရပါ့မလား’
 ဘုရား’
 ‘နောင်ကိုယ်က အခုကိုယ် မဟုတ်ဆိုတာ အပြောပဲဆိုတာ ပေါ်လွင်
 တာပေါ့’
 ‘အပြောနဲ့တော့ ရှောင်လွှဲလို့ လွဲပါ့မလား ဘုရား’
 ‘ဘယ်လွဲပါ့မလဲ’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ဘာမှအလုပ်မဖြစ်ဘဲနဲ့ သည်ခံယူချက်စကားကြီး
 ကို ဘာကြောင့် ပြောနေရတာလဲ ဘုရား’
 ‘သည်လိုတော့ မဟုတ်ဘူး’
 ‘ဘယ်လို မဟုတ်တာပါလဲ ဘုရား’
 ‘ဘာမှ အလုပ်မဖြစ်ဘူးဆိုတာ မဟုတ်တာဘဲ’
 ‘ဘယ်လို အလုပ်ဖြစ်လို့ပါလဲ ဘုရား’
 ‘သိပ်မတွေးတတ်တဲ့သူတွေ သည်ဘာသာထဲမှာ မရှိနိုင်ဘူးလား’
 ‘ရှိတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်သူတွေကို သည်ခံယူချက်မှာ ငြိမ်သွားအောင် မဖြစ်စေနိုင်ဘူး
 လား’
 ‘သည်လိုတော့ ဖြစ်မှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲဒါက ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်တာကို ဖြစ်မှန်းမသိအောင်
 အလုပ်ခံလိုက်ရလို့ ငြိမ်သွားကြတာပဲ ဘုရား’
 ‘ဘာမှ အလုပ်မဖြစ်တာ မဟုတ်ကြောင်း ပြောရတာပဲ’
 ‘အခုဘဝလူနဲ့ နောက်နောင်ဘဝကလူတွေ တစ်ယောက်တည်းမဟုတ်
 ဘူးဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ သိပ်မိုက်တဲ့ ကြံလုံးကြီးပဲ ဘုရား’

‘နောက်၊နောင်ဘဝ ဆိုတာကိုက စိတ္တဇကားလုံးဆိုတော့ ဒါပေါ်မှာ
ဆက်ကြံပြီးပြောတဲ့ စကားလုံးဆိုတော့ ကြံလုံးကတော့ အမှန်ပဲ’
‘သည်ကြံလုံးဟာ တကယ်လည်း မမိုက်ဘူးလား ဘုရား’
‘မိုက်တာတော့ မပြောနဲ့တော့ပဲ’
‘နည်းနည်း ပြောပါဦးဘုရား’
‘မိုက်တယ်’ဆိုတာ ‘အမှောင်ကျ’လို့ မမြင်ရတာရဲ့နာမည် မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘ဗုဒ္ဓဘာသာ ပညာရှင်၊ပညာမဲ့အားလုံးကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိထဲမှာ လဲလျောင်း
နေစေပြီး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှန်း လုံးဝမသိကြဘဲ၊ သူတို့နေတာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်-
လို့ မွေ့စက်ပျော်ရွှင်နေစေတဲ့အထိ အမှောင်လွှမ်းမှုကို ဖြစ်စေတာပဲ’
‘သည်အမှောင်ထဲက ဗုဒ္ဓဘာသာ ပညာရှင်တစ်ယောက်တလေများ
နိုးထမလာဘူးလား ဘုရား’
‘တစ်ယောက်မှ နိုးထမလာဘူး’
‘အဲဒါ ဘယ်လောက်ကြာက ဖြစ်ခဲ့တာလဲ ဘုရား’
‘နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်က-’
‘သည်လိုဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာက ဘာသာသေကြီးလား ဘုရား’
‘ဒါပေါ့။ ဗုဒ္ဓဝါဒီမရှိတဲ့ ဘာသာသေကြီးပေါ့’
‘ဗုဒ္ဓဘာသာကိုသေစေတဲ့ သည်ကြံလုံးဟာ ကျမ်းစာထဲမှာ သည်နေ့
အထိ ရှိသေးရဲ့လား ဘုရား’
‘ရှိတာပေါ့’
‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’
‘န စ သော န စ အညော’-လို့ပါပဲ’
‘အဲဒါရဲ့ ဗမာလိုလည်း လုပ်ပါဦး ဘုရား’

‘ဟိုကလူလည်း မဟုတ်ဘူး၊ တခြားလူလည်း မဟုတ်ဘူး’-လို့ပဲ’

‘ဘယ်လိုဖြစ်မယ် ဆိုလိုတာလဲ ဘုရား’

‘ဟိုကလူကြောင့် ဖြစ်တဲ့လူ-ပေါ့’

‘သည်ကလူဟာ ဟိုကလူကြောင့်ဖြစ်တဲ့လူ ဖြစ်လည်း၊ သည်လူဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲခံရမှုဟာ ‘ဟိုလူ’ ဆင်းရဲခံရတာမဟုတ်တာ အသေအချာပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘သည်လိုဆိုလျှင် သည်လူ့အတွက် ဟိုကလူက ဆင်းရဲမခံရအောင်တွေ ဘာကြောင့် လုပ်တာလဲ၊ သူနဲ့ဘာဆိုင်သလဲ-မေးရမှာပဲ ဘုရား’

‘ကိုယ့်သားဟာ ကိုယ်ကဖြစ်စေတာ ဖြစ်ပေမယ့်၊ ကိုယ့်သားခံစားရတာ မျိုးတော့ ကိုယ်က မခံစားရဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်သား မခံစားရစေချင်တာမျိုးလို ဆင်ခြေပေးစရာတော့ ရှိတာပေါ့’

‘ဒါက ကိုယ့်သားကို ကိုယ်-လို့ မှတ်ယူတဲ့ စိတ္တဇရှိသူတွေ လုပ်ကြတာပဲ ဘုရား’

‘စိတ္တဇမရှိလည်း ကိုယ့်သားဖြစ်သမျှတွေကို တာဝန်ယူရတဲ့ မိဘတွေ ဟာ သားခံစားရမှာ စိုးကြတာပါပဲ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါက သားနဲ့ကိုယ် အတူရှိနေကြပြီး၊ သား တာဝန်ကို မိဘက ထမ်းရလို့ပါ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘သည်က လူဖြစ်ချိန်မှာ ဟိုကလူ မရှိတော့တာဖြစ်လို့ သားအတွက် မိဘက ပူရတာမျိုးတော့ မရှိဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘တကယ်တော့ ဆိုင်သလိုလို လှည့်အထားခံရလို့ပါ။ လေးကလွတ်လာ တဲ့ မြားဟာ ပစ်မှတ်ကို ထိဖို့မထိဖို့အတွက် လေးမှာ ဘာတာဝန်မှ မရှိတော့ ပါဘူး’

‘အဲဒါ အမှန်ပါပဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

၅၃။ ပဋိပတ်အကျင့်မှားကြလို့ ဗုဒ္ဓ၏ ကံအစစ်ပျောက်ရ
‘ဟိုကလူ မဟုတ်ပေမဲ့ ဟိုကလူနဲ့ တခြားလူလည်း မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့
ကြံလုံးကို အားလုံးက ဘာကြောင့်ဦးထိပ်ရွက်ပြီး ပန်ဆင်နေကြတာလဲ ဘုရား’
‘ပရမတ္ထသစ္စာ’ကို ဗုဒ္ဓဘာသာအရိယသစ္စာနေရာမှာ အစားထိုးခံယူမိ
လို့-လို့ ပြောရမယ်’
‘သည့်ထက် စိပ်စိပ်ကလေးပြောလျင် နိဂန္ထကံနဲ့ အလားတူတဲ့ ရှေ့၊
နောက်ဘဝကံ ခံယူမိလို့ ပြောရမှာပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘အဲသည်လို ခံယူမိတာ ဗုဒ္ဓဘာသာကံ ဟောကွက်ဖြစ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်လူ
ပေါ်မှာဖြစ်တဲ့‘ကံ’ ပျောက်လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘အမှန်ပဲ’
‘အဲသည် ‘ဗုဒ္ဓကံ’ပျောက်တာက ပရမတ်ကို အရှုခံအာရုံတရားအဖြစ်
ပွားမိလို့ မဟုတ်လား ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘ပရမတ်ကိုပွားမိတာလည်း ဘုရားရဲ့ ဒုက္ကရာစရိယအတိုင်း ကျင့်ဖို့လို
တယ်ဆိုပြီး ကျင့်လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်တာပဲ’
‘သည်လိုဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အသေသတ်တာဟာ ‘အကျင့်မှား’
ဖြစ်တယ် ပြောရလိမ့်မယ် ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါ-’
‘အကျင့်မှားဟာ ‘ပဋိပတ်အမှား’ပဲ ဘုရား-နော်’
‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘ပဋိပတ်မှား’ဆိုတာ ကာမအာရုံ၊ ဖြစ်ပျက်အာရုံ၊ ဖြစ်ပျက်မဲ့အာရုံ၊

သည်အာရုံတွေကို အာရုံပြု ကျင့်သုံးကြတာတွေပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘ဒါတွေကျင့်လျင် ပြောခဲ့တဲ့ မိစ္ဆာက မလွတ်စေနိုင်တဲ့ အမှားတွေ
ရောက်တာ ပေါ်လွင်ပါပြီ ဘုရား’

‘ဒါဆိုလျင် ပဋိပတ်အမှားပြောချက် သည်လောက်နဲ့ နိဂုံးချုပ်ရအောင်’

အခန်း(၃)

ပရိယတ္တိသဒ္ဒမ

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

၂၀၈

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ တို့သာသနာ

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

အခန်း(၃)
ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ

၅၄။ သဒ္ဓမ္မအစစ်က ဘာတွေလဲ
‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာသုံးရပ်’အကြောင်း ပြောကြရအောင်ဆိုပြီး
ပြောလာလိုက်တာ အတော်များသွားပြီ’
‘များပေမဲ့ အတော်သိသင့်တာတွေပါ ဘုရား’
‘ပြောခဲ့ပြီးတာတွေဟာ များပေမယ့် သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာအကြောင်း မဟုတ်
သေးဘဲ သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ မပြောမီမှာ ပြောရခြင်းအကြောင်းတွေပဲ’
‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာထက် သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာပြောရခြင်း အကြောင်းက ပိုပြီးပြောဖို့
လိုမှာပါ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း သိပ်များသွားတာပဲ’
‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာအစစ်’ကို ပြောချင်လျှင် သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာမဟုတ်ဘဲ သဒ္ဓမ္မ
သုံးဖြာယောင်ဆောင်နေတဲ့ သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာအတုတွေကို မှုတ်ဖျောက်ပစ်တာက
မလွဲမသွေလုပ်ရမယ့်တာဝန် ရှိတာပါ ဘုရား’
‘အမှုတ်ဖျောက်ခံတွေ နာမှာကို အားမနာလို့တော့ မဟုတ်ကြောင်း
ပြောရမယ်’
‘သူတို့လည်း ဝမ်းသာကြမယ်ထင်ပါတယ် ဘုရား’
‘မထင်နဲ့-’
‘ဘာ့ကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘သူတို့ခံယူကြတဲ့ သဒ္ဓမ္မတွေဟာ အလုံးစုံပြည့်စုံပြီးသားလို့ တထစ်ချ
ခံယူကြသူတွေ ဖြစ်တယ်’
‘မဟုတ်ကြောင်းပြောတာ ကြားရလျှင် သူတို့ပြင်မှာပေါ့ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘မလွယ်ဘူး’
 ‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည်ထဲမျှောလိုက် သာယာနေသူက များတယ်’
 ‘သူတို့ အမှန်ကို မလိုချင်လောက်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘လိုချင်ရကောင်းမှန်း မသိကြဘူး’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါက သူတို့ဘဝ’ ဖြစ်နေကြလို့ပဲ’
 ‘အဲဒါက များသလား ဘုရား’
 ‘အားလုံးနီးပါးပဲ’
 ‘သည်လိုဆိုတော့လည်း နာမည့်သူတွေကို အားတော့နာစရာပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘အားနာလို့မပြောလျှင် မပြောတာက ပိုဆုံးရှုံးခံရစရာ ရှိမလားပဲ
 ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘ပြောမည့်သူကလည်း ပြောချင်ဦးတော့တောင်မှ မသိလျှင် ပြောလို့
 ရမှာမှ မဟုတ်တာ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ပြီးတော့လည်း သိသူမှာ ပြောဖို့တာဝန်ကလည်း ရှိကိုရှိတာပဲ မဟုတ်
 လား ဘုရား’
 ‘ဒါကြောင့်လည်း သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာဆိုင်ရာ အကြောင်းမဟုတ်ဘဲ အ
 ကြောင်းလုပ်နေတာတွေကို တရှည်တလျား ပြောမိခဲ့တာပဲ’
 ‘မပြောလျှင် ဘယ်သူမှ မသိမှာဆိုတော့ ပြောခဲ့တာတွေဟာ မလွန်
 ပါဘူး ဘုရား’
 ‘စေ့ရုံပဲပြောခဲ့တာလို့တော့ ထင်ပါတယ်’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ပြောစရာတွေက အပြည့်ဖြစ်နေလို့ များတာပါဘုရား’
‘ကဲ-သည်လိုဆိုလျင် ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မကို ပြောရအောင်’
‘သင့်မြတ်လှပါတယ် ဘုရား’

၅၅။ ဗုဒ္ဓဝါဒ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ
‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ဆိုတာ ဗုဒ္ဓဝါဒပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ-နော်’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အရိယသစ္စဓမ္မဆိုင်ရာ ဟောပြော၊ပို့ချ၊တင်ပြ၊ဆွေးနွေး၊ရေးသားချက်
တွေကို သင်ယူလေ့လာစရာတွေဟာ ‘သဒ္ဓမ္မ’တွေပဲ’
‘အဲဒါတွေ သင်ကြား၊ နာယူခြင်း၊ ဟောပြော၊ ပို့ချ၊ တင်ပြ၊ ဆွေးနွေး၊
ရေးသားခြင်းတွေဟာ ‘ပရိယတ်’-ပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်။ အဲဒါ ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’-ပဲ’
‘မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးတို့ကို မိဂဒါဝုန်မှာ ဓမ္မစကြာတရား
ဟောပြောနေတာလည်း ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’လုပ်နေတာပြောလျှင် ရမလား ဘုရား’
‘မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်းသိထားတဲ့ အရိယသစ္စသဒ္ဓမ္မတွေ
ကို ပဉ္စဝဂ္ဂါးထံအရောက် သင်ကြား၊ပို့ချ၊ဟောပြောပေးနေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက်
‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ ဟုတ်ပါတယ်’
‘ရှင်အဿဇိက ရှင်သာရိပုတြာလောင်းလျာ ဥပတိဿပရိဗိုဇ် (တက္က
တွန်း)ရဲ့ ‘အရှင်ဆရာက ဘယ်သူလဲ၊ ဘယ်လို အဆုံးအမတွေကို ပေးတာလဲ’-
--အစရှိတဲ့ အမေးတွေကို ပြန်ဖြေတဲ့အနေနဲ့ပြောတဲ့-
‘ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံဟေတုံ တထာဂတော။
အာဟ တေသဉ္စ ယောနိရောဓေါ၊ ဧဝံဝါဒီ မဟာသမဏော။’- ဆိုတဲ့
စကားလည်း ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ပဲလား ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ဒါလည်း ဥပတိဿကို အရိယသစ္စာအသိ ဖြစ်သွားအောင် ဖြေကြား
ချက် ဖြစ်တဲ့အတွက် ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ပဲ ဖြစ်ပါတယ်’

‘ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးက ရှင်အဿဇိဟောတဲ့ သည်ဂါထာကိုပဲ စာပေသင်
ကြားပို့ချတဲ့ အနေနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားဟောတဲ့ အနေနဲ့ဖြစ်ဖြစ် လုပ်လျင်၊
‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ ဖြစ်ပြီလား ဘုရား’

‘မဖြစ်ဘူး ပြောရမယ်’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အဲသည်ပုဂ္ဂိုလ်က အရိယသစ္စာသိနေသူ မဟုတ်လို့ပဲ’

‘အဲသည် သင်ပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အရိယသစ္စာ မသိဦးတော့တောင်မှ
သင်အပေးခံရတဲ့ ‘ယေဓမ္မာ---’အစရှိတဲ့ဂါထာက ‘သဒ္ဓမ္မ’ပဲ မဟုတ်ပါလား
ဘုရား’

‘သည်ဂါထာဟာ ‘သဒ္ဓမ္မ’-ဟုတ်ပါတယ်’

‘သဒ္ဓမ္မ’သင်ပေးမှတော့ ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ မဖြစ်သေးဘူးလား ဘုရား’

‘မဖြစ်ဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘သဒ္ဓမ္မ’ဖြစ်တဲ့ သည်ဂါထာကို သင်ပေးသူက သည်ဂါထာရဲ့ သဒ္ဓမ္မ
အနက်ကို သိပါ့မလား’

‘သဒ္ဓမ္မ’က သည်ဂါထာနဲ့ ဆောင်ထားခံရတဲ့အနက် မဟုတ်ဘူးလား
ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘ဂါထာသင်သူဟာ ဂါထာအနက်သိမှာ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ‘သဒ္ဓမ္မ’ သိမယ်
ထင်ပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျင် သည်ဂါထာသင်ပေးသူဟာ အရိယာဖြစ်ပြီလား’

‘ဒါတော့ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မှာပဲ ဘုရား’
‘အရိယာ’ဆိုတာဘာလဲ’
‘သဒ္ဓမ္မ’ သိတာပေါ့ဘုရား’
‘အရိယာ’မဖြစ်ဘဲ ‘သဒ္ဓမ္မ’သိခွင့် ရှိပါ့မလား’
‘သဒ္ဓမ္မ’သိတာကိုပဲ ‘အရိယာ’လို့ ပြောရတာဆိုတော့ အရိယာမဖြစ်
လျင်တော့ ‘သဒ္ဓမ္မ’သိလို့မရဘူးလို့ ပြောရတော့မှာပေါ့ ဘုရား’
‘သည်တော့ သည်ဂါထာ သင်ပေးသူဟာ အရိယာမဖြစ်လျင် သည်
ဂါထာသင်ချက်ကလည်း ‘ပရိယတ်’ မဖြစ်ဘူးပေါ့’
‘သဒ္ဓမ္မ’သိချင်သူဟာ ‘သဒ္ဓမ္မ’ဖြစ်တဲ့ ဘုရားဟောခဲ့တာတွေကို သင်ယူ
နေရုံနဲ့ မရဘဲ၊ အရိယာဖြစ်တဲ့ သင်ပေးသူရမှ ‘သဒ္ဓမ္မ’သိတဲ့ အရိယာ’ ဖြစ်မယ်
ဆိုလိုတာလား ဘုရား’
‘သည်လိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး’
‘ပြီးခဲ့တဲ့ ပြောစကားတွေအရ အဲသည်အဓိပ္ပါယ်ပဲ ရောက်တယ် မ
ဟုတ်လား ဘုရား’
‘မဟုတ်ပါဘူး’
‘အဲဒါ နားလည်အောင် ရှင်းပေးပါဦး ဘုရား’
‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ မသိသူဆီက သင်ယူလို့ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ မရနိုင်ကြောင်းဘဲ ပြောခဲ့
တာပါ’
‘မသိသူဆီက သင်ယူလို့ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ မရနိုင်လျင် ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’သိသူ အရိ
ယာမရှိလျင် ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’သိဖို့ မျိုးပြတ်ပြီလို့ ပြောလို့မရဘူးလား ဘုရား’
‘မရပါဘူး’
‘အဲဒါ ပြောပါဦးဘုရား’
‘ဒါပဲ ပြောနေတာပါ’

‘အဲသည် မရောက်သေးဘူး ဘုရား’
 ‘သိချင်ဇောက သိပ်လောနေလို့ပါ’
 ‘လောရမှာပဲ ဘုရား’
 ‘ဘာကြောင့်လဲ’
 ‘ဘုရားဟောသဒ္ဓမ္မတွေရှိလျက် အဲသည်သဒ္ဓမ္မရဲ့ အနက်အတ္ထုဖြစ်တဲ့
 ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’က အပျောက်ခံရတော့မလို ဖြစ်လို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘မပူပါနဲ့’
 ‘သင်ပေးသူဆီက မရနိုင်ဘူးဆိုတော့ ဘာနဲ့ မပူဘဲနေရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘ဒါလည်း ဟုတ်တာပဲ’
 ‘သည်အပူပြေအောင် ပြောပါဦးဘုရား’

၅၆။ သဒ္ဓမ္မတွေဟာ ဘုရားက ကိုယ့်ကိုဟောနေတဲ့တရားလို့သိပါ
 ‘ဖြည်းဖြည်း စစ်ကြည့်ပါ’
 ‘ဘာကိုစစ်ရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘သဒ္ဓမ္မ’တွေကိုပေါ့
 ‘ဘယ်လို စစ်ရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘သည်သဒ္ဓမ္မတွေဟာ အလိုလိုတည်ရှိနေတဲ့ အရာတွေလား-လို့ ပေါ့’
 ‘ဒါတော့ စစ်ဖို့လိုမလား ဘုရား’
 ‘လိုပြီပေါ့’
 ‘ဒါစစ်တော့ ဘာတွေ တွေ့မှာမို့လဲ ဘုရား’
 ‘အလိုလို ဖြစ်တည်နေတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး-လို့ သိမှာပေါ့’
 ‘ဒါ-သိပြီးသားပါ ဘုရား’
 ‘သဒ္ဓမ္မ’တွေဟာ အလိုလိုဖြစ်တည်နေတာ မဟုတ်လျင် ဘယ်လိုတည်ရှိ
 နေတာလဲ မေးရမှာပေါ့’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ဒါလည်း သိပြီးသားပါ ဘုရား’
‘ဘယ်လို တည်ရှိတာတဲ့လဲ’
‘ဘုရားဟောခဲ့လို့ တည်ရှိတာ-လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပြီ’
‘အဲသည်လိုသိရတော့ ဘာဖြစ်သလဲ ဘုရား’
‘ဖြစ်တာပေါ့’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ဘုရားဟာ သူ့ကိုယ်တော်တိုင်သိတဲ့ သဒ္ဓမ္မတွေကို ကျွတ်ထိုက်သူ
ဝေနေယျတွေ ကျွတ်ဖို့ ဟောခဲ့တယ်’-လို့ပေါ့’
‘သည်လိုသိရတော့ ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘သည်သဒ္ဓမ္မတွေဟာ ‘ငါတို့ကိုဟောနေတဲ့ သဒ္ဓမ္မတွေဖြစ်တ’သိတာပဲ’
‘ဒါလည်း ‘သဒ္ဓမ္မ’လေ့လာသူတိုင်း သိပြီးသားနေမှာပါပဲ ဘုရား’
‘သည်လိုတော့ မပြောနဲ့’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘ဒါသိလျင် ‘သဒ္ဓမ္မ’လေ့လာတာ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ ရကြမှာပေါ့’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘တရားနာတယ်ဆိုတာ ဘာလုပ်ဖို့ နာကြတာလဲ’
‘တရားရဖို့’-ပဲပေါ့ ဘုရား’
‘သဒ္ဓမ္မ’လေ့လာသူတွေ အနမတဂ္ဂပဲ၊ တစ်ယောက်တလေတောင် ရကြ
လို့လား’
‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား၊ ဟုတ်ပါ့’
‘ဒါကြောင့် သည်‘သဒ္ဓမ္မ’တွေ ဘုရားဟောနေတာဟာ ငါတို့ကိုဟော
နေတယ်-လို့ လူတိုင်းသိနေမယ် မပြောနဲ့-လို့ ပြောတာ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘သဒ္ဓမ္မ’လေ့လာနေသူတွေရဲ့ အမြင်မှာ ‘သဒ္ဓမ္မ’တွေဟာ ကိုယ့်ဟောနေ
တာ-လို့ မမြင်လျင် ဘယ်လို မြင်ကြမှာလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားလက်ထက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘုရားကဟောနေတာ’-လို့
မြင်တာပေါ့’

‘အဲသည်လိုမြင်တာ မှားလို့လား ဘုရား’

‘မှားတယ်တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့’

‘မမှားလျင် ဘာဖြစ်သေးလို့လဲ ဘုရား’

‘အပြည့်အဝလည်း မမှန်တာ ဖြစ်တာပေါ့’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားက တရားဟောတာဟာ အဲသည်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်လည်း ဟော
တယ်၊ အဲသည်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အလားတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်လည်း ဟောတာ
ဖြစ်လို့ပဲ’

‘အဲသည်လိုတော့ မြင်ကြမှာပါ ဘုရား’

‘သည်လိုမြင်လျင် တရားကို ‘ယောနိသော’ လုပ်ရမှာပေါ့’

‘လုပ်လည်းလုပ်ကြမယ် ထင်ပါတယ် ဘုရား’

‘လုပ်လျင် ရကြမှာပေါ့’

‘ယောနိသော’လုပ်တိုင်း ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ ရကြပါ့မလား ဘုရား’

‘ရ-ရမှာပေါ့’

‘အခု မရနေတာတော့ အမှန်ပဲ ဘုရား’

‘အဲဒါ ဘာ့ကြောင့်လဲ’

၅၇။ ပါရမီပြည့်မှ သဒ္ဓမ္မတ္ထအသိ ရမလား

‘အခုပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘုရားလက်ထက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို ပါရမီမပြည့်ကြ
သေးသူတွေ ဖြစ်နေလို့များလား ဘုရား’

‘သည်လိုတွေကြတာပဲ’

‘သည်အတွေ့ဟာ မှားသလား ဘုရား’

‘မှားပြီပေါ့’

‘ဘယ်လိုမှားတာလဲ ဘုရား’

‘ဘုရားလက်ထက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ကိုယ်ကမတူဘူး။ ဒါကြောင့် သည်
တရားဟာ ကိုယ့်ကိုဟောတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး-လို့ ဖြစ်ပြီး၊ ‘ယောနိသော’ မလုပ်
ကြတဲ့အဖြစ် ရောက်စေတယ် မဟုတ်လား’

‘အဲသည်လို မထင်ဘဲ သေကောင်ပေါင်းလဲ လုပ်ကြသူတွေလည်း

သဒ္ဓမ္မတ္ထ မရကြဘူးမဟုတ်လား ဘုရား’

‘သည်လိုမရကြတာဟာ ‘ပါရမီမရှိလို့ချည်း’ချတာ ကောင်းပါ့မလား’

‘ဒါပဲ ချစရာရှိတာ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ’

‘ပါရမီချတာ ဘာချို့ယွင်းတာ မြင်လို့လဲ ဘုရား’

‘ပါရမီက တရားမရခြင်းရဲ့အကြောင်းလို့ ပြောရလောက်အောင် လူသိ

သူသိတရား မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ပါရမီက မမွေးမီအတိတ်က လုပ်ရပ်တွေပဲ’

‘ပါရမီဆိုတာ ဘုရားမဟောလို့လား ဘုရား’

‘ဟုတ္တိပတ္တိဟောမယ် မထင်မိဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘မမွေးမိဘဝဆိုင်ရာက အကြောင်းတွေ ဖြစ်နေလို့ပေါ့’
 ‘ဒါဖြစ်တော့ သည်အမြင်ဟာ ‘မိစ္ဆာအမြင်’ဖြစ်နေတယ်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘လုံးလုံး မဟောဘူး-လို့တော့ မပြောနိုင်ဘူး မဟုတ်လား ဘုရား’
 ‘သည်လိုတော့ မပြောနိုင်ပါဘူး’
 ‘ဟောလျင် အဲသည်ဒဿနနဲ့ ငြိမလား ဘုရား’
 ‘မငြိအောင် ဟောမှာပဲ’
 ‘ဘယ်လိုဟောမှာလဲ ဘုရား’
 ‘ပါရမီ’ဆိုတာ ‘ပရမ+ဤ’ဆိုတော့ ‘ပရမ=အခြေခံ၊ ဤ=ရှိတယ်’ဆိုပြီး
 အရိယာဖြစ်ဖို့ အခြေခံဖြည့်ထားရမည့် တရားတွေ-လို့ ဟောမှာပဲ’
 ‘အခုလည်း အဲသည်လိုပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘နောက်ဘဝ လုပ်ခဲ့တာတွေ-လို့ ဖြစ်နေတယ်’
 ‘ဘယ်လို ဖြစ်ရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘မွေးပြီးဘဝမှာ လုပ်ခဲ့ချက်တွေ-လို့ ဖြစ်ရမှာပဲ’
 ‘အဲသည်ပါရမီပဲ မပြည့်လို့ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’အသိ မရတာ-လို့ ဆိုလျင်ကော
 ဘုရား’
 ‘သည်လို ဘယ်ပြောထိုက်လိမ့်မလဲ’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘သူ့ကိုယ်တိုင် တရားအားထုတ်တဲ့အဆင့် ရောက်နေပြီပဲ၊ ဘယ်-ပါရမီ
 လိုတယ် ပြောလို့ရပါ့မလဲ’
 ‘ပါရမီက ဆယ်ပါးတောင် ရှိတာပဲ ဘုရား’
 ‘ဆယ်ပါးလုံး တရားအားထုတ်တာထဲ ဝင်မှာပါ’
 ‘ဒါနပါရမီဆိုလျင် ဘယ်လိုဝင်မှာလဲ ဘုရား’

‘ဒါန’ဟာ တရားပေးနိုင်သူနဲ့ အပေါင်းအသင်းဖြစ်ဖို့ လုပ်ရတဲ့လုပ်ငန်း
ပဲ မဟုတ်ဘူးလား’

‘သည်လိုဆိုတော့ ပါရမီမပြည့်လို့ သဒ္ဓမ္မတ္ထအသိ မရတာ-လို့
ပြောဖို့မရှိ ဖြစ်သွားတာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

၅၈။ တရားတိုင်းကို ယောနိသောမနသိကာရလုပ်ဖို့လို

‘ကိုယ့်ပါရမီ ပုံမချလျင် သဒ္ဓမ္မတ္ထ မရတာရဲ့အကြောင်းကို ဘာ-ချမလဲ
ဘုရား’

‘သဒ္ဓမ္မရဲ့အနက်ကို သိထင်မြင်တဲ့အထိ ဘုရားဟောတဲ့တရား နာကြား
ချက်တွေကို ‘ယောနိသော’လုပ်မှု ချွတ်ယွင်းတာကြောင့်-လို့ ချလို့မရနိုင်ဘူးလား’

‘ဘယ်လို ‘ယောနိသော’က ချွတ်ယွင်းလို့လဲ ဘုရား’

‘ယောနိသောဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အနက်ကို ဘယ်လိုနားလည်သလဲ’

‘ယောနိသော မနသိကာရလုပ်တယ်’-ဆိုတာ ‘အကြောင်းအလျောက်
နှလုံးသွင်းတယ်’-လို့ပဲ သိပါတယ် ဘုရား’

‘ယောနိသော လုပ်တယ်’-ဆိုတာ အကြောင်းကို အကြောင်းရဲ့ အ
လျောက် သိအောင်လုပ်တယ်’-ဆိုတဲ့ နှလုံးသွင်း မနသိကာရမူပြုတာပဲ မဟုတ်
လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျင် နည်းနည်းမေးမယ်’

‘မေးပါဘုရား’

‘ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားတစ်ပိုဒ်ပိုဒ်ဟာ အကြောင်းလား၊ အကျိုး
လား’

‘အကြောင်းပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဘာဖြစ်လို့ အကြောင်းလို့ ပြောနိုင်ရတာလဲ’
 ‘တပည့်တော်တို့ တရားရဖို့ရဲ့အကြောင်း ဖြစ်လို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်တရားက ဘယ်သူမှ ရအောင်-အလုပ်မခံရဘူး။ စာအုပ်ထဲ
 မှာ သူ့ဟာသူနေလျင်ကော အကြောင်းပဲလား’
 ‘သည်လိုတော့ အကြောင်းမဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘အကြောင်းမဟုတ်လျင် ဘာလဲ’
 ‘ဘာမှ ပြောစရာမရှိတာ-လို့ ထင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘သည်လိုတော့ မလုပ်နဲ့လေ’
 ‘ဘယ်လိုပြောရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘သည်စာအုပ်ထဲမှာ တရား အလိုအလျောက် ရှိလာတာလား’
 ‘ဘယ်ဟုတ်မလဲ ဘုရား’
 ‘သည်တရားက သည်စာအုပ်ထဲရောက်အောင် ဘယ်ကလာတာလဲ’
 ‘ဘုရားဟောရာက လာတာပေါ့ဘုရား’
 ‘ဘုရားမှာ ဟောစရာတရားက ဘယ်လိုဖြစ်လာတာလဲ’
 ‘ကိုယ်တိုင် တရား-ရလို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုရားကိုယ်တိုင် တရားရတာက ဘုရားဟောထား
 တဲ့ တရားရှိခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်မနေဘူးလား’
 ‘သည်လိုတော့ အမှန်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါမှန်လျင် ဘုရားဟောထားတဲ့ စာအုပ်ထဲကတရားတွေဟာ အကျိုး
 တွေလား အကြောင်းတွေလား၊ အဲဒါ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ’
 ‘အကျိုးပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည် အကျိုးဖြစ်တဲ့ စာအုပ်ထဲက ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားရဲ့

အကြောင်းက ဘယ်ဟာလဲ’

‘ဘုရားရထားခဲ့တဲ့ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’-ဆိုတဲ့ တရားပဲပေါ့ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပြီ’

‘သဒ္ဓမ္မ သဝန’-ဆိုတဲ့ တရားနာတဲ့အခါ ‘ယောနိသော မနသိကာရ’-
လုပ်တယ်ဆိုတာ ‘သဒ္ဓမ္မ’ကို ဟောပြောနေသူရဲ့ ပြောလိုချက် ‘ဝတ္တိတ္ထ’ကို နှလုံး
သွင်း လုပ်ရမှာလား ဘုရား’

‘ဒါမဟုတ်လျင် ဘာဟုတ်ရမှာလဲ’

‘သဒ္ဓမ္မ’ဟောပြောတာနာလျင် ဟောပြောချက်အပြင်ဘက် ထွက်
တွေးတာမလုပ်ဘဲ ဟောပြောချက်နားထောင်တာကို ‘ယောနိသော’လုပ်တာ-
လို့ မှတ်ကြတာပဲ ဘုရား’

‘နားထောင်တာအပြင်ဘက် စိတ်မရောက်အောင်ထားတာကို ယောနိ
သော မနသိကာရလုပ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘နားထောင်တာပဲ ဖြစ်သေးလို့ပေါ့’

‘သဒ္ဓမ္မ သဝန’ပဲ ဖြစ်သေးတယ်ပေါ့ ဘုရား-’

‘သဒ္ဓမ္မ သဝန’နဲ့ ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ဟာ အင်္ဂါရပ် တစ်ခုစီပဲ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သဒ္ဓမ္မ သဝန’လုပ်တယ်-ဆိုတဲ့ နာဆဲမှာဖြစ်ဖြစ်၊ နာပြီးမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊
အဲသည်နာကြားရချက် ‘သဒ္ဓမ္မ’ကို ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ လုပ်ရမှာဖြစ်တယ်’

‘အဲဒါ ဘယ်လို ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ လုပ်မလဲ ဘုရား’

‘သည်-နာကြားရတဲ့ သဒ္ဓမ္မရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ဟာ ဘာလဲ
ဆိုတာကို နှလုံးသွင်းတာကို လုပ်တာပဲပေါ့’

‘သဒ္ဓမ္မ’ကို နာရပြီး၊ အဲသည် ‘သဒ္ဓမ္မ’ရဲ့အကြောင်းကို ဆင်ခြင်တာလား

ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘အကြောင်းကို ဘယ်လိုဆင်ခြင်မလဲ ဘုရား’

‘ဟောပြောချက်ကို ပုံဖော်ပြီး အောက်မေ့ကြည့်တာပေါ့’

‘ဟောပြောချက်ကို ပုံပေါ်အောင် မဖော်နိုင်လျှင်ကော ဘုရား’

‘အဲဒါ ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ လုပ်လို့မရတာပဲပေါ့’

‘ဟောပြောချက်နဲ့လွဲတဲ့ ပုံပေါ်နေလျှင်ကော ဘုရား’

‘အဲဒါလည်း ယောနိသောမနသိကာရ မလုပ်နိုင်တာထဲပဲ ထည့်ရမှာပါ’

‘သဒ္ဓမ္မ’ဟောပြောချက်ဟာ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ပုံကို တည်ဆောက်ပြချက်လား

ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲသည် တည်ဆောက်ပြချက်ကို ကြည့်တာမှာ ‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ပုံ ပေါ်
အောင် ကြည့်နိုင်တာဟာ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ဖြစ်တာလား ဘုရား’
‘ဒါပေါ့’

‘အဲဒါတော့ သိပ်မလွယ်ဘူးထင်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဘာကြောင့်လဲ’

‘အခုခေတ် စာသမား၊ပေသမားတွေပြောတာ ရှိပါတယ်ဘုရား’

‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ’

‘စာတစ်ခုခု ဖတ်တဲ့အခါ အမှန်ရဖို့ အဲသည်စာကိုရေးသူရဲ့ အလေ့
အထ၊ ရေးတဲ့ခေတ်ကာလနဲ့ ရေးတဲ့နေရာ’-ဆိုတာတွေ တီးမိခေါက်မိ ရှိဖို့
လိုတယ်-လို့ ပါပဲ’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ကို ပုံဖော်တဲ့ ‘သဒ္ဓမ္မ’ ဟောပြောချက်တွေကို လေ့လာပြီး၊

‘သဒ္ဓမ္မတ္ထ’ရအောင် ‘ယောနိသောမနသိကာရ’လုပ်ဖို့လည်း သဒ္ဓမ္မဟောပြောသူ
ရဲ့ အလေ့အထ၊ ခေတ်ကာလနဲ့ နေရာဒေသတွေ တီးမိခေါက်မိဖို့ လိုမလား
ဘုရား’

‘လိုမှာပဲ’

‘အဲသည်ခေတ်ကာလနဲ့ နေရာဒေသက ဝေးလံနေပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက်
အခက်အခဲ မရှိပေဘူးလား ဘုရား’

‘မရှိပါဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အဲသည်ခေတ်ဟာ အခုခေတ်နဲ့ ဝေးပေမယ့် အဲသည်ခေတ်က ဓလေ့
စရိုက်နဲ့ အခုခေတ်ဓလေ့စရိုက်ချင်းချင်း မခြားကြတာကြောင့်ပါပဲ’

‘နေရာကော ဘုရား’

‘အဲသည်လိုပါပဲ နေရာခြားပေမဲ့ ပင်မ ဓလေ့စရိုက်ချင်းက ကြည့်လို့
မရအောင် မခြားကြပါဘူး’

‘သဒ္ဓမ္မ’ဟောပြောသူ အလေ့အထကကော ဘုရား’

‘ဒါလည်း ကြည့်တတ်လျင် မြင်ရလောက်အောင်က မပျောက်ပါဘူး’

‘ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရတာတဲ့လဲ ဘုရား’

‘ကာလ၊ဒေသ အခြားကြီးခြားတဲ့သူတွေမှာ ဖြစ်ကြတဲ့ရောဂါ၊ ရောဂါ
ပျောက်မှုနဲ့ ရောဂါရကြောင်း၊ ပျောက်ကြောင်းတွေ မခြားကြသလို ဖြစ်လို့ပါပဲ’

‘လူလုပ်တဲ့အမှုတွေမှာ အခုဒုက္ခရောက်တဲ့အမှုတွေဟာ ရှေးကလည်း
ဒုက္ခရောက်တာပဲ ဖြစ်တာချင်း တူညီလို့လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုရားရဲ့ဟောပြောချက် သဒ္ဓမ္မတွေကို ယောနိသော
မနသိကာရ မလုပ်နိုင်စရာ မရှိဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်’
 ‘ဘယ်လို ရှိသေးလို့လဲ ဘုရား’
 ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ မလုပ်နိုင်စရာ မရှိပေမဲ့ မလုပ်နိုင်သူတွေ
 တော့ ရှိတာပဲ’
 ‘ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘အစွဲကြောင့် ပေါ့’
 ‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားရဲ့ ဟောပြောချက်ကို ကိုယ့်အစွဲနားနဲ့ နားထောင်ပြီး၊ ကြားတာ
 ပေါ့’
 ‘အစွဲနားနဲ့ နားမထောင်မိအောင် ဘာလုပ်ရမှလဲ ဘုရား’
 ‘ပြောသူရဲ့ ပြောတဲ့အကြောင်းအရာကို ပြောချက်မှာ ပါဝင်တာနဲ့သာ
 ပုံဖော်ကြည့်တာ လုပ်ဖို့ပေါ့’
 ‘ပြောသူရဲ့ ပြောချက်နဲ့သာ ပြောတဲ့အကြောင်းအရာကို ပုံဖော်တာကို
 လုပ်ရမယ်လား ဘုရား’
 ‘ဒါပဲ-’
 ‘ပြောချက်ထဲမပါဝင် မသက်ဆိုင်တာတွေနဲ့ ဖြည့်ပြီးဖြစ်ဖြစ်၊
 နုတ်ပြီးဖြစ်ဖြစ် ပြောတဲ့အကြောင်းအရာကို ပုံမဖော်ရဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’

၅၉။ ဓမ္မစကြာသဒ္ဓမ္မအပေါ် ယောနိသောမနသိကာရ
 ‘အဲဒါလေးကို နည်းနည်း ပုံစံထုတ်ပြီး ရှင်းပြပါဦး ဘုရား’
 ‘လိုချင်တဲ့ပုံစံ ထုတ်ပေါ့’
 ‘ဓမ္မစကြာ’ထုတ်မယ် ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ကောင်းတယ်၊ ဓမ္မစကြာဟာ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ တရားထဲမှာ တရားဦးပဲ’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘ဘုရားဟောတဲ့ ‘ဓမ္မစကြာသဒ္ဓမ္မ’ဟာ ပဉ္စဝဂ်တွေ သဒ္ဓမ္မသဝနလုပ်ဖို့ ဖြစ်တဲ့ ညွှန်ပြချက်ဒေသနာ ဖြစ်ပါတယ်’

‘အဲဒါကို တပည့်တော်တို့ ဖတ်၊ မှတ်၊ နာကြားရတော့ တပည့်တော်တို့ အတွက် ‘ဒေသနာ’ ဖြစ်တာပေါ့၊ ဘုရား’

‘ဒါလည်း တကာတို့ကို ဘုရားရဲ့ သင်ကြားချက်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုရားရဲ့ ဒေသနာ-ပေါ့’

‘အဲသည်သင်ကြားချက်ကို ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ဘယ်လိုလုပ်ရ မလဲ သိပါရစေ ဘုရား’

‘သည်ဒေသနာဟာ ပဉ္စဝဂ်တွေက ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ လုပ်နိုင် ကြတော့ ‘ပရိယတ်’-ဖြစ်တာပဲ’

‘တပည့်တော်တို့က ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ လုပ်နိုင်ကြလျှင်လည်း တပည့်တော်တို့အတွက် ‘ပရိယတ္တိ’-ဖြစ်မှာပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဖြစ်မှာပဲ’

‘အဲဒါ ဝေဖန်ပြပါဦး ဘုရား’

‘ဓမ္မစကြာဒေသနာ’ဟာ ဘုရားရှင်အနေနဲ့ ဓမ္မစက်ယန္တရားကို တီထွင် အောင်မြင်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ကြေငြာချက်အဖြစ် ပြောဆိုညွှန်ပြတာပဲ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဓမ္မစက်ယန္တရား’ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ရိုးသားသူအဖြစ် ဖြစ်တဲ့ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အမှန်လေးပါး ပါဝင်တယ်လို့ ပြတယ်’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘သည်-အရိယာဖြစ်ကြောင်း အမှန်လေးပါးမှာလည်း တစ်ပါးတိုင်းမှာ
 သိစရာ သုံးချက်စီရှိကြောင်း ပြတယ်’
 ‘အဲဒါ အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’
 ‘သစ္စ၊ ကိစ္စနဲ့ ကတ-ပေါ့’
 ‘သည်အမှန်လေးချက် ‘အဟုတ်တကယ်ရှိတဲ့အကြောင်း သိချက်က
 ‘သစ္စ’လား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘အဲသည်အမှန်လေးချက်ရဲ့ ‘သူ့လုပ်စရာရှိတာနဲ့သူရှိတဲ့ သိချက်က
 ‘ကိစ္စ’လား ဘုရား’
 ‘မှန်ပါတယ်’
 ‘သည်လေးချက်မှာပဲ ‘လုပ်စရာရှိတာတွေ လုပ်ပြီးသွားပြီ သိချက်က
 ‘ကတ’နော် ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်’
 ‘အဲသည် သစ္စာလေးချက်မှာ ဘယ်သစ္စာက စ-သိတာလည်း ဘုရား’
 ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’-ပဲ’
 ‘အဲသည်သစ္စာက ‘ဘာလုပ်ငန်းရှိလဲ’ ဘုရား’
 ‘ဆောင်ပွားဖို့ ရှိတယ်’
 ‘သူ့ဆောင်တော့ ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’
 ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ သိပြီး၊ သမုဒယအရိယသစ္စာ ပယ်ခါ၊ နိရောဓ
 အရိယသစ္စာ ဆိုက်ရောက်တာ’-ပေါ့’
 ‘သည်တော့ ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’က အရိယသစ္စာလေးပါးလုံး လည်ပတ်
 လာဖို့ အစ-ခလုတ်ပဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’ပွားလျင် ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ အလိုအလျောက်
သိတာပဲလား ဘုရား’

‘သိတယ်’

‘ဘာကြောင့် သိရတာလဲ ဘုရား’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’က ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’ရဲ့ အာရုံပဲ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာက
အာရမ္မဏိက၊ အာရမ္မဏိက ဖွင့်တော့ ‘အာရုံဒုက္ခ’ သိတာပေါ့’

‘ဒုက္ခ’သိတော့ သမုဒယ ဘာကြောင့် ပယ်ရတာလဲ ဘုရား’

‘သမုဒယ အရိယသစ္စာ’က ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ရဲ့ အကြောင်းပဲ’

‘အကြောင်းဖြစ်တာနဲ့ ပယ်ရသလား ဘုရား’

‘ဒုက္ခ’သိတော့ ‘အသုံးမကျဆိုးဝါးပျက်စီးတာ’ မြင်တော့၊ အဲဒါကို
မလိုချင်တာဖြစ်တော့၊ ‘သမုဒယ’က လိုချင်တာရဲ့နာမည်ပဲ၊ သည်တော့ သမု
ဒယ ပယ်တာပေါ့’

‘သမုဒယ’ပယ်တာနဲ့ပဲ ‘နိရောဓအရိယသစ္စာ’ကို ရောက်ရသလား
ဘုရား’

‘သမုဒယ’ပယ်မှတော့ ‘ဒုက္ခ’က ဘယ်လိုဖြစ်ပါ့မလဲ’

‘ဒုက္ခ’တော့ ဖြစ်လို့မရဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည် ဒုက္ခဖြစ်လို့မရတော့တဲ့ အဖြစ်ဟာ ‘နိရောဓအရိယသစ္စာ’ပဲ၊
ဒါကြောင့် ‘သမုဒယ’ပယ်တော့ ‘နိရောဓ’ရောက်တာပဲ’

‘ဒါကြောင့် ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’ဟာ ‘ကျင့်ဆောင်ရမယ့်ကိစ္စ’ ရှိတာပဲ
ဘုရား-နော်’

‘ဟုတ်တယ်။ အဲဒါကို ဘုရားက တွေ့သွားပြီးဆောင်လိုက်တော့
နောက်အရိယသစ္စာတွေ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာပြီး ဓမ္မစက် ဖြစ်တာပေါ့’

‘ဘုရားမှာ အဲသည် ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာဓမ္မ’က ဘယ်ကရတာလဲ ဘုရား’

‘အစွန်းရောက် တရားဓမ္မနှစ်ရပ်ကို မကပ်မရောက်ဘဲ ဖောက်ထွက်ရာ
က ရတာပဲ’

‘အစွန်းရောက်ဓမ္မတွေက ဖောက်ထွက်တာနဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာဓမ္မဆီ
ဘယ်လိုရောက်တာလဲ ဘုရား’

‘အစွန်းရောက်ဓမ္မတွေနဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာဓမ္မက ပြောင်းပြန်အချိုး ဖြစ်
ကြတာကြောင့်ပဲ’

‘ဘယ်လို ပြောင်းပြန်အချိုးဖြစ်တာလဲ ဘုရား’

‘အလင်းနဲ့အမှောင်လို’ ပြောင်းပြန်အချိုး ဖြစ်တာပဲပေါ့’

‘နားမလည်နိုင်အောင်ပါပဲ ဘုရား’

‘အစွန်းရောက်ဓမ္မ’တွေက ‘ကုမ္မဂ္ဂ’၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာဓမ္မက ‘သမ္မာမဂ္ဂ’
ပဲ။ လမ်းပျက်မသွားလျှင် လမ်းကောင်းရောက်မှာပဲ မဟုတ်လား’

‘အစွန်းရောက်ဓမ္မ’တွေက ‘လမ်း’လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘မဂ္ဂဓမ္မ’မှ ‘လမ်း’လားလို့ပါ ဘုရား’

‘မဂ္ဂဓမ္မ’လည်း ‘လမ်း’ပဲ’

‘ဘာထူးလို့လဲ ဘုရား’

‘လမ်းပျက်’နဲ့ ‘လမ်းကောင်း’ ထူးတာပေါ့’

‘အစွန်းရောက်ဓမ္မတွေကို ဘာကြောင့် ‘လမ်း’လို့ပြောရတာလဲ ဘုရား’

‘အစွန်းရောက်ဓမ္မတွေလည်း ‘အကျင့်’တွေပဲ’

‘အကျင့်’ကို ‘လမ်း’လို့ ဘာကြောင့်ပြောရတာလဲ ဘုရား’

‘အကျင့်ဟာ မတူတဲ့အကျင့်ကို သတ်ပြီးသွားတယ်’ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘လမ်းကလည်း ပန်းတိုင်မဟုတ်တာတွေကို ဖြတ်ကျော်သွားတာပဲ၊ ဒါ

ကြောင့် ‘အကျင့်’ကို ‘လမ်း’လို့ ပြောရတာပဲ’
‘အစွန်းရောက်မေ့’တွေဟာ ‘အကျင့်’တွေ ဘယ်လိုဖြစ်ကြတာလဲ
ဘုရား’

‘ဒါ-သိရအောင် ‘အစွန်းရောက်မှု’တွေက ဘာတွေလဲ’
‘ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ’နဲ့ ‘အတ္တကိလမထာနုယောဂ’တို့ပေါ့ဘုရား’
‘ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ’ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ဘာတဲ့လဲ’
‘ကာမချမ်းသာ ငြိကပ်မှုနောက်လိုက်တဲ့ အကျင့်’ပေါ့ ဘုရား’
‘အဲဒါကို အရကောက်တော့ ဘာကောက်မလဲ’
‘အဲဒါတော့ မသိဘူး ဘုရား’
‘ကာမချမ်းသာ ငြိနေသူဟာ ကာမချမ်းသာရဖို့ လုပ်ငန်းတွေလုပ်တာ-
ရမှာပဲ မဟုတ်ဘူးလား’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်အလုပ်တွေဟာ အစိတ်အပိုင်း ဘယ်လောက်ရှိသလဲ’
‘အဲဒါလည်း မသိဘူး ဘုရား’
‘အလုပ်မှာ အစိတ်အပိုင်း ရှစ်ခုရှိတယ်’
‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’
‘အမြင်၊အတွေး၊ အပြော၊အလုပ်၊အနေ၊ ကြိုးစား၊နှိုးကြား၊စိတ်ထား
ပေါ့’

‘အလုပ်လုပ်တာနဲ့ အမြင်၊အတွေးတွေနဲ့ ဘယ်လိုဆက်စပ်လို့လဲ
ဘုရား’

‘အမြင်၊အတွေးတွေ မရှိဘဲ ဘာနဲ့လုပ်မှာလဲ’
‘အပြော၊အလုပ်၊အနေ’တွေကကော ဘုရား’
‘အလုပ်လုပ်တယ်’ဆိုတာ ပြောတာလား၊ ပြုတာလား၊ မျက်နှာ ကိုယ်

လက် ဟန်ပန်ထားတာလား၊ ဒါတွေပဲ လုပ်စရာရှိတာ မဟုတ်လား’
 ‘ကြိုးစား၊ နိုးကြား၊ စိတ်ထား’တွေကကော ဘုရား’
 ‘အဲသည်အလုပ်တွေမှာ ကြိုးစား၊ မကြိုးစား၊ နိုးကြား၊ မနိုးကြား၊ စိတ်
 ထား၊ မထားတွေ ပါရမှာပေါ့’
 ‘အဲဒါတွေက ‘မဂ္ဂင်’တွေလားအောက်မေ့တာ ဘုရား’
 ‘မဂ္ဂင်’တော့ မဂ္ဂင်ပဲ၊ ဒါပေမယ့် ‘သမ္မာမဂ္ဂင်’မဟုတ်ဘဲ ‘ကုမ္မဂ္ဂင်’တွေ
 ဖြစ်နေတယ်’
 ‘ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ’ကို အရကောက်လျင် ကာမချမ်းသာငြိပြီး
 လုပ်တဲ့ ‘ကုမ္မဂ္ဂင်’တွေ ကောက်ရမှာလား ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’

၆၀။ အတ္တကိလမထ အရကောက်အမှန်
 ‘အတ္တကိလမထာနုယောဂ’ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုကော ဘယ်လို ကောက်ရ
 မလဲ ဘုရား’
 ‘မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းနွမ်းနယ်အောင်ကျင့်တဲ့ အကျင့်’လို့ ရမှာပေါ့’
 ‘အဲဒါ အရကောက်တော့လည်း ‘ကုမ္မဂ္ဂင်’ရှစ်ပါး’ပဲ ကောက်ရမှာလား
 ဘုရား’
 ‘ဒါပဲပေါ့’
 ‘ရှေ့အစွန်းနဲ့ နောက်အစွန်းက အရတူဖြစ်လျက်နဲ့ ဘယ်ကြောင့် နှစ်
 ပါးပြားနေရတာလဲ ဘုရား’
 ‘ကုမ္မဂ္ဂ’အဖြစ် ‘အစွန်းရောက်ဓမ္မ’ချင်း တူပေမဲ့ ‘ကိုယ်ချမ်းသာဖို့’နဲ့
 ‘ကိုယ်ပင်ပန်းဖို့’ဆိုတဲ့ မတူကွဲပြားခြားနားလို့ နှစ်ပါးဖြစ်နေတာပဲ’
 ‘အတ္တကိလမထ’လုပ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်တာလဲ ဘုရား’

‘အတ္တ’ကို ‘ကိလမထ’ဖြစ်အောင် လုပ်တာပေါ့’
‘အတ္တ’ဆိုတဲ့ ‘မိမိကိုယ်’ကို ‘ကိလမထ’ဆိုတဲ့ ‘ပင်ပန်းနွမ်းနယ်အောင်’
က ဘယ်လိုလုပ်တာမျိုးလဲ ဘုရား’
‘ရေငုပ်၊မီးလှုံ၊တုံးခုန်၊ဇယ်ခတ်--’ လုပ်တာမျိုးများ ‘အတ္တကိလမထလုပ်
တာ’ ထင်မလား’
‘အဲဒါတွေလည်း ‘အတ္တ’ကို ‘ကိလမထ’ဖြစ်စေတာတော့ မှန်တာပဲ
မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘မှန်ပါ့မလား’
‘ဘယ်လိုမှန်တာလဲ ဘုရား’
‘အဲသည်လိုတွေ လုပ်တာဟာ ကောင်းတယ်၊ချမ်းသာတယ် ထင်သူ
မရှိနိုင်ဘူးလား’
‘ရှိနိုင်တာပဲ ဘုရား’
‘သည်လိုရှိလျင် အဲသည်သူ့အတွက် အဲသည်လို လုပ်ချက်တွေဟာ
‘ကိလမထ’ မဖြစ်ဘူး မဟုတ်လား’
‘သူစိတ်မှာ ချမ်းသာတယ်ထင်နေပေမယ့် သူ့ကိုယ်ကာယကတော့
ပင်ပန်းနေတာပဲ ဘုရား’
‘အတ္တကိလမထ’-ပုဒ်ထဲက ‘အတ္တ’-အရဟာ ‘စိတ်’မပါဘဲ ‘ကိုယ်ကာ
ယ’ပဲ ပါတာလား’
‘အကုန်တော့ ပါမှာပဲ ဘုရား’
‘အတ္တ’အရ ‘ကိုယ်ရောစိတ်ပါ’ နှစ်ဖြာလုံးကို ယူရလျင်တော့ ရေငုပ်၊မီး
လှုံစတာတွေ လုပ်တာတွေဟာ ‘အတ္တကိလမထ’ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူးပဲ’ ဖြစ်
လိမ့်မယ်’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား။ ကူလီကူငှား အထမ်းအပိုးအလုပ်တွေဟာ ကိုယ်ပင်

ပန်းပေမဲ့ ‘အခ’ရမှာအတွက် စိတ်ချမ်းသာနေတာဖြစ်လို့ ‘အတ္တကိလမထ’ထဲ
မဝင်မှာ ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘သည်လိုဆိုတော့ အတ္တကိလမထ’ အရကောက်ပေးဦးမှပဲ ဘုရား’

‘အတ္တကိလမထ’ကို ‘အတ္တ’နဲ့ ‘ကိလမထ’လို့ နှစ်ပုဒ်ခွဲပြီး သီးခြားစီ
ကောက်ကြည့်ရအောင်’

‘ကောင်းပါ့ ဘုရား’

‘အတ္တ’ကို အရ-ဘာကောက်မလဲ’

‘တပည့်တော်တို့ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာ အသိအရဆိုလျှင် ‘အတ္တ’ဆိုတာ
အရကောက်စရာ မရှိတာပဲ ဘုရား’

‘မရှိလို့တော့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်က ‘အတ္တ’
ဆိုတဲ့စကားလုံး သုံးခဲ့တာပဲ’

‘လောကစကားအရ ပြောလိုက်တာများလား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ မလုပ်နဲ့လေ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘တကယ်မရှိတာကို လောကကပြောတာနဲ့ ဘုရားက လိုက်ပြောမှာ
မို့လို့လား’

‘အဲသည်လိုပြောတာလို့ ပြောရမှာပဲ ဘုရား’

‘သည်လိုဆို ပုံစံတစ်ခု ထုတ်ကြည့်မယ်’

‘ဘာပုံစံလဲ ဘုရား’

‘လောကစကားပုံစံပေါ့’

‘ဘာလဲ ဘုရား’
‘ယုံချို့၊ လိပ်မွေး-ဆိုတာပေါ့’
‘အဲဒါ ဘာပြုဖို့လဲ ဘုရား၊’
အဲဒါတွေ ကတ္တားနေရာထားပြီး ဝါကျတည် ဆောက်မယ် ဆိုပါတော့’
‘ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’
‘အဲသည်ဝါကျမျိုး ဘုရားပြောပါ့မလား’
‘ဝါကျဆောက်ပြပါဦး ဘုရား’
‘ယုံချို့ဟာ တစ်ထွာလောက်ရှည်တယ်-ပေါ့’
‘သည်ဝါကျမျိုးတော့ ဘုရားမမိန့်လောက်ပါဘူး ဘုရား’
‘ဘာကြောင့်လဲ’
‘ကတ္တားက အနက်မရှိလို့ပါ ဘုရား’
‘လောကက ယုံချို့၊လိပ်မွေးလိုပဲလို့ ပြောနေကြတာ မရှိလို့လား’
‘နားလည်ရပါပြီ ဘုရား’
‘သည်လိုနားလည်လျင် ‘အတ္တ’ အရ-ကောက်စရာမရှိဘူးဆိုတာ ပြန်
သိမ်းပြီး ကောက်ပြရမယ်’
‘အတ္တ’ဆိုတာ ‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို’ သုံးနှုန်းတဲ့စကားလို့ ပြောရမှာပါဘုရား’
‘အဲသည်လို လုပ်မှပေါ့’
‘အတ္တကိလမထ’-ဆိုတာ ‘မိမိကို ပင်ပန်းနွမ်းစေမှုလား’ ဘုရား’
‘ဒါပေါ့’
‘ပန်းနွမ်းတယ်’ဆိုတာ ‘စိတ်ပင်ပန်းနွမ်း’တာလား၊ ‘ရုပ်ပင်ပန်းနွမ်း’တာ
လား’ ဘုရား’
‘မိမိ’ဆိုတာမှာ စိတ်ရော၊ကိုယ်ရော နှစ်ခုပါတာဆိုတော့ စိတ်ပန်းပေမဲ့
ရုပ်ချမ်းသာနေမယ်ဆိုလျှင်၊ ရုပ်ပန်းပေမဲ့ စိတ်ချမ်းသာနေမယ်ဆိုလျှင် မိမိပန်း

တယ်-ပြောလို့ ဘယ်ရမလဲ’

‘စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပန်းနွမ်းမှ ‘အတ္တကိလမထ’ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် အဲသည် လို့ဖြစ်အောင် ကိုယ်တိုင်ကျင့်တာ ရှိမှရှိပါ့မလား ဘုရား’

‘ဘာကြောင့် သည်လိုပြောတာလဲ’

‘ကိုယ်ကြောင့် စိတ်အပန်းနွမ်းခံတယ်-ဆိုလျှင် ကိုယ်ချမ်းသာအောင် လို့ပဲ ကိုယ်အပန်းနွမ်းခံလျှင်လည်း စိတ်ချမ်းသာအောင်လို့ပဲ သည်လိုခံကြတာ တွေပဲလို့ သိရလို့ပါ ဘုရား’

‘သည်တော့ မိမိပန်နွမ်းအောင် မိမိက ကျင့်ကြံလုပ်ဆောင်တာ မတွေ့ မိဘူး ဆိုလိုတာလား’

‘ဒါပဲပေါ့ ဘုရား’

‘ရှိတာကို မသိမိတာ ဖြစ်မှာပေါ့’

‘အဲဒါသိအောင် အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား’

၆၁။ သမထဟာ အသိမဲ့(ရုပ်ဝါဒ)အတ္တကိလမထ

‘လောကမှာ သမထ,ဝိပဿနာလုပ်သူတွေ မရှိဘူးလား’

‘ရှိပြီပေါ့ ဘုရား’

‘သမထလုပ်တယ်-ဆိုတာ ဘာဖြစ်အောင်လုပ်တာလဲ’

‘စိတ်ငြိမ်အောင်ပေါ့ ဘုရား’

‘စိတ်ငြိမ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ’

‘စိတ်ကူးတွေ မဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘စိတ်မကူးလျှင် စိတ်က မရှိတော့တာလား’

‘ရှိပါတယ် ဘုရား’

‘စိတ်မကူးရတော့ ဘယ်မှာရှိတာလဲ’

‘ဖြစ်ဆဲအာရုံမှာပဲ ရှိပါတယ် ဘုရား’
‘သည်တော့ စိတ်က အာရုံရှိလျင်-ရှိ၊ အာရုံမရှိလျင်-မရှိ ပေါ့’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘သည်တော့ စိတ်က အာရုံကြောင့်ဖြစ်တဲ့အရာလား’
‘အဲဒါတော့ မပြောတတ်ပါဘူး ဘုရား’
‘သည်လိုပြောရမလို မဖြစ်ဘူးလား’
‘ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အာရုံက ရုပ်တွေပဲ’
‘ဓမ္မာရုံက ရုပ်ချည်းမဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’
‘စိတ်မကူးတဲ့စိတ်ကို ဖြစ်စေတာတွေထဲမှာ ဓမ္မာရုံမပါဘူး မဟုတ်လား’
‘အဲဒါတော့ ဟုတ်တယ်’
‘အာရုံကြောင့် စိတ်ဖြစ်လျင်၊ အာရုံကလည်း ရုပ်ဖြစ်လျင်၊ စိတ်က
ရုပ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့အရာလို့ ပြောရမလို မဖြစ်ဘူးလား’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘သည်လိုဆိုလျင် စိတ်ငြိမ်အောင်လုပ်သူဟာ ရုပ်ဝါဒသမားပဲ’
‘စိတ်ငြိမ်အောင်အကျင့်ဟာ ရုပ်ဝါဒီမှန်း အခုမှသိတော့တယ် ဘုရား’
‘ရုပ်ဝါဒီ အကျင့်ပေါက်သွားလျင် ဘာဖြစ်မယ်ထင်သလဲ’
‘အဲဒါ အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား’
‘လုံးဝ စိတ်မကူးတတ်တော့သူ ဖြစ်မှာပဲ’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘စိတ်မကူးလေ့ကျင့်ခန်းရဲ့ ပန်းတိုင်ဆိုက်ရောက်ရာဟာ စိတ်မကူးတတ်
တာပဲ ဖြစ်ရမှာ မဟုတ်လား’
‘အေး-ဘုရား’

‘စိတ်မကူးတတ်သူဆိုတာ လောကမှာ ရှိသလား’
 ‘အဲဒါ မသိဘူး ဘုရား’
 ‘အသညသတ္တဗြဟ္မာဆိုတာ ကြားဖူးသလား’
 ‘ကြားဖူးကာမျှပဲ ရှိတယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည်သူဟာ စိတ်မကူးတတ်သူပဲ’
 ‘သူက ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
 ‘သူက မြင်စရာနဲ့အတူ မြင်တဲ့စိတ်က ပျက်တာပဲ’
 ‘လူတိုင်းလည်း သည်လိုပဲ ပျက်တယ်မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘လူတိုင်းက ပျက်သွားတာကို ပြန်စိတ်ကူးတယ်’
 ‘ပျက်သွားပြီးသားအာရုံကို ပြန်စိတ်ကူးတာ အပိုလုပ်ရာ မရောက်ဘူး
 လားဘုရား’
 ‘ဒါ-အပိုလုပ်ရာရောက်တယ်လို့ ဘာကြောင့် ထင်တာလဲ’
 ‘မရှိတော့တာ စိတ်ကူးလို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘အခု မရှိတော့ပေမယ့် တကယ် ဖြစ်တည်ခဲ့တာတော့ အမှန်ပဲမဟုတ်
 ဘူးလား’
 ‘ဒါတော့ အမှန်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်အမှန်ဟာ စိတ်မကူးလောက်ဘူးလား’
 ‘စိတ်ကူးလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ ဘုရား’
 ‘စိတ်ကူးလို့ ရတဲ့အကျိုးက ပြောမဆုံးအောင် ရှိတယ်’
 ‘ဘယ်လိုတွေများလဲ ဘုရား’
 ‘မြင်စရာအာရုံရလို့ မြင်တာဖြစ်တဲ့အခါ၊ မြင်စရာအာရုံကို မြင်စရာ
 အာရုံအတိုင်း သိတာဟာ စိတ်ကူးလို့ပဲ။ ကျန်တာတွေလည်း သည်လိုပဲ’
 ‘စိတ်မကူးလျင် အဲဒါတွေမသိဘူးလား ဘုရား’

‘စိတ်မကူးလျင် မြင်စရာအာရုံနဲ့အတူ မြင်တဲ့စိတ်က ချုပ်သွားတာမို့
ဘာမြင်တယ် ဘယ်သိတော့မလဲ’

‘သည်လိုမသိတော့လျင် စိတ်ငြိမ်လုပ်ငန်းဟာ မကောင်းဘူးပေါ့
ဘုရား’

‘မကောင်းဘူး-လို့ပြောတာ မလုံလောက်သေးဘူး

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘မိမိကို ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စေတယ်’-လို့ ပြောရမှာ’

‘အတ္တကိလမထ ဖြစ်တယ်’- ပြောရမှာလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဘယ်လိုဖြစ်စေတာမို့လဲ ဘုရား’

‘ဘာမှမသိတဲ့လူဟာ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်တတ်မလဲ’

‘ဘာမှမသိမှတော့ တုံ့ပြန်မှုမရှိတော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဘာမှမတုံ့ပြန်လျင် သင့်လျော်တဲ့ တုံ့ပြန်မှုလည်း မလုပ်မှတော့
ဘယ်လို ချမ်းမြေ့မလဲ’

‘ဟုတ်ပါ ဘုရား။ သည်လိုဖြစ်တာ ‘ကိလမထ’ပဲပေါ့ ဘုရား’

‘သည်လို ကိုယ်ကိုယ်ကို ပင်ပန်းနွမ်းအောင်ကို ကိုယ်တိုင်လုပ်တာ
မဟုတ်လား’

‘ထင်ရှားပါပြီ ဘုရား’

‘ဒါက ‘သမထ’ရဲ့ ‘အတ္တကိမထ ဖြစ်ပုံ’ - နော်’

၆၂။ ဝိပဿနာဟာ အရှိမဲ့(ရုပ်မဲ့ဝါဒ)အတ္တကိလမထ
 ‘ဝိပဿနာ’ရဲ့ ‘အတ္တကိလမထ’ ဖြစ်ပုံလည်း သိအောင် အမိန့်ရှိပါဦး
 ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘ဝိပဿနာကို ဘုရားတရားဆိုပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ အများအပြားပဲ
 လုပ်နေကြတာ ဘုရား’
 ‘သူတို့က ဘယ်လိုတွေ လုပ်ကြတာလဲ’
 ‘ပရမတ္ထသဘာဝတွေကို ‘မမြဲဘူးဆိုပြီး ရှုကြည့်ကြတာပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပြီ’
 ‘အဲဒါ အမှန်လား ဘုရား’
 ‘မှန်ပါတယ်’
 ‘ဘယ်လိုမှန်တာလဲ ဘုရား’
 ‘ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်,နာမ်တွေ အရှိမဟုတ်တာ မှန်တာပေါ့’
 ‘ပရမတ်တွေမရှိလျင် ဘာရှိသလဲ ဘုရား’
 ‘ပရမတ်တွေမရှိတာပဲ - ရှိတာပေါ့’
 ‘မရှိတာတွေ’ - ရှိတာလား ဘုရား’
 ‘ဒါပဲပေါ့’
 ‘ဒါသိလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ ဘုရား’
 ‘ငြိမ်းအေးတာပေါ့’
 ‘သည်-ငြိမ်းအေးတယ်ဆိုတာကို မငြိမ်းအေးဘူး-လို့တော့ မပြောတတ်
 ပါဘူး ဘုရား’
 ‘မပြောတတ်လျင် မပြောနဲ့တော့ပေါ့’
 ‘မပြောဘဲလည်း မနေချင်သေးဘူးဘုရား’

‘ဘာပြောချင်လို့လဲ’
‘ဘာမှမရှိတာ အာရုံပြုနေလို့ ဘာအသိရမှာလဲ ဘုရား’
‘ဘာမှမရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ‘မရှိတာဆိုတဲ့ အရှိ’ကို အာရုံပြုတာပဲ’
‘မရှိ’တာနဲ့ ‘မရှိဆိုတဲ့အရာရှိတာ’ ဘာထူးလို့လဲ ဘုရား’
‘မရှိ’တာက ကြိယာဖြစ်တဲ့အမှုအရာပြ စကားလုံး၊ ‘မရှိဆိုတဲ့အရာရဲ့
အဖြစ်’က ကာရကနာမ်စကားလုံး၊ ဒါတော့ ထူးမှာပေါ့’
‘ကတယ်’-ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့၊ ‘အက’-ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးလိုပဲ
မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘ကတယ်’-ဆိုတာက ‘ကြိယာ’-ပဲ။ ဒါကို ‘အက’-လို့ လုပ်လိုက်တော့
‘(ကြိယာ)နာမ်’ ဖြစ်တာလိုပါပဲ၊ ဟုတ်ပါတယ်’
‘အတူပဲမဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘အတူလို့တော့ ပြောလို့ ဘယ်ရမလဲ’
‘ဘာထူးလို့လဲ ဘုရား’
‘ကြိယာ’ဟာ ‘နာမ်’ဟုတ်လို့လား’
‘မဟုတ်ဘူး ဘုရား’
‘နာမ်’ကကော ‘ကြိယာ’ဟုတ်လို့လား’
‘ဒါလည်း မဟုတ်ပါဘူးဘုရား’
‘သူတို့ သတ္တိချင်းကွဲပြားနေတာဟာ ထူးတာပဲပေါ့’
‘မရှိဘူး’-ဆိုတဲ့အရာရဲ့ ‘အရှိ’အဖြစ် ဖြစ်တဲ့နာမ်ကို အာရုံပြုနေတော့
ကော ဘာဖြစ်မှာလဲ ဘုရား’
‘ဘာမှမဖြစ်တာ’-ရမှာပေါ့’
‘အဲဒါက ကောင်းသလား ဘုရား’
‘ကြိုက်လျင် ကောင်းမှာပေါ့’

‘မကြိုက်လျှင်တော့ မကောင်းဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဘယ်လိုမကောင်းတာလဲ ဘုရား’
 ‘လူဟာ ဘာမှမဖြစ်အောင် နေရတာ မဟုတ်ဘဲလျက်၊ ဘာမှမဖြစ်
 အောင်-နေနေလို့ပေါ့’
 ‘ဘာမှမဖြစ်အောင်နေတာ မကောင်းဘူးလား ဘုရား’
 ‘အဲဒါမှာ ဘယ်လိုကောင်းတယ် ထင်လို့လဲ’
 ‘ငြိမ်းများ ငြိမ်းမှာလားလို့ပါ ဘုရား’
 ‘အဲသည်သူက မစားတော့ဘူးလား’
 ‘စားမှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဝတ်ကော မဝတ်တော့ဘူးလား’
 ‘ဝတ်မှာပဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘သား၊မယားကော သား၊မယားမမှတ်တော့ဘူးလား’
 ‘မှတ်မှာပါပဲ ဘုရား’
 ‘မိတ်ဆွေတွေကိုကော မိတ်ဆွေတွေလို့ မမှတ်တော့ဘူးလား’
 ‘မှတ်မှာပါပဲ ဘုရား’
 ‘ငြိမ်းလျှင် အဲသည် စားစရာ၊ ဝတ်စရာ၊ သား၊မယား၊ မိတ်ဆွေတွေက
 ဘယ်က ရပါ့မလဲ’
 ‘သူများဆီက ရမှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘သူက သူများကို ဘာလုပ်ပေးလို့လဲ’
 ‘ငြိမ်းနေသူဆိုတော့ ဘာမှတော့ လုပ်ပေးမှာမဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘သူများကို ဘာမှမပေးဘဲ သူများဆီကပဲယူသူဆိုလျှင် သူများကြွေး
 တင်မှာပေါ့’

‘ပြောရမှာပဲ ဘုရား’
‘ကြွေးတင်သူဟာ တကယ်ငြိမ်းပါ့မလား’
‘ဘယ်-ငြိမ်းပါ့မလဲပေါ့ ဘုရား’
‘တကယ်မငြိမ်းပေမယ့် သူ့ကိုယ်သူတော့ တကယ်ငြိမ်းတယ်လို့ မြင်နေ
သူဟာ အကောင်းလား၊ အရှုံးလား’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘ဘုရင်မဟုတ်ပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘုရင်ထင်နေသူဆိုတာ လောကမှာ
မရှိဘူးလား’
‘ရှိနိုင်တာပဲ ဘုရား’
‘သည်သူဟာ အကောင်းလား၊ အရှုံးလား’
‘ဝိပဿနာ’ပွားမှုရဲ့ ‘အတ္တကိလမထ’အဖြစ်ဟာ ထင်ရှားရပါပြီ ဘုရား’
‘ဒါဆိုလျင် ‘အတ္တကိလမထ’ကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်သူမရှိဘူး’-ထင်တာကို
ဖယ်ရှားရမယ်-နော်’
‘ဖယ်ရှားပြီးပါပြီ ဘုရား’

၆၃။ မိစ္ဆာအကျင့်ကို အရှုခံအာရုံယူပြီး သမ္မာအကျင့်ရောက်ရ
‘သမထတွေ ဝိပဿနာတွေ ဖြစ်ဖို့ကလည်း ရုပ်,နာမ်အမြင်အတွေးနဲ့
ရုပ်,နာမ်တို့ရဲ့ မမြဲတဲ့အဖြစ်-ဆိုတာကို အမြင်အတွေးမပါဘဲနဲ့ ဖြစ်လို့ရပါ့မလား’
‘မရဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည် အမြင်အတွေးတွေရဲ့အောက်မှာ ရှိတဲ့ အပြော,အလုပ်,အနေ
နဲ့ ကြိုးစား,နိုးကြား,စိတ်ထားတွေလည်း မပါဘဲ နေမလား’
‘ပါမှာပဲပေါ့ ဘုရား’
‘ဒါတွေကျင့်တော့ ‘အရိယ’ဖြစ်သလား, ‘အနရိယ’ ဖြစ်သလား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အရိယ မဖြစ်ဘဲ၊ မရိုးသားသူအဖြစ်’-ဆိုတဲ့ ‘အနရိယ’ဖြစ်ပါတယ်
ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျှင် သည်အကျင့်တွေကကော ‘အရိယမဂ္ဂအကျင့်’ တွေ
လား၊ ‘အနရိယမဂ္ဂအကျင့်’ တွေလား’

‘အနရိယမဂ္ဂအကျင့်’တွေပါ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုတော့ သည်အကျင့်ဟာ မိစ္ဆာအကျင့်လား၊ သမ္မာအကျင့်
လား’

‘မိစ္ဆာအကျင့်’ပါ ဘုရား’

‘မိစ္ဆာအကျင့်’ဆိုတာကို ခွဲကြည့်ရအောင်’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘မိစ္ဆာ’ဆိုတာ ‘မိစ္ဆာဒဿန’ရဲ့ အမည်နော်’

‘မှန်ပါတယ် ဘုရား’

‘အကျင့်’ဆိုတာက ‘ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးအလုပ်ကမ္မ’-ဆိုတဲ့ ‘ကံ’တွေရဲ့ နာ
မည်တွေ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘မိစ္ဆာအကျင့်’ဆိုတာ ‘ကာမ၊ရူပါရူပကံ’တွေပဲ မဟုတ်ပါလား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည် ‘မိစ္ဆာအကျင့်’မကပ်တော့ အဲသည် ‘မိစ္ဆာအကျင့်’ရဲ့ အာရုံ
တွေ လည်း အာရုံမပြုတော့ဘဲ အဲသည် ‘မိစ္ဆာအကျင့်’တွေကို အာရုံယူပြီး
‘သမ္မာအကျင့်’ကို ရောက်တာပေါ့’

‘အစွန်းရောက်တရား’တွေ မကပ်လို့ ‘အရိယမဂ္ဂတရား’ ဖော်နိုင်တယ်
ဆိုတာ သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား’

‘အရိယမဂ္ဂတရား’ကျင့်လို့ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ သိတာလည်း ယောနိ

သောမနသိကာရ လုပ်ရမယ်’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘အရိယမဂ္ဂအကျင့်’က အစွဲဥပါဒါန်မကပ်တဲ့ အကျင့်-ပဲ’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အရိယမဂ္ဂအကျင့်’ထဲမှာနေလျှင် အစွဲဥပါဒါန်နဲ့ကျင့်တဲ့ အစွန်းရောက်
အကျင့်တွေနဲ့ လွတ်နေမှာပဲ’
‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘သည်လိုဖြစ်လျှင် လွတ်နေတဲ့ အစွန်းရောက်အကျင့်တွေရဲ့ ‘ပျက်စီး၊
ဆိုးဝါး၊ အသုံးမကျတဲ့အဖြစ်’တွေကို ပိုင်းခြားသိရမှာပဲ’
‘မြင်မှာပဲ ဘုရား’

၆၄။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၏ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏာ--စသည်
‘အဲသည် ‘အစွန်းရောက်အကျင့်’တွေဟာ ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’လို့ဆိုရတဲ့
အရာတွေပဲ’
‘အဲဒါ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ထိုက်တဲ့ အရာတွေပဲ ဘုရား’
‘သည်တော့ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ အရကောက်တော့ ‘အို,နာ,သေ,-
အစစတွေ ကောက်လို့ရပါ့ မလား’
‘အို,နာ,သေ,---’အစစတွေက ပါဠိမှာ တိုက်ရိုက်ပါနေတယ် မဟုတ်
လား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘သည်တော့ ကောက်မိတာပေါ့ ဘုရား’
‘အစွန်းရောက်အကျင့်ကို ကျင့်နေသူဟာ ကောင်းသလား, မကောင်း
ဘူးလား’

‘ဘယ်ကောင်းမလဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည်မကောင်းတာကိုပဲ ‘အိုတယ်’ပြောရတာ’
 ‘နာတာ’ကကော ဘုရား’
 ‘အစွန်းရောက်ကျင့်လို့ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ အကောင်းခန္ဓာလား၊ အရူး
 ခန္ဓာလား’
 ‘အရူးခန္ဓာ’ပါ ဘုရား’
 ‘အရူး’ဟာ လူကောင်းလား၊ လူနာလား’
 ‘လူနာ’၊ ဟုတ်ပြီ ဘုရား’
 ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’ အဖြစ်ခံနေရသူဟာ ပကတိလူ - ရှိပါ့မလား’
 ‘မရှိပါဘူး ဘုရား’
 ‘အစွဲပယောဂဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇအဝင်ခံရသူဟာ ‘ပကတိလူ’ ဟုတ်ရဲ့လား’
 ‘မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’
 ‘ပကတိလူ’ ဘာဖြစ်နေသလဲ’
 ‘သေနတယ်’ပဲ ပြောရမှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဇာတိ’ဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေဖြစ်တယ်-ဆိုတာလည်း ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’ဆိုတဲ့
 အစွန်းရောက်အကျင့်ခန္ဓာတွေရဲ့ ‘အဖြစ်တွေ ဖြစ်တာရဲ့ နာမည်’-ပဲ’
 ‘နားလည်ရပါပြီ ဘုရား’
 ‘ချစ်ကွဲ၊ မုန်းတွဲနဲ့ လိုတာမရုံတွေလည်း ဝေဒနာဆိုးတွေရဲ့ နာမည်တွေ
 လို့ မမှတ်နဲ့နော်’
 ‘အဲဒါတွေက ဝေဒနာလိုကလည်း ဆိုးတယ်မဟုတ်လား ဘုရား’
 ‘ဆိုးတယ်’
 ‘သည်တော့ ဘယ်လိုမှတ်ရမလဲ ဘုရား’
 ‘ဝေဒနာဆိုးလို့ သည်မှာ ‘ဒုက္ခ’-ပြောရတာ မဟုတ်ဘူး’

‘ဘာကြောင့် ‘ဒုက္ခ’-ပြောရတာလဲ ဘုရား’
‘ချစ်၊မုန်းနဲ့ လိုတာမရ-ကိုယ်တိုင်က အစွဲဥပါဒါန်နဲ့ ဖြစ်တာတွေ ဆို
တော့ ခန္ဓာလိုကျတော့လည်း ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’တွေပဲဖြစ်မယ် မဟုတ်လား’
‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’ဖြစ်လို့ ‘ဒုက္ခ’ပြောရတာပေါ့ ဘုရား’
‘ဒါပဲ’
‘အစွန်းရောက်တရား’တွေ မကပ်လို့ ‘မဂ္ဂ’ဖြစ်တာနဲ့ ‘မဂ္ဂ’ပွားလို့ ‘ဒုက္ခသိ
တာ’ကို သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား။ ‘ဒုက္ခသိလို့ သမုဒယပယ်တာ’ ပြပါဦး
ဘုရား’
‘ဒုက္ခ’ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သိတယ်-ဆိုတာ၊ ဒါ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဲလို့
သိတာ မဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လိုသိတာလဲ ဘုရား’
‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှာ လက္ခဏာတွေ ရှိတယ်’
‘ဘယ်လိုတွေလဲ ဘုရား’
‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက ပျက်စီးပြ၊ ဆိုးဝါးပြ၊ အသုံးမကျပြ နေတာတွေပဲ’
‘ဘယ်လို ပျက်စီးပြတာလဲ ဘုရား’
‘ပျက်စီးပြတာ ပေါ်လွင်ဖို့ ပုံကလေးတစ်ခု ဆောင်ပြရမယ်’
‘ပြပါ ဘုရား’
‘အရူးတစ်ယောက်ဟာ ကောင်းကောင်း၊ဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုး စိတ်ထဲပေါ်
သလိုလုပ်မှာပဲ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အရူးရဲ့ အဲသည် အမျိုးမျိုးအလုပ်တွေဟာ အပျက်တွေလား၊အ
ကောင်းတွေလား’
‘အကောင်းလုပ်တာကတော့ ကောင်းမလားပဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အရူးက ပေးတယ်၊ ရှိခိုးတယ်-ဒါတွေဟာ အကောင်းတွေပဲ။ အဲဒါတွေ
က ကောင်းသလား’

‘ရူးလို့လုပ်တာတွေဆိုတော့ အပျက်တွေ-လို့ပဲ ပြောရမှာပါပဲ ဘုရား’

‘အစွဲဥပါဒါန်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာတွေဟာလည်း သည်လို့ပဲ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား၊ ကောင်းကောင်း၊ဆိုးဆိုး ဘယ်အမျိုးဖြစ်ဖြစ်
ပျက်စီးပြနေမှာပါပဲ ဘုရား’

‘ဆိုးဝါးပြ၊ အသုံးမကျပြတာလည်း ပေါ်လွင်မှာပါ’

‘အရူးလုပ်တာမှန်သမျှ ကောင်းကောင်း၊ဆိုးဆိုးပဲ၊ ဆိုးဝါးတာ၊ အသုံး
မကျတာချည်းဖြစ်တာ ပေါ်လွင်ပါပြီ ဘုရား’

‘သည်လက္ခဏာတွေ မြင်တော့ သည်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ အပေါ်မှာ
လိုလားတွယ်တာတွေ ဖြစ်ပါဦးမလား’

‘ဘယ်ဖြစ်တော့မလဲပေါ့ ဘုရား’

‘လိုလား တွယ်တာတာကို သမုဒယ-ပြောရတာပဲ’

‘ဒုက္ခ’-သိလို့ သမုဒယပယ်တာ သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား’

‘သမုဒယ’-ပယ်လို့ နိရောဓဆိုက်တာပါ ဆက်ပြောကြဦးစို့’

‘နာချင်ပါတယ် ဘုရား’

‘နိရောဓ’-ဆိုတာ ဘယ်လိုသိထားလဲ’

‘ဒုက္ခ’တို့ရဲ့ချုပ်ရာ’-လို့ပါ ဘုရား’

‘သမုဒယ’ မရှိလျင် ‘ဒုက္ခ’ဖြစ်လို့ ရပါဦးမလား’

‘မရတော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘သမုဒယ’-မရှိတာကလည်း အမျိုးမျိုးတော့ ရှိတယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အကြောင်းမသင့်လို့ မရှိတာ၊ အာရုံမရှိလို့ မရှိတာနဲ့ ဖြတ်ပစ်ထားလို့
မရှိတာ-လို့ပဲ’

‘ဘယ်-သမုဒယမရှိနည်းနဲ့ မရှိတာကိုမှ ‘ဒုက္ခချုပ်ရာ နိရောဓ’-ပြောရ
မလဲ ဘုရား’

‘ဖြတ်ပယ်ပစ်ထားလို့ သမုဒယမရှိတာကြောင့် ဒုက္ခမဖြစ်တာကိုမှ
‘နိရောဓ’ ပြောရမယ်’

‘သမုဒယ’-ပယ်လို့ နိရောဓ-ရောက်တာလည်း သိရပါပြီ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုတော့ မေးရမယ်’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘ဓမ္မစကြာဒေသနာထဲမှာ အခုအထိ အသစ်ဖြစ်တဲ့ စကားခြောက်လုံး၊
ခုနစ်လုံးပဲ တွေ့ခဲ့သေးတယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်စကားလုံး တစ်လုံးချင်းကို ယောနိသောမနသိကာရ မလုပ်ရ
သေးတာ ရှိသလား’

‘မရှိပါဘူး ဘုရား’

‘အဲသည်စကားလုံးတွေ ပေါင်းတဲ့အခါမှာ ပေါင်းလို့မရဘဲ ကိုးယိုးကား
ယားဖြစ်နေတာ တွေ့ရသလား’

‘မတွေ့ရပါဘူး ဘုရား’

‘ပေါင်းကြည့်တဲ့ ယောနိသောမနသိကာရလုပ်တော့ ‘ဓမ္မပုံ’တစ်ခု ပေါ်
မလာဘူးလား’

‘အဲဒါများ ‘ဓမ္မာနုဓမ္မ’လား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘ဓမ္မဒေသနာတွေကို ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်ရတာဟာ ‘ဓမ္မာနု
ဓမ္မ’လို့ဆိုရတဲ့ ‘တရားနဲ့ညီညွတ်တဲ့ တရားပုံ’ ပေါ်ဖို့ပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါပဲပေါ့’

၆၅။ အနတ္တလက္ခဏသဒ္ဓမ္မအပေါ် ယောနိသောမနသိကာရ
 ‘အနတ္တလက္ခဏာ ဓမ္မဒေသနာ’ကို ဖတ်မှတ်နာကြားသူဖြစ်တဲ့ တပည့်
 တော်တို့ ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်ပုံကလေး တိုစိလောက် အမိန့်ရှိပါဦး
 ဘုရား’

‘အနတ္တလက္ခဏဒေသနာ’က ဘာကိုညွှန်ပြ ဟောပြောတာလဲ’

‘ကာလ၊ဌာန၊ပယောဂမရွေး ရုပ်၊ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်ခန္ဓာ
 တွေကို ‘ငါ၊ငါ့ဥစ္စာနဲ့ ငါ့အတ္တမဟုတ်’-လို့ မြင်အောင်ရှုဖို့ ညွှန်ပြပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်ခန္ဓာတွေက ဘယ်လိုဖြစ်နေလို့ သည်လိုမြင်ရမှာတဲ့လဲ’

‘အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ’ဖြစ်နေလို့-လို့ ညွှန်ပြပါတယ် ဘုရား’

‘အနတ္တ’က ဘယ်လိုဖြစ်နေတာတဲ့လဲ’

‘အဲသည်ခန္ဓာတွေ ‘အတ္တ’ဖြစ်လျင် ကိုယ့်အလိုလိုက်ပြီး နာကျင်တာ
 တွေမဖြစ်ဘဲ နေရမယ်’-လို့ ညွှန်ပြပါတယ် ဘုရား’

‘အနိစ္စ’နဲ့ ‘ဒုက္ခ’ကိုကော ဘယ်လိုညွှန်ပြသလဲ’

‘အနတ္တလက္ခဏာ’ထင်တဲ့ ရုပ်-စတဲ့ ခန္ဓာတွေကို ပျက်စီး၊ တိုးတက်နဲ့
 အဆိုး၊အကောင်း ဘာဖြစ်တယ် ထင်ကြသလဲ’-လို့ ဘုရားက မေးခွန်းထုတ်တော့
 ‘ပျက်စီးနေတာတွေ၊ ဆိုးဝါးနေတာတွေ ဖြစ်တယ်’-လို့ ဖြေပြ ညွှန်ကြားကြပါ
 တယ် ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာရှိတဲ့ ကာလ၊ဌာန၊
 ပယောဂ မရွေး ရုပ်စတဲ့ခန္ဓာတွေဟာ ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တမဟုတ်ဘူး’-လို့
 မြင်ဖို့ ညွှန်တာပဲ’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သည်ညွှန်ပြချက်က သဒ္ဓမ္မဒေသနာပေါ့’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘သည်ညွှန်ပြချက်ကို ဖတ်,မှတ်,နာကြား,သိမြင်ရတာက သဒ္ဓမ္မသဝန ပေါ့’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည် နာကြား, ဖတ်,မှတ်ရလို့ သိမြင်ချက်ကို ယောနိသောမနသိ ကာရ လုပ်ရမယ်’

‘အဲဒါ လုပ်ပြဖို့ပါ ဘုရား’

‘ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်တွေဟာ အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ ဖြစ် ကြတယ်လို့ဆိုတယ်၊ အဲဒါတွေ ဟုတ်သလားပေါ့’

‘ဒေသနာနိဂုံးမှာ ‘ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္တံ -- (လ)-- သဗ္ဗေ’-ဆိုပြီး ရုပ်အားလုံး အနတ္တဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား’

၆၆။ ရုပ်အပေါ် မနသိကာရ

‘ရုပ်အားလုံးဆိုတော့ ရုပ်ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိလို့လဲ’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘ဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်၊ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်လို့ မရှိဘူးလား’

‘ရှိတာပေါ့ ဘုရား၊ ရုပ်အားလုံးဆိုမှတော့ အဲဒါတွေအားလုံး ဖြစ်မှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဥတု၊ အာဟာရတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်အားလုံးလည်း အသုံးမကျ အနတ္တဖြစ်သလား’

‘အဲဒါတော့ မသိဘူး ဘုရား’

‘မသိဘူးလုပ်လို့တော့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ’

‘ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ဘုရား’

‘အပြင်က အပူအအေးဟာ ဥတုပဲ မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘လျောက်ပတ်တဲ့ဥတုကိုရလျင် ချမ်းသာတဲ့ရုပ်ဖြစ်မယ် မဟုတ်လား’
 ‘ဖြစ်မှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်ရုပ်ဟာ အသုံးမကျ အနတ္တပဲလား’
 ‘အသုံးမကျဘူး ပြောလို့တော့ မရတန်ရာပါဘူး ဘုရား’
 ‘စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ရာတွေဟာ အာဟာရတွေပဲ မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘လျောက်ပတ်သင့်မြတ်တဲ့ အစားအစာရလျင် ကျန်းမာချမ်းသာတဲ့ရုပ်
 ဖြစ်မယ်မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည် အာဟာရကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်ကကော အသုံးမကျဘူးလား၊
 အနတ္တပဲလား-ပေါ့’
 ‘ဒါလည်း အသုံးမကျဘူး ပြောလို့တော့ မရနိုင်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါ-အသုံးမကျဘူးဆိုလျင်လည်း မစားဘဲနေကြတော့ဖို့ပဲ မဟုတ်လား’
 ‘တရားရပြီးသူရော၊ မရသေးသူပါ ဘယ်သူမှ အသုံးမကျ အနတ္တဖြစ်
 တယ်ဆိုပြီး စားသောက်လို့ဖြစ်မည့်ရုပ်ကို ဖြတ်တဲ့အနေနဲ့ မစားမသောက်တဲ့သူ
 ကို မကြားဖူးပါဘူး ဘုရား’
 ‘ပျော်ရွှင်တာ၊ ဝမ်းနည်းတာတွေဟာ စိတ်တွေပဲ မဟုတ်ဘူးလား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ပျော်ရွှင်ဝမ်းသာတဲ့စိတ်ဖြစ်လျင် လန်းဆန်းကျန်းမာတဲ့ရုပ်တွေ
 ဖြစ်မယ် မဟုတ်လား’
 ‘ဖြစ်မှာပါပဲ ဘုရား’

‘အဲသည်လိုဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေလည်း အသုံးမကျအနတ္တဆိုပြီး အဲသည်ရုပ်
မဖြစ်အောင် ပျော်ရွှင်ဝမ်းသာမှုကို ရှောင်ကြသလား’

‘မတွေ့ဖူးပါဘူး ဘုရား’

‘လွန်ကျူးတဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးအမှု တစ်ခုခုဟာ ‘ကံ’ပဲ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးတစ်ခုခု လွန်ကျူးမှုဖြစ်လျင် အဲသည်လွန်ကျူးမှုနဲ့
အတူဖြစ်ရတဲ့ ‘သဟဇာတရုပ်’တွေ ဖြစ်ကြမယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘သူတပါးအပေါ် လွန်ကျူးတယ်ဆိုတဲ့ အမှုဟာ ကောင်းမလား၊ ဆိုးမ
လား’

‘လွန်ကျူးမှတော့ ဘယ်ကောင်းမလဲ၊ ဆိုးမှာပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အမှုတွေကို ဆိုးတယ်ဆိုလျင် အဲသည်အမှုတွေထဲက တစ်မျိုး
မျိုးကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်ကကော ကောင်းမလား၊ဆိုးမလား’

‘ဆိုးပြီပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်ရုပ်ဟာ အသုံးကျတဲ့ရုပ် ဖြစ်မလား၊ အသုံးမကျတဲ့ရုပ် ဖြစ်မ
လား’

‘အသုံးမကျတဲ့ အနတ္တရုပ်’ ဖြစ်ပြီပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်ရုပ်ကို ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တ’ သိမ်းပိုက်လျင် သင့်ပါ့မလား’

‘မသင့်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဖြစ်ကြောင်း’ပေါ်မှာ မှီဖြစ်တဲ့ ရုပ်အမျိုးအစား လေးမျိုးအနက် ဥတု၊
အာဟာရ၊စိတ်တွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေကို ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တ’အဖြစ်
ဖြစ်ပေါ်အောင်လုပ်ပြီး စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းနေကြရတာပဲ’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်’ တစ်ခုပဲ ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တ’လို့ သိမ်းပိုက်လို့
မကောင်းတာ တွေ့ရမှာပဲ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

၆၇။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်အပေါ် မနသိကာရ
‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေလည်း အားလုံးပဲ ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့
ငါ့အတ္တ’အဖြစ် မသိမ်းပိုက်ဘဲထားလျှင် သင့်မြတ်မလားဆိုတာ ယောနိသော
မနသိကာရ လုပ်ရမှာပဲ’
‘ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ဘုရား’
‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’အားလုံးကို ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တ’
မဟုတ်ဘူး လုပ်လိုက်လျှင် ကောင်းမလား’
‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’
‘အဲသည်လိုမြင်လျှင် အဲသည် ‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေ
ကို ငြီးငွေ့ပြီး မစွဲတော့ဘဲ လွတ်မြောက်သွားမှာပဲ၊ အဲဒါ ကောင်းသလား’
‘ကောင်းမှာပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘လွတ်မြောက်တယ်ဆိုလို့ ကောင်းတယ် ထင်တာလား’
‘လွတ်မြောက်ဖို့ပဲ ကျင့်နေတာမဟုတ်လား ဘုရား’
‘လုပ်ပြီ’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘လွတ်မြောက်တာတိုင်း ကောင်းရောလား’
‘ကောင်းရမှာပဲပေါ့ ဘုရား’
‘သည်လိုဆိုလျှင် လွတ်မြောက်ကြည့်ရအောင်’

‘လွတ်မြောက်ပြပါ ဘုရား’
‘မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်တွေက လွတ်မြောက်မယ်ဆိုပါတော့’
‘ဒါတော့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ ဘုရား’
‘သည်လိုဆိုလျင် လွတ်မြောက်တိုင်း ကောင်းတယ်ထင်တာကို ပြန်
သိမ်းပေး’
‘သိမ်းပါတယ် ဘုရား’
‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေအားလုံးက လွတ်မြောက်သွား
လျင် အသက်ရှင်သူ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား’
‘အသက်ရှင်တယ်-ပြောဖို့ မလွယ်ပါဘူး ဘုရား’
‘ပြောဖို့မလွယ်တာလောက်ပဲလား’

၆၈။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် မနသိကာရ
‘အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျင် အဲဒါတွေမရှိဘူးလို့ ကြားဖူးလို့ပါ ဘုရား’
‘အဲသည်ကြားဖူးတာလည်း ယောနိသောမနသိကာရ မလုပ်ဖူးဘူး
မဟုတ်လား’
‘ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်တောင် မသိပါဘူး ဘုရား’
‘ရှေးကကြားဖူးတဲ့ ပုံပြင်ထဲကလို ဖြစ်မှာပေါ့’
‘အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’
‘သဒ္ဓါသင်နေတဲ့ ကိုရင်ငယ်ကို ‘စာကိုကြံရမယ်၊ တွေ့တာကြံ’-လို့
ဆရာကပြောတော့ ကိုရင်ငယ်က ကုဋီတက်ရင်း ကနုတံကို ကြံတယ်ဆိုပဲ’
‘ဘယ်လိုကြံတာတဲ့လဲ ဘုရား’
‘ကနု=ကနု၊ တံ=သင့်ကို’-လို့ပဲ’
‘ကနုတံ’က ပါဠိမှမဟုတ်ဘဲ ဘုရား၊ အိမ်သာသုံးတုတ်ချောင်းပဲ’

‘မသိတော့ ဘယ်ကစပြီး ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်တတ်မလဲပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေမရှိလျင် အဲသည် အသည
 သတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကျောက်တုံး၊ ထင်းတုံးနဲ့ ဘာထူးမှာလဲ’
 ‘ရုပ်ချင်းမတူဘူးများ ဖြစ်မလား ဘုရား’
 ‘သူ့မှာ ‘အသက်ရုပ်’ ရှိတယ်ပဲ ထားပါဦး၊ သစ်ပင်လိုလား၊ မေ့နေသူလို
 လား’
 ‘သည်လိုလောက်ဖြစ်လည်း မကောင်းပါဘူး ဘုရား’
 ‘သည်နေရာမှာ အလျဉ်းသင့်လို့ ပြောရမယ်’
 ‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’
 ‘အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပေါ့’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေ မရှိ
 ဘူးလို့ ပြောခဲ့တာ သင့်မြတ်ဖို့ အကြောင်းမရှိဘူး’
 ‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘သူက ရူပသားပဲ’
 ‘ရူပဘုံသားဖြစ်တာနဲ့ မသင့်မြတ်ရဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ရူပ သမထဘာဝနာသမားဟာ ကာမလွန်မြောက်တာပဲ ရှိတယ်’
 ‘အဲဒါတော့ ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ကာမလွန်မြောက်သူက ‘ကာမဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊
 ဝိညာဏ်’-ပဲ မရှိရမှာပဲ မဟုတ်လား’

‘နာမက္ခန္ဓာအားလုံးက လွန်မြောက်တယ်တော့ စာပေမှာ ရှိနေတာပဲ ဘုရား’

‘ရူပါရူပနဲ့ လောကုတ္တရ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေကို လွန်မြောက်အောင် ပွားလို့လား’

‘ကာမသညာလွန်မြောက်အောင် ပွားတယ်ပဲသိရပါတယ် ဘုရား’

‘မပွားဘဲနဲ့ သူ့ဖာသာသူ လွန်မြောက်နိုင်မလား’

‘သည်လိုတော့ မဖြစ်ရဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘မပွားဘဲနဲ့ သူ့ဟာသူ လွန်မြောက်တယ်ဆိုတာ ရှိလျင်လည်း ရှိပါ။ ရှိလျင် လည်း အဲသည်လွန်မြောက်သူဟာ ‘ရူပ’နဲ့မဆိုင်သူပဲ ဖြစ်မှာပေါ့’

‘အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ ‘ရူပ’ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ပြောကြတာပဲ ဘုရား’

‘ရူပပုဂ္ဂိုလ်’ဆိုလျင် ကာမသညာစတာပဲ လွန်တာပေါ့’

‘ဟုတ်ပါ ဘုရား’

‘ကဲ-ဒါထားတော့’

‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’တွေကို ‘ငါ’-စတာတွေမလုပ်တော့ ‘ဝေဒနာ’စတာတွေက လွတ်မြောက်သူဟာ ‘သူသေ’လို့ပဲ မှတ်ရပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုတော့ ‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’အားလုံးကိုတော့ ‘ငါ၊ ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တ’မဟုတ်ဘူး-လို့ ရှုဖို့မဟုတ်ကြောင်း မနသိကာရ လုပ်ရမယ်’

‘အားလုံး ‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’ကိုရှုဖို့ ဘုရားမိန့်ကြား ချက် ရှိနေတာပဲ ဘုရား’

‘အားလုံးဆိုပေမယ့် ‘အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ’ထိုက်တဲ့ ‘ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်’ပဲပြောတယ်လို့ မှတ်ရမှာပဲ’

‘အဲဒါလည်း ဘုရားက ‘ဝေဒနာ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ’နဲ့ ဟောခဲ့တာပဲ ဘုရား’

‘ဒါလည်း ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်ရမှာပဲ’
 ‘ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ဘုရား’
 ‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’တွေဟာ အရှုခံတရားတွေ မဟုတ်
 ဘူးလား’
 ‘အရှုခံတွေပါ ဘုရား’
 ‘အရှုခံကိစ္စတရားဟာ အရိယသစ္စာလေးပါးမှာ ဘယ်သစ္စာထိုက်တဲ့
 တရားလဲ’
 ‘ဒုက္ခသစ္စာထိုက်တဲ့ တရားပါ ဘုရား’
 ‘ဒုက္ခသစ္စာ’ဟာ ‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’အားလုံး ထိုက်မ
 လား’
 ‘ထိုက်မလားပဲ ဘုရား’

၆၉။ ဥပါဒါန်ရဲ့အာရုံတိုင်း လောကီထိုက်၊မထိုက်
 ‘ထိုက်တယ်ထင်လျင် အဲဒါ-စစ်တဲ့ ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်ဦး
 မှပဲ’
 ‘လုပ်ပါ ဘုရား’
 ‘မဂ္ဂင်နဲ့ ဖလင်ရှစ်ပါးနဲ့ သမ္ပယုတ္တဓမ္မဖြစ်တဲ့ ‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊
 ဝိညာဏ်’တွေ မရှိနိုင်ဘူးလား’
 ‘ရှိတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည် ‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’တွေလည်း ဒုက္ခသစ္စာထိုက်
 မလား’
 ‘သည်လိုတော့ မထိုက်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါတော့ ဘာကြောင့် မထိုက်တာလဲ’

‘ဒါတွေက လောကုတ္တရာတရား ဖြစ်လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘လောကီ ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’တွေဖြစ်လျင် ဒုက္ခသစ္စာ
ထိုက်မလား’

‘ထိုက်မှာပေါ့ ဘုရား’
‘ဘုကြောင့် ထိုက်တာလဲ’
‘လောကီတရား- ဖြစ်လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘လောကီဖြစ်တာနဲ့ ဘုကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရသလဲ’
‘လောကီ’က ဥပါဒါန်ရဲ့အာရုံ ဖြစ်လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘လောကီတရားတိုင်း ဥပါဒါန်ရဲ့အာရုံ ဖြစ်သလား’
‘ဖြစ်ရမှာပေါ့ ဘုရား’
‘အဲဒါလည်း ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်ကြည့်ဦးမှပဲ’
‘လုပ်ပါ ဘုရား’
‘ဥပါဒါန်တရားတွေဟာ ကိလေသဝဋ်ထိုက်တဲ့ တရားတွေဖြစ်တာ
သိရဲ့လား’

‘သိပါတယ် ဘုရား’
‘အဲသည် ကိလေသဝဋ်တရားတွေဟာ ဘာကို ပဋိစ္စလုပ်ပြီးဖြစ်တဲ့
သမုပ္ပါဒ တရားလဲ’
‘ဝိပါကဝဋ်’တွေကို ပဋိစ္စလုပ်ပြီးဖြစ်တဲ့ သမုပ္ပါဒတရားပါ ဘုရား’
‘ဥပါဒါန်ဟာ ဝိပါကဝဋ်ကြောင့်ဖြစ်တယ် ဆိုတော့ ‘ဥပါဒါန်ရဲ့အာရုံ’
ဆိုတာ ‘ဝိပါကဝဋ်’တွေပဲ ပြောရမယ် မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ဥပါဒါန်ရဲ့အာရုံ’ဖြစ်တဲ့ တရားဟာ ‘ဝိပါက’တွေနဲ့ ‘ကုသိုလ်၊ အကု
သိုလ်’စိတ္တုပ္ပါဒတွေပဲဖြစ်တာ မထင်ရှားဘူးလား’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’
 ‘သည်တော့ ‘လောကီတရား’ဟာ ‘ကံ’နဲ့ ‘ဝိပါက်’စိတ္တုပ္ပါဒ်တွေပဲ ရှိတာ
 လား’

‘ဘယ်ဟုတ်မလဲ ဘုရား’
 ‘ဘာတွေရှိသေးလို့လဲ’
 ‘ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်’တွေလည်း ရှိတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေက ဥပါဒါန်အနေနဲ့ အာရုံပြုဖို့ လက်လှမ်းမီတဲ့တရား ဟုတ်
 လို့လား’

‘ကောင်းလိုက်တာ ဘုရား၊ ဒါကလေး နည်းနည်းပေါ်လွင်သွားဖို့ ပုံစံ
 ကလေး တို့စိလောက်ဖြစ်ဖြစ် လုပ်ပါဦး ဘုရား’

‘လောကမှာ ပေးစရာရှိတာ-ပေး၊ ယူစရာရှိတာ-ယူ၊ အလ္လာပ သလ္လာ
 ပအဖြစ် ပြောစရာရှိတာ-ပြော၊ မျက်နှာနေမျက်နှာထားတွေလည်း ထားစရာ
 ရှိတာ-ထား၊ သည်လိုအလုပ်တွေကို လူတွေ မလုပ်ကြဘူးလား’

‘လုပ်ကြတာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါ-ကာယ၊ဝစီ၊မနော အလုပ်တွေပဲ’

‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘အဲဒါတွေမှာ ဥပါဒါန်မပါဘဲ လုပ်ကြတာဆိုလျှင် ‘ကံ’မြောက်ပါ့မလား’

‘ဥပါဒါန်မရှိလျှင်တော့ ‘ကံ’မရှိရဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အလုပ်တွေဟာ ‘ကံ’မဟုတ်လျှင် ဘာတွေဟုတ်ရမှာလဲ’

‘အဲဒါ မသိအောင်ပဲ ဘုရား’

‘မသိမဖြစ်နဲ့-’

‘မဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲ ဘုရား’

‘ပြုလုပ်တယ်ဆိုပြီး ‘ကံ’လည်း မဟုတ်ဘူးဆိုလျှင် ကံအကျိုးမဟုတ်လို့

‘ဝိပါက်’လည်း မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ သည်နာမက္ခန္ဓာတွေဟာ ‘ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ’
တွေပေါ့’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘နာမ်တရားတွေကို ဇာတ်ခွဲလျင် လေးမျိုးပဲရတာ။ ကုသိုလ်၊ အကု
သိုလ်ကံလည်း မဟုတ်၊ ‘ဝိပါက်’လည်း မဟုတ်လျင် ဘာ-ဟုတ်ရမှာလဲ’

‘ကြိယာ’ပဲ ဟုတ်ရမှာဆိုတာ ပြေးမလွတ် ဖြစ်ပြီပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါ-အလွယ်ဆုံး ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်လိုက်တာ’

‘တခြား ယောနိသောမနသီ’ လုပ်စရာရှိသေးလား ဘုရား’

‘ရှိပြီပေါ့’

‘အဲဒါလည်း နည်းနည်းလုပ်ပြပါဦး ဘုရား’

‘ပြောစရာ၊ ပြုစရာရှိလို့ ပြောလိုက်၊ ပြုလိုက်တာမှာ ဥပါဒါန်မပါဘူး-
ဆိုတော့ ‘ကံ’မမြောက်ဘူး။ ‘ကံ’မဖြစ်တော့ ‘ဝိပါက်’မပေါ်တာကြောင့် ပြုတာ၊
ပြောတာဟာ ပြုတာ၊ ပြောတာမျှပဲ မဖြစ်ဘူးလား’

‘ပြောလို့လည်း ‘ပြောသူ’ မဖြစ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မဖြစ်ဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျလို့ပေါ့’

‘ပြုတာလည်း သည်လိုပဲ ‘ပြုသူ’မဖြစ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မဖြစ်ဘူးပဲ၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်အမှု ဖြစ်လို့ပဲ’

‘ပြောသူ၊ ပြုသူ’မဖြစ်ဘူးဆိုတာ ပြောဖတ်၊ ပြုဖတ် တင်မကျန်ခဲ့တာလို့
မှတ်ရမလား ဘုရား’

‘ဒါပဲပေါ့’

‘ဒါကြောင့် ဒါကို ‘ကြိယာ’လို့ ပြောရတာကိုး ဘုရား’

‘ကြိယာ’ဆိုတာ ဗမာလို ‘ပြုကာမျှ၊ ပြောကာမျှ’လို့ပဲ အဓိပ္ပါယ်ရမှာ’
 ‘ဒါဆိုလျင် လူတိုင်း ဒါတွေလုပ်နေကြတာပဲ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့’
 ‘တပည့်တော်တို့က ဒါတွေ ဘုရား၊ရဟန္တာများမှ ဖြစ်ရတာတွေလို့
 သိနေကြတာ’

‘ဒါကြောင့် ရှေးက သည်လိုသူတွေ အလှောင်ခံရတာပဲ’
 ‘ဘယ်လိုလှောင်သံတွေ ကြားဖူးလို့လဲ ဘုရား’
 ‘သင်အံကျက်မှတ်ထားတာကို ပြန်ရွတ်ပြောဆိုတာကို ကြားရလျင်၊
 ကျက်ထားလို့ရတဲ့စာဖြစ်လို့ ‘ကျက်စာ’လို့ ပြောမယ့်အစား ‘ကြက်စာ’လို့ ပြော
 တာပဲ’

‘ကျက်ထားလို့ ရတာကို ရွတ်ပြတာ မကောင်းဘူးလား ဘုရား’
 ‘ကောင်းပါတယ်-လို့ ပြောရမှာပဲ’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ‘ကြက်စာ’လို့ပြောတာ ကောင်းပါ့မလား ဘုရား’
 ‘ဒါလည်း ကောင်းပါတယ်-လို့ ပြောရမှာပဲ’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ကျက်ထားလို့ ရတဲ့စာ ရွတ်ပြတာနဲ့တော့ ပြောဆိုဆုံးမမှုအပိုင်းမှာ
 ဘာမှ ထိရောက်မှာမှ မဟုတ်တာဖြစ်လို့ သည်နေရာမှာ ကြက်ကျွေးဖို့အစာဟာ
 ဘာမှ အသုံးမဝင်သလို အသုံးမဝင်တာဖြစ်လို့ ‘ကြက်စာပဲ’-ပြောတာလည်း
 ကောင်းတာပေါ့’

‘ရွတ်ပြတာကောင်းတာက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ရွတ်ပြနိုင်တဲ့အထိ သင်အံကျက်မှတ်ထားတာဟာ သဒ္ဓမ္မသဝနလို့
 ဆိုရတဲ့ သောတာပတ္တိယင်္ဂတရားအင်္ဂါ မြောက်လို့ ကောင်းတယ်-ပြောရတာပေါ့’
 ‘သဒ္ဓမ္မသဝန’ဟာ သောတာပတ္တိယင်္ဂဖြစ်တဲ့ သမ္ပတ္တိစက်ထဲ ရောက်

နေပြီဖြစ်လို့ ‘ကြက်စာ’လို့သရော်တာ ကောင်းတယ်-ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါ့ မလား ဘုရား’

‘ဖြစ်နိုင်ပါတယ်’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘သဒ္ဓမ္မသဝန’ဖြစ်ပေမဲ့ အဲသည်က ရှေ့တိုးလုပ်ရမဲ့ ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ဆိုတဲ့ စက်ဘီးသွားကို ပြီရမှာ မပြီလို့၊ ဘာမှမဖြစ်တာကြောင့်ပေါ့’

‘ယောနိသောမနသီ’ရဲ့နက်နဲမှု သိရလို့ အတော်ပဲ အားရပါတယ် ဘုရား’

‘ဒါ-အားရလျင် နောက်ကစကားဆက် ပြန်ကောက်လိုက်မယ်’

‘ကောက်ပါ ဘုရား’

‘ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်’တွေဟာ လောကီတရားတွေဆိုပေမဲ့ ဒုက္ခအရိယ သစ္စာ ထိုက်ရဲ့လား’

‘ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်’တွေက ဥပါဒါန်ရဲ့အာရုံ မဟုတ်တော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မှ မဟုတ်တာဖြစ်ပြီး ဒုက္ခအရိယသစ္စာ မထိုက်ပါဘူး ဘုရား’

‘အဲသည် ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တွေထဲမှာ ‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’ တွေပါတယ် မဟုတ်လား’

‘ပါပါတယ် ဘုရား’

‘ဒုက္ခသစ္စာမထိုက်တဲ့ အဲသည် ‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’တွေ လည်း ‘ဒုက္ခ’-လို့ ရှုဖို့ကောင်းပါ့မလား’

‘မကောင်းပါဘူး ဘုရား’

‘သည်-‘ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဏ်’တွေကို ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ပိုင်း ခြားသိဖို့ ရှုရတဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ လက္ခဏာတွေဖြစ်တဲ့ ‘အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ’ တင်လို့ရပါ့မလား’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာထိုက်တဲ့ တရားမှ မဟုတ်တော့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ လက္ခဏာတွေဖြစ်တဲ့ ‘အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ’တွေ ရှိမှ-မရှိတာပဲ။ ဘယ်-တင်ပြီးရှုလို့ ရပါ့မလဲပေါ့ ဘုရား’

‘ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ ‘ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရာ, ဝိညာဏံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ’-ဆိုလည်း ‘ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်’အားလုံး ယူလို့ရပါ့မလား’

‘မရဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ဘာကြောင့်မရတာလဲ’

‘ဒုက္ခသစ္စာမထိုက်တဲ့ ‘ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်’တွေ ပါနေလို့ပေါ့ ဘုရား’

‘ဘယ် ‘ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်’ပဲ ရမလဲ’

‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာထိုက်တဲ့ ‘ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်’ပဲ ရပါ့မယ် ဘုရား’

‘ဘာကြောင့် ဒါပဲရတာလဲ’

‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှ ဒုက္ခသစ္စာထိုက်လို့ပါ ဘုရား’

‘ဒုက္ခသစ္စာ မထိုက်တာတွေက ဘာကြောင့် မရတာလဲ’

‘အနတ္တ,အနိစ္စ,ဒုက္ခ’ လက္ခဏာတွေက ဒုက္ခသစ္စာရဲ့လက္ခဏာပဲ ဖြစ်လို့ပါ ဘုရား’

‘သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ ‘ရူပံ,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရာ, ဝိညာဏံ’လို့ ဒုက္ခသစ္စာထိုက်တာရော မထိုက်တာရော ရနိုင်တဲ့စကားတွေကို ဘုရား ဘာကြောင့် ဟောရသလဲ’

‘အဲဒါကို ဆရာတော် အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘သည်ဟောပြောချက်တရားကို နာကြားနေသူတွေက မနေနဲ့ တစ်နေ့

ကပဲ အရှင်ခံ ပရိဇာနနကိစ္စရှိတာဟာ ‘ဒုက္ခသစ္စာ’ပဲလို့ သစ္စ, ကိစ္စ, ကတဉာဏ်
ရောက် ပေါက်မြောက်ထားပြီးသူတွေဖြစ်လို့ ‘ရူပ’ဆိုလည်း ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရုပ်’
ပြောတာပဲ သိပြီးဖြစ်လို့ ခွဲဟောတာ မလုပ်ဘဲ ‘ရူပ, ဝေဒနာ’စတဲ့ စကား
ဟောတာပါပဲ’

‘မှန်လှပါတယ် ဘုရား’

၇၀။ ယောနိသောလုပ်မှ ဓမ္မပုံစံပေါ်

‘ဒါကလေး ဆက်ပြောရဦးမယ်’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ
ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံဒူရေ သန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗံ တံ’-
လို့ ပါဠိရှိတယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဝေဒနာသညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်’တွေလည်း သည်လိုပဲရှိတယ် မဟုတ်
လား’

‘ရှိပါတယ် ဘုရား’

‘သည်ပါဠိအရ ဘယ်-‘ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ, သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်’ ဖြစ်ဖြစ်
လို့ ယူချင်တတ်တယ်’

‘ဟုတ်ပါ ဘုရား’

အဲဒါက အဲသည်လိုယူဖို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒါက ဘာပြောတာလဲ ဘုရား’

‘တစ်ဆယ့်တစ်ထွေ ပြားနေတဲ့ ဘယ်-‘ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ,
ဝိညာဏ်’ဖြစ်ဖြစ် ယူနိုင်အောင် ‘ယံကိဉ္စိ ရူပံ --(လ)-- သဗ္ဗံတံ’လို့ ပြောတာပဲ’

‘သဒ္ဓမ္မသဝနဖြစ်တဲ့ နာကြားရတဲ့သဒ္ဓမ္မကို နာကြားရတာအတိုင်း
မထားဘဲ ယောနိသောမနသိကာရလုပ်ဖို့ လိုတာကို သည်-သဒ္ဓမ္မနှစ်ခုအပေါ်
လုပ်ပြချက်နဲ့ သဘောကောင်းကောင်းပေါက်ရပါပြီ ဘုရား’

‘သဒ္ဓမ္မသဝနကို ယောနိသောမနသိကာရ မလုပ်လျင် အပြောင်ခံက
မလွတ်နိုင်ဘူး’

‘ဘယ်လို ပြောင်မှာလဲ ဘုရား’

‘ကြက်စာလေ’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘ငယ်ငယ်က သင်္ဂြိုဟ်သင်တန်းက စာရပြီး အဓိပ္ပါယ်မသိတော့ ဆရာ
တော်က တစ်မျိုးသရော်တယ်’

‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’

‘မျောက်အုန်းသီးရသလိုပဲ မခွဲတတ်လို့ စားလည်း မစားရ၊ မစားရပေမဲ့
စားစရာမို့ ပစ်လည်းမထားခဲ့ရက်ဖြစ်ပြီး ကျောပိုးသယ်ရ။ မျောက်ဆိုတော့
အခုန်အပျံတွေလည်း လုပ်တော့ အုန်းသီးကကျောကိုဆောင့်တာ ခံရတာပဲ
အဖတ်တင်တယ်’-လို့’

‘ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပြောင်လှောင်ချက်က ပိုထိတယ်ဘုရား’

‘ဒါကြောင့် သဒ္ဓမ္မတွေကို သင်ယူ၊နာကြား၊ ဖတ်၊မှတ်တဲ့အခါ ယောနိ
သော-လိုက်ရမယ်’

‘ယောနိသော-လိုက်မှ ‘ဓမ္မာနုဓမ္မ’မြင်မှာ ဖြစ်တာကို ကောင်းကောင်း
သိပါပြီ ဘုရား၊ သည်တော့-’

‘ဘာပြောချင်သေးသလဲ’

‘အဲသည်လို ယောနိသော-လိုက်လျင် သည်သင်ကြား၊ဖတ်၊မှတ်ချက်
ဟာ ပရိယတ်ဖြစ်ပြီလား ဘုရား’

‘ပရိယတ်ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းကို ပြောပြီးပြီပဲ’
‘ဘယ်လိုပါလိမ့် ဘုရား’
‘အရိယာအဖြစ်ရောက်စေတဲ့ လမ်းခရီး-လို့ပေါ့’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အရိယာအဖြစ် အရောက်ပို့နိုင်တဲ့ လမ်းခရီး ဖြစ်ပြီဆိုလျှင် အဲဒါ ပရိယတ္တိ ဖြစ်ပြီပေါ့’
‘ယောနိသော-လုပ်တဲ့အတွက် သိတာက ဟောပြောသူရဲ့ဓမ္မနဲ့တူတဲ့ ဓမ္မပုံစံ ပေါ်ရုံပဲရှိပါသေးတယ် ဘုရား’
‘ဒါဆိုလျှင် သူများရဲ့ဓမ္မပုံစံ သိသူပဲ ဖြစ်ဦးမှာပေါ့၊ ဘယ်မှာ အရိယာ ဖြစ်သေး လို့လဲ’
‘အရိယာက ဘယ်လိုမှ ဖြစ်မှာလဲ ဘုရား’
‘သိထားတဲ့ ဓမ္မပုံစံအတိုင်း ကိုယ်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သွားမှပေါ့’
‘ဘယ်လို လုပ်ရမှာလဲ ဘုရား’
‘ဓမ္မပုံစံဖြစ်တဲ့ ‘ဓမ္မာနုဓမ္မ’အတိုင်း အသိအမြင်၊ အတွေးအခေါ်၊ အပြောအဆို၊ အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်နဲ့ ကြိုးစား၊ နိုးကြား၊ စိတ်ထားတွေ ဖြည့်စွက်၊နုတ်ပယ်၊ ပြင်ဆင်တာတွေ လုပ်ပြီးသွားလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဓမ္မသိမြင်သူ ဖြစ်သွားမှာပေါ့’
‘အရိယာဟာ ကိုယ်ပိုင်ဒဿနရှိသူပဲ ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘အဲဒါ ပုံပေါ်အောင် နည်းနည်းထုတ်ပါဦး ဘုရား’
‘သင်္ချာပြဿနာတစ်ခုကို ဆရာက ဆင်ခြင်ပြမယ်’
‘ဟုတ်ပြီ ဘုရား’
‘ကိုယ်က ယောနိသော-လိုက်လုပ်မယ်ဆိုလျှင် အဲသည်ပြဿနာရဲ့အ

ဖြေကို ဆရာဆင်ခြင်ပြချက်အရ ပုံစံပေါ်လာမယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည်ပြဿနာကို ကိုယ်တိုင်တွက်ချက်ကြည့်တော့လည်း အဲသည် အဖြေအတိုင်းရတော့ အဲသည်ပြဿနာကို ကိုယ်တိုင်သိမြင်သူဖြစ်ပြီ မဟုတ်လား’

‘သည်လိုဆိုတော့ ဓမ္မာနုဓမ္မကို ‘ပဋိပတ်’လုပ်ရမယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါမှ အရိယာဖြစ်မှာပေါ့’

‘ပရိယတ်ဆိုတာ အရိယာအဖြစ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ လမ်းခရီးဖြစ်တဲ့ အတိုင်း အရိယာအဖြစ်ရောက်သွားတဲ့ ဖတ်,မှတ်,သင်ကြားချက် သဒ္ဓမ္မမျိုးမှ ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’ဖြစ်တာ သိရပါပြီ ဘုရား’

အခန်း(၄)

ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ

အခန်း(၄)
ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ

၇၁။ အရိယာဖြစ်စေတဲ့လမ်းက ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ
‘ပြောလာလိုက်တဲ့ စကားတွေ သိပ်ရှည်သွားပြီ’
‘မမောပါနဲ့ဦး ဘုရား’
‘နားမောမှာစိုးပြီး ပြောတာပါ’
‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’လည်း တိုစိလောက် အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား’
‘အရိယာအဖြစ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ လမ်းခရီးကိုသွားတဲ့အဖြစ်ဟာ ‘ပဋိ
ပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’-ပဲ’
‘အရိယာအဖြစ်ရောက်စေတဲ့ အကျင့်ဟာ ‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’လို့ နားလည်
လျင် မှားမလား ဘုရား’
‘မမှားပါဘူး’
‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’အဖြစ် တရားကျင့်တယ်-လို့ ပြောရမယ်ထင်ပါတယ်၊
အဲသည် တရားကျင့်တယ်ဆိုတာ ဘာကို ဘယ်လိုကျင့်ရမှာလဲဘုရား’
‘လောကမှာ အမြင်အတွေးတွေ ရှိတယ်’
‘ရှိပါတယ် ဘုရား’
‘အပြော၊အလုပ်၊အနေတွေလည်း ရှိတာပဲ’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘ကြိုးစား၊နိုးကြား၊စိတ်ထား’တွေလည်း ရှိကြတာပဲ’
‘ရှိတာပါပဲဘုရား’
‘အဲဒါတွေမှာ မှားတာတွေလည်းရှိ၊ မှန်တာတွေလည်း ရှိကြတယ်’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘လူဟာ သူ့ဟာသူပဲ ထားလိုက်လျင် မှားနေတာဟာ ဓမ္မတာပဲ’
 ‘သူ့ဟာသူ မှန်နေတာ-လို့ မရှိနိုင်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မရှိဘူး’
 ‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
 ‘အရိယသစ္စာအမြင်’ မရှိကြလို့ပဲ’
 ‘အပြော၊အလုပ်၊အနေ မဖောက်ပြန်သူတွေ မရှိနိုင်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ရှိနိုင်ပါတယ်’
 ‘သူတို့က အရိယသစ္စာအမြင် မရှိကြဘူးမဟုတ်လား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ’
 ‘အဲဒါတွေက အကြောင်းမပေါ်ခင်ဘဲ မဖောက်ပြန်ကြတာတွေပဲ’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘မဖောက်ပြန်ရခြင်းရဲ့အမြင် မရှိလို့ပေါ့’
 ‘သည်အမြင်က ဘယ်ကရမှလဲ ဘုရား’
 ‘ကိုယ့်ရှေ့က အမြင်ရှိနေသူဆီက ရမှာ’
 ‘အဲသည်အမြင်က ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဖောက်ပြန်တဲ့အဖြစ်ရဲ့ ပျက်စီးပုံ၊ ဆိုးဝါးပုံနဲ့ အသုံးမကျပုံတွေ
 သိရလို့ပဲ’
 ‘ဖောက်ပြန်တဲ့အဖြစ်တွေက ဘယ်လိုပျက်စီး’-လို့လဲ ဘုရား’
 ‘လူက ဖောက်ပြန်တဲ့အဖြစ် လုပ်လိုက်လျင် ‘လူအဖြစ် အပျောက်ခံ
 ရပြီး၊ ဖောက်ပြန်သူအဖြစ် ပျက်စီး’-တာပဲ’
 ‘ဘယ်လို ‘ဆိုးဝါး’တယ်လဲ မိန့်ပါဦး ဘုရား’
 ‘လူအဖြစ် အပျောက်ပျက်ခံရတော့ ဆိုးဝါးပြီ’-ပေါ့’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘လူအဖြစ် အသုံးမဝင်တော့တာကို အသုံးမကျဘူး’-ပြောတာနော်
‘ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား’

၇၂။ ကံသုံးပါးလွန်ကျူးသူ လူပုံဟန်ပျောက် ဘဝသစ်ပုံဟန်မှာရှင်သန်
‘ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး’ ဖောက်ပြန်တဲ့အဖြစ်တွေဟာ ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ မဖြစ်ခင်
ကလို အဖြစ်ကို ပြန်မရောက်စေဘူး’
‘ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘ဖောက်ပြန်သူအဖြစ် အဖြစ်ခံရလို့ပဲ’
‘အဲသည်သူဟာ မဖောက်ပြန်ခင်က ‘လူ’-ပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘မဟုတ်ဘူး’
‘နားမလည်အောင်ပဲ ဘုရား’
‘အဲဒါ နားလည်ဖို့ ဥပမာတစ်ခု ဆောင်ကြည့်မယ်’
‘လုပ်ပါဦး ဘုရား’
‘ဗီဒီယိုကြိုးခွေ တစ်ခုပေါ့’
‘ဟုတ်ပြီ ဘုရား’
‘အဲဒါကို ဗီဒီယိုရိုက်စက်ထဲ ထည့်ပြီး ရိုက်လိုက်မယ်’
‘အဲဒါ ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’
‘အဲသည် ဗီဒီယိုကြိုးခွေဟာ အလျင်အရုပ်အတိုင်း ဟုတ်သေးရဲ့လား’
‘မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ’
‘အသစ်အရုပ်ရိုက်တဲ့ကြိုးခွေ ဖြစ်သွားလို့ပေါ့ ဘုရား’
‘အဟောင်းခွေတုန်းက ဖွင့်စက်ထဲ ထည့်ဖွင့်လျှင် ဘာဖြစ်မလဲ’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အဟောင်းရုပ်ပဲ ဖြစ်မှာပါ ဘုရား’
 ‘အသစ်အရုပ်ပါတဲ့ခွေ ဖွင့်လျင်ကော’
 ‘အသစ်အရုပ်တွေ ထွက်လာမှာပါ ဘုရား’
 ‘အဟောင်းခွေနဲ့ အသစ်ခွေ တူသလား၊ မတူဘူးလား’
 ‘မတူတာ သေချာပါတယ် ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ဘုရား-’
 ‘ပြောချင်တာ ပြောပါ’
 ‘ကြီးခွေကတော့ အတူပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘ကြီးခွေနဲ့ ကြီးထဲကအရုပ်၊ သည်နှစ်ခုမှာ လူတွေ ဘာကိုအသိအမှတ်
 ပြုကြတာလဲ’
 ‘အရုပ် အသိအမှတ်ပြုပါတယ် ဘုရား’
 ‘လူလည်း သည်အတိုင်းပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘လူကောင်ကြီးရယ်၊ အဲသည်အကောင်ကြီးရဲ့ အမှုရယ်၊ သည်နှစ်ခုမှာ
 ဘယ်ဟာကို လူက တန်ဖိုးထားသလဲ’
 ‘အဲဒါ သိပ်မပြောတတ်အောင်ပဲ ဘုရား’
 ‘ဘာအမှုမှ မလုပ်တတ်တဲ့ ဦးနှောက်မပြည့်သူဟာ အကောင်မရှိဘူး
 လား’
 ‘ရှိပါတယ် ဘုရား’
 ‘တန်ဖိုးရှိရဲ့လား’
 ‘မရှိပါဘူး ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘လူကလူကို အသိအမှတ်ပြုတဲ့အခါ အကောင်ကို အသိအမှတ်ပြုတာ

မဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒါ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ကလေး မိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘ကံစိတ်တွေနဲ့ ကံစိတ်နဲ့အတူဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေ၊ ဝိပါက်စိတ်တွေ
နဲ့ ဝိပါက်စိတ်နဲ့အတူဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေ၊ ကြိယာစိတ်တွေနဲ့ ကြိယာစိတ်
နဲ့အတူဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေ၊ ဒါတွေကို အသိအမှတ်ပြုတာ’

‘ဒါတွေက သည်အကောင်ပေါ်မှာ ဖြစ်တည်တဲ့အရာတွေလား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘အရုပ်သင်္ကေတတွေ ကြိုးခွေပေါ် တည်နေသလိုပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘လူမှာဖြစ်ပေါ်တဲ့ပုံကလည်း အဲသည်ပုံဆိုတော့ လွန်ကျူးတဲ့အမှုပြု
လျင် အဲသည် လွန်ကျူးတဲ့အဖြစ်ပုံပဲ ပေါ်ပြီး၊ အလျင်ကရှိတဲ့ပုံ ပျောက်ပျက်ခံရ
တာ သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား’

‘လွန်ကျူးဆဲမှာသာ အဲသည်ပုံကပေါ်တာ မဟုတ်ဘူး။ လွန်ကျူးပြီးမှာ
လည်း အဲသည်ပုံပဲ ဆက်ပေါ်နေတာ။ အဲသည်ပုံပျက်စေတဲ့ နောက်ထပ်လွန်
ကျူးမှု မလုပ်မချင်းအထိပဲ’

‘အဲသည်ပုံက ပုံမျှပဲလား ဘုရား’

‘ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ’

‘အဲသည်ပုံရှိသူအဖြစ် သက်ဝင်ရှင်သန် လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်သလား၊
မဖြစ်ဘူးလားလို့ပါ ဘုရား’

‘ပုံဆိုတာက ပေါ်လွင်ဖို့ပဲ ပြောတာ။ ‘ပုံရှိသူ’-လို့ပြောမှ ပြည့်စုံမယ်။
သက်ဝင်ရှင်သန်မှု ရှိတာပေါ့’

‘အဲသည်လိုဆိုတော့ ဘဝပြောင်းသွားတာလား ဘုရား’

‘ပြောင်းတာပေါ့’

‘အလျင်ပုံရှိသူက တကယ်သေသွားတာလား ဘုရား’

‘တကယ်သေတာပေါ့’

‘အဲဒါကို တပည့်တော်တို့ မမြင်ကြဘူး ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘အသစ်ပုံ အပေါ်ခံရသူက အသစ်ဘဝဆိုတော့ အဲသည်သူက အဲသည်ဘဝနဲ့ပဲ ဆက်လှုပ်ရှားနေမလား ဘုရား’

‘နေပြီပေါ့’

‘အဲဒါပေါ်လွင်အောင် နည်းနည်းမိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘အဲသည်သူမှာ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေ၊ ဝိညာဏ်တွေ၊ အာယတနတွေနဲ့ ဆိုတော့ လွန်ကျူးခံရတုန်းက အာရုံကလေးတွေ ပြန်ယူပြီး၊ တွေ့ထိခံစားမှုတွေ လုပ်တာပေါ့’

‘အံ့ဩစရာပဲ ဘုရား’

‘မအံ့ဩနဲ့’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အဲသည်အာရုံယူရတာက မဝမလင်ဖြစ်ပြီး၊ လက်ငင်း မြင်နေကြားနေရတဲ့ အာရုံတွေကို အဲသည်အာရုံ အမှတ်မျိုးတွေနဲ့ တွေ့ထိခံစားတာတွေလည်း လုပ်သေးလို့ပဲ’

‘သည်သူက အစုံလုပ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲသည်အာရုံတွေ ခံစားရတော့ အဲသည်အာရုံတွေအပေါ်မှာ ထပ်ပြီး လွန်ကျူးချင်တဲ့စိတ်တွေ မထဘူးလား ဘုရား’

‘ထ-ပြီပေါ့’

‘သည်လိုဖြစ်လျင် ထပ်လွန်ကျူးတဲ့လုပ်ငန်းကို သူ-လုပ်မိတော့မှာပဲ

ဘုရား’

‘အံဃိန္ဒရိယ’၊ ‘သံသရာလည်တယ်’-ခေါ်တာ
ပဲ’

‘အဲဒါ ဘာသံသရာလဲ ဘုရား’

‘ဘဝသံသရာ’-ပေါ့၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ‘ဒုက္ခသံသရာ’-လို့လည်း ခေါ်
တယ်’

‘ဟုတ်တာပဲ ဘုရား’

‘ဘာ-ဟုတ်တာလဲ’

‘သည်-‘သံသရာဝဋ်ဒုက္ခဘဝ’ အမြင်ရလျင်တော့ လွန်ကျူးမှုခပ်သိမ်း
ငြိမ်းမှာ အမှန်ဟုတ်တာပါ ဘုရား’

‘ဒါကြောင့်ပြောတာပေါ့-’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘သံသရာဝဋ်ဒုက္ခအမြင်မှ သမာတုံလောကအမြင်ဖြစ်တယ်-ပြောရ
တာ’

‘အဲဒါ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိရဲ့ နာမည်’-ပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘သည်အမြင်မပါဘဲ အပြော၊အလုပ်၊အနေတွေ ဘယ်လိုပဲ မလွန်ကျူး
ပေမဲ့ ပုံပြင်ထဲက ဘိုးတော်ရဲ့ကြောင်လိုပဲ ဖြစ်မှာပါ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဒဿနမပါဘဲ မလွန်ကျူးတာကတော့ အဲသည်ကြောင်
လိမ္မာလိုပဲ ဖြစ်မယ်’

‘သည်အမြင်ဟာ လူစွမ်းအကောင်းဆုံးထဲက လူမှပဲ- ကိုယ်တိုင် ရစရာ
ရှိလိမ့်မယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘ရှေ့က တစ်ယောက်ရပြီးလျင်တော့ အဲသည်သူရဲ့ညွှန်ပြချက်နဲ့
နောက်လူတွေ မရစရာမရှိတာ အမှန်ပါပဲ ဘုရား’

‘အမြင်ဟာ ဘယ်အမြင်မဆို သင်ကြား၊ ဟောပြောလို့ ရတာပဲ’

‘အရိယာတွေရဲ့ သင်ကြားဟောပြောချက်တွေဟာ သည်အမြင်တွေပဲ
လား ဘုရား’

‘ဒါပဲပေါ့’

‘အဲသည်အမြင်ရသူက အဲသည်အမြင်အတိုင်း ဘယ်လိုကျင့်မလဲ
ဘုရား’

‘သည်အမြင်နဲ့ညီတဲ့ အတွေး၊ အပြော၊အလုပ်၊အနေနဲ့ ကြိုးစား၊နိုး
ကြား၊စိတ်ထားတွေ ဖြစ်အောင် လုပ်တာပေါ့’

၇၃။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ပုံဟန်ကို ငါမဟုတ်မြင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ

‘တခါတည်းနဲ့လုပ်လျင် တစ်ခါတည်းနဲ့ပဲ ရသွားမလား ဘုရား’

‘မြင်စရာခပ်သိမ်းကို တစ်ခါတည်းနဲ့ မြင်နိုင်မှာမို့လား’

‘မြင်စရာခပ်သိမ်းဆိုတော့ မြင်စရာက ဘယ်လောက်များလို့လဲ ဘုရား’

‘ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အဖြစ်တွေဟာ ကိုယ့်မှာဖြစ်နေပေမဲ့ ကိုယ်မဟုတ်
တာ မြင်တာဟာလည်း မြင်စရာပဲ ဖြစ်တယ်’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘နောက်ပြီးတော့ ကံတွေကလည်း အထွေထွေအပြားပြား များတယ်’

‘ဘယ်လိုတွေလဲ ဘုရား’

‘မကောင်းကံဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေလည်း ပါတယ်’

‘ဒါလည်း မြင်စရာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘တခြားလည်း မိန့်ပါဦး ဘုရား’
‘ကာမအာရုံရှိတဲ့ ကောင်းကံတွေဖြစ်တဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံတွေလည်း
မြင်စရာထဲမှာ ပါတယ်’
‘မြင်စရာ-ဒါပဲလား ဘုရား’
‘ရူပါရူပကံတွေဖြစ်တဲ့ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံတွေလည်း မြင်ရမယ့်တရားပဲ၊
ချုပ်ပြောတော့ ဒါပါပဲ’
‘အမြင်ခံတရားတွေက များတော့ တခါတည်းနဲ့တော့မြင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်
ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘ဒါကြောင့် တခါတည်းလုပ်လိုက်တာနဲ့ တခါတည်းနဲ့ရသွားမယ်
အထင်တော့ ပြန်နုတ်ရမယ်’
‘နုတ်ရမှာပါ ဘုရား’
‘သည်တော့ ဘယ်လောက်ကျင့်ရမလဲ မေးရမယ်’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေဟာ မိမိမဟုတ်ကြောင်း
သိပြီးသူရဲ့ ညွှန်ကြားချက်ယူပြီး ကိုယ်ပိုင်အမြင်ဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်’
‘အဲသည်အကျင့် အောင်မြင်လျင် ဘာဖြစ်မလဲ ဘုရား’
‘တရားနားလည်သူ၊ တရားကျသူ’- ဖြစ်တာပေါ့’
‘ပါဠိလို ဘယ်လိုခေါ်မလဲ ဘုရား’
‘သောတာပန်’-ပေါ့’
‘သူများအမြင်ကို ကိုယ်နားလည်ပြီးလျင် ကိုယ့်အမြင်ဖြစ်အောင် ဘယ်
လိုလုပ်ရမှာလဲ ဘုရား’
‘ကိုယ်နဲ့ ကိုယ်သိတဲ့သူတွေမှာ ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေ
ရဲ့ သံသရာစက်ဟာ ကိုယ်နဲ့သူတို့ မဟုတ်ကြောင်း ဆင်ခြင်ရမှာပဲ’

‘သူများအမြင်အတိုင်း ကိုယ်တွေ့ဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်လို့ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်
 ပြီးလျင် ‘ကိုယ်ပိုင်အမြင်’-ဖြစ်ပြီပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’
 ‘ဒါဆိုလျင် မပြီးသေးဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဘယ်က-လာပြီးမလဲ’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘သည်လိုမြင်လို့ အမြင်မှားပဲ ကျွတ်မယ်’
 ‘ဒါကျွတ်လျင် ပြီးပြီမဟုတ်ပါလား ဘုရား’

၇၄။ တဏှာ၊မာနဖြုတ်ရဦးမယ်

‘ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေက အမြင်မှားတစ်ခုတည်း
 ဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး’
 ‘အမြင်မှားအပြင် ဘာရှိသေးသလဲ ဘုရား’
 ‘ငါ့ဟာ’-လို့ လုပ်ထားတာတွေလည်း ရှိသေးတယ်၊ ‘ငါ’-လို့ လုပ်ထား
 တာတွေလည်း ရှိတယ်’
 ‘အဲဒါ နားမလည်စရာပဲ ဘုရား’
 ‘လောကမှာ ‘ငါ-လုပ်ထားတယ်’ဆိုတဲ့ လွန်ကျူးမှုတွေ မရှိဘူးလား’
 ‘ရှိနိုင်တာပဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေဟာ ငါ့ဟာတွေ’-လို့ သိမ်းပိုက်ထားနိုင်ဘူးလား’
 ‘ထားနိုင်တာပဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေနဲ့စပ်ပြီး အမြင်လင်းပြီးသား မရှိလျင်၊ အဲဒါတွေက လွတ်
 နိုင်ပါ့ မလား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား၊ ဘယ်လွတ်နိုင်ပါ့မလဲ’

‘ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေဟာ ‘ကိုယ်-မဟုတ်ဘူး’-မြင်ပေမဲ့၊ ကံနဲ့
ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အရှိန်အစော်တွေပေါ်မှာ ရပ်တည်နေရ
သူက အဲဒါတွေစွန့်ဖို့ ကျင့်ရတာပဲ’

‘နည်နည်းတော့ နားလည်လာပါပြီ ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ဘုရား-’

‘ဆက်ပြောပါ’

‘အဲဒါက ဘယ်လိုကျင့်ရမှာလဲ ဘုရား’

‘အဲဒါတွေ ပေါ်လာလျင်ဖြစ်ဖြစ်၊ မပေါ်လာလည်း ပေါ်အောင်ဖော်ပြီး
တော့ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့၊ အဲဒါတွေကို အနိစ္စ-စတဲ့ ပျက်စီးခြင်းတွေတင်ပြီး ကြည့်မြင်
တာတွေ လုပ်ရမှာပဲ’

‘အဲသည်လိုလုပ်တာ တစ်ခါဆိုလျင် ရပြီလား ဘုရား’

‘တစ်ခါလုပ်လို့ အကုန်မြင်လျင် တစ်ခါပေါ့၊ မကုန်လျင်တော့ အထပ်
ထပ်လုပ်ရမှာပဲ’

‘အဲသည် ‘အထပ်ထပ်လုပ်တာကိုများ ကျင့်တာ’ ခေါ်တာလား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘တစ်ခါလုပ်လို့ အကုန်မြင်နိုင်တဲ့ အနေအထားကော ရှိရဲ့လား ဘုရား’

‘မရှိဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘အကြည့်ခံအာရုံရဲ့ အနေအထားတွေက မတူကွဲပြား ခြားနားကြလို့ပဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အကြည့်ခံအာရုံထဲမှာ မကောင်းမှု လွန်ကျူးချက်တွေလည်း ပါမယ်၊
ကာမကောင်းမှု လွန်ကျူးချက်တွေလည်း ပါမှာပဲ၊ ရူပါရူပကောင်းမှု လွန်ကျူးမှု
လည်း ပါလို့ပဲ’

‘ဒါတွေအားလုံး တစ်ခါတည်းမြင်သွားအောင် ကြည့်လို့ ဘာကြောင့်

မရတာလဲ ဘုရား’

‘မကောင်းမှုအာရုံက အာရုံအဖြစ် ရှိနေလျင်၊ ကောင်းမှုအာရုံတွေက အာရုံအဖြစ် မရှိတာပဲ။ ကောင်းမှုမှာလည်း ကာမကောင်းမှု အာရုံပြုနေလျင် မဟဂ္ဂတကောင်းမှုက အာရုံပြုမရဘူး၊ ဒါတွေကြောင့်ပဲ’

‘ဒါဆိုလျင် အနည်းဆုံးသုံးခါတော့ မြင်ရဖို့ရှိတာပေါ့ ဘုရား’

‘သည်အာရုံတွေရဲ့အပြစ် မြင်ရတာဆိုတော့ သည်လိုပဲ ဖြစ်တာပေါ့’

‘သည်အမြင်ဟာ ဆက်တိုက်သုံးခါ မြင်လို့ကော ရနိုင်ပါ့မလား ဘုရား’

‘မရနိုင်ဘူးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အကုသိုလ်ဒုစရိုက်လုပ်နေသူ ဖြစ်လျင် သူက အပြစ်ရှုလျင် သူလုပ်နေ တဲ့ ဒုစရိုက်မှုလောက်ပဲ ရှုနိုင်မှာဆိုတော့ အဲသည်သူ့အတွက်တော့ မရနိုင်ဘူး ပေါ့’

‘ဒါတော့ ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒုစရိုက်တွေပြုဖို့ စိတ်ကူးပင်မရဘဲ ဒါနသီလ၊ကာမကုသိုလ်တွေထဲ မွေ့လျော်နေသူဆိုလျင်တော့ အဲဒါတွေရဲ့ အနိစ္စစတဲ့ ပျက်စီးမှုအပြစ်တွေ မြင် မယ် ဆိုလျင် အဲဒါတွေရဲ့ ရှေးက အကုသိုလ်အပြစ်မြင်တာကို ဖြစ်စေရမှာဖြစ်လို့ သည်အမြင်နှစ်ခု ဆက်တိုက်ဖြစ်နိုင်တယ်’

‘ဒါလည်း ဟုတ်မှာပဲပေါ့ ဘုရား’

‘မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ပွားနေသူဆိုလျင်တော့ အဲသည့်သူတရားနားလည် သွားလျင် ကာမ အပြစ်တင်ဖို့လည်း မခက်တော့ဘဲ၊ မဟဂ္ဂတရဲ့အပြစ်မြင်လျင် ဆက်တိုက်ပဲ အမြင်ဖြစ်စရာ ရှိတာပေါ့’

‘အပြစ်တင်ရမှာက ‘ကံနဲ့ ကံအကျိုးတွေ’-ပဲလား ဘုရား’

‘ဒါပဲပေါ့’

‘ဓာတ်သဘာဝတွေရဲ့ တသုတ်သုတ်၊ တလှုပ်လှုပ် ဖြစ်ပွားနေတာတွေ မပါဘူးလား ဘုရား’

‘ကံနဲ့ ကံရဲ့အကျိုးဆိုင်ရာ ဓာတ်သဘာဝတွေရဲ့ ဖြစ်ပွားချက်တွေထဲပဲ ပါမယ်၊ အဲဒါမှာပင် တသုတ်သုတ်၊ တလှုပ်လှုပ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့အဖြစ် ပါမှာ မဟုတ်ဘူးပဲ’

၇၅။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာထိုက်တဲ့ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မသာ မဂ်၏အရှုခံအာရုံ
‘ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မ’ဆိုတဲ့ အနုပဿနာရှုစရာတွေကော မပါဘူး လား ဘုရား’

‘အဲဒါလည်း ကံနဲ့ကံအကျိုးဆိုင်ရာ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မဖြစ်မှပဲ ပါမယ်၊ အဲဒါမှာပင် အဲဒါတွေရဲ့ ဖြစ်ပျက်သဘာဝတွေ ပါမှာမဟုတ်ဘူး’

‘ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မ’တိုင်း ကံအကျိုးချည်းဖြစ်တယ်-ပြောလျင် မှား မလား ဘုရား’

‘မှားပြီပေါ့’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ဥတု၊အာဟာရ၊စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကာယတွေနဲ့ ကြိယာဖြစ်တဲ့ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေ ရှိလို့ပေါ့’

‘အဲဒါတွေက အနုပဿနာ မထိုက်လို့လား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘ဘာကြောင့် မထိုက်တာလဲ ဘုရား’

‘ပရိဇာနန-ဖြစ်တဲ့ ပိုင်းခြားအသိခံတရားတွေ မဟုတ်ကြလို့ပေါ့’

‘ဘာကြောင့် မဟုတ်တာလဲ ဘုရား’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ-မဟုတ်လို့ပဲ’

‘ဘာဖြစ်လို့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ မဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မထိုက်ကြဘူးပဲ’
 ‘ကံနဲ့ကံအကျိုးမဟုတ်လို့ မထိုက်တာလား ဘုရား’
 ‘ဒါပဲပေါ့’
 ‘တပည့်တော်တို့အသိတွေတော့ လွဲကုန်ပြီဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုလဲ’
 ‘အာနာပါနရူတဲအခါ ထွက်လေ၊ဝင်လေကို သိနေအောင် ပဌမ ရူတာ
 ပါ ဘုရား’
 ‘ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေလည်း သည်လိုပဲလား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ်။ သိနေအောင်ပဲ ပဌမရူတာပါ ဘုရား’
 ‘ရူတော့ သိရော့လား’
 ‘ရူစမှာတော့ ဘယ်သိမလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဘာတွေသိသလဲ’
 ‘ကာယဆိုလည်း ငါရှုနေတယ်၊ ငါထုတ်နေတယ်-ပေါ့။ ဝေဒနာဆို
 လည်း ငါနာနေတယ်၊ ငါသာနေတယ်-ပေါ့။ စိတ်ဆိုလည်း ငါ့စိတ်တွေ ငြိမ်နေ
 တယ်၊ လွင့်နေတယ်လို့-ပေါ့။ ဓမ္မကျတော့လည်း ငါ့-နိဝရဏတွေ ဖြစ်နေတယ်၊
 ငြိမ်းနေတယ်နဲ့-ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ရူစကိုလွန်လာတော့ ဘာဖြစ်သလဲ’
 ‘ထွက်လေ၊ဝင်လေကိုပဲ ကာယရူသူမှာ ထင်ပါတယ်၊ ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မ
 ရူသူတွေမှာ ခံစားမှုနဲ့ စိတ်၊သဘောဓမ္မလို့ပဲ ထင်လာပါတော့တယ် ဘုရား’
 ‘ငါရှုရှိက်တယ်၊ ငါခံစားတယ်၊ ငါစိတ်ကူးတယ်၊ ငါဖြစ်ပွားတယ်-လို့
 ‘ငါ’-မပါတော့တာပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘ရှေ့ဆက်ရှုတော့ ဘယ်လိုရှုသလဲ’
‘အဲဒါတွေအားလုံး ဖြစ်ပြီး-ပျက်တယ်၊ ဆိုးဝါးတယ်၊ အသုံးမကျဘူး-
လို့ပါပဲ ဘုရား’
‘ဒါတွေမြင်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ’
‘ဒါတွေကို မလိုလားစိတ်ဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘သည်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ’
‘မလိုလားတော့ ဒါတွေငြိမ်းတာပေါ့ ဘုရား’
‘ဘယ်လို ငြိမ်းတာလဲ’
‘နောက်ထပ် မဖြစ်တော့တာပေါ့ ဘုရား’
‘မဖြစ်လျင်-သေမှာပေါ့’
‘မသေလို့ အခုလိုပြောနိုင်တာပေါ့ ဘုရား’
‘မသေလျင် ဆက်ဖြစ်နေလို့ပေါ့’
‘ရှုနေတုန်းပဲ ဆက်မဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ရှုနေတုန်းမှာ အဖြစ်တွေငြိမ်းရာ အာရုံပြုသွားတယ် ပြောရမှာပေါ့’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘အဲဒါ ဘယ်ရောက်သွားတာ ထင်သလဲ’
‘နိဗ္ဗာန်’-လို့ ထင်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ဘယ်ကလာ-’
‘ဘယ်ရောက်တာလဲ ဘုရား’
‘အရူပ-ပဲ’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘လဟာ-ဖြစ်လို့ပေါ့’
‘အဲဒါတော့ ဟုတ်တာပဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ရောက်ချင်တာက အဲသည်ဟုတ်ရဲ့လား’
 ‘ဘယ်ဟုတ်မလဲ ဘုရား’
 ‘ဘာကြောင့် အဲသည်ရောက်တာလဲ’
 ‘အဲဒါ မိန့်ပါဦး ဘုရား’
 ‘ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေကို ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ သက်သက်
 မြင်အောင် ရှုလို့ပဲ’
 ‘ဟုတ်ပါ ဘုရား’
 ‘ဘာဖြစ်လို့ ဒါတွေရှုတာလဲ’
 ‘ဘုရားညွှန်ပြလို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ညွှန်ပြချက်ကို ယောနိသောမနသိကာရ မလုပ်ဘဲ ကျင့်ကြတာကိုး’
 ‘ယောနိသောမနသိကာရ-က ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲ ဘုရား’
 ‘ဘုရားက ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေ-ရှုလို့ ပြောလျင်၊ ဒါတွေဟာ
 အရှုခံတွေပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာတွေ ဖြစ်တယ်၊ သည်တော့ ဥပါဒါန
 ကွန္ဓာ ဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဥပါဒါနကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံနဲ့ကံရဲ့အကျိုးဖြစ်တဲ့ ကာယ,
 ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေပဲ ဘုရားညွှန်ပြတာဖြစ်တယ်-လို့ လုပ်ရမှာပေါ့’
 ‘အဲသည်လိုတော့ မလုပ်မိဘူးပေါ့ ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့-’
 ‘ဆက်ပြောပါဦး’
 ‘သည်-ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေ အားလုံးကိုပဲ ကံအကျိုးတွေလို့
 ယူမိနေကြမလားပဲ ဘုရား’
 ‘ကံနဲ့ကံကျိုး အမြင်မရှိတော့ သည်လိုဖြစ်တာပဲ’
 ‘ကံနဲ့ကံရဲ့အကျိုးဆိုင်ရာ ဘုရားဟောချက်က ဘယ်ဟာတုန်းဘုရား’
 ‘ဗုဒ္ဓဝါဒကို ကမ္မဝါဒ-လို့ သိထားပြီး ကံဟောချက်ကဘယ်ဟာလဲ မေး
 ရသလား’
 ‘မသိမေး မစင်ဆေး’-ဆိုတာလို မေးရတာပဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

၇၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဒ္ဓမ္မက ဗုဒ္ဓ၏ကမ္မဝါဒအစစ်ကိုပြ
‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို သိပြီးသား မဟုတ်လား’
‘ဒါသိပါတယ် ဘုရား’
‘ဒါက ဘာကိုဟောတဲ့ဒေသနာလဲ’
‘သံသရာလည်ပုံ ဟောတာပဲ ဘုရား’
‘ဘယ်လိုလည်တာတဲ့လဲ’
‘ဝဋ်သုံးပါးနဲ့ လည်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ဝဋ်သုံးပါးက ဘာတွေလဲ’
‘ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ပေါ့ ဘုရား’
‘သည်သုံးခုက ဘယ်လိုလည်ကြသလဲ’
‘ကိလေသဝဋ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်၊ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်၊
ဝိပါကဝဋ်ကြောင့် ကိလေသဝဋ်ဖြစ်-လို့ပေါ့ ဘုရား’
‘ဝဋ်တစ်ခုတိုင်းအတွက် ကျန်တဲ့ဝဋ်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုက အကြောင်း၊
တစ်ခုက အကျိုးဖြစ်ကြတယ် မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘ကမ္မဝဋ်ဆိုတာ ကံတရားတွေ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ကမ္မဝဋ်-အကြောင်းက ဘယ်သူလဲ’
‘ကိလေသဝဋ်ပေါ့ ဘုရား’
‘ကမ္မဝဋ်ရဲ့အကျိုးကကော’
‘ဝိပါကဝဋ်ပေါ့ ဘုရား’
‘သည်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာဟာ ကံရယ်၊ ကံအကြောင်းရယ်၊ ကံအ
ကျိုးရယ် ဟောထားတော့ ‘ကံဟောချက်’မှာ မပြည့်စုံသေးဘူးလား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘သည်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တစ်ခုတည်းပဲ ကံဟောတာလား ဘုရား’
 ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က ဘုရားဟောဒေသနာတွေထဲမှာ တစ်ခုတည်းပါတယ်
 ထင်လို့လား’

‘အဲသည်လို မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘အဲဒါ မကောင်းဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘တစ်ရာမက ဟောခဲ့လို့ပဲ’

‘များလှချည်လား ဘုရား’

‘ဒါက တိုက်ရိုက်ဟောချက်ပဲ’

‘သွယ်ဝိုက်က ရှိသေးလို့လား ဘုရား’

‘အများကြီး’

‘ဘယ်လောက်များလို့လဲ ဘုရား’

‘အားလုံးလို့ပဲ ပြောရမယ်’

‘ဘုရား-’

‘ဒါကြောင့် ‘ဗုဒ္ဓဝါဒ’ကို ‘ကမ္မဝါဒ’-လို့ ပြောတာ’

၇၇။ ဘုရားပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိဂန္ထအယူသွတ်ပြီးအဖျက်ခံထားရ
 ‘သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ သည်နေ့ ဘာကြောင့်တိမ်မြုပ်နေရတာလဲ ဘုရား’
 ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ ဖျက်အထားခံရလို့ပဲ’
 ‘ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လားဘုရား’
 ‘အသေအချာပါ’
 ‘ဘယ်လို ဖျက်အထားခံရတာလဲ ဘုရား’
 ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အစိတ်အပိုင်း အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ရပ် ရှိတာထဲက

ရှေ့နှစ်ရပ်နဲ့ နောက်နှစ်ရပ်ကို မမွေးမီနဲ့ သေပြီးဘဝတွေမှာ ထားပြခံရတစ်

‘အဲသည်အတိုင်းပဲ ဘုရားက ဟောလို့များလား ဘုရား’

‘သည်လိုဟောချက်မျိုး လုံးဝမရှိဘူး’

‘ဘုရားရဲ့ အာဘောဂ နှလုံးသွင်းက အဲသည်လို ဖြစ်လို့များလား ဘုရား’

‘လုံးဝ-မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်ကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ဘုရားဟာ သတ္တဝါ သေပြီးနောက်နဲ့စပ်ပြီး မေးလာသမျှမေးခွန်းတိုင်း ကို ငြင်းဆိုတဲ့စကားပဲ ပြောခဲ့လို့ပဲ’

‘မေးလာသမျှ မေးခွန်းတိုင်းဆိုတော့ မေးခွန်းက-များလို့လား ဘုရား’

‘အများအပြားပဲ’

‘ဘယ်သူတွေက မေးကြတာလဲ ဘုရား’

‘ရဟန်းရော၊ ပုဏ္ဏားရော၊ ပရိဗိုဇ်တွေရော အစုံပဲ’

‘သည်လိုဆိုတော့ ဘုရားရဲ့ နောင်ဘဝနဲ့စပ်ပြီး ငြင်းဆိုတဲ့စကားက အခိုင်အမာပဲ ဘုရား’

‘ဒါက အာဂမလို့ ခိုင်မာမှုပဲ ရှိသေးတယ်’

‘ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖျက်ခံရတယ် ပြောနိုင်တာကိုး ဘုရား’

‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားက ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ ပုံကြီးအချဲ့ခံထားရတဲ့ပုံပဲ’

‘အဲသည်တော့ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ဆိုတာ ‘ပိုင်းခြားအသိခံကိစ္စ’ ရှိတာပဲ’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က သုံးဘဝစပ်နေလျင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပိုင်းခြားသိတော့ မှာလဲ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ရှေ့နဲ့နောက်ဘဝတွေက လက်ငင်းရှိနေတာတွေ မဟုတ်တော့ ကြံဆ
 ပြီးမှသာ သိတော့မှာပဲ၊ ပိုင်းခြား မသိနိုင်တော့ဘူး မဟုတ်လား’
 ‘ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မသိနိုင်တော့တာလား ဘုရား’
 ‘ဒါမသိတော့ မသိတာတွေ တသိကြီးထွက်လာတယ်’
 ‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’
 ‘အရိယသစ္စာလည်း ဘယ်လိုမှ မသိဘူး’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
 ‘သတ္တဝါလည်း မသိဘူး’
 ‘မသိတော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘ပဋိသန္ဓေလည်း မသိတော့ဘူးပေါ့’
 ‘အဲသည်လိုမျိုး အဋ္ဌကထာဆရာကြီး-ငြီးတာ၊ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’
 ‘ဘယ်လို ငြီးသတဲ့လဲ’
 ‘ပါဠိဂါထာလေးနဲ့ပဲ၊ အတိအကျ မရတော့ဘူး ဘုရား’
 ‘လုပ်စမ်းပါဦး’
 ‘သစ္စံ သတ္တော ပဋိသန္ဓိ ပစ္စယကာရ မေဝစ၊ ဧဝံ ဟိ စတုရောဓမ္မာ
 အတိဂမ္ဘီရ ဒုဒ္ဒသာ’-လို့များလားပဲ မှတ်တယ် ဘုရား’
 ‘ဆိုလိုတာက သည်လေးချက် အလွန်နက်နဲ မြင်နိုင်ခဲ့လှတယ်-လို့ပဲ
 မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
 ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပျက်ကြီး သိနေတော့ သည်လေးချက် မြင်ခဲ့ရတော့
 တာပေါ့’
 ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှန်သိလျှင် မခဲယဉ်းဘူးလား ဘုရား’

‘အမှန်သိလျင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ မမြင်နိုင်စရာ မရှိဘူး။ ဒါသိလျင် ဒုက္ခအရိယသစ္စာသိပြီး သမုဒယ၊နိရောဓ၊မဂ္ဂတွေပါ သိတယ်။ သတ္တဝါရော ပဋိသန္ဓေရောပဲ အသိမပေါ်စရာ မရှိအောင်ပဲ’

‘သည်လေးခုက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိလျင် သိတာပဲလား ဘုရား’

‘သိတယ်’

‘ယောနိသောမနသိကာရ လုပ်ဖို့မှာလည်း အခြေခံ ‘ကံ’အမြင်မှားပြီး လျင်တော့ လုပ်လို့မရနိုင်တော့တာပဲ ဘုရား’

‘သည်တော့လည်း ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေကို အနုပဿနာ တရားတွေဆိုပြီး ပွားပေမဲ့ ရူပါရူပပွားများမှုဖြစ်တဲ့ ‘အတ္တကိလမထ’ဆိုတဲ့ လမ်းလွဲ ရောက်ရတော့တာပဲ’

‘အလွန်ဝမ်းနည်းစရာပဲ ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘မလုပ်လို့မရတာ မဟုတ်ဘဲ၊ လုပ်လျက် မရလို့ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲဒါ ဟုတ်တာပဲ’

၇၈။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿခွါ

‘ကဲ-ဘုရား၊ ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မ ပွားများပုံ နည်းနည်း ဆက်အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’

‘ကံနဲ့ ကံအကျိုးတွေဖြစ်တဲ့အခါ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေ ဖြစ်ကြ တယ် မဟုတ်လား’

‘ဖြစ်ကြပါတယ် ဘုရား’

‘အဲသည် ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်ကြတယ်’

‘အကုသိုလ်ကံနဲ့ဝိပါက်ရဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့
ဒေါမနဿက ဖြစ်ပါ့မလား ဘုရား’

‘ဖြစ်ကြတယ်’

‘ဒါတွေက အကုသိုလ်ကံစိတ်ရဲ့ အဖော်တွေပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ကံနဲ့ဝိပါက်မှန်လျင် ဘယ်ကံဖြစ်ဖြစ် သူ့အလိုအလျောက် ဖြစ်ကြတာ
မဟုတ်ဘူး’

‘ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်တာ သဘောပေါက်ပါတယ် ဘုရား’

‘ဒါတွေဟာ ကာမ, ရူပါရူပကုသိုလ်ကံနဲ့ ဝိပါက်စိတ်တွေရဲ့ အဖော်တွေ
ဟုတ်လို့လား’

‘မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’

‘သည်-ကံနဲ့ဝိပါက်တွေထဲက ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေ ရှတဲ့အခါ
အဲသည်ကံတွေနဲ့ ကံတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးထဲက ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ
တွေအပေါ်မှာ သာယာမှု၊ စိတ်ပျက်မှု မဖြစ်အောင် သတိပွားတာပဲ’

‘သာယာမှုနဲ့ စိတ်ပျက်မှုဆိုတာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿတို့ရဲ့နာမည်
ဟုတ်ရဲ့လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဘယ်အကျိုးမျှော်ပြီး အဲဒါလုပ်ရတာလဲ ဘုရား’

‘အဲသည်တရားနှစ်ပါးရှိလျင် အဲသည်ကံတွေ ထပ်ဖြစ်မယ်၊ အဲဒါတွေ
မဖြစ်ဘို့ပေါ့’

‘အဲသည်-ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေက မိမိနဲ့ မိမိဥစ္စာ၊ မိမိအတ္တ
မဟုတ်ကြလို့ မဖြစ်အောင်လုပ်ရတာလား ဘုရား’

‘ဒါပေါ့’

‘အဲသည်-ကံနဲ့ကံအကျိုးတွေက ကိုယ်တိုင်လုပ်တာနဲ့ဖြစ်တာဖြစ်တဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေမှာသာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿ မဖြစ်အောင် ကျင့်ရ မှာလား ဘုရား’

‘မဟုတ်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေဖြစ်အောင်တိုက်တွန်းလို့ဖြစ်တဲ့ သူများရဲ့ ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေထဲက ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေမှာလည်း အဘိ ဇ္ဈာ, ဒေါမနဿ မဖြစ်အောင် ကျင့်ရမှာပဲ’

‘ဒါပဲလား ဘုရား’

‘မကဘူး’

‘အဲဒါတွေလည်း ဆက်မိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘သူများ ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေမှာ ချီးမွမ်းထောမနာလုပ်တာ၊ သဘောကျနှစ်ခြိုက်တာ-လောက် လုပ်တာ။ ဒါတွေမှာဖြစ်တဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ, စိတ္တ,ဓမ္မတွေမှာလည်း အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿ မဖြစ်အောင် ကျင့်ရမှာပဲ’

‘ဥတု, အာဟာရ, ကြိယာစိတ်ကြောင့် ဖြစ်တာတွေနဲ့ ကြိယာစိတ္တပ္ပုဒ် တွေမှာဖြစ်တဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေမှာလည်း အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿ မဖြစ် အောင် မကျင့်ရဘူးလား ဘုရား’

‘မကျင့်ရဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘အဲဒါတွေက ‘ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေ မဟုတ်လို့ အဲသည်မှာ အဘိဇ္ဈာ နဲ့ ဒေါမနဿ မကိန်းတာကြောင့်ပဲ’

‘ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေမှာတော့ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿ ရှိလို့လား ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ထင်ထင်ရှားရှားတော့ မရှိဘူး’
 ‘မရှိဘဲ ဘယ်လိုကျင့်မှာလဲ ဘုရား’
 ‘အကိန်းအဖြစ်တော့ ရှိလို့၊ ကျင့်ရတာ’
 ‘အကိန်း’-ဆိုတာက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ကံက အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿကြောင့်ဖြစ်တာ မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည် လွန်ကျူးချက်ဖြစ်တဲ့ကံထဲမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿ ခြံရံနေ
 တယ် မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲသည် ကံကြောင့်ဖြစ်တာကျတော့လည်း အဲသည်ကံပုံတူဖြစ်တာ
 ဆိုတော့ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿ အခြံအရံ ကိန်းတာပေါ့’

၇၉။ ဒုစရိုက်ကံ၌ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿပယ်ပုံ
 ‘ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လေးဌာနမှာ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿ မဖြစ်
 အောင် ကျင့်ရတာ သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့-’
 ‘ပြောချင်တာ ဆက်ပြောပါ’
 ‘ကံတွေသိဖို့ ဆက်လျှောက်ရမယ် ထင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘လျှောက်လေ’
 ‘ဒုစရိုက်အကုသိုလ်ကံတွေတော့ သိပြီလို့ ထင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲဒါ ဘယ်ကသိတာလဲ’
 ‘ဒုစရိုက်ကံတွေတော့ လူကြီးသူမတိုင်းလိုက တားမြစ်နေတာမို့ပါ
 ဘုရား’
 ‘သိပြီပဲ ထားလိုက်ပါတော့’

‘လိုသေးလို့လား ဘုရား’
‘လိုလောက်ပါတယ်’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘အဲသည် ဒုစရိုက်ကံကို ဘယ်လိုသိလို့လဲ’
‘မကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး အမှုလို့ပဲပေါ့ ဘုရား’
‘အဲဒါရဲ့ အကြောင်းနဲ့အကျိုးတွေက ဘာတွေလဲ’
‘အဲဒါတွေတော့ အတိအကျမသိဘူး ဘုရား’
‘အဲဒါတွေရဲ့လည်ပတ်ပုံကော သိသလား’
‘အဲဒါလည်း မသိဘူး ဘုရား’
‘အဲသည် ဒုစရိုက်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဖြစ်တာတွေထဲက ကာယ၊
ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿဖျောက်တာကော လုပ်ဖူးလား’
‘မလုပ်ဖူးပါဘူး ဘုရား’
‘သည်လိုဆိုတော့ ဒုစရိုက်ကံက တားလို့ရပါ့မလား’
‘တားဆဲပဲ ရတာပေါ့ ဘုရား’
‘ဖျောက်တုန်းပျောက်ခါ ဖျောက်ပြီးတော့ ပြန်ပေါ်တာဆိုတော့ ကျင့်လို့
ဆုံးပါ့မလား’
‘ဖျောက်ပြီးပြန်ပေါ်ပေမဲ့ ဖျောက်တုန်း ပျောက်တာကိုပဲ ခေါင်းပါး
အောင်လုပ်တာဆိုပြီး လုပ်ရတာပဲ ဘုရား’
‘ဘုရားညွှန်ပြတဲ့ ခေါင်းပါးအောင်လုပ်တာက သည်လိုမဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ဒုစရိုက်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေထဲပါတဲ့ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မ
တွေမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿ ဖျောက်တဲ့အကျင့် ကျင့်တာမှ ခေါင်းပါးအောင်
လုပ်တာပဲ’

‘ဒါ-ကျင့်လို့ ခေါင်းပါးပုံပေါ်အောင် နည်းနည်းမိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘ဒုစရိုက်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာထဲပါတဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ်ခုခုကို ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ်ခုခုအလျောက် ကြည့်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်အောင် ကြည့်ဖို့လိုတယ်’

‘ဘယ်လိုကြည့်ရမှာလဲ ဘုရား’

‘သည်-ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မဟာ ဒုစရိုက်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေပဲ။ သည်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာက ဘယ်ကြောင့် ဖြစ်တာလဲ။ ကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တယ်။ သည်ကိလေသာက ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲ။ ဝိပါက်ကြောင့်ပဲ။ ဒါတွေဟာ ပျက်စီး,ဆိုးဝါး,အလကားဟာတွေပဲ-လို့ ဆင်ခြင်ပြီး သည်-ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတွေမှာ သာယာမှု,မသာယာမှု မဖြစ်အောင်ကျင့်တော့ သည်ဒုစရိုက်ကံတွေ ခေါင်းပါးတာပေါ့’

‘ကာယရှုသူက ကိုယ့်ကာယဟာ ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာလား, မဟုတ်တာလားကစပြီး သတိဦးစီးရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ အဲသည်အတိုင်းပဲ’

‘ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ်ခုခုရှုသူကလည်း ကိုယ့်မှာဖြစ်ပွားနေတဲ့ ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မတစ်ခုခုဟာ ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာ ဟုတ်,မဟုတ်ကစပြီး သံသရာအမြင်အရောက် သူ့အရှုခံအာရုံအပေါ်မှာ အဘိဇ္ဈာ,ဒေါမနဿ ပေါ်မရအောင် ရှုနေရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အတိုင်းပဲ’

‘သည်လိုဆိုတော့ မလွယ်ပါလား ဘုရား’

‘ပညာရပ်တစ်ရပ်ဟာ သူ့ဟာနဲ့-သူပေါ့’

‘တပည့်တော်တို့လိုရှုလျင် လွယ်ပါတယ်’

‘လုပ်စမ်းပါဦး’

‘ထွက်လေ၊ဝင်လေ ကာယရှုလျှင် ထွက်လေ၊ဝင်လေကာယကို ထွက်
လေ၊ဝင်လေကာယ-လို့ ရှုတာပေါ့’

‘သည်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ’

‘သည်လိုသိတာဖြစ်နေတော့ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဗျာပါဒ(ဒေါမနဿ) မဖြစ်
ဘူးပေါ့’

‘ဘာကြောင့်မဖြစ်တာလဲ စစ်စမ်းပါဦး’

‘ထွက်လေဝင်လေက ‘ရုပ်’ပဲ၊ ရုပ်ထဲမှာ အဘိဇ္ဈာလည်း မပါဘူး၊ ဗျာ
ပါဒလည်း မပါဘူး၊ သိတဲ့စိတ်ကလည်း ‘ရုပ်ပဲသိနေတာ’ဆိုတော့ အဲသည်
ထဲမှာလည်း အဘိဇ္ဈာ၊ဗျာပါဒမပါဘူးပေါ့’

‘ဟုတ်တယ်။ အဲသည်ရှုနည်းက လွယ်တာပဲ’

‘တကယ်လား ဘုရား’

‘တကယ်ပါ။ ထွက်လေ၊ဝင်လေကို သတိကလေးတစ်ခုတည်း ထား
လိုက်ရုံပဲရှိတာ မဟုတ်လား’

‘သည်လိုဆို ဘာကြောင့် သည်လိုမညွှန်ပြတာလဲ ဘုရား’

‘သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်အောင်လို့ပေါ့’

၈၀။ သတိပဋ္ဌာန်ဟူသည် သတိဦးစီးပြီး ဝီရိယ၊ပညာအခြံအရံပါသည်

‘တပည့်တော်တို့ ထွက်လေ၊ဝင်လေရှုတာကတော့ သတိပဋ္ဌာန်မဖြစ်လို့
လား ဘုရား’

‘အေးပေါ့’

‘သတိထားတာ သတိပဋ္ဌာန်မဖြစ်လို့ ဘာဖြစ်မှာလဲ ဘုရား’

‘သတိထားတာနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်တာ တူလို့လား’

‘ဘာထူးလို့လဲ ဘုရား’

‘သတိထားတာက ‘သတိပဲ့ထားတာ’ မဟုတ်လား’
 ‘သတိပဋ္ဌာန်လုပ်တာက ဘာပါသေးလို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဝီရိယ၊သတိ၊ပညာ’တွေ အလုပ်လုပ်စေရတာပဲ။ ‘သတိ’ကို ခေါင်း
 ဆောင်တင်ထားတဲ့ တရား၊ သတိပြဋ္ဌာန်းတဲ့တရားဖြစ်လို့ ‘သတိပဋ္ဌာန်’ ခေါ်
 တာပဲ’
 ‘ဝီရိယ၊ပညာ’တွေ မပါလည်း အဘိဇ္ဈာနဲ့ဗျာပါဒ ငြိမ်းတာပဲ မဟုတ်ဘူး
 လား ဘုရား’
 ‘အဲသည်ငြိမ်းတာက မကောင်းဘူး’
 ‘ငြိမ်းတာချင်းအတူပဲ ဘာကြောင့် မကောင်းတာလဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည် အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿ ငြိမ်းတာက မဖြစ်အားလို့၊ ဒါမှမဟုတ်
 ဖြစ်ခွင့်မကြုံလို့-ငြိမ်းတာ။ ပယ်လို့ငြိမ်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝီရိယ၊ပညာတွေနဲ့ ငြိမ်း
 တာကမှ ပယ်လို့ငြိမ်းတာ။ သည်လို ထူးကြတယ်’
 ‘အလိုလိုငြိမ်းတာနဲ့ ပယ်ပြီးငြိမ်းတာ ငြိမ်းတာချင်းအတူ ကောင်းတာပဲ
 မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မဟုတ်ဘူး’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘အလိုလိုငြိမ်းတာက ပြန်ပေါ်မှာ၊ ပယ်ပြီးငြိမ်းတာက ပြန်မပေါ်တော့
 ဘူး’
 ‘အလိုလိုငြိမ်းတာက ခေါင်းပါးတာ မဟုတ်ဘဲ၊ ပယ်ပြီးငြိမ်းတာကမှ
 ခေါင်းပါးတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ခေါင်းပါးအောင်ကျင့်တာမှာ သတိတစ်ခုတည်းထားလို့ မရဘူး။ သတိ
 ရှေ့ထားပြီး အခြံအရံ ဝီရိယ၊ပညာပါမှ ‘သတိပဋ္ဌာန်’-တဲ့၊ သတိပြဋ္ဌာန်းတဲ့

တရားတွေနဲ့မှ ဖြစ်မယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲဒါ အမှန်ပဲ’

‘သတိပဋ္ဌာန်ကို သည်လိုသိရတာအတွက် နကိုယ်ကအသိနဲ့တော့ သိပ်
ခြားသွားတော့မယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ သစ္စာခြားသွားတဲ့အထိ ဖြစ်မှာ’

၈၁။ သတိသာကျင့်ပွားလျှင် သတိပဋ္ဌာန်မဟုတ် အတ္တကိလမထဖြစ်

‘ဘယ်လို သစ္စာခြားမှာလဲ ဘုရား’

‘သတိထားတာတစ်ခုတည်းလုပ်လျှင် ပရမတ္ထသစ္စာဆို ရောက်မှာ၊
အရိယသစ္စာနဲ့ ဝေးရောပဲ’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ထွက်လေ၊ဝင်လေကို သတိထားတာများလျှင် ထွက်လေ၊ဝင်လေပဲ
မြင် တော့မယ်၊ လူ-မမြင်တော့ဘူး’

‘အဲဒါ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အသိ စိတ်မန့်သွားတာပေါ့’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘ဝါယောပဲ-ဟုတ်တယ်၊ ဝါယောနဲ့ တခြားတွေပါ ပါဝင်တဲ့-လူဆိုတာ
မမြင်တဲ့အဖြစ် ရောက်သွားခံရလို့ပေါ့’

‘သည်အသိဟာ ကြောင်သွားတာပေါ့ ဘုရား’

‘စိတ်မန့်တာနဲ့ ကြောင်တာနဲ့ အတူပေါ့’

‘သည်လိုဆို သည်သူကို ‘လူကောင်း’-ပြောရပါ့မလား ဘုရား’

‘ဘယ်ပြောနိုင်တော့မလဲ’
 ‘သူ့ကို ဘယ်လိုပြောမလဲ ဘုရား’
 ‘သူ့ကိုယ်သူ ရှာမတွေ့အောင်နေသူ’-လို့ ပြောရမှာပဲ’
 ‘ထူးထူးဆန်းဆန်းလူပဲ ဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုထူးလို့လဲ’
 ‘လူဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် နေကြရတာ၊ သူက
 ပျောက်ပျောက်ပျက်ပျက်ဖြစ်အောင် လုပ်တယ်-ဆိုတော့ ထူးတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဘုရားကလည်း သူ့ကို နာမည်ပေးခဲ့တယ်’
 ‘ဘယ်လိုတဲ့လဲ ဘုရား’
 ‘အတ္တကိလမထအကျင့်သမား’-လို့ပဲ’
 ‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆင်းရဲတွင်းတူးသူလို့- အဓိပ္ပါယ်ရမလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်။ တွင်းတူးပြီးမှိုက်တယ်-ဆိုတဲ့လူပဲ’
 ‘အဲသည်-ဝါယောတွေ့လို့ ပြီးမှာမဟုတ်ဘူး-ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တာပေါ့။ ဝါယောက ဖြစ်ပျက်ပြတာပဲ မြင်ဦးမှာပေါ့’
 ‘ဖြစ်တာတိုင်းက ခဏမဆိုင်းပျက်တာ မြင်တော့ မဖြစ်ခင်ကလည်း
 ပျက်နေတာအထိ မြင်တာ-ဘုရား’
 ‘အဲဒါမြင်တော့ ရုပ်အမြင်ကကျော်ပြီး ရုပ်မဲ့အမြင် ရောက်တော့တာ
 ပေါ့’
 ‘နောက်ဆုံးပိတ်မှာ သူတို့ ဘယ်ဆုံးမှာလဲ ဘုရား’
 ‘ဘာမှမရှိတာကို သိနေရတာပဲ အငြိမ်းချမ်းအမွန်မြတ်ဆုံး’-ဆိုတာမှာ
 ဆုံးမယ်’
 ‘ကိုယ်က ကိုယ်ကို မွေးမှီန်အောင်လုပ်ကြတာ ဘုရား’
 ‘ဒါကြောင့် သည်လမ်းကို အစွန်းရောက်လမ်းထဲက တစ်လမ်းအဖြစ်

‘အတ္တကိလမထလမ်း၊ ပရမတ္ထသစ္စာလမ်း’ ပြောရတာပေါ့’

‘ဘုရားက ‘သတိပဋ္ဌာန်’ အပွားခိုင်းတာက အလယ်အလတ်မဇ္ဈိမ
ပဋိပဒါလမ်းဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာလမ်း သွားဖို့ပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သိရတာ၊ အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာရပါတယ် ဘုရား’

‘သည်-သတိပဋ္ဌာန်ပွားနည်းကြီးက ရှုပ်လိုက်တာ မလုပ်နဲ့နော်’

‘ရှုပ်လို့ ရှုပ်တယ်ပြောတာပဲ ဘုရား’

‘ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်’

၈၂။ ကာမသုစရိုက်ကံ၌ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿပယ်ပုံ

‘အခုတောင် ရှင်းစေချင်တာ ဆက်လျှောက်ရဦးမယ် ဘုရား’

‘ကဲ-လုပ်စမ်းပါဦး’

‘ဒုစရိုက်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေကိုတော့
ဒုစရိုက်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေ သိပြီးသားဖြစ်လို့ သူတို့သံသရာသိပြီး
အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿပျောက်အောင် ကျင့်နိုင်ကြပြီပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘ကာမသုစရိုက် ကုသိုလ်ကံနဲ့ ကာမသုစရိုက်ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့
ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေမှာ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿပျောက်အောင် ကျင့်တတ်
ဖို့ မိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘ကာမသုစရိုက်ကုသိုလ်ကံဆိုတာ ဘာလဲ’

‘အဲဒါ ဆက်အမိန့်ရှိပေးပါ ဘုရား’

‘ကာမအာရုံပြုပြီး အကောင်းလွန်ကျူးလုပ်မှု-ပေါ့’

‘ကာမကြောင့် အကောင်းလွန်ကျူးမှုဟာ သုစရိုက် ကာမကုသိုလ်ကံ

ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘အဲသည်ထဲမှာ ဒါနပါသလား ဘုရား’

‘ပါတာပေါ့’

‘သီလရော ပါသလားဘုရား’

‘ပါတယ်၊ ဘာဝနာတောင် ပါတယ်’

‘ပုညကြိယတွေအားလုံးလည်း ပါမလား ဘုရား’

‘ပါပြီပေါ့’

‘အဲဒါတွေထဲပါတဲ့ ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေမှာ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿပျောက်အောင် ကျင့်ရမှာလား ဘုရား’

‘ကျင့်ရမှာပဲ’

‘မပျောက်လျင် ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အဲသည် ကာမကုသိုလ်ကံ၊ဝိပါက်တွေမှာ အဘိဇ္ဈာ ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေမယ်၊ ဒေါမနဿ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမယ်’

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’

‘အဲသည် ကာမကုသိုလ်ကံနဲ့ ဝိပါက်ကို အလွန် အလိုရမက်စွဲမက်တာကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အဘိဇ္ဈာဖြစ်မယ်၊ အဲဒါဖြစ်လျင် ဒေါမနဿလည်း ဖြစ်မှာပဲ’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘မှေးမှိန်သွားလို့ စိတ်နှလုံးမသာမယာတာဖြစ်တဲ့ ဒေါမနဿ ဖြစ်တာပေါ့’

‘အဲဒါတွေဖြစ်တော့ ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’

‘သည်-ကာမကုသိုလ်ကံမျိုး ပြန်လုပ်ချင်တယ်၊ ပြန်လုပ်ရမှကောင်းမယ်၊ ပြန်လုပ်ကို လုပ်ရမယ်- ဖြစ်တာပေါ့’

‘တဏှာ၊အဝိဇ္ဇာ၊ဥပါဒါနိ’-ဖြစ်တယ် ဆိုလိုတာလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘သည်တော့ ဘာဖြစ်လဲ ဘုရား’
‘ကာမကုသိုလ်က လွန်ကျူးမှုအသစ်တွေ ဖြစ်ပွားတော့တာပေါ့’
‘အဲသည်လိုပွားတော့ ကာမသံသရာ ချာချာလည်ပြီး ကာမသတ္တဝါ
ဖြစ်ပြီး၊ လူ-စပျောက်မယ်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကာမကုသိုလ်ကံလွန်ကျူးမှု ဒါန၊သီလ၊ဘာဝ
နာ ပုညကြိယာတွေထဲပါတဲ့ ကာယဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒါကို
ကာမကုသိုလ်ကံလွန်ကျူးမှုရဲ့ အကြောင်းနဲ့အကျိုးတွေ ချာချာလည်ပြီး ကြောက်
စရာကောင်းပုံ ဆင်ခြင်ပြီး၊ အဲသည် ကာမကုသိုလ်ကံ လွန်ကျူးမှုအပေါ် လိုလား
မှုအဘိဇ္ဈာနဲ့၊ ပျောက်ပျက်ခံရလို့ နှလုံးမသာမယာမှုဒေါမနဿကို ဖျောက်ဖျက်
တာပဲ’

‘ကာမကုသိုလ်ကံလွန်ကျူးမှု ပုံစံတွေကလည်း ဒါနနဲ့လား၊ သီလနဲ့လား
အစစများတာဆိုတော့ အတော်ကြာအောင် ကျင့်ရမလားပဲ ဘုရား’

‘တစ်ခုကျင့်လျှင် တစ်ခုပဲသိတယ်ဆိုလျှင်တော့ ကြာမှာပဲ။ တစ်ခုကျင့်
လျှင် အလားတူတွေပါ ဆက်ပေါင်းကြည့်တဲ့ဉာဏ်ထွက်ပြီး အားလုံး ဆင်ခြင်သိ
မြင်လျှင်တော့လည်း ခဏနေမှာပါပဲ’

၈၃။ ကာမကုသိုလ်ကံ၌ ကျင့်ပွားနည်း

‘အရှင်ဘုရား ဘယ်လိုကျင့်ခဲ့ပါလဲ ဘုရား’

‘ကျင့်ရကောင်းမှန်းတောင် မသိပါဘူး’

‘ဒါတွေအပေါ် အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿ ဘယ်လိုပျောက်ခဲ့သလဲ ဘုရား’

‘ပွန်းပြတ်-ပြတ်တယ်လို့ ပြောရမလောက်ပါပဲ’

‘အဲဒါလည်း လုပ်ပါဦး ဘုရား’

‘ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ကဖြစ်တဲ့ ကောင်းကံ-ဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းကံ-ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်ကံမဆိုက လွန်ကျူးတဲ့အဖြစ်ချည်းပဲ ဖြစ်ကြတာကလား’

‘ဟုတ်ပါ၊ ဘုရား’

‘လူနဲ့ လွန်ကျူးမှုကံကို ကွဲပြားနေအောင် သိပြီး၊ သူက လွန်ကျူးမှုကံ တစ်ခုခုဖြစ်တိုင်း လျော့ကနဲ သာယာတဲ့အဘိဇ္ဈာ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒါမှေးမှိန် သွားလို့ နှလုံးမသာယာရတဲ့ ဒေါမနဿလည်း မဖြစ်ဘူး’

‘သည်လိုဆိုလျင် အဲသည်လွန်ကျူးမှု ကာမကုသိုလ်ကံကို ဘာကြောင့် လုပ်တာလဲ ဘုရား’

‘ကာမကုသိုလ်ကံလွန်ကျူးမှု လုပ်ရှိန်ကရနေတော့ ကိုယ်လုပ်စရာ၊ ကိုယ့်ဟာ-လို့ မှတ်ယူ လုပ်ဆောင်မိတာပါပဲ’

‘အဲသည် လုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် အဘိဇ္ဈာက လုံးလုံးမဖြစ်တော့ဘူး လား ဘုရား’

‘ဘယ်-သည်လိုတော့ ဟုတ်မလဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘လုပ်တဲ့အားအလျောက်တော့ ရှိတာပေါ့’

‘အဲဒါ ဘယ်လိုပျောက်သလဲ ဘုရား’

‘ကိဉ္ဇာပိတေ ဟောန္တိ ဘုသံ ပမတ္တာ၊ န တေ ဘဝံ အဋ္ဌမ မာဒိယန္တိ’- ဆိုတဲ့အတိုင်း တရွေ့ရွေ့တော့ ရွေ့တာပေါ့’

‘အဲဒါ လုပ်ပါဦး ဘုရား’

‘ကာမကုသိုလ်ကံ လွန်ကျူးမှုထဲက ကာယလည်း မရှုဘူး၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊တွေလည်း မရှုမိဘူး၊ ဓမ္မကို ရှုဆင်ခြင်မိဖွယ်ရာ ရောက်တယ်’

‘ဘယ်လို ရှုဆင်ခြင်တာလဲ ဘုရား’

‘ဒါက ဘာလုပ်တာလဲ၊ ဒါက ဘာဖြစ်တာလဲ၊ သည်အလုပ်တွေ၊အဖြစ်တွေက အတိုင်းအထွာမှန်နဲ့ ဘယ်လောက်ညီညွတ်သလဲ၊ ဝေးကွာသလဲ အစစပေါ့’

‘အဲသည်တော့ ဘယ်လိုဖြစ်လဲ ဘုရား’

‘ဒိဋ္ဌပမာဏ၊ သုတပမာဏ၊ မုတပမာဏ၊ ဝိညာတပမာဏနဲ့ သွေဖည်တာတွေ၊ အကျိုးမများတာတွေ တွေ့လာအောင် ဆင်ခြင်နိုင်လာတယ်’

‘သည်တော့ ဘယ်လိုဖြစ်လဲ ဘုရား’

‘သည်- ကာမကုသိုလ်ကံ လွန်ကျူးမှုဟာ အဓိပ္ပါယ်မရှိဘူး-ဆိုပြီး အဘိဇ္ဈာ ကွာတယ်’

‘သည်တော့ ကာမကုသိုလ်ကံလွန်ကျူးမှုဖြစ်တဲ့ ဒါန၊သီလ-အစစတွေ မလုပ်တော့ဘူးလား ဘုရား’

‘လုပ်တာပဲ’

‘ဘာကြောင့် လုပ်တာလဲ ဘုရား’

‘ကြောက်လို့ပေါ့။ မလုပ်ဘဲနေရမှာ ကြောက်တာပဲ’

‘သည်တော့ ဘာလုပ်သလဲ ဘုရား’

‘ဒါန၊သီလ-အစစရဲ့ သဘောမှန်ကို ဆင်ခြင်ရတယ်’

‘ဘယ်လိုဆင်ခြင်လဲ ဘုရား’

‘ဒါန၊သီလ-အစစတွေဟာ မကောင်းတာတွေ မဟုတ်ဘူး။ မလုပ်သင့်တာတွေ မဟုတ်ဘူး။ ရည်ရွယ်ချက်လို့ ဆိုရတဲ့ ‘စေတနာ’ မှာပဲ ပြောစရာရှိတယ်-လို့ တွေ့ရတယ်’

‘ဘယ်လိုစေတနာတွေလဲ ဘုရား’

‘သူများ မြင်ကောင်းစေချင်တာတို့၊ သူများ မြင်လို့မကောင်းမှာ ကြောက်တာတို့-အစစ ကပေါက်တိကပေါက်ချာ ရည်ရွယ်တာတွေပါ’

‘အဲဒါတွေငြီးငွေ့တော့ အသစ်ရှာတာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’
 ‘မလုပ်မဖြစ် လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်လို့လုပ်တဲ့ ဒါန၊သီလ-အစစတွေကို
 ပေါ့’
 ‘ဘာကြောင့် မလုပ်လျင် မဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
 ‘တာဝန်ကျ-လို့ပေါ့’
 ‘မလုပ်လျင် ဘာဖြစ်မလဲ ဘုရား’
 ‘တာဝန်ပျက်တာ-ပေါ့’
 ‘ပျက်တော့ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘လူစဉ်မမီတာ ဖြစ်တာပေါ့’
 ‘ခက်လှချည်လား ဘုရား’
 ‘မခက်နဲ့’
 ‘နားလည်အောင် မိန့်ပါဦး ဘုရား’
 ‘ကိုယ်ပေးသင့်တာ၊ လုပ်ဆောင်သင့်တာ ချွတ်ယွင်းလျင် သီလပျက်
 တာပဲ’
 ‘ဘာသီလမျိုးလဲ ဘုရား’
 ‘စာရိတ္တသီလပေါ့’
 ‘ဟုတ်ပြီ ဘုရား။ ဝတ္တရားပျက်တာဆိုတော့ ‘စာရိတ္တသီလ’ပျက်တာ
 အမှန်ပါပဲ ဘုရား’
 ‘စာရိတ္တသီလပျက်လျင် လူစဉ်မီပါ့မလား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲဒါတွေဟာ ကာမကြိယာတွေ-လို့ ဆင်ခြင်မိလာတယ်’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အဲဒါတွေအားလုံး ကာမကြိယာတွေပဲလား ဘုရား’
‘စာရိတ္တသီလဖြည့်လည်း ရည်ရွယ်ချက်စေတနာ မှားလျင်တော့
ဘယ်-ကြိယာဖြစ်မလဲ ကုသိုလ်ကံပဲ ဖြစ်မှာပေါ့’
‘ဟုတ်ပြီဘုရား’
‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’အကြောင်း ပြောကြားတာထဲ ပြောသူအကြောင်း
ပါသွားမယ်။ တော်ကြစို့လား’
‘ဒါကလည်း နားလည်မှု ပိုရစေပါတယ် ဘုရား’
‘ဟုတ်ပြီပေါ့’

၈၄။ ရူပါရူပကံ၌ အဘိဇ္ဈာ၊ဒေါမနဿပယ်ပုံ
‘တခြား သုစရိုက်တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံနဲ့ အဲသည်ကံ
ကြောင့် ဖြစ်တာတွေထဲက ကာယ၊ဝေဒနာ၊စိတ္တ၊ဓမ္မတွေတော့ ဘယ်လိုကျင့်ရ
မလဲ ဘုရား’
‘ပဌမတော့ သည်ကံတွေကို သိနေဖို့ လိုတယ်’
‘ရူပါရူပကုသိုလ်ကံစိတ် ကိုးပါးရှိတယ်-လို့လား ဘုရား’
‘သည်လို သိရမှာမဟုတ်ဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ကာမအာရုံကို မျက်နှာလွှဲပြီး သဘာဝါဘာဝဖြစ်တဲ့ အာရုံတစ်ခုခုမှာ
စိတ်ရောက်နေတဲ့ အမှုတွေ-လို့ သိလောက်ပါတယ်’
‘သဘာဝအာရုံဆိုတာက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘စိတ်မကူးရဘဲ တည်ရှိနေတဲ့အာရုံပေါ့’
‘အဲဒါလည်း နားမလည်ဘူး ဘုရား’
‘ကာမအာရုံကို အလျင်နားလည်ပေး’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘အမိန့်ရှိပါဘုရား’

‘အာရုံတစ်ခု စိတ်မှာထင်လာတဲ့အခါ အဲသည်အာရုံရဲ့ ရှေ့နောက်တွေ နဲ့ စိတ်ကူးရတယ်။ သည်တော့မှ အဲသည်အာရုံဟာ ပုံစံအသစ်တစ်ခုရှိတဲ့ အာရုံ အဖြစ် ပြောင်းလာတယ်’

‘အဲဒါက ဘာအာရုံလဲ ဘုရား’

‘ကာမအာရုံပဲ’

‘ကာမအာရုံကို နားလည်ပြီ ဘုရား’

‘အာရုံတစ်ခု စိတ်မှာထင်လာတဲ့အခါ အဲသည်အာရုံမှာပဲ စိတ်ကိုရှိနေ စေပြီး၊ ရှေ့နောက်တွေ စိတ်မကူး’-လျှင် အဲသည်အာရုံဟာ ‘သဘာဝအာရုံ’ပဲ’

‘သဘာဝအာရုံကို အရကောက်လျှင် ဘာတွေလဲ ဘုရား’

‘ရုပ်တွေ၊နာမ်တွေ’-ပေါ့’

‘စိတ်မကူးမှ သဘာဝအာရုံရမှာ-ဘုရား နော်’

‘ဟုတ်တယ်’

‘သည်လို သဘာဝအာရုံကို တပည့်တော်တို့ ယူဖူးကြပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ ဘာကြောင့်မေးတာလဲ’

‘အာရုံရဖူးပေမဲ့ ဘယ်လိုရတယ်ကျတော့ တပည့်တော်တို့က မသိကြ ဘူး ဘုရား’

‘ဒါဟာ ‘သဘာဝအာရုံ’-ပဲ။ ‘အဘာဝအာရုံ’-ဆိုတာကော သိပြီလား’

‘သိချင် သိမလားပါပဲ၊ အဲဒါလည်း အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’

‘အဘာဝအာရုံက ပျက်စီးပြောင်းလဲတဲ့လက္ခဏာ ရှိတယ်’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

‘အဲဒါကို အာရုံပြုဖန်များလာလျှင် ‘ဖြစ်ပြီးမှပျက်တာမျှ မကဘဲ မဖြစ်မီ ကလည်း ပျက်နေတယ်အထိ အမြင်ဖြစ်တယ်’

‘မှန်ပါတယ် ဘုရား’
‘သည်တော့ ‘ဘာမှမရှိတာ’ကို သိတာပေါ့’
‘အဲသည်အဖြစ်ကလည်း တပည့်တော်တို့ ရောက်ဖူးတာပဲ ဘုရား’
‘အဲဒါ ‘အဘာဝအာရုံ’-ပဲ’
‘သိရပါပြီ ဘုရား’
‘သည်-သဘာဝါဘာဝအာရုံ တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ နေရတာ ကောင်းတယ်-
ဆိုပြီး နေတဲ့လွန်ကျူးမှုဟာ ‘ရူပါရူပကုသိုလ်ကံ’ပဲ-လို့ သိရမှာပဲ’
‘သဘာဝါဘာဝဆိုတာ ‘သဘာဝ၊ အဘာဝ’လား ဘုရား’
‘အေးပေါ့’
‘အဲသည်ကံတွေရဲ့ ဝိပါက်ဆိုတာ အဲသည်ကံတွေပြုပြီး ပြုတဲ့အတိုင်း
ဖြစ်တည်ကျန်နေခဲ့တာတွေ ဘုရား-နော်’
‘ဟုတ်ပါ’
‘အဲသည်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေထဲက ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ
တစ်ခုခုမှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿ ပျောက်အောင်ကျင့်တာ ‘အရဟတ္တမဂ္ဂပဋိ
ပတ်’ပဲပေါ့ ဘုရား’
‘အဲဒါ အမှန်ပဲ’

၈၅။ ရူပါရူပကံ၌ ကျင့်ပွားနည်း

‘ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ်ခုခုကို သတိထားတဲ့သူဟာ အဲသည်တစ်
ခုခုဟာ ဘယ်ကံကြောင့်ဖြစ်နေတဲ့ တစ်ခုခုလဲ၊ အဲသည်မှာ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမန
ဿက ဘာကအကြောင်းပြုသလဲ၊ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿရဲ့ တစ်ဖြစ်လဲအဖြစ်
လဲ၊ သိရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါတွေသိပြီး အဲသည်ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေရဲ့ သံသရာကို

လက္ခဏာသိကြတော့ အဘိဇ္ဈာနဲ့ဒေါမနဿ မပါတဲ့ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မပဲ ဖြစ်တာပေါ့’

‘အဲသည် ဘာဝနာဆီ ကိုယ်တွေ့ဝင်ပုံကလေး နည်းနည်း ပေါ်လွင် အောင် မိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ဓမ္မဟာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ဓမ္မ ပြောရတာလောက် မကောင်းဘူး။ ဒါကြောင့် သည်စကား ချန်ခဲ့ရအောင်’

‘အရဟတ္တမဂ္ဂဘာဝနာအရောက် သည်ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ် ခုခုကို ဘယ်လောက်ကြာအောင် ပွားရမလဲ ဘုရား’

‘အာရုံဖြစ်တဲ့ ရူပါရူပကံနဲ့ ဝိပါက်ကို အသိနဲ့တာမြန်သလောက် မြန်မှာပဲ၊ အဲသည်မှာနှေးလျင် နှေးမှာပဲ’

‘ရူပကံ သိဦးတော့တောင်မှ အရူပကံက မသိဘဲနေချင် နေနိုင်မလား ဘုရား’

‘နေပြီလား’

‘နှစ်ခုလုံးကော မသိဘဲ နေနိုင်မလား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ မနေဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ငါ့ကိုယ်အတ္တ-အထင်နဲ့၊ ငါ့ဟာ-အထင်တွေ ဖြစ်တဲ့ ‘ဒိဋ္ဌိနဲ့ တဏှာ’ ပယ်ထားတော့ ‘ငါ’-လို့ ထင်စရာ ‘ကံ’-ပဲကျန်တာ မဟုတ်လား’

‘အဲဒါက ရူပါရူပကံပဲလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ရူပါရူပကံ’ဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ‘ငါ-မာန်’ တက်ရတာလဲ ဘုရား’

‘ဘာဖြစ်လို့ ဒါမေးတာလဲ’

‘ရူပ’ဆိုလျင် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကမချော်လို့ ဘာမှမသိဘူး၊ အရူပ ဆိုလျင်

လည်း ‘လဟာအဖြစ်’ အားလုံးကိုမြင်လို့ ဘာမှမရှိဘူး၊ သည်လိုမြင်တာတွေ
မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အသိနဲ့အရှိ’ ကင်းကွာနေသူတွေဖြစ်လျက် ဘာမာန်တက်တာလဲ
ဘုရား’

‘အသိနဲ့အရှိ’ မရှိတာနဲ့ မာန်မတက်ရဘူးလား’

‘ကိုယ်သိတာ၊ ကိုယ်ရှိတာ ဘယ်လောက်များတယ်၊နည်းတယ်နဲ့ပဲ မာန်
ကို သိနေမိလို့ပါ ဘုရား’

‘အဲဒါက ‘ဟိန၊ပဏီတ၊သဒိသမာန်’တွေပဲ’

‘သည်မာန်က ဘာမာန်လဲ ဘုရား’

‘သုဒ္ဓမာန်’

‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ရှိတာသိတာ အနည်းအများနဲ့ မဆိုင်ဘူး’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘သူ့ကိုယ်သူ ယစ်မူးနေတာနဲ့ပဲ ဆိုင်တယ်’

‘ဘယ်လို ယစ်မူးလို့လဲ ဘုရား’

‘သူဟာ အဟုတ်ဆုံး၊ အဟန်ဆုံး-ဆိုတာမျိုးပေါ့’

‘သည်လိုမာန်ဝင်တာ ဘယ်လိုဖြစ်လို့ ကိလေသာထဲ ဝင်တာလဲဘုရား’

‘သည်မာန်ဟာ သူ့ကို သည်-ရူပါရူပက မလွတ်မြောက်စေနိုင်လို့ပဲ’

‘သည်လိုဖြစ်နေလည်း ချမ်းသာပြည့်ဝနေတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား
ဘုရား’

‘ဝေဒနာခံစားမှုလိုတော့ ဟုတ်တယ်။ ဘဝ-လိုကတော့ ချာချာလည်တဲ့
အဖြစ်က မလွတ်မြောက်သူပဲ’

‘သည်မှာ ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ်ခုခုရှုရတာက ကာမ
 အကုသိုလ်ဒုစရိုက်လောက၊ ကာမကုသိုလ် သုစရိုက်လောက၊ ရူပါရူပကုသိုလ်
 သုစရိုက်လောကအနက် ဘယ်လောကက ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တ,ဓမ္မ တစ်ခုခု
 လည်းသိပြီး အဲသည်လောကကို ‘ငါ, ငါ့ဟာနဲ့ ငါ့အတ္တမဟုတ်လို့’-မြင်စေခါ
 အဲသည်လောကထဲက အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿကိုဖျောက်ဖို့ပဲ မဟုတ်လား ဘုရား’
 ‘အချုပ်ကတော့ ဒါပဲ’
 ‘နားလည်ရတာ အတော်ကြီးပြည့်စုံသွားပြီလို့ ထင်ပါတယ် ဘုရား’
 ‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မအကြောင်း’ သည်လောက်နဲ့ ပြီးရအောင်’
 ‘သင့်မြတ်ပါတယ် ဘုရား’

အခန်း(၅)

ပဋိဝေဓ သဒ္ဓမ္မ

အခန်း(၅)
ပဋိဝေဓ သဒ္ဓမ္မ

၈၆။ ပဋိဝေဓဆိုက်သူကို ဉာဏ်ရှိသူမှသိ
‘ကျန်တဲ့ ‘ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’ကို နည်းနည်းပြောကြဦးစို့’
‘အမိန့်ရှိပါဘုရား’
‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’-ဟာ မဂ်အကြောင်းတွေဖြစ်ပြီး ‘ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’-
ကတော့ ဖိုလ်တွေအကြောင်းတွေပဲ ဖြစ်ရလိမ့်မယ်’
‘သည်လိုဆိုတော့ ဘာမှ အထူးရှိမှာမဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ’
‘မဂ်’-နဲ့ ‘ဖိုလ်’-ဆိုတာ ကံနဲ့ဝိပါက်ပဲလို့ သိထားတော့ ဝိပါက်ဆိုတာ
ကံအတိုင်းပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား၊ ဒါ့ကြောင့်ပါ’
‘ပြောတဲ့အတိုင်းတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြောစရာ မရှိတာတော့
မဟုတ်ဘူး’
‘နာကြားချင်လှပါတယ် ဘုရား’
‘ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’-နဲ့စပ်ပြီး လွဲလွဲချော်ချော် သိနေတာတွေက အားလုံး
လောက်ပဲ’
‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’-မသိတော့လည်း သည်လိုဖြစ်တာပေါ့ ဘုရား’
‘ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ’-သိဖို့ဟာလည်း ‘ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ’-ရကြမှ မဟုတ်လား’
‘အဲဒါမှ မရတော့ အလွဲလွဲအချော်ချော် ဖြစ်ရပြီပေါ့ ဘုရား’
‘အဲသည်တော့ ‘ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’ကလည်း ပြောစရာတွေ ဖြစ်လာရတာ
ပေါ့’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’တစ်ခုခု ရပြီးသူ အရိယာဆိုလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးအဖြစ်
 အသိအမှတ်ပြုကြတော့တာ’
 ‘ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မဟုတ်ဘူးတော့ မဟုတ်ဘူး-ပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
 ‘ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတဲ့အဖြစ် သိပြီး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး-လို့ အသိအမှတ်ပြုကြတာမှ
 မဟုတ်ဘဲ။ သူတို့စိတ်ထဲထင်တဲ့ အဖြစ်နဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပြောကြတာတွေပဲ’
 ‘ဘယ်လိုထင်ကြလို့လဲ ဘုရား’
 ‘မြေလျှိုး၊မိုးပျံ့လိုက လျှိုးနိုင်၊ပျံ့နိုင်တယ်အထိပေါ့’
 ‘အဲဒါက တကယ်လုပ်နိုင်သူ မရှိလို့လား ဘုရား’
 ‘အရိယ’-ဆိုတာ သူတို့ ပြောတဲ့လုပ်တဲ့၊နေတဲ့ အရာခပ်သိမ်းဟာ လူ
 တိုင်းနားလည်နိုင်တာတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ-မဟုတ်တာကို သူတို့မပြောဘူး၊
 မလုပ်ဘူး၊ မနေဘူး’-ပဲ’
 ‘သည်လိုဆိုတော့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်မလဲ ဘုရား’
 ‘အရိယာ’ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးအဖြစ်က လူမလုပ်နိုင်တာတွေ လုပ်နိုင်လို့ မ
 ဟုတ်ဘဲ လူတိုင်းလုပ်နိုင်တာ အတွင်းမှာပဲ လုပ်သူဖြစ်လို့ပဲ’
 ‘ဟုတ်ပါ့မလား ဘုရား’
 ‘ဘယ်လိုထင်လို့လဲ’
 ‘သူတို့သိကြတဲ့ သဘောတရားကို လူတွေမသိကြဘူး မဟုတ်လား
 ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘သည်တော့ လူတိုင်းနားလည်နိုင်တာပဲ ပြောဆိုလုပ်ကိုင်၊နေထိုင်သူ
 ဟုတ်ပါ့မလား ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘သူတို့ သဘောတရားအမြင်အရ ပြုမူပြောဆိုနေထိုင်မှုတွေဟာ လူ
တိုင်းနားလည်တဲ့ အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ အနေအထားချည်း ထာဝရဖြစ်လို့ပါပဲ’
‘ဒါတော့ မငြင်းနိုင်ပါဘူး ဘုရား’
‘လူတိုင်းနားလည်နိုင်တဲ့ အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ အနေအထားတွေ
ချည်း ထာဝရလုပ်နိုင်သူကို ‘အရိယာ’အပြင်ဘက်မှာ ရှိမယ် ထင်သလား’
‘သည်လိုတော့ မထင်ပါဘူး ဘုရား’
‘ဒါကြောင့် အရိယာဟာ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတော့ ဟုတ်တယ်၊ လူတွေထင်သ
လိုတော့ မဟုတ်ဘူး-ပြောတာ’
‘လူတွေက အရိယာကို မသိကြဘူးလား ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘အရိယအဖြစ်ဟာ အကျင့်ဉာဏ်ပေါက်သူ အဖြစ်ပဲ’
‘အဲဒါတော့ မသိနိုင်ဘူးလား ဘုရား’
‘မသိနိုင်ဘူး’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘ဉာဏ်ကို ဉာဏ်ရှိမှ သိနိုင်တာ’
‘သီလရှိ၊မရှိ ပေါင်းကြည့်မှ၊ အသိဉာဏ်ရှိ၊မရှိကတော့ ပေါင်းကြည့်ကာ
မျှနဲ့ မပြီးဘဲ၊ ကြည့်သူက အသိဉာဏ်ရှိမှ’-ဆိုတာတော့ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’
‘အဲသည်အတိုင်း ဟုတ်တယ်’
‘ဉာဏ်ရှိသူကို ဉာဏ်ရှိသူမှ သိနိုင်တာဖြစ်ပေမဲ့ ဉာဏ်မရှိသူက ဉာဏ်ရှိ
သူကို ကိုယ်တိုင်မသိနိုင်သော်လည်း ဉာဏ်ရှိသူ အမှီအခိုကိုယူလျင် ဉာဏ်ရှိသူ

လို သိခွင့်ရနိုင်မယ် မဟုတ်လား ဘုရား’

‘အင်း-အင်း-’

‘အဲသည် အမှီအခိုကလေးယူပြီး သိခွင့်ရပါရစေလား ဘုရား’

၈၇။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ

‘သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ပဋိဝေဓကို ပြောရအောင်’

‘အဲသည်ပုဂ္ဂိုလ် ဈာန်ရသလားဘုရား’

‘ရတာပေါ့’

‘ဘာဈာန်လဲ ဘုရား’

‘သောတာပတ္တိဖိုလ်ဈာန်တွေပေါ့’

‘အဲဒါတွေက ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဘုရား’

‘ဈာန်အင်္ဂါတွေကတော့ တခြားဈာန်တွေနဲ့ အတူပါပဲ’

‘သည်လိုဆိုလျှင် ဘာကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ဈာန် ပြောရတာလဲ

ဘုရား’

‘သောတာပတ္တိမဂ် အာရုံပဲ အာရုံရှိလို့ပေါ့’

‘သောတာပတ္တိဖိုလ်ဈာန်အင်္ဂါတွေက အဲသည်အာရုံပေါ်မှာ သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ်ကို တင်ပေးတာ၊ သုံးသပ်တာ၊ နှစ်သက်တာ၊ ချမ်းသာတာ၊ စူးစိုက်တာ အစရှိတာတွေ လုပ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ကော သောတာပန်မှာ ရသလား ဘုရား’

‘ရတာပေါ့’

‘သူက ဘယ်လိုတန်ခိုးတွေ ရတာလဲ ဘုရား’

‘ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ အာသွက္ခယ ဣဒ္ဓိပါဒ်တွေ ရတယ်’

‘အဲဒါတွေက ဘယ်လိုတွေလဲ ဘုရား’
‘ကံနဲ့လူ အတူ-လို့သိပြီး နေခဲ့ဖူးတာတွေ၊ အဲသည်လိုနေလို့ ရရှိတဲ့အ
ဖြစ် မြင်မှုတွေ၊ သည်လိုမြင်လို့ ‘ဒိဋ္ဌာသဝ’ ကုန်သွားတာတွေပါပဲ’
‘သည်တန်ခိုးကုဒ္ဓိပါဒ်ရတာကို လူတွေ မသိကြဘူးလား ဘုရား’
‘ဘယ်သိမလဲ’
‘ဒိဋ္ဌာသဝ’ကုန်တယ်ဆိုတော့ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ဘုရား’
‘ကံနဲ့လူ အတူ’-လို့ မှတ်တာက ‘အမြင်မှားမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’-ပဲ။ အဲသည် အ
မြင်မှားမှု မပြတ်စီးဆင်း၊ဖြစ်ပွားမှုဟာ ‘အာသဝ’ပဲ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘ကံအပေါ် အမြင်မှန်သွားတော့ အဲသည်-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ အဲသည်-ယိုစီးမှု
ကုန်တာပေါ့’
‘အဲသည်ပုဂ္ဂိုလ် ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာလည်း ကုန်တယ်-သိရပါတယ်။
အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ဝိစိကိစ္ဆာကလည်း ကံအမြင်မမှန်တာက ဖြစ်တာပဲ’
‘ကံနဲ့ သည်-လူအဖြစ်ကို ဆက်စပ်ပြီး ဘာကြောင့်ဖြစ်သလား၊ ဘယ်လို
ဖြစ်သလား၊မဖြစ်တာလား-အစစအားဖြင့် ခုနောက်၊နောင်တွေမှာ ယုံမှားတာ
တွေ မဟုတ်လား ဘုရား’
‘ကံမြင်တော့ ဒါတွေ ဖြစ်စရာ ရှိပါ့မလား’
‘ကံက လူပေါ်မှာဖြစ်တဲ့အရာပဲ ဘုရား’
‘ကံမဖြစ်ခင်ရှေးက လူက ဖြစ်တည်ခဲ့တာပဲ’
‘ကွန်ပျူတာ ဟဒိဝဲနဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲလိုပေါ့ ဘုရား’
‘ဘယ်လိုလဲ’
‘ဆော့ဖ်ဝဲဆိုတာ ဟဒိဝဲပေါ်မှာမှ တည်ရှိရတဲ့အရာပဲ ဘုရား’

‘ကံကြောင့် လူဖြစ်တယ်ဆိုတော့ လွဲပြီပေါ့’
 ‘ဆော့ဖ်ဝဲကြောင့် ဟင်္ဒဲဖြစ်တယ်ဆိုတာလိုပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပြီပေါ့’
 ‘သောတာပန်ရဲ့နိဗ္ဗာန်’ဆိုတာ နည်းနည်းမိန့်ပါဦး ဘုရား’
 ‘ကံ’ဟာ လူကိုချယ်လှယ်တယ်-နော်’
 ‘ဘယ်လို ချယ်လှယ်တာလဲ ဘုရား’
 ‘အနိမ့်အမြင့်အမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင်ပေါ့’
 ‘ရောဂါဘယလိုပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲသည်ထက် ဆိုးတယ်’
 ‘အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား’
 ‘ရောဂါက အဖြစ်ခံရလျင် ခံရမှန်းသိပြီး၊ ပျောက်အောင် လုံးပန်းခံရ
 တယ်’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
 ‘ကံ’က အဖြစ်ခံရလို့လည်း ခံရမှန်း မသိဘူး။ ဒါကြောင့် ပျောက်
 အောင်လည်း အလုပ်မခံရဘူး၊ အလုံးပန်း မခံရဘူး’
 ‘သည်တော့ ကံဖြစ်လျင် မပျောက်တော့ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မပျောက်ရုံမကဘူး ပိုပိုကျယ်ပွားလာတာတွေ မဆုံးနိုင်အောင် ဖြစ်
 တယ်’
 ‘အကောင်းကံတွေ ပွားလာလျင် ပိုကောင်းမလား ဘုရား’
 ‘မကောင်းဘူး။ အဲသည် အကောင်းတွေထဲကနေ မကောင်းတာတွေ
 ဖြစ်တာပဲ’
 ‘မကောင်းကံလည်း သည်လိုပဲလား ဘုရား’
 ‘သည်လိုပဲ၊ မကောင်းတွေ ကျင့်ပွားရင်းက အကောင်းဘက် လဲချင်လဲ

လာတာ’

‘အရူးလိုပါပဲလား ဘုရား’

‘သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကံတွေရဲ့ ဒုက္ခဖြစ်တဲ့ အဖြစ်နဲ့၊ လူ-မဟုတ်တဲ့ အဖြစ် နာကြားရတာကိုဆင်ခြင်ပြီး၊ သည်အဖြစ်တွေကို အမြင်၊အတွေး၊ အပြော၊အလုပ်၊အနေ၊ ကြိုးစား၊နိုးကြား၊စိတ်ထားများ ဖြစ်ပွားသူဖြစ်တယ်’

‘မဂ္ဂင်တရား ပွားများသူပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကံနဲ့ဝိပါက်ခပ်သိမ်းကို လူပေါ်လာပြီး မှားယွင်းစွာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့အဖြစ်-ဖြစ်ကြောင်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသူဖြစ်တယ်’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိသူပေါ့’

‘သည်လိုဖြစ်လို့ သည်-ကံ၊ဝိပါက်တွေကို ကိုယ့်ကိုယ်အတ္တ-လို့ ထင်မှားမှုနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်အတ္တလေလား-လို့ ယုံမှားမှုတွေကို ပယ်သူလည်း ဖြစ်တယ်’

‘သမုဒယအရိယသစ္စာ ပယ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ အဲသည်အမြင်၊အတွေးမှားတွေ မရှိတော့ ကံ၊ဝိပါက်တွေဟာ ‘ကိုယ့်ကိုယ်အတ္တ’-လို့ အဖြစ်ယူမှုလည်း အပြီးတိုင်ချုပ်ငြိမ်းသူလည်း ဖြစ်တယ်၊ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား၊ သောတာပန်ရဲ့နိဗ္ဗာန်’-ကို အနက်ထင်ရပါပြီ ဘုရား’

‘သောတာပန်ရဲ့နိဗ္ဗာန်ဟာ လိုလားစရာကောင်းတယ် ထင်ပါရဲ့’

‘မထင်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ ဘုရား’

‘အဲဒါ နည်းနည်းပြောပါဦး’

‘ဒါ-အရူးပျောက်တာပဲ ဘုရား’

‘ရူးပုံပေါ်လွင်အောင် လုပ်ပါဦး’

‘လူအဖြစ်-ဖြစ်တာဟာ ‘ကံ’ကြောင့်ဆိုပြီး နောက်ထပ်လူကောင်းတွေ ဖြစ်ဖို့ ကံသင်္ခါရတွေကို ဘာမှမသိဘဲ ထပ်၊ထပ်လုပ်နေတာ၊ အစစတွေပေါ့’

ဘုရား’

‘ဒုက္ခငြိမ်းရာရဲ့တန်ဖိုးဟာ အငြိမ်းခံရတဲ့ဒုက္ခကို သိမှပဲ ဖြစ်တာ’

‘အမှန်ပါပဲ ဘုရား’

‘ဒါတွေဟာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ‘ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’-တွေပေါ့’

‘ဟုတ်ပါ့ဘုရား’

၈၈။ ဘုံစဉ်စံသောတာပန်ဆိုတာ

‘သကဒါဂါမိ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ’- ဆက်မိန့်ပါဦး ဘုရား’

‘အဲဒါ နေဦး’

‘ဘာအမိန့်ရှိမလို့လဲ ဘုရား’

‘ဘုံစဉ်စံသောတာပန်ဆိုတာ ကြားဖူးတာ မရှိဘူးလား’

‘ကြားဖူးတာပေါ့ ဘုရား၊ အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘သတ္တက္ခတ္တပရမသောတာပန်’ကို ဘုရားဟောခဲ့တာမှီပြီး ပြောကြတာ

ပဲ’

‘ဘုရားက ဘာဟောတာလဲ ဘုရား’

‘သောတာပတ္တိမဂ် ပဋိဝေဓရပြီးသူဟာ ခုနစ်ကြိမ်နဲ့ အဆုံးသတ်မယ်

ပြောတာပဲ’

‘ဘယ်လို ခုနစ်ကြိမ်လဲ ဘုရား’

‘အခုရနေတဲ့ သောတာပတ္တိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိ၊ အရဟတ္တတို့ရဲ့ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ကြိမ်နဲ့ပေါင်းပြီး ခုနစ်ကြိမ်-ပေါ့’

‘ဝိသာခါဟာ နတ်ပြည်မှာ ဘုံစဉ်စံနေတယ်အထိ ပြောတာ ကြားရဖူးတာပါ ဘုရား’

‘သူကတော့ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်သွားရော့မယ်’

‘ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်ကြောင်း မဟောပါလား ဘုရား’
‘ဘယ်-ဟောမလဲ’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချိန်မှာ ဝိသာခါအသက်က ငါးဆယ်ဝန်းကျင် ရှိ
သေး-ဆိုပဲ’
‘သူက သောတာပန်အဖြစ် သေမလား ဘုရား’
‘မလွယ်ဘူး’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘ကိစ္ဆာပိတေ ဟောန္တိ ဘုသံ ပမတ္တာ၊ န တေဘဝံ အဋ္ဌမ မာဒိယန္တိ’-
ဆိုတဲ့စကား ကြားဖူးမှာပါ’
‘ပရိတ်ထဲက စကားပဲ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘အဲဒါက ဘာပြောလို့လဲ ဘုရား’
‘ဘုရားဟောချက်နားဝင်သူ(သောတာပတ္တိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်)ဟာ တကယ်လို့
ပြင်းပြင်းထန်ထန် မေ့နေဦးတော့တောင်မှ သူဟာ ရှစ်ခုမြောက်အဖြစ်ကို မယူ
တော့ဘူး-လို့ပဲ’
‘ဝိသာခါက မေ့လျော့မည့်သူတောင် မဟုတ်တာဆိုတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်
ဖြစ်မှာ အသေအချာပါ ဘုရား’
‘ဝိသာခါရဲ့ ဘုံစဉ်စံဆိုတာကို အားကျလို့လား’
‘ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ကျတော့မလဲ ဘုရား’
‘ဘာကြောင့်လဲ’
‘မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂမ္ဘီရပညာနဲ့ ကောင်းစွာလမ်းညွှန်ကို ဆွေးနွေးတင်
ပြခံရတာကြောင့် ထင်ရှားနေကြပြီမို့ပေါ့ ဘုရား’

‘ကျေနပ်စရာပါလား’
 ‘သည်စကားဟာ တပည့်တော်တို့အတွက် ကောင်းချီးစကားပါ ဘုရား’
 ‘ဆွေးနွေးတင်ပြချက် ထင်ရှားနေပုံလည်း ပြောပါဦး’
 ‘ပြုသမျှကံတွေရဲ့ ဝိပါက်တွေဟာ ပြုသူပေါ်မှာပဲ ဖြစ်တယ်။ တခြားမှာ
 မဖြစ်ဘူး။ သည်အပြုနဲ့အဖြစ်တွေပဲ ဒုက္ခတွေဖြစ်ကြတယ်-လို့ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်ပြီပေါ့’
 ‘သည်တော့ သေပြီးနောင်မှာ ဘုံစဉ်စံလို့ ဘယ်ရတော့မှာလဲ ဘုရား’
 ‘ဘုံစဉ်စံချင်လျင်တော့ စံရမှာပါ’
 ‘ဘယ်လိုစံမှာလဲ ဘုရား’
 ‘မသေခင် လူပေါ်မှာပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုဘုံတွေလဲ ဘုရား’
 ‘သောတာပတ္တိဖိုလ်ဘုံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဘုံ၊ ဖိုလ်ဘုံ၊ အနာဂါမိမဂ်ဘုံ၊ ဖိုလ်
 ဘုံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဘုံ၊ ဖိုလ်ဘုံ၊ ပေါင်း-ခုနစ်ဘုံပေါ့’
 ‘သည်လိုမဟုတ်ဘဲ လူမရှိတဲ့နောက် ဘုံစဉ်တွေယူမိတာ ဗုဒ္ဓဝါဒမျက်
 စေ့ဖြစ်တဲ့ ကံအမြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မရှိလို့ဘဲ ဘုရား’
 ‘မသိလို့ ယူမိတာပဲ ပြောရအောင်လား’
 ‘အမှန်ပါပဲ ဘုရား’

၈၉။ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ
 ‘သကဒါဂါမိရဲ့ ပဋိဝေဓကို ပြကြရအောင်’
 ‘ကောင်းလှပါတယ် ဘုရား’
 ‘သကဒါဂါမိက ဘာအသိ၊ ဘာအတွေးတွေ ရသလဲ’
 ‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ကာမအကုသိုလ်ကံ သံသရာရဲ့ ကိုယ့်ဥစ္စာမဟုတ်ပုံ အမြင်အတွေး
တွေ ရတယ်’

‘သည်တော့ အပြော၊အလုပ်၊အစစတွေလည်း ရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘အမြင်၊အတွေးအလျောက်ဖြစ်တဲ့ အပြော၊အလုပ်၊အစစတွေလည်း
ရတာပေါ့။ ဒါ- သကဒါဂါမိမဂ္ဂ ပဋိဝေဓ-ပဲ’

‘ဒါ-ပွားစရာရတော့ သိစရာကို ဘယ်လိုအသိရသလဲ ဘုရား’

‘ကာမအကုသိုလ်ကံ သံသရာဟာ လူကို လူအဖြစ်ပျောက်ပြီး ငရဲ၊
တိရစ္ဆာန်၊ပြိတ္တာ၊အသူရကာယ်တွေထဲက တစ်ခုခုအဖြစ် ရောက်စေတဲ့အထိ
ပျက်စီးမှု၊ ဆိုးဝါးမှု၊ အသုံးမကျမှုတွေ ဖြစ်စေတယ်-လို့ သိတာကို ရပါတယ်’

‘ဒါ-သကဒါဂါမိ ဒုက္ခအရိယသစ္စ ပရိညာတပဋိဝေဓလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဒါ-ရတော့ ကာမအကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့
ကိလေသာတွေကို ပယ်တာကို ရတော့တာပဲ’

‘ဒါက သကဒါဂါမိရဲ့ သမုဒယအရိယသစ္စ ပဟာနကို ရတာပေါ့
ဘုရား’

‘သည်လိုပယ်တော့ အကြောင်းရှိမှဖြစ်ရတဲ့ ကာမအကုသိုလ်ကံဝိပါက်
တွေ ဘယ်-ဖြစ်ခွင့်ရတော့မလဲ၊ ဒါဟာ သကဒါဂါမိမဂ္ဂ နိရောဓအရိယသစ္စ
သစ္စိကတအဖြစ်ရတဲ့ ပဋိဝေဓ-ပဲ’

‘သောတာပန်ရဲ့ ပဋိဝေဓဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာလေးပါးနဲ့ သကဒါဂါမိရဲ့
ပဋိဝေဓဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာလေးပါးမှာ အရိယသစ္စာချင်း၊ အရေအတွက်ချင်း
တူကြပေမဲ့ အရိယသစ္စာတစ်ခုချင်းရဲ့ အရည်အချင်းခြင်း မတူကြဘူးပဲ ဘုရား’

၉၀။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ

‘အနာဂါမ်၊ အရဟတ်တို့ရဲ့ ပဋိဝေဓဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာလေးချက်လည်း
လေးချက်ခြင်းပဲ တူတယ်။ အရည်အချင်းခြင်းကတော့ တခြားစီချည်း ဖြစ်ကြ
မယ်’

‘အနာဂါမ်ရဲ့ ပဋိဝေဓဖြစ်တဲ့ သစ္စာသိချက်က ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘သကဒါဂါမ်က မသိသေးတဲ့ ကာမကံတွေရှိတယ်’

‘ကုသိုလ်တွေလား ဘုရား’

‘အဲဒါတွေကို ကိုယ့်ဟာအဖြစ်သိမ်းပိုက်မှုရဲ့ သိမ်းပိုက်စရာမဟုတ်ပုံကို
ဖော်နိုင်တဲ့ အမြင်၊အတွေးတွေ ဖြစ်တယ်’

‘အဲဒါတွေရဲ့နောက်လိုက် မဂ္ဂင်တွေရောလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဒါတွေဟာ အနာဂါမ်ရဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ ပဋိဝေဓ-ပဲ’

‘အနာဂါမ်ရဲ့ မဂ္ဂပဋိဝေဓ သိရတော့ ကျန်တဲ့သစ္စာတွေလည်း
သိခွင့်ရပါတယ် ဘုရား’

‘ဘယ်လို သိလို့လဲ’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာက မဂ္ဂအရိယသစ္စာရဲ့ အာရုံပဲ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာက
ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ အာရမ္မဏိကပဲ- ဘုရား’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘သမုဒယအရိယသစ္စာနဲ့ နိရောဓအရိယသစ္စာတွေက ဒုက္ခအရိယ
သစ္စာရဲ့ အကြောင်းနဲ့ အဲသည်အကြောင်းချုပ်လို့ ဒုက္ခငြိမ်းတာရဲ့ နာမည်တွေပဲ
မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဟုတ်ပါ’

‘ဒါပေမဲ့ ကာမကုသိုလ်တွေရဲ့ ‘ငါ့ဟာ’-အဖြစ် သိမ်းပိုက်စရာမဟုတ်
တာတော့ မသိဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘ကာမလိုလားမှုနဲ့ ပုညကြိယာလုပ်တာတွေဟာ ကာမကုသိုလ်တွေပဲ
မဟုတ်လား’

ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘လုပ်တော့ ကာမလိုလားမှု ပြည့်မှာလား’

‘မပြည့်တာလည်းရှိ၊ ပြည့်တာလည်းရှိမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဘာကြောင့် မပြည့်တာလဲ၊ ပြည့်တာက ဘာကြောင့်လဲ’

‘အဲဒါ မသိဘူး ဘုရား’

‘မပြည့်တာက ချွတ်ချော်တဲ့သုံးသပ်မှုနဲ့ လုပ်တာ ဖြစ်လို့ပဲ၊ ပြည့်တာက
မတော်တဆ-ပေါ့’

‘မတော်တဆဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အကြောင်းညီညွတ်တာလို့ ပြောရမယ်’

‘တိုက်ဆိုင်တာရဲ့နာမည်ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အရူးကလုပ်တဲ့ ပုညကြိယာလောက်-လို့ ဆိုလိုတာလား ဘုရား’

‘ဘယ်လိုလဲ’

‘အရူးကလုပ်တဲ့အလုပ်ဟာ ဖြစ်ချင်မှဖြစ်မယ်၊ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မယ်
မဟုတ်လား ဘုရား’

‘ဘာကြောင့်လဲ’

‘အဖြစ်ရဲ့အသိ မပါဘဲ လုပ်လို့ပေါ့ ဘုရား’

‘အဲသည်အတိုင်းပဲ’

‘သည်လိုဆိုတော့ ကာမကုသိုလ် လုပ်ချက်ကြီးက အချည်းနှီးကြီးပဲ
ဘုရား’

‘သည်စကားက ‘ကာမကုသိုလ်ရဲ့ အနတ္တ’မြင်သူရဲ့ စကားပဲ’

‘သည်လိုဖြစ်မှတော့ ဘယ်ကောင်းမလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲဒါက ‘ကာမကုသိုလ်ရဲ့ ဒုက္ခလက္ခဏာ’ ဖြစ်ချက်ပဲ’
 ‘သည်အပြုအမူဟာ ပျက်စီးမှုဖြစ်တယ်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဒါက ‘ကာမကုသိုလ်ရဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာ’ မြင်တာ ပြဆိုတာပဲ’
 ‘ဒါတွေပေါင်းတော့ ကာမကုသိုလ်ဟာ လိုချင်စရာအဖြစ် မမြင်ရတော့
 ဘူး ဘုရား’
 ‘ကာမကုသိုလ်ရဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာဟာ သည်လိုပိုင်းခြားသိတာ၊ အနာ
 ဂါမ်ရဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စ ပရိညာတပဋိဝေဓ-ပေါ့’
 ‘အနာဂါမ်ရဲ့ သမုဒယအရိယသစ္စာ ပဟိနပဋိဝေဓ-က ဘယ်လိုရတာ
 လဲ ဘုရား’
 ‘ကာမကုသိုလ်ဟာ အကုသိုလ်မဟုတ်လို့ အဘိဇ္ဈာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်
 ကိလေသာဝင်တရားတွေနဲ့ ပါဝင်ယှဉ်စပ်တာတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့’
 ‘မှန်ပါ ဘုရား’
 ‘ဒါပေမဲ့ အဲသည် ကာမကုသိုလ်က သူဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်တာ ဟုတ်ရဲ့
 လား၊ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်တာ ဟုတ်ရဲ့လား-ပေါ့’
 ‘ဘယ်-ဟုတ်မလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘ကိုယ်တို့သူတို့ တစ်ဦးဦးက လုပ်လိုက်လို့ဖြစ်လာတာရော ဟုတ်ရဲ့တဲ့
 လား’
 ‘ဘယ်-ဟုတ်မလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဘာကြောင့် ဖြစ်တာတဲ့လဲ’
 ‘ကိလေသာကြောင့်ပေါ့ ဘုရား’
 ‘သည်တော့ ကိလေသာက မျိုးစေ့ဆိုလျင် ကံက အပင်ပေါ့၊ အဲသည်
 မှာ အပင်ဟာ မျိုးစေ့ဟုတ်သေးရဲ့လား’

‘မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘အပင်ဟာ မျိုးစေ့နဲ့ ဘာမှမဆိုင်တော့ဘူးလား’
 ‘သည်လိုလည်း ဘယ်ဟုတ်မလဲပေါ့ ဘုရား’
 ‘အဲဒါ ဘယ်လိုပြောမလဲ’
 ‘အပင်ဟာ မျိုးစေ့ရဲ့ တစ်ဖြစ်လဲအဖြစ်-လို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့ ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်။ မျိုးစေ့က ‘ပကတိ’-ဆိုလျှင် အပင်က ‘ဝိကတိ’-ပေါ့’
 ‘အဲဒါ နားမလည်ဘူး ဘုရား’
 ‘မျိုးစေ့က ရွှေ-ဆိုလျှင်၊ အပင်က ရွှေလက်ကောက်၊ ရွှေလက်စွပ်-
 ဆိုတာ မျိုးပေါ့’
 ‘ရွှေကို လက်ကောက်၊ လက်စွပ်လုပ်ပေမဲ့ ရွှေအဖြစ်ကို စွန့်မသွားဘူး
 ဆိုတာမျိုးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်။ ‘ပကတိ’-က ‘မူလ’၊ ‘ဝိကတိ’-က ‘ဖောက်ပြန်’-ပေါ့၊
 ဖောက်ပြန်မှာ မူလအသွင်မရှိပေမဲ့ ‘မူလသဘာဝ’ ရှိနေတယ်’
 ‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
 ‘ကုသိုလ်ကံဟာလည်း ကိလေသာနဲ့ မယှဉ်ပေမဲ့ အဲသည်ကုသိုလ်ကံ
 ဖြစ်ဖို့က ကိလေသာရှိရတာ မဟုတ်လား’
 ‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား၊ ကံဟာ ကိလေသာတစ်ဖြစ်လဲ၊ ဒါမှမဟုတ်
 ကိလေသာရဲ့ ဝိကတိဖြစ်တဲ့အရာဆိုတာ ထင်ရှားရပါပြီ ဘုရား’
 ‘ဒါကြောင့် အဲသည်ကံကို ကိလေသာနာမည်နဲ့ ခေါ်ကြတာပေါ့’
 ‘ဘယ်လိုခေါ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဝီတိက္ကမကိလေသာ’-လို့ပေါ့’
 ‘ကြားဖူးပြီ ဘုရား’
 ‘သည်-ကုသိုလ်ကံထဲမှာ ကိလေသာယှဉ်လို့လား’

‘မယှဉ်ပါဘူး ဘုရား’

‘သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ ဘယ်ကြောင့် ဝိတိက္ကမ-ဆိုတဲ့ ကိလေသာနာမည်
နဲ့ ကုသိုလ်ကံကို ခေါ်ရတာလဲ’

‘ကံက ကိလေသာ-ဆိုတဲ့ ရွှေကိုလုပ်ထားတဲ့ လက်ကောက်လိုမျိုး
ဝိကတိ-ဖြစ်လို့ပဲ ဘုရား’

‘လက်ကောက်အဖြစ် အပြုခံရပေမဲ့ လက်ကောက်ဟာ ရွှေအဖြစ်ကို
စွန့်သွားပြီလား’

‘မစွန့်ပါဘူး ဘုရား’

‘ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်-ဆက်ပြောကြည့်ဦးစို့’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘ကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်တွေဟာ ကိလေသာယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်အ
ဖြစ် ကိလေသာ ရှိရဲ့လား’

‘မရှိပါဘူး ဘုရား’

‘ဒါပေမဲ့ အဲသည်ဝိပါက်တွေကို ‘အနုသယကိလေသာ’-လို့ကော မခေါ်
မပြောကြဘူးလား’

‘ပြောကြပါတယ် ဘုရား’

‘ဝိပါက်ဆိုတာကလည်း ကံရဲ့ တစ်ဖြစ်လဲဖြစ်ပွားချက်ပဲ မဟုတ်ဘူး
လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘ကံက ကိလေသာရဲ့ တစ်ဖြစ်လဲဆိုတော့ ကံရဲ့ တစ်ဖြစ်လဲဖြစ်တဲ့
ဝိပါက်လည်း ‘ကိလေသာစင်ကြယ်နေတာ’ ဖြစ်လို့ရပါ့မလား’

‘သည်မျိုးစေ့က ပေါက်တဲ့ သစ်ပင်၊ သည်သစ်ပင်ကသီးတဲ့ သစ်သီးဆို
တော့ မျိုးအတိုင်းပဲ ဖြစ်ရမှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဝိပါက်ဟာ ကိလေသာဖြစ်လို့ အနုသယကိလေသာ ပြောရတာ
မဟုတ်ဘူးနော်’

‘နားလည်ရပါပြီ ဘုရား’

‘ဝိပါက်လည်း ကိလေသာရဲ့တစ်ဖြစ်လဲ ပစ္စည်းရဲ့၊ နောက်ထပ်တစ်ဖြစ်
လဲပဲ-ဖြစ်လို့ ‘အနုသယကိလေသာ’-လို့ ပြောရတာပဲ’

‘ကုသိုလ်ကံနဲ့ ဝိပါက်တွေကို ကိလေသာနာမည် အမျိုးမျိုးရနေတာ
ကောင်းကောင်းနားလည်ပါပြီ ဘုရား’

‘သည်ကံနဲ့ဝိပါက်တွေဟာ’ဒုက္ခအရိယသစ္စတ္ထ’-တွေပဲ မဟုတ်ဘူးလား’

‘ဟုတ်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဒါတွေရဲ့ လက္ခဏာတွေမြင်တော့ ကျူးလွန်ပြီးဖြစ်ခဲ့တဲ့ ‘ဝိတိက္ကမ
ကိလေသာ’နဲ့ ဝိပါက်ဖြစ်တဲ့ ‘အနုသယကိလေသာ’တွေ ဖြစ်ခွင့်ရှိပါတော့ မလား’

‘ဘယ်ရှိပါတော့မလဲ ဘုရား’

‘သည်တော့ ‘ပရိယုဋ္ဌာန’ဖြစ်တဲ့ ‘ကာမတဏှာ’ ပယ်တော့တာပေါ့၊
ဒါဟာ အနာဂါမ်ရဲ့ သမုဒယအရိယသစ္စ ပဟိနဖြစ်ပုံ ရရှိချက် ပဋိဝေဓ-ပဲ’

‘အနာဂါမ် နိရောဓဆိုက်ပုံကတော့ သည်-‘ကာမတဏှာ’-ပယ်ပြီး
ကာမကုသိုလ်ဘဝက လွတ်မြောက်ငြိမ်းချမ်းတဲ့အဖြစ် ရောက်တာပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ အဲဒါ အနာဂါမ်ရဲ့ နိရောဓအရိယသစ္စ သစ္စိကတအဖြစ်
ရရှိချက် ပဋိဝေဓ-ပဲ’

‘ဒါနဲ့စပ်ပြီး နည်းနည်းလျှောက်ကြည့်ပါရစေ’

‘ဘာလဲ’

‘အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သေပြီးလျှင် သည်ကာမဆယ့်တစ်ဘုံဘဝဆီ ပြန်မ
လာတော့ဘူး-ဆိုတာ ဘုရား’

‘အနာဂါမ်မဖြစ်ဘဲ သေလျှင်တော့ ကာမဆယ့်တစ်ဘုံဘဝဆီ ပြန်လာ

နိုင်တယ်-ဆိုလိုတာလား’

‘အဲသည်အဓိပ္ပါယ်လည်း ရတာပေါ့ ဘုရား’

‘သည်စကားက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစက်ကွင်းက လွတ်ကင်းနိုင်ပါ့ မလား’

‘ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘သေပြီး ပြန်လာဖြစ်၊မဖြစ်တွေ မို့ပါ’

‘သည်လိုဆိုတော့ အနာဂါမ်ရဲ့ ကာမဘုံဘဝ ပြန်မလာ-ဆိုတာကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစက်ကွင်းက လွတ်ကင်းအောင် ဘယ်လိုဟောခဲ့တာလဲ ဘုရား’

‘အပါယဂမနိယကံ’နဲ့ ‘ကာမသုဂတိ ဂမနိယကံ’ဖြစ်တဲ့ ကာမအကုသိုလ်၊ ကုသိုလ်ကံတွေနဲ့ ဝိပါက်တွေရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ‘ကာမကိလေသာတွေ ပယ်ပြီး’ဖြစ်လို့ အဲသည်ကာမဘဝနဲ့ဘုံတွေ ပြန်မရောက်တဲ့လူ့အဖြစ်-လို့ ဟောခဲ့တာပေါ့’

‘အနာဂါမ်ရဲ့ ရောက်နေတဲ့ နိရောဓအရိယသစ္စာဟောချက်ကို အနာဂါမ်ဆိုတာ လူမှာဖြစ်ပွားတဲ့တရား-လို့ မသိသူက သေပြီးနောက် ယူလိုက်လို့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သွားရတာပဲ ဘုရား’

၉၁။ အရဟန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါးပဋိဝေဓ

‘အရဟန်ရဲ့ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မကထာ လုပ်ကြရအောင်’

‘သင့်မြတ်ပါ ဘုရား’

‘အရဟန္တပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မဂ္ဂအရိယသစ္စာကို ဘယ်လို ပဋိဝေဓ ဖြစ်သလဲ’

‘အမိန့်ရှိပါ ဘုရား’

‘နိရောဓအဖြစ် မျက်မှောက်မပြုရသေးတဲ့ ကံနဲ့ဝိပါက်ဆိုလို့ ရူပါရူပ-ပဲကြွင်းတော့တာ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

‘အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ကာမကိလေသာခပ်သိမ်း ပယ်စွန့်ပြီးပြီဆို
တော့ ကာမကံ၊ဝိပါက်အမျိုးမျိုးဖြစ်တဲ့ ဘဝနဲ့ဘုံတွေက လွတ်ခဲ့ပြီပဲ’
‘အမှန်ပါပဲ ဘုရား’
‘ကာမကံ၊ဝိပါက်ကို လွန်မြောက်တယ်ဆိုတာ ခြပ်အာရုံနဲ့စပ်ပြီး လွန်
ကျူးမှု မရှိတာပဲ-နော်’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘သည်တော့ ဘာအာရုံနဲ့ နေမလဲ’
‘ခြပ်အာရုံအပေါ်မှာ အတိုင်းအထွာရှိရှိ နေမှာပေါ့ ဘုရား’
‘ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊ သုတေ သုတမတ္တံ၊ မုတေ မုတမတ္တံ၊ ဝိညာတေ ဝိညာ
တမတ္တံ’-ဆိုတာမျိုးပေါ့’
‘ဟုတ်ပါ့ ဘုရား’
‘သူ့မှာ လွန်ကျူးဆိုတာ ဘာမှမလုပ်တော့ဘူးလား’
‘ခြပ်မဟုတ်တာ ရှိသေးတယ်ဆိုလျင် လွန်ကျူးချင် လွန်ကျူးမှာပဲပေါ့
ဘုရား’
‘ဟုတ်တယ်’
‘ခြပ်အာရုံမဟုတ်တဲ့ အာရုံဟာ ဘာအာရုံလဲ ဘုရား’
‘ကာလအာရုံ နဲ့ ဌာနအာရုံ’-တွေပေါ့’
‘အချိန်ကလည်း အာရုံ၊ နေရာကလည်း အာရုံပဲလား ဘုရား’
‘အာရုံတွေပေါ့၊ ဒါတွေ အာရုံပြုတာတွေ မရှိဘူးလား’
‘ဘာတွေလဲ ဘုရား’
‘ဖြစ်ပျက်’-ဟာ ကာလအာရုံ’-ပဲ၊ ‘အဖြစ်၊အပျက်မဲ့ရာ’-ဟာ ဌာနအာ
ရုံ’-ပေါ့’
‘ခြပ်မပါတဲ့ အဖြစ်၊အပျက်နဲ့နေရာ ရှိပါ့မလား ဘုရား’

‘မရှိဘူး’

‘အဖြစ်၊အပျက်မပါတဲ့ နေရာနဲ့ဒြပ်ရော ရှိပါ့မလား ဘုရား’

‘မရှိဘူး’

‘နေရာမပါတဲ့ ဒြပ်နဲ့အဖြစ်အပျက်ရော ရှိပါ့မလား ဘုရား’

‘မရှိဘူး’

‘ဒြပ်အာရုံအပေါ်မှာ ကျူးလွန်ဖို့ ကိလေသာကုန်ပြီဆိုလျင် အဖြစ်၊အပျက်နဲ့ နေရာပေါ်မှာ ကျူးလွန်ဖို့ ကိလေသာကော ဖြစ်လို့ရနိုင်ပါ့မလား ဘုရား’

‘ရတယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဒြပ်မရှိပေမဲ့ အဖြစ်၊အပျက်ရှုထောင့်က ဖြစ်စေ၊ နေရာရှုထောင့်က ဖြစ်စေ၊ ကြည့်ရှု အာရုံပြုနိုင်လို့ပဲ’

‘ဒြပ်အာရုံပြုသူလည်း အဖြစ်၊အပျက်နဲ့ နေရာကို အာရုံမပြုလို့သာပဲ၊ အဲဒါ တွေ ရှိနေတာပဲလား ဘုရား’

‘ရှိနေတာပေါ့’

‘ဒါကြောင့် ဒြပ်အာရုံယူပြီး မကျူးလွန်ပေမဲ့ အဖြစ်၊အပျက်နဲ့နေရာ အာရုံယူပြီး ကျူးလွန်နိုင်တာလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ဒြပ်အာရုံ ယူသူကလည်း သူ့ကိုယ်သူ ဒြပ်အာရုံယူနေတယ် သိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကာလနဲ့ဌာန အာရုံယူသူကလည်း သည်လိုပဲ မသိဘဲ အာရုံယူနိုင်တယ်’

‘အဲသည်အာရုံတွေကို အဲသည်လိုအာရုံတွေမှန်း မသိဘဲ ယူမိလည်း အာရုံအရသာက ယစ်မှူးနိုင်တာပဲလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ကာလအာရုံနဲ့ ဌာနအာရုံတွေက ဘယ်လို ယစ်မှူးစရာရှိလို့လဲ ဘုရား’

‘ငါ-ကာလအသိ၊ ဌာနအသိတွေနဲ့ နေနိုင်ပြီ၊ သည်အသိတွေဟာ ဒုက္ခ
ခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ အသိတွေပဲ-လို့ပေါ့’

‘ငါလိုလူ ဇမ္ဗူရှား’-လို့ စိတ်ဖြစ်တာလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အဲသည်အာရုံတွေက တကယ် ဒုက္ခငြိမ်းတာ မဟုတ်လို့လား ဘုရား’

‘အေးပေါ့’

‘ကာလနဲ့ဌာနအာရုံတွေက ဘယ်လို ဒုက္ခပေးတာလဲ ဘုရား’

‘အဲဒါတွေက သွယ်ဝိုက် ဒုက္ခပေးတာပဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အဲသည်အာရုံတွေပဲ သိနေတော့ ခြပ်အာရုံ ကွယ်နေတယ်’

‘ခြပ်အာရုံမပြုတော့ မသိတာပေါ့ ဘုရား’

‘ခြပ်အာရုံမရလျင် တရားနဲ့မတရား မကွဲဘူး’

‘ကာလ၊ဌာနအာရုံတွေ သိနေလို့ တရား၊မတရား မသိနိုင်ဘူးပေါ့

ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘မတရားမသိလျင် မတရားကို အပြစ်မမြင်နိုင်ဘူး’

‘မမြင်ပေမဲ့ မတရားမဖြစ်ဘူး မဟုတ်လား ဘုရား’

‘မတရားမဖြစ်ပေမဲ့ မတရား-မသိတော့ မတရား-မပယ်နိုင်ဘူးပေါ့’

‘မပယ်ရသေးပေမဲ့ မဖြစ်လျင် မငြိမ်းဘူးလား ဘုရား’

‘ငြိမ်းပါတယ်’

‘ငြိမ်းလျင် မကောင်းဘူး-ပြောစရာ ရှိသေးလို့လား ဘုရား’

‘ရှိတယ်’

‘လုပ်ပါဦး ဘုရား’

‘သည်အငြိမ်းမျိုးကို ‘မျက်မှောက်အငြိမ်း’-လို့ ခေါ်ရတယ်’
 ‘မျက်မှောက်ပဲ ငြိမ်းဖို့လိုတာ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘မျက်မှောက်ငြိမ်း’ဆိုတာ ‘လုပ်ဆဲနဲ့ အလုပ်အကျိုးဖြစ်ထွန်းဆဲမှာသာ
 ငြိမ်းတာ’-ရဲ့ နာမည်ပဲ’
 ‘အဲဒါလည်း မကောင်းဘူးလား ဘုရား’
 ‘ဟုတ်တယ်’
 ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဗမာစကားပုံတစ်ခု ဖြစ်တဲ့ ‘ရင်းထောင်-ထောင်တော့ ပြောင်၊ ရင်း
 ထောင်လဲတော့-မွဲ’-ဆိုတာ ကြားဖူးမှာပါ’
 ‘ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား’
 ‘အဲဒါ ကောင်းသလား’
 ‘လုပ်တုန်းပဲ စားရတယ်-ဆိုတော့ မကောင်းဘူးပေါ့ ဘုရား’
 ‘အခုလည်း ကာလ၊ဌာနအာရုံ ရှုဆဲနဲ့၊ ရှုပြီး-အကျိုးမှာပဲ ငြိမ်းတော့
 အဲသည်အာရုံနဲ့ နေရသူအဖြစ်ဟာ မကောင်းဘူးပေါ့’
 ‘အဲဒါက ဘယ်လိုမကောင်းတာလဲ ဘုရား’
 ‘အဲသည်အဖြစ်ဟာ ‘ဝေဒနာရဲ့အဖြစ်’-ပဲ’
 ‘ဝေဒနာဖြစ်လည်း ကောင်းလျင် ပြီးတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
 ‘အဲသည်ဝေဒနာက ‘ဇာတိ’-ဖြစ်သလို ‘ဇရာ၊မရဏ’-မဖြစ်ဘဲနေတာ
 မဟုတ်ဘူး’
 ‘ဖြစ်တော့ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
 ‘ဖြစ်တော့ ‘အဲဒါမျိုး ထပ်လိုချင်တာ’ ပေါ်တာပေါ့’
 ‘သည်တော့ ဒါတွေပဲ ထပ်၊ထပ်-ဖြစ်နေမှာမို့လား ဘုရား’
 ‘ဒါပေါ့’

‘သည်တော့ အရဟန်ရဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ ဘာဝိတပဋိဝေဓ-က ဘယ်လိုဖြစ်မှာလဲ ဘုရား’

‘ကာလ,ဌာနအာရုံတွေနဲ့ မွေ့စက်နေမှရတာရဲ့ အပြစ်,အနာ,အဆာတွေ မြင်နိုင်,တွေးနိုင်တာတွေ ဖြစ်တယ်ပေါ့’

‘အဲသည် အမြင်,အတွေးတွေနဲ့ ညီညွတ်တဲ့ အပြော,အလုပ်,အနေ၊ ကြိုးစား,နိုးကြား,စိတ်ထားတွေလည်း ဖြစ်မှာပေါ့ ဘုရား’

‘ဖြစ်ပြီပေါ့’

‘ဒါ-အရဟန်ရဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ ဘာဝိတ ပဋိဝေဓ-ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ပရိညာတ ပဋိဝေဓ-က ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘အရဟန်ရဲ့ အမြင်,အတွေးမှာ ရူပါရူပကံ တစ်ခုခုတိုင်းဟာ ကာလ,ဌာနအာရုံ ယူပြီး ဝေဒနာထနေချက်တွေပဲ၊ ဒါတွေဟာ ကိလေသာပေါက်ပြီး သံသရာကမလွတ်ဘဲ ဒုက္ခ-အဖြစ် ဖြစ်တယ်’

‘သည်-ရူပါရူပကံတွေဟာ ငါ-မဟုတ်ပါလား-လို့ပေါ့ ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘အရဟန်က သမုဒယအရိယသစ္စာ ပဟိနပဋိဝေဓ-ကကော ဘုရား’

‘အရဟန်ဟာ ရူပါရူပကံနဲ့ ဝိပါက်တွေရဲ့ အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တတွေ မြင်တော့ အဲသည်-ရူပါရူပကံ ဖြစ်စေကြောင်း ကိလေသဝဋ်တွေ ပြတ်တော့တာပေါ့’

‘အရဟန်ရဲ့ နိရောဓအရိယသစ္စာ သစ္စိကတပဋိဝေဓ-ဟာ ရူပါရူပကိလေသာ ချုပ်လို့ ရူပါရူပကံနဲ့ဝိပါက်တွေ ကိလေသာနဲ့အတူ မဖြစ်ပွားတော့-လို့ ပြောရမလား ဘုရား’

‘ဒါပဲပေါ့’

‘အရဟန်ဟာ ကိလေသာကုန်အောင် ပယ်တယ် ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား၊ အဲဒါ ဘယ်လိုပါလဲ’

‘ကိလေသာက ကာမ,ရူပ,အရူပကိလေသာဆိုပြီး ဒါပဲရှိနေတာပဲ၊ ဒါတွေ အကုန်ပယ်ပြီးနေမှတော့ ကိလေသာကုန်ပြီပေါ့’

‘ကိလေသာပဲ ကုန်တာလား-ဘုရား၊ သံယောဇဉ်,ဥပါဒါန်တွေ၊ အဲဒါ တွေကော ဘုရား’

‘ပါပတရားတွေ အကုန်-ကုန်တာပေါ့။ အာသဝ,ဩဃ,ယောဂ, ဂစ္ဆ, ဥပါဒါန်, နီဝရဏ, အနုသယ-- အားလုံးပေါ့’

‘ဒါဟာ အရဟန်ရဲ့ သမုဒယ အရိယသစ္စ ပဟိနပဋိဝေဓလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တာပေါ့’

‘ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စ သစ္စိကတ ပဋိဝေဓကို အရဟန်ရပုံ အမိန့်ရှိ ပါဦး ဘုရား’

‘ဒုက္ခလည်း ဖြစ်စရာ၊ အကုန်ပဲ-အကြောင်းနဲ့တကွ ချုပ်ပြီးနေပြီ’

‘စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဘာမှမရှိတော့ဘူးလား ဘုရား’

‘သည်လိုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ’

‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဥတုဖောက်ပြန်မှု၊ အာဟာရဖောက်ပြန်မှု၊ စိတ်မကျက်စားမှု တစ်ခုခု ကြောင့် ခံစားမှုအမျိုးမျိုးတွေတော့ ဖြစ်နိုင်တာပဲ’

‘အဲသည်လိုဆိုတော့ ဒုက္ခအားလုံးငြိမ်းပြီး-လို့ ပြောလို့ဖြစ်ပါ့မလား ဘုရား’

‘ဒုက္ခ-ဆိုတာ စကားနက်ဖော်ချက် ခြားလို့ပဲ’

‘အဲဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’

‘ဒုက္ခဆိုတာ ‘မလုပ်ကောင်း’-လို့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ထွက်ရလိမ့်မယ်’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘ကံနဲ့ကံကြောင့် ဖြစ်တာတွေနဲ့ပဲ ပတ်သက်လို့ပေါ့’
‘သည်လိုဆိုတော့ ကံနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်တာနဲ့ မစပ်တာဆိုလျှင်တော့
ဘာမှငြိမ်းတာမဟုတ်ဘူး-ပြောလျှင် ရမလား ဘုရား’
‘ရတယ်’
‘သည်တော့ အရဟန်ဟာလည်း အပူနဲ့ထိလျှင် ပူပြီး၊ အအေးနဲ့ထိလျှင်
အေးမှာပဲလား ဘုရား’
‘ဒါပေါ့’
‘သည်လိုဆိုလျှင် အရဟန်လည်း လောကဓံထိလျှင် ခံရမလား ဘုရား’
‘ခံရတာပေါ့’
‘ထိလည်း မတုန်လှုပ်ဘူး-လို့ ကြားဖူးတာ ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါတယ် မတုန်လှုပ်ပါဘူး’
‘ခံရတာဟာ တုန်လှုပ်တာပဲ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’
‘မဟုတ်ပါဘူး’
‘ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ခံရတဲ့အတွက် မတော်မတရား တုံ့ပြန်မှုပြုတာနဲ့၊ ပြုဖို့-ကိလေသာတွေ
ထတာကို တုန်လှုပ်တယ် ပြောရတာပေါ့’
‘အရဟန်ဟာ အချမ်းအပူကာကွယ်ဖို့၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ် မဖြစ်ဖို့၊
အဝတ်၊အစား ပြည့်စုံအောင်မရလျှင် စိတ်ဆင်းရဲမလား ဘုရား’
‘ဆင်းရဲလောက်ပါတယ်’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘ချမ်းပူ၊ ဆာမွတ်တာ ခံရလို့ပေါ့’
‘အရဟန်ကို မြတ်နိုးသူနဲ့ရန်လုပ်သူတွေရဲ့ ဆက်ဆံတာခံရလျှင် တူညီ

တဲ့စိတ် ဖြစ်မလား၊ မဖြစ်ဘူးလား ဘုရား’

‘မတူညီလောက်ပါဘူး’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

‘အဆက်ဆံခံရတာချင်း မတူလို့ပေါ့’

‘ရန်သူရဲ့ မတော်တရော် ဆက်ဆံခံရလျင် အရဟန်စိတ်ဟာ ဘယ်လို
နေမလဲ ဘုရား’

‘စိတ်တိုမှာပေါ့’

‘အရဟန်ပဲ၊ စိတ်တိုသေးလား ဘုရား’

‘တိုတာပေါ့’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘အဆက်ဆံခံရတာက စိတ်ရှည်စရာ မဖြစ်လို့ပေါ့’

‘စိတ်တိုကို အရဟန်က မပယ်ဘူးလားဘုရား’

‘မပယ်ဘူး’

‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘ဝေဒနာဆိုးလို့ပေါ့’

‘ခံစားချက်ဆိုးလျင် စိတ်တိုရသလား ဘုရား’

‘စိတ်တိုတယ်၊ ရုပ်ပါ-တောင် တိုတယ်’

၉၂။ အရဟန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနေ

‘ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကီ တစ်ဦးဦးဟာ အရဟန်အရောက် ပေါက်
မြောက်အောင်ပွားပြီးသူဆိုလျင် လင်ယူ၊သားမွေး အိမ်ထောင်ရေး လုပ်ဦးမလား
ဘုရား’

‘အဲဒါ ပြောရ နည်းနည်းခက်ပါတယ်’

‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘သည်နေ့ အိမ်ထောင်ရေးမျိုး မဟုတ်လို့ပဲ’
‘ဘယ်လိုမို့လဲ ဘုရား’
‘အဖို့အမနှစ်ဦးဟာ အတူတော့ပေါင်းနေကြမှာပဲ၊ ဒါပေမဲ့-’
‘ဘာပြောချင်လို့လဲ ဘုရား’
‘အဖို့က အမကိုဖြစ်ဖြစ်၊ အမက အဖို့ကိုဖြစ်ဖြစ် ယူထားတာနဲ့ အယူခံ
ရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး’
‘ဘာကြောင့်လဲ ဘုရား’
‘သူတို့က လွတ်လပ်ကြသူတွေ ဖြစ်လို့ပဲ’
‘ဘာဆိုလို့လို့လဲ’
‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို သူများပေးလျင် လွတ်လပ်ပါတော့မလား၊ ကိုယ်က
သူများယူထားလျင်ကော သူများက လွတ်လပ်ပါတော့ မလား’
‘လူ့လွတ်လပ်မှုဆိုတာ လွန်ကျူးမှုတွေက လွတ်လပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး
လား ဘုရား’
‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘ဒါက ဘယ်လိုလဲ ဘုရား’
‘ဒါလည်း လွန်ကျူးမှုပဲ’
‘ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’
‘သူ့ကို ကိုယ့်အသုံးအဆောင်ဖြစ်အောင် လုပ်တာထက် လွန်ကျူးတာ
ရှိပါ့မလား’
‘ကိုယ့်ကိုယူတာ ခံရလျင်ကော ဘုရား’
‘အဲဒါလည်း လွန်ကျူးတာပဲ’
‘ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ ဘုရား’

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

‘ကိုယ့်ကို သူများပေးလိုက်တာ ကိုယ့်အဖြစ်ကို ဖျောက်ဖျက်တာ ဆို
တော့ လွန်ကျူးပြီပေါ့’

‘ကိုယ့်ကို အလကား အယူခံတာမဟုတ်ဘဲ၊ သူ့ကိုရဖို့ အယူခံတာဆို
လျင်ကော ဘုရား’

‘အဲဒါ နှစ်ချက်လုံး လွန်ကျူးတာပေါ့’

‘သူတို့ မယူကြရတော့ဘူးလား ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ ယူလည်း မယူဘူး၊ အယူလည်း မခံဘူး’

‘သည်လိုဆိုတော့ သူတို့ မပေါင်းကြရတော့ဘူးလား ဘုရား’

‘ပေါင်းကြရပါတယ်’

‘ဘယ်လိုပေါင်းမှာလဲ ဘုရား’

‘ကိုယ်ကသူ့ကို အဖော်လုပ်ပေးပြီး၊ သူကလည်းကိုယ်ကို အဖော်လုပ်
ပေးတော့ ပေါင်းတာပေါ့’

‘သူတို့ သားသမီးမွေးဖွားအောင်ကော ဆောင်ရွက်ကြရဲ့လား ဘုရား’

‘ဆောင်ရွက်မှာပါ’

‘မယူဘဲ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲ ဘုရား’

‘ပေါင်းပြီးဆောင်ရွက်မှာပေါ့’

‘ရမှ ဆောင်ရွက်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလား ဘုရား’

‘ပေါင်းပြီးဆောင်ရွက်လျင် မဖြစ်နိုင်လို့လား’

‘မဖြစ်နိုင်ဘူးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့ ဘုရား’

‘တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက ယူထားတာနဲ့၊ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ပေါင်းနေတာ
ဘာ ထူးလို့လဲ ဘုရား’

‘ထူးပြီပေါ့’

‘ဘယ်လိုထူးတာလဲ ဘုရား’

‘သားသမီးရဖို့ ဆောင်ရွက်မှုကိစ္စမှာ ယူထားသူတွေက တစ်ဦးဆန္ဒနဲ့ ပြုလို့ရတယ်၊ ပေါင်းနေသူကတော့ နှစ်ဦးဆန္ဒညီမှ ပြုလို့ရတယ်ပဲ’
‘အရဟန်ဖြစ်တဲ့သူတွေဆီမှာ သည်လိုဆန္ဒက ပေါ်ဦးမှာမို့လား ဘုရား’
‘မပေါ်ရမဲ့အကြောင်း မြင်လို့လား’
‘အဲဒါတွေကို ပယ်ပြီးရောမလားလို့ပါ ဘုရား’
‘သည်ကိစ္စက လူ့အလျော်မဟုတ်ဘူးလား၊ လွန်ကျူးတာ ဖြစ်သလား’
‘လွန်ကျူးတာများ ဖြစ်မလားလို့ပါ ဘုရား’
‘ကာယ၊ဝစီ၊မနော ကောင်း၊မကောင်း၊ ကာမ၊ရူပ၊အရူပ ဘယ်ကံတွေ မြောက်လို့လဲ’
‘အဲဒါတော့ မပြောတတ်ဘူး ဘုရား’
‘ဒါက လူမှာ မရှိမဖြစ်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘဲ၊ မရှိဘဲဖြစ်တဲ့အရာလား’
‘မရှိလည်း ဖြစ်တဲ့အရာတော့ မဟုတ်ဘူး ဘုရား’
‘ဟုတ်တာပေါ့။ မရှိလျင် လူ-မျိုးပြုတ်သွားမှာပေါ့’
‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’
‘ဘုရားရဲ့တရားဟာ လူ-မျိုးဖြုတ်တရားလား’
‘မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား’
‘ဘုရားရဲ့တရားက တစ်ယောက်တလေပဲ ရရမည့်တရားလား၊ လူခပ် သိမ်း ရရမည့်တရားလား’
‘လူခပ်သိမ်းရဖို့တရားပါ ဘုရား’
‘သည်တော့ သည်ကိစ္စကို တရားအဆုံးရောက်သူ အရဟန်က စွန့် လွှတ်ရမှာမဟုတ်တာ သေချာရဲ့လား၊ စွန့်လျင် လူ-မျိုးပြုတ်မှာပဲ မဟုတ်လား’
‘ဟုတ်ပါပြီ ဘုရား’
‘သည်လိုဆိုလျင် သည်ကိစ္စဆောင်ရွက်တာဟာ လူ့အကျင့်ကိုဆောင်

ရွက်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကာမကြိယာမျှပဲလို့ ပြောရမယ်၊ ကာမကံ မမြောက်လို့ လွန်ကျူးတာမဟုတ်ဘူး မှတ်ပေးပေါ့’

‘မှတ်ရမှာပါ ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့-’

‘ဘာလဲ-’

‘အသိမပြတ်သေးတာ ရှိနေပါတယ် ဘုရား’

‘အဲဒါပြောပေါ့’

‘သူတို့နှစ်ဦးမှာ ဘယ်သူက လက်ဦးဆန္ဒပြုမှာလဲ ဘုရား’

‘ဒါကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့လှုံ့ဆော်ချက် ဖြစ်ပွားခံရသူကပေါ့’

‘နောက်တစ်ဦးဆိုက ဆန္ဒတူမရလျင်ကော ဘုရား’

‘သည်းခံရမှာပေါ့၊ ဆန္ဒရတဲ့အထိ ငဲ့ရမယ် ဆိုလိုတာပါ’

‘အဲဒါ မပင်ပန်းဘူးလား ဘုရား’

‘မပန်းပါဘူး’

‘ဘုကြောင့်လဲ ဘုရား’

‘အချင်းချင်း ဆန္ဒမရလျင် သဘာဝအလျောက် ပျောက်ကွယ်ငြိမ်သက် သွားတာမို့ပဲ’

‘သူတို့မှာ ကိုယ့်သဘာဝကို ဖော်ပြနိုင်တဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင် ချယ်သမှု မျိုး ရှိနိုင်သလား ဘုရား’

‘ရှိနိုင်တာပေါ့’

‘မြူဆွယ်ဖို့လား ဘုရား’

‘သူ့မှာဖြစ်ပွားတာနဲ့ ညီညွတ်မျှတအောင်လို့ပါ’

‘သူတို့ရဲ့ စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေစုဆောင်း စားသုံးမှုကကော ဘုရား’

‘နှစ်ဦးလုပ်ဆောင်မှုနဲ့ နှစ်ဦးပိုင်ဆိုင်မှု ဖြစ်လောက်ပါတယ်’

‘သားသမီးတွေ မွေးဖွားပိုင်ဆိုင်မှုကော ဘုရား’

‘လိုအပ်သလောက် မွေးဖွားပြီး နှစ်ဦးပိုင်ဆိုင်ကြမှာပါပဲ’

‘သိချင်တာတွေတော့ အများကြီးပဲ ရှိပါသေးတယ် ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ လည်း-’

‘ပြောပါ’

‘ဆရာတော်ပြောချင်တာက သဒ္ဓမ္မတွေအကြောင်း ဖြစ်နေတော့ အဲဒါ ကို ထိခိုက်မှာစိုးပါတယ် ဘုရား’

‘ဟုတ်တယ်။ သည်-အမေးစကားနဲ့ ဖြေကြားချက်တွေက ကြိယာမတ္တ ဖြစ်ရပ်တွေ ဖြစ်နေပြီပေါ့’

‘ဒါပေမဲ့လည်း ဒါတွေဟာ တပည့်တော်တို့ မကြားဘူးကြတဲ့ စကား၊ မတွေးဘူးကြတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ ဖြစ်နေတော့ အကျိုးများလှပါတယ် ဘုရား’

‘သည်အကြောင်းတွေ နောင်ကျမှ ဆက်ပြောကြတာပေါ့’

‘ကောင်းလှပါပြီ ဘုရား’

‘သည်လိုဆိုလျှင် အရဟန်ရဲ့ နိရောဓအရိယသစ္စ သစ္စိကတပဋိဝေဓ ရပုံ လုံလောက်ပြီပေါ့’

‘ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား’

အခန်း(၆)

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ နိဂုံး

အခန်း(၆)

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ နိဂုံး

၉၃။ သဒ္ဓမ္မနိဂုံး

‘သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ ပြောဆိုချက်ဟာ များလည်းများပြီ၊ ပြည့်စုံတဲ့အဖြစ်
ရောက်လောက်ပြီပေါ့’

‘အလွန်ပြည့်စုံလှပါတယ် ဘုရား’

‘သည်လိုဆို ဒါကို သည်မှာပဲ ရပ်ကြရအောင်’

‘တပည့်တော်တို့ကို သည်လို တရှည်တလျား ချီးမြှောက်တာအတွက်
အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာကြပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ကို အရှင်ဘုရားနဲ့
အရှင်ဘုရားဟောပြောတဲ့ တရားဓမ္မကို ဆည်းကပ်သူအဖြစ် မှတ်ယူပေးတော်
မူပါ ဘုရား’

‘သာဓု-သာဓု-သာဓု’

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ ပြီး၏။

အရှင်ဉာဏိန္ဒာဘိလင်္ကာရ

သာမဏေကျော်၊ သာ-သီ-ဓ၊ ဒီဃဘာဏက

မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ (တောင်ငူ)

စည်ပင်ဂိုဏ်းအုပ်ကျောင်း၊ တောင်ငူမြို့

၁၃၆၄ခုနှစ်၊ တော်သလင်း လပြည့်နေ့

၂၀၀၂ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်

D:\3tja\3adhma\3SadhmaA.pm6(sym)

(ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုလေ့လာ သုတေသနပြု လေ့ကျင့်ရန် ကူးယူပါသည်။ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခွင့်မပြု)

